ſupra de aqueductu. Prouer. x. [Uena vite os iuſti ⁊c.] Si vena vite os iuſti. ꝗ multo fortius os marie iuſtiſſime eſt vena vite, quotiẽs filiũ ꝓ nobis interpellat. Et ꝓpter hoc dicit ipſa. In me omnis ſpes vite et virtutis. Eccl'iaſtici. xxiiij.

Maria vena quia B

Maria vena q̄a

- Occulta per ſecretiſſimam conuerſationem. Unde clauſa in thalamo inuenta creditur a gabriele.
- Gracilis per voluntariam paupertatẽ.
- Concaua per veram cordis humilitatem.
- Subtilis ad repellendas ꝓ nobis fallaces aſtutias inimici.
- Maxime viget ad cuſtodiam populi chriſtiani.
- Uia ſanguinis in quo vita omnis viuentꝭ. Leui. xvij. Et ipſa eſt via vite nr̃e ſpiritualis a chriſto q̄ ſe dicit viam. Joh. xiiij. in cuiꝰ ſanguine. i. in fide paſſiõis vita ẽ animarum noſtraꝝ.
- Longa valde ꝑ finalem ꝑſeuerantiam.
- Diſtributa ꝑ corpus filij quod eſt eccleſia catholica.

Aliter. Maria vena vite. Sicut enim ſanguis qui eſt vita carnis occulte decurrit ꝑ venam. ſic chriſtus qui vita eſt aĩaꝝ noſtraꝝ occulte venit ad nos ꝑ mariã. Unde dicitur ei Iſa. xlv. [Uere tu es deus abſconditus] in vtero. ſ. virginali.

Item ipſa eſt vena vite. Sed adam et eua nobis fuerunt vene mortis. de q̄bꝫ dicitˀ Oſee vltimo. Sed ipſa plãgit ſe cũ filio de peccatoribꝫ. Hiere. xvij. Uñ dicit. Me dereliq̄runt venam aquarum viuentiũ. C

Maria later   Titulus xxi.

Isidorꝰ

Later. [Dicit iſidorꝰ. ꝙ later ꝓprie eſt liquor fontis. et dicitˀ ſic. eo ꝙ lateat ĩ venis terre. Et maria ſemꝑ latuit et ſecretũ dilexit. Et ipſa liq̄r eſt illiꝰ fontis vite eterne q̄ dicit Hiere. ij. Me dereliq̄runt fontẽ aque viue ⁊c. Quem videlicꝫ liquorẽ miſit nobis ille fons eternus ad nos abluendũ. rigandũ. fecundãdum. imaginem reddendũ. et ſuos effectus in mundo adimplendũ.

Maria ciſterna   Titulus xxij.

Ciſterna ſita ad portam bethleem. ij. Regũ. xxiij. et. i. paral. xi. Et bñ ad portam. q̄a omnes trãſeuntes vult q̄ntũ in ſe eſt ſatiare. Uñ clamat. Tranſite ad me omnes ⁊c. Huiꝰ ciſterne potũ deſiderauit dauid. Quere libro. i. ca. iiij. titulo gratia plena. ꝓpe finem. vbi agitur de aqua ablutõis.

Hec eſt ciſterna vetus in ſolitudinẽ. in q̄ occultatus eſt verꝰ ioſeph. Geñ. xxxvij. Licet enĩ maria iuuẽcula eſſet etate. vetus tamẽ erat in figuris. Et bene in ſolitudinẽ. q̄a ſꝑ dilexit ſolitudinẽ. Unde gabriel ipſam clauſam in thalamo bñ firmato ſolã creditur inueniſſe. Beatus berñ. Suſpicandũ nõ eſt ⁊c. Quere libro. xij. particula. i. q̄nto verſu de orto. vbi ortus dicitˀ ſecretus.

Finit liber nonus de receptaculis aquaꝝ q̄bus figuratˀ maria

Incipit liber decimus de edificiis quibus maria figuratur in biblia.

Archa. thronus. ſoliũ. ferclum q̄cꝫ. ſella. tribunal.
Sedes. et cathedra. currus. lectica. ſcabellum.
Lectulus. et requies. habitatio. cellula. nidus.
Cella. et apotheca. gazophil. bibliotheca.
Erari. geneze. locus. horrea.
Piſtrinum. furnus. clibanus. fornaxq̄ꝫ. caminus.
Aula. tabernaculũ. thalamus. domus.

Maria archa   Titulus. i.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Verſus ꝑmus

A Rcha. Deſignata per archã A

quam fecit beſeleel. Exo. xxxvij. de lignis ſethim. habẽrẽ duos
ſemicubitos in lõgitudine. et cubitũ ac ſemiſſem in latitudine.
Altitudo q̃ſi vnius cubiti fuit et dimidij. Veſtiuitq; eaꝫ auro
puriſſimo intus et foris. ⁊ fecit illi coronã aureã per girũ ⁊c.
Fecit beſeleel archã ⁊c.] Fabrica hꝰ arche / natiuitatẽ indicat
beate marie ex quattuor. Ex auctore. Vñ [Fecit beſeleel.] Ex fine. Vñ [archã.]
Iſidorꝰ Archa enim dicit̃ ex eo ꝙ aliq̃d archanũ in ea poni debeat. Vel ſm̃ iſidorꝫ dicit̃
ab arcẽdo / eo ꝙ arceat viſum circũſtãtiũ ab his q̃ ꝯtinet in ſe. Similiter et archa/
nũ dicit̃ a quo arcemur. Vñ chriſtꝰ de maria dicit Iſa. xxiiij. Secretũ meũ mi/
hi. In ea enĩ fuit ipſe deꝰ abſcõditus. Iſa. xlv. Nomẽ trahit ex materia. Vñ [de li/
gnis ſethim] Ex forma. tũ et diuerſificatõe. tũ ex ornatu. Vñ dicit [habẽrẽ duos
ſemicubitos ⁊c.] Ex ornatu. Vñ dr̃. [Veſtiuit eã auro puriſſimo]

Phus Videndũ ꝑmo de fine. qđ ꝑmũ eſt in ratõne. ſicut dicit philoſophꝰ. Facta eſt enim B
illa archa materialis / vt in ea reponeret̃ quoddã diuine opatõis archanũ. Virga /
in memoria liberatõis ex egypto. Manna / refectõis in deſerto. Tabule / datõnis
legis. Sic et archa nr̃a ſpũal'. de q̃ dicit̃. Surge dñe in reqẽm tuã ⁊c. hoc fine ꝯdi/
ta eſt / vt in ea reponeret̃ nr̃e liberatõis p̃cium. qđ q̃dem intus ẽ. Sic enim placuit
deo vt ſic erãt tres pſone in vna natura. ſic eſſent tres nature in vna pſona diuina.
Diuina. ſpũal' creata. et corpalis. Diuina. ſ. deitas. q̃ ĩcreata. Spũal'. ſ. aĩa. q̃ crea
ta. Vñ ſapĩa dicit. Ab initio ⁊ añ ſecl'a creata ſum. i. p̃uiſa creari q̃dã excellẽti mõ.
et h̃ q̃ ad aĩam. Corpalis q̃ formata eſt a tota trinitate (cuiꝰ opa ĩſepabilia) ex ſub
ſtantia corpis virginal'. Vñ filiꝰ dicit de pr̃e Iſa. xlix. Formãs me ex vtero ſuũ
ſibi ⁊c. Per virgã natura diuĩa deſignat̃. Nam ſm̃ eã ipſe deꝰ filiꝰ eſt dei vꝰ. Vñ
p̃s. Virgam virtutis tue ⁊c. Per tabulas in q̃b; erat lex diuĩa ſcripta. natura cre
ata. ſ. aĩa deſignat̃. Et bene p duas tabulas deſignant̃ duo q̃ ſunt in aĩa. ſ. intelle
ctus et affectus. Nam in eiꝰ intellectu q̃ſi in vna tabula ſcripta erat oĩs veritas.
In affectu omnis bonitas. Et dicunt̃ lapidee ꝓpter cõfirmatõem intellectꝰ non
potentis declinare in errorẽ. Vel affectus in malũ. Per manna corpea natura q̃
q̃dem habuit tunicã adiacentẽ hoc eſt fragilitatẽ aſſumptã et penalitates. Tamẽ
hoc manna. i. ipſa corporea natura / puriſſima fuit ab omni labe peccati original' p̃
ter penalitates. Fuit etiã eſibilis. ideo ſignificat refectõis dulcedinem. Sap. xvi.
Paratũ panem ⁊c. Quẽ petimus dicẽtes. Panẽ noſtrꝫ quotidianũ da nob hodie
Ecce finis beate virginis. q̃ ob hoc naſcitura erat. vt in ea reponeret̃ nr̃e redẽpti
onis archanum.

Videamus auctorẽ [Fecit beſeleel] qđ interptat̃ vmbra dei. ſeu miſericordia dei. Et C
bene. Nã ſicut vmbra refrigeriũ ẽ ꝯ rigorẽ punitõis. q̃ q̃dem exiccaret nos ⁊ ꝯſu/
meret niſi miſericordia dei nos ꝓtegeret. Vñ iacob; loq̃ns d̃ iuſticia dei ⁊ rigore di
cit. Exortꝰ eſt ſol cũ ardore et areſecit fenũ [Sol] i. chriſtꝰ [exorit̃] i. extra ſe orit̃
qñ punit. q̃a extra ſe ẽ punire cuiꝰ ꝓpriũ ẽ miſereri ⁊ parcere. Sꝫ ĩ iudicio veniet
cũ ardore et areſaciet fenũ. i. carnales ĩ incẽdio gehẽne. Nota vmbra venit ex op/
poſito corpis opaci ad lumẽ. Nõ eĩ erat nubes q̃ opponeret ſe iter hoĩeꝫ ⁊ ipſm ſo
lẽ iuſticie añ aduẽtũ chriſti. iđ oẽs vrebant. Vñ dr̃. Fiant ſicut fenũ tectorum ⁊c.
Propter h̃ miſſus ẽ gabriel angelus ad mariã nubẽ introducẽs. h̃ ẽ. vmbrã hũa/
nitatis nuncians / ad faciẽdã vmbrã. [Virtꝰ] inq̃t [altiſſimi obumbrabit tibi] h̃ ẽ
eiꝰ miſericordia. i. eiꝰ ꝓpa vtus. q̃a eiꝰ ꝓpriũ eſt miſereri.

Aliter. Per hanc archã deſignat̃ beata virgo triplici ratione. Rõne materie. Ratõne D
ſcematis vel forme. Ratõe officij vel cõtinentie.

Duplex autẽ materia fuit huiꝰ arche. ſ. ligna ſethim. et aurũ puriſſimũ. Duo enĩ fue
rũt in ea ex pte materie. ſ. caro et ſpiritus. large ſumẽdo materiã. moraliter enĩ loq̃
mur. Per ligna ſethim que imputribilia. deſignat̃ caro eiꝰ q̃ nũq̃ꝫ ſenſit corrupti
onẽ ꝯcupiſc vl' putrefactõis. Per aurꝫ. ſpũs eiꝰ refulgẽs pfecta ſapĩa ⁊ habitaculũ

deitatis que p aurũ ſignificaꝛ. Uñ canti. v. Caput dilecti mei aurũ optimũ. In
hoc aũt ꝙ fuit deaurata interiꝰ. notaꝛ puritas cordis eiꝰ vel dilectio dei. In hoc
ꝙ exteriꝰ ꝟecũdia virginalꝭ. vel dilectio pximi. q̄ꝝ gr̄a ſuper auꝝ. Ecci. vij. Uꝭ i⸗
telligibiliꝰ. Ligna ſethim ſunt parua. pulcra. leuia. fortia. imputribilia. incremabi
lia. Albe ſpine ſiĺia. Fuerũt etiã dolata et leuigata.
Sethim vt dicaꝛ nomẽ eſt mõtis et regionis ⁊ arboris q̄ albe ſpine ſiĺis ẽ in folijs. E
Et interp̄tatur ſethim ſpine vꝭ germina. ſeu poſitões aut reſurrectões coꝝ. Et bñ
p hec ligna ſignificaꝛ maria. que ſenſit p filio et cũ filio multiplicẽ tribulatõnis
punctõem. Per eã autẽ. i. p orões et merita eiꝰ reſurgimꝰ a pctõ. Germinamus
bene icipiẽdo. Per eã ponimur in ecclie merito. p eã tãdẽ ponẽdi i celeſti edificio.

Maria ſethim

Quia arbor nobiliſſima oriẽtis ſicut dicaꝛ. Fuit aũt maria nobilꝭ genere. nobilior F
oĩm cariſmatũ plenitudine. ſ3 nobiliſſima ex eo ꝙ chriſtꝰ verus oriẽs q̄ nos viſita
uit ex alto oriri ex ea dignatuſ eſt inq̄ntum homo.
Pulcra pfecta plenitudine totiꝰ honeſtatiſ. Uñ ecci. vi. Decor enĩ vite ẽ in illa ⁊c̄.
Parua p ſimplicitatẽ hũilitatis. vꝭ etiã paupꝫtatiſ. q̄a fuit ſimul in vnũ diues ⁊ pau
per. Quidã tamẽ dicũt ꝙ hec arbor creſcit vſq3 ad maximã quantitatẽ.
Leuis p cõtemptũ totiꝰ terrenitatis. Dilectio enĩ terrenoꝝ reddit animã põdero⸗
ſam. Unde. Filij hoĩm vſq3 q̄ gui corde. vt q̄d diligitiſ vanitatẽ ⁊ q̄ritiſ mẽdaciũ. i.
tp̄alia. Uel etiã leuis virtutũ vniuerſitate. q̄ ignee nature ſunt. et iõ leues ab effe⸗
ctu. q̄a animã ſurſũ trahũt ⁊ impellũt. quia locus ignis deorſum nõ eſt.
Maria ſethim — Fortis in ↄſeruãdo ppoſitũ ꝟginitatis. q̄a accinxit fortitudine lũbos ſuos. et re⸗
ſpondit angelo. Quomodo fiet iſtõ. q̄niã virũ nõ cognoſco. i. ppoſui nũq̄3 cogno
ſcere. ⁊ in ppoſito pſeuero. Iſa. xl. Forte lignũ ⁊ imputribile elegit artifex ſapiẽs.
Iſidorꝰ Imputribil. Imputribilitas ſethim pbaꝛ p archã noe. q̄ adhuc pdurat i montibꝰ G
armenie ſm iſidoꝝ. Maria aũt fuit iputribilꝭ p extinctõez fomitiſ i filij ↄceptõne.
quã poſtea nõ infeſtauerũt pmi motꝰ pcedẽtes a fomite. Quilibet enĩ aliꝰ ab ea
dicere pt. Induta ẽ caro mea putredĩe ⁊c̄. Iob. vij. Ipa ꝟo de ſe ⁊ de ſponſo ſuo
dicit Cañ. i. Tigna domoꝝ nr̄aꝝ cedrina. Quia nõ fuit corpꝰ eiꝰ reſolutũ i q̄ttu⸗
or elemẽta. Sicut eĩ dñs nõ dedit ſanctũ ſuũ. i. chriſtũ. videre corruptõez. ſic nec
ſctã3 ſuã ſpecialẽ. i. mariã. Fuit etiã iputribilꝭ. i. abſq3 fermẽto iuidie ⁊ corruptõiſ.
Prouer. xiiij. Putredo oſſiũ iuidia. Iohelꝭ. i. Cõputruerũt iumẽta i ſtercore ſuo.
Incremabilis. ſ. abſq3 feruore totius iracundie et iniquitatis.
Albe ſpine ſiĺis in folijs. i. in ꝟbis. p manſuetiſſimã correctõem aliene pꝫuerſitatis.
De theo phılo Lege cõuerſionẽ theophili. Moraliter. Prius dicíꝛ alba poſtea ſpina. q̄a q̄ aliũ
pũgere vult corripiẽdo. ipa correptio debet pcedere ex zelo iuſticie. nõ ex liuore ma
licie. Alioq̄n talis correptor compabilis ẽ ſpine nigre.
Leuigata ↄplanata et q̄ſi dolata artificio ſpũſſancti. vꝭ etiã chriſti. q̄ ſummꝰ eſt ar H
chitectus. q̄ñ ſanctificata ẽ in vtero matris et nata ſine pondere originalis.
Fuerũt etiã ligna hec fortia p patientiã. Imputribilia p perſeuerantiã. Candida p
omnimodã puritatẽ et innocentiã. Unde albe ſpine ſimilia deſcribunꝛ hec ligna.
id ẽ maria. quam hec ligna deſignant.
De auro infra titulo. ij. de throno q̄ntum volueris inuenies.
Et nota ꝙ hec archa dicíꝛ fuiſſe deaurata. id ẽ. veſtita auro puriſſimo intus et foris. I
q̄a purgata fuit a fomite et peccato. Sed vrna quam cõtinebat. i. corpꝰ chriſti. q̄
plena erat mãna diuinitatis tota fuit aurea. q̄a chriſtus totus fuit mundꝰ a pec⸗
cato. q̄ mundũ ingreſſus eſt ſine macula. nõ mundatꝰ a peccato.
Itẽ. Quare dicta eſt fuiſſe veſtita auro mũdiſſimo. et q̄d ſit aurũ mundiſſimũ. inue⸗
nies ĩfra titulo. ij. de throno. vbi dr̄. ꝙ veſtiuit eũ ſalomõ auro mundiſſimo.
Itẽ Rõe ſcematiſ ſeu forme dr̄ maria archa q̄ q̄drangula erat. Et ipa q̄drata erat p q̄t
tuor ꝟtutes. q̄bꝫ vtiliꝰ nihil ẽ in vita hoĩbꝫ. ſic̄ dicíꝛ Sap. viij. Que ſunt iuſticia.
prudentia. fortitudo. tp̄antia. Que ſingule tripliciter eminebãt i ea. ſicut habuiſti
ſup̄ libro. i. ca. i iij. titulo gr̄a plena. circa mediũ capituli.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Item ratõe officij vł cõtinẽtie. q̇a q̃ttuoꝛ ↄtinebat. Hec ſunt vrna aurea plena man R
na. ſicut dꝛ ad Heb. ix. Exo. xvi. Dixit moyſes ad aaron. Sume vas vnũ. et mit
te ibi man. q̃ntũ pt cape gomoꝛ. et repone corã dño ad ſeruãdũ in generatões no
ſtras. Itẽ virga aaron q̃ fronduerat. Ad hebꝛe. ix. ⁊ Nũeri. xvij. Itẽ tabule teſta/
menti Heb. ix. Itẽ deuteronomiũ ſ. Vñ Deute. xxxi. Tollite libꝝ iſtũ. et ponite ĩ
latere arche. Dicta eſt aũt hec archa teſtamẽti. ad hebꝛe. ix. et Apoca. xi. Vel teſti/
monij. Exo. xxv. [Pones in archa teſtificatõem quã dabo tibi] .i. tabulas ĩ q̃bꝫ
ſcriptũ erat teſtamentũ. Tamẽ quecũq3 ibi erant poſſunt dici teſtimonia. Poſita
erat ibi vrna aurea habẽs manna./ in teſtificatõem ꝙ dñs dediſſet eis panẽ de celo.
Itẽ tabule./ in teſtificatiõem ꝙ legẽ naturalẽ ſcriptã in cordibꝫ hominũ ſuſcitaue/
rat eis in ſcripto. Itẽ virga aaron./ in teſtificatõem ꝙ oĩs poteſtas a deo. Item
deuteronomi⁹./ in teſtificationẽ ꝙ dixerãt. Omnia q̃cunq3 iuſſerit dñs faciem⁹.
Ob hoc etiã dicebaꝛ tabernaculũ teſtimonij. ⁊ etiã q̇a cauſe p̄ foꝛibus eius venti
labanꝛ. Sicut autẽ archa illa figuralis ↄtinebat ea q̃ erãt in teſtimoniũ benefici/
oꝛũ iudeis a deo collatoꝝ. ſic maria cõtinuit chꝛiſtũ in ſe. qui erit nobis in teſtimo
niũ damnatõis. ſi ingrati fuerim⁹ bñficijs q̃ nobis ↄtulit incarnãdo. moꝛiẽdo. re
ſurgẽdo. ⁊ hmõi. Unde dicit Hiere. xxix. Ego ſum iudex ⁊ teſtis dicit dñs. Item
Malach. iij. Accedã ad vos in iudicio. ⁊ ero teſtis velox maleficis ⁊c̃.
Manducatoꝛ Nunc autẽ diſtincte videam⁹ expoſitões coꝝ q̃ continebanꝛ i hac archa. Mãduca L
toꝛ q̃ q̃ttuoꝛ iſta manifeſte dicit fuiſſe i archa./ videꝛ velle debere intelligi p archã
celũ. et p quattuoꝛ illa que ibi cõtinebanꝛ q̃ttuoꝛ pſonas in coꝛpe et aĩa iã glꝛifica/
tas. Per vrnã aureã./ coꝛpus dñicũ. d quo nullus dubitat catholic⁹. Per tabulas./
moyſen. Per vgã aaron./ beatã virginez. Per deuteronomiũ./ iohãnẽ euãgeliſtam.
Sed de his tribꝫ nihil aſſerit eccl'ia. licet de beata virgine multi nõ dubitent.
Item p hec quattuoꝛ ſignaꝛ chꝛiſt⁹. que poſita fuerũt diuina ṽtute in hãc archã q̃ñ M
mulier circũdedit virũ. i. maria cõcepit chꝛiſtũ. Urna./ coꝛpus chꝛiſti ↄtinẽs mãna
.i. dulcedinẽ deitatis. et dulcedinẽ fruitõis eterne. Uirga./ q̇a ius regni ad eũ ptĩ/
nebat tãq3 ad heredẽ. Itẽ tabule ⁊ deuteronomi⁹ .i. ſciẽtia vtriuſq3 legis. qꝛ ipe ẽ
ſacerdos. cui⁹ eſt ſcire legẽ. Malachie. ij.
Aliter. In ipo ſunt tabule teſtamẽti. q̇a ipe ẽ nobis inſtructio et foꝛma viuẽdi. Dis A
ci eius actio nr̃a ẽ lectio ⁊c̃. Itẽ virga./ quo ad petõrũ paternã coꝛreptõem. Item
Manna./ quo ad filioꝛũ dulcẽ et blãdã ↄſolationẽ. Sap. vij. Candoꝛ eſt lucis eter
ne et ſpeculũ ¶ Urna hec cõcaua p humilitatẽ incarnatõis. aurea./ ppter mũdiciã
aſſumpte humanitatis. q̇a aurũ metalloꝛũ mũdiſſimũ. Et ppter charitatẽ./ qua fa
ctus eſt hõ p nobis. Et ppter obediẽtiã quã exhibuit patri aſſumẽdo foꝛmã ſerui.
Et ppter ſapientiã./ que ſignificaꝛ tam in auro q̃3 in hoc ꝙ cũ vrna erãt deuterono
mius et tabule teſtamẽti. Hec enĩ q̃ttuoꝛ p̃cipue ſolent in auro deſignari. Mun/
dicia. Sapientia. Charitas. Et obedientia. ¶ Vel ſic. Coꝛpus chꝛiſti archa rõe
materie. de q̃ ſupꝛa. Aĩa chꝛiſti vrna aurea. Manna./ dulcedo diuinitatꝭ ¶ Chꝛi/
ſtus etiam ẽ hic in ſacramẽto nr̃a refectio in via. qui noſtra fruitio erit in patria.
Eius enĩ manifeſta et eterna viſio./ plena ⁊ indeficiẽs erit fideliũ refectio. Vñ exo.
xxiiij. dꝛ de iſraelitis q̃ ſignãt viros chꝛiſtianos. Uiderunt deum./ ⁊ ↄmederũt ac
biberũt. ¶ Chꝛiſt⁹ etiã mãna ẽ. i. panis celeſtis habẽs ĩ ſe oĩe delectamẽtũ ⁊ oĩs O
saporis ſuauitatẽ. Panis. ſ. angeloꝝ quẽ mãducauit hõ. Quẽ panẽ petebãt paruu
li Treno. iiij. Ante aduẽtũ ⁊ oꝛtũ marie nec erat q̃ frangeret eis. ſed maria ↄfecit
hunc panẽ./ q̃ fract⁹ eſt ĩ cruce. Hec habuiſti ſup̄ lib. i. ca. iij. titulo gr̃a plena ppe fi
nem toti⁹ capituli. Adhuc etiã debem⁹ ei clamare aſſidue. mater nr̃a q̃ es in cel'.
panẽ noſtꝝ quotidianũ da nobꝭ hodie de archa tua .i. de archa q̃ tu es. Ipa enim
cum ſit mater./ libẽtiſſime dat hũc panem filijs. i. imitatoꝛibꝫ ſuis. Unde et dicꝛ
ei. Omnia a te expectant vt des illis eſcã in tpe. et ſequẽtia. Chꝛiſtus etiã virga.
quia nos regit. coꝛrigit. et dirigit. Ipe ẽ etiã tabule teſtamẽti. et deuteronomi⁹.
quia chꝛiſt⁹ liber ẽ vite ſcriptus int⁹ et foꝛis. Ezech. ij. Liber in quo ſunt oẽs the
ſauri ſapiẽtie et ſciẽtie abſcõditi. ad Col. ij. Qui vtrũq3 condidit teſtamentum. et

rotam poſuit in rota. Veterē enī legem dedit. quā etiā digito ꝓprio ꝯſcripſit. et nouam ore ꝓprio ꝑdicauit et ope adimpleuit. q̄a cepit facere et docere. Actuū. i.

Item Maria archa rōne ꝯtinētie. Manna vl' manhu. admirabilis dulcedo ꝯſolationis quā īfundit amatoribꝫ et ſpecialibꝫ ſuis. et his q̄s viſitare dignat̄. quā q̄ guſtat poteſt dicere manhu. i. q̄d eſt hoc ꝑ admiratōe. Ideo dicit ipa. Sp̄us meus ſup mel dulcis ꝛc̄. Eccī. xxiiij. Vel manna candidū. marie ꝟgitas. q̄ in carne fragili angelicā gl'iam acq̄ſiuit. habens oīs saporis ſuauitatē. Vel p hoc manna dulciſſimū marie charitas. in q̄ fuit radicata et fundata. Moraliter. Manna oīs ſaporis et delectamēti. charitas ē. q̄ ē forma omniū virtutū. et omnis boni opis ꝯdimentū. ſine q̄ omne opus dn̄o inſipidū. Quare dicit̄. i. ad Chori. in fi. Omnia veſtra ī charitate fiāt. Quā q̄ſq̄s nō habet. fact⁹ eſt velut es ſonans ꝛc̄. Vel. Moraliter. Manna dulcedo ſp̄us māſueti. vel dulcedo eloquiorū. Tabule decem p̄ceptorū. ſciētie legis diuine. Hiere. xxxi. Dabo legē meā in viſcerib⁹ eoꝝ. et in cordibꝫ eorū ſcribam illā. et ero eis ī deum. et ipi erūt mihi in populū. dicit dn̄s. et cetera multa. Sed q̄dā magni lr̄ati ſunt q̄ſi tabule lapidee inſcripte. ſꝫ ſcripturā ſuā nō ſentiētes. q̄a duri ꝛ īmiſericordes. ¶ Terciū qđ cōtinebat̄ in hac archa fuerūt tabule teſtamēti. quibꝫ deſignat̄ ꝑfecta vtriuſq̄ legis cognitio. q̄ plene erat in ea. quia auctor ſcripturaꝝ habitabat ī ea. Vnđ hieronym⁹ dicit q̄ optime ſcp̄turas nouerat. ſicut patꝫ in illo ꝟſu. Sicut locutus ē ad patres nr̄os ꝛc̄. Itē Lu. ij. dr̄. q̄ ꝯſeruabat oīa ꝟba cōferēs in corde ſuo. Vn̄ et poſtea docuit aplos. ꝛ magiſtra fuit noui teſtamēti. Cū enī tota eſſet ꝑ ꝓfiguratōem. vere pt̄ dici vtriuſq̄ leḡ plenā habuiſſe cognitōeꝫ. Quod ſignificat̄ p h̄ q̄ in archa cōiuncta erāt deuteronomius et tabule teſtamēti. Et nota q̄ dicit̄ tabule pluraliter. iuxta illđ Iſa. xxxiij. [Diuitie ſalutis ſapiētia] quo ad deū [ꝛ ſciētia] quo ad ꝓximū. Vel due tabule dici poſſunt capax intelligētia ꝛ tenax memoria ei⁹. que duo ꝯtulit ei ſp̄ūſſctūs ſupueniēs in eam. ¶ Quartū fuit deuteronomi⁹ ſignificās legē nouā quā chriſt⁹ dedit. q̄a ipa cōſeruabat oīa verba noue legis cōferens in corde ſuo. Noua etiā lex in ipa erat. Lex enī ſpirit⁹ vite eam repleuerat. que liberat a lege peccati. ad Rom. viij. Lex. ſ. amoris quā ipa adinuenit. cū prima fuerit timoris. Vel ideo deuteronomi⁹. q2 tota ei⁹ vita et oīs actio ei⁹. chriſtianoꝝ lectio et inſtructio eſt. ſicut dicit Auguſtin⁹ de chriſto.

Hiero.

Lācella ri⁹ phi lippus

Aliter. In hac archa erāt tabule veritatis vel ſapiētie. Manna māſuetudīs vl' miſericordie. Virga poteſtatis ſiue iuſticie. Vn̄ ꝓpheta ad virginē [Intēde ꝓcede et regna.] Intēde [o ſapiēs] ꝓpter ꝟitatē [que in te eſt.] que ſignat̄ p tabulas [ꝓcede] o clemens [ꝓpter māſuetudinē] [q̄ in te eſt.] q̄ p māna [regna] o potens [ꝓpter iuſticiā] [que in te eſt.] q̄ p virgā. Sequit̄. [Propter veritatē et māſuetudinē ꝛ iuſticiā] Redde ſingula ſingulis. R

Aliter et ſubtili⁹. In maria velut in archa erāt manna. i. dulcedo diuine ꝯtēplatōiſ. Virga. i. rectitudo ꝑfecte opatōis. Virga enī aaron fronduit et fructū fecit. quia actiua ſe multiplicat. Sed ꝯtēplatiua ſolitaria eſt. Fuerūt ḡ in hac archa manna ꝛ virga. q̄a maria fuit ꝯtēplatiua ꝛ actiua. Vn̄ ſignat̄ p marthā ꝛ mariā ſororē ei⁹. Et ideo euāgeliū de ipis legit̄ in aſſumptōne. In tabulis teſtamēti intelligit̄ ſpiritual' ſciētia legis. quā ipa habuit pleniſſime. Nā cū ſterilitas eſſet opprobrioſa in lege. intellexit ſm lr̄am occidentē hoc dictū eſſe de ſterilitate corpis. ſm ſpiritū viuificantē intelligi debere de ſterilitate mētis. Et ideo ꝯtēpta lr̄a occidente. ꝯgaudens ſp̄ūi viuificāti. ꝓma inter filias ſynagoge virginitatē elegit. Item in lege ꝓmittebant̄ et ꝯferebant̄ tpalia. ſed ipa intellexit diuitias tp̄e legis collatas. eſſe figurā ſp̄ūalium diuitiarū cōferendaꝝ tp̄e gratie. et ideo inter filias ſynagoge paupertatem elegit et amauit. Vnde dicit ſe matrē pulcre dilectōis. S

Maria archa

¶ Teſtamenti vl' teſtimonij. vt ſupra dictū eſt. Apoca. xi. Quia. ſ. in ea poſitū erat teſtamentum. i. lex. T

¶ Federis domini. quia federauit nos toti trinitati. Approꝑatur enī pr̄i maieſtas.

filio ſapientia.ſpũiſancto bonitas. Et nos offenderamꝰ patrē ꝑ ſuperbiā. filiū ꝑ
inſipiētiā.ſpiritū ſanctū ꝑ maliciā. Iſta enī tria ↄcurrerūt in ꝑmo pctō. Supbia.
q̄ adam voluit eſſe ſicut deꝰ. Inſipiētia.q̄ credidit poſſe fieri ſicut deꝰ. Malicia.
q̄ cōtradixit ei quod preceperat deus.vl' ↄſenſit ei quod ꝓhibuerat deꝰ. Sed ma-
ria ꝑ hūilitatē ſuā recōciliauit nos patri.qm̄ ipſe reſpexit hūilitatē ancille ſue. Ubi
enim amor ibi oculꝰ. Sed filio nos vniuit quē credēdo ↄcepit.vt impleret qđ di
ctum erat Iſa.vij. Uocabit nomē eiꝰ emanuel qđ ē nobiſcū deus. Itē ꝑ eā ſpū
ſancto replemur.q̄ eā repleuit.vt de plenitudīe eiꝰ accipent vniuerſi grām ꝓ grātia.
Ioh.i. Ipſa enī fons ē vnde ꝓcedūt riuuli gratiaꝝ. ¶ Itē alio mō archa federis. V
q̄a ꝑ eā ad nos dei fedus firmatū ē. Ante enī q̄ꝫ fieret hec archa .i.maria eramꝰ in
imici.et firmatū erat chaos magnū inter nos et deū.vt q̄ vellēt hinc trāſire ad deū
nō poſſent. Et ideo ꝑ virginē venit filiꝰ dei ad nos.et factus ē emanuel.i.nobiſcū
deus.vt tam filiꝰ q̄ꝫ mater reduceret nos ad patrē. ¶ Solet etiā fedꝰ maxime cō
trahi ꝑ nuptias. Et chriſtꝰ generi nr̄o ſeſe imiſcuit naturā nr̄am ſibi in ꝟgine co-
pulādo.vt ſi pater de cetero cogitaret aliqd ↄtra nos.videns nos filij ſui fratres
eſſe manū retraheret a genere ſuo. Uñ in horis beate marie virgīs ſic dicimꝰ chri
ſto. Memēto ſalutis actor ⁊c. Et eidē dicere poſſumꝰ q̄ eſt verꝰ dauid illđ.ij. Re
gū.v. Os tuū ⁊ caro tua ſumꝰ. Et illud Dañ.ix. Propter temetipm̄ inclina deus
meus aurē tuā et audi ⁊c. Itē Ro.viij. Nam q̄s pſciuit.et pdeſtinauit ⁊c.vt ſit ip
ſe ꝑmogenitꝰ in mltis fratribꝫ. Ro.viij. Itē illđ hiere.xiiij. Tu in nob es dñe.
et nomen tuū inuocatū ē ſup nos q̄a a chriſto chriſtiani. In his nuptijs fedꝰ ſem
piternū conclamatū ē.ſ.pax hoībꝫ bone volūtatiſ.q̄a chriſtus ē pax nr̄a q̄ fecit vtra
q̄ꝫ vnū. Eph.ij.ſcꝫ que in celis.et q̄ in terris.in ſe recōcilians ima ſummis.
Maria archa — Archa ꝓpiciatōis.q̄a mater eſt et regina miſicordie. Mater illiꝰ et filia q̄ pater eſt X
miſericordiaꝝ et deus totius ↄſolatōis.et q̄ eſt ꝓpiciatio ꝓ peccatꝭ nr̄is .i. Ioh.ij.
Cuius meritis et itercesſiōe ꝓpiciat dñs omnibꝫ iniq̄tatibꝫ noſtris. Cū enī ꝓ pec
catoribꝫ ſe filio ſemꝑ opponat.nihil ei poteſt negare filꝰ eiꝰ. Aut enī iubet natū.
aut orat patrē.et ſemꝑ exaudit ꝓ ſua reuerentia. Heb.v.
Archa ſanctificatōis. In pſ. Surge dñe in reqem tuā.tu et archa ſanctificatōis
Thema i aſſūptiōe marie tue .i.quā tu ſanctificaſti.q̄a ſctificata fuit in vtero.et q̄a chriſtꝰ deſcēdens in eā
ibi ſctificauit ſe hominē in ſe ꝟbo.ſicut dicit auguſ.et q̄a illa ↄtinebat q̄ ſctificata
erant dño.et q̄a ꝑ eā ſanctificamur in pſenti et glificabimur in futuro. Iđ dīc chri
ſto ꝓpheta. Surge dñe in reqem tuā tu ⁊ archa ſanctificatōis tue. Tu ꝓpꝰ. Ar
cha .i.maria poſteriꝰ. Hinc cōijcit q̄a aſſumpta ſit ſimul cū corpe. Dicit ḡ Sur-
ge dñe in reqem tuā poſt laborē paſſionis. tu ꝑ aſcēſionē. et archa ſctificatōnis
tue ꝑ aſſumptōem. Hec enī archa qm̄ aſſumpta eſt.ſurrexit in reqem dñi. et imple
tū eſt illud Gene.viij. Requieuit archa ſup montes armenie. Armenia interpratur
mons vellicatus.et ſignificat celū empyreū.vnde om̄e ſupfluū et nociuū auulſuꝫ
eſt. Ul' montes armenie ordines et eminētie angeloꝝ. ſup q̄s ipſa requeſcit in thro-
no maieſtatis. A q̄bꝫ.ſ.ordinibꝫ auulſum eſt omne ſupbū in caſu luciferi.
Archa teſtamēti. Unde Apoca.xi. Aptū eſt tēplū dñi in celo.et viſa ē archa teſtamē Y
ti eiꝰ i templo eiꝰ. Et đr archa ab archano. Et maria ſecretū dei ē. Unde dicit de
ea ꝑ Iſa.xxiiij. Secretū meū mihi.ſecretū meū mihi. Quia hāc archā clauſit ille
q̄ claudit et nemo aperit. Apoca.iij. Quedā enī ponunt in archa ad cuſtodienduꝫ
⁊ celandū. Et chriſtꝰ i hac archa cuſtoditꝰ fuit ⁊ celatꝰ diabolo ⁊ ſeculi ꝑncipibꝰ.
Quia ſi eū cognouiſſent.nūq̄ꝫ dñm glīe crucifixiſſent.i. Chor.ij.et ita nō eſſemꝰ
Ambro. redempti. Hō nō vidit in ea nec manū appoſuit.q̄a nō ex virili ſemīe ſꝫ myſtico
ſpiramine verbū dei factū eſt caro.ſicut dicit ambroſiꝰ. Diues archa in q̄ fuerunt
oēs theſauri ſapiētie et ſciētie abſcōditi. Col.ij. Uñ dicit ei q̄dā. Aue diues archa
chriſti.q̄ theſauꝝ effudiſti.quo ditant oīa. Ad theſaurū quē hec archa cuſtodit.in
omnibꝫ neceſſitatibꝫ ipſa archa mediāte recurrendū eſt.
Item. In archa veſtimēta ↄplicant.ſic chriſtꝰ quē totus nō capit orbis.q̄ſi ↄplica- Z
tus et hūiliatus.ventris ſub archa clauſus ē. Et q̄a hec archa paruula erat Lexi-

 B

naniuit ſe formā ſerui accipiēs.]vt ab ea capi poſſet. Vñ Ro.ix. Verbū breuiatū
faciet dñs ſup terrā. qa pater filiū breuiauit. Unde Jſa.xxviij. Cōſūmatōnē ⁊ ab
breuiationē dñs exercituū faciet ⁊c. Quod fuit qñ verbū patris vnigenitū ⁊ im/
mēſum./intra virginal' vteri anguſta viſcera claudebaꝛ. Veſtes chriſti./ hūanitas
eius. Unde dicit matri Job.x. Pelle et carnib⁹ veſtiſti me. Siqdem hec archa cu
ſtodiuit veſtes eſau valde bonas. qs apud ſe rebecca domi notabiliter dr habuiſ/
ſe. Gene.xxvij. Eſau peccatoꝛ. qa chriſt⁹ in ſilitudinē carniſ peccati apparuit. Ve
ſtes ei⁹ valde bone./caro ei⁹ aſſumpta de puriſſima virginis ſubſtātia. mūdata i ſā
ctificatōe ab originali. nō peccatrix ſed ſimil' peccatrici. Rebecca autē. i. maria has
veſtes apud ſe dicit habuiſſe. qa nō aliūde nō de ſemine viri. ſed de ſua tm̄ ſubſtā
tia formata et aſſumpta ē caro chriſti. Vñ notabiliter dicit aplus chriſtū factū ex
m'liere Ad gal'.iiij. Et Beda multū rephēdit eos q legendū putāt ibi natum ex
muliere. Ideo etiā dicit maria herba faciēs ſemen nō ſuſcipiēs. Gene. i. De ipa ei
factus ē. et de ipa cum ꝑ ꝯſenſum fecit ille de quo dicit Jſa. i. [Niſi dñs exercituū
reliqſſet nobis ſemen]. i. chriſtū. dicit vna gloſa. Ipa etiā [mons]ille ē [de quo p̄
ciſus ē lapis]. i. chriſtus natus. qui lapis ē angularis. q fecit vtraq; vnum [ſine
manib⁹]. i. ſine ope nuptiali. ſicut gloſat aug⁹. quia ſola opatōe ſancti ſpūs. Et iō
has veſtes ꝯfecit et ꝯſuit maria qſtuaria. que de pāno carnis ſue fecit ei palliū. q
ipm induit. qñ cōſenſit vt fieret dicēs. Ecce ancilla dñi ⁊c. Et cū de hoc rogaret
ab angelo. et paruula tā immēſo timeret veſtes facere de tā breuiſſimo pāno. Rñ/
dit ei angel⁹. Ne timeas maria./inueniſti grām. H ē dabit tibi plenitudo grē. q par
ua portio pāni tui. i. ſubſtātie tue ſufficiet ei⁹ magnitudini. Ibi ei chriſt⁹ [affubla
mantel parti]gallice loqndo [il fu cort]. ſ. giganti gemie ſubſtātie [mes bien li ſiſt]
qa in eo apparuit ſpecioſus forma p̄ filijs hominū. nec ſolum p̄ filijs hoim ſ; etiā
p̄ milibus angelorū.

Nunc videndū ē de forma./p quā inſinuat ſanctitas qſi formalis. Primo in dimen/ A A
ſionib⁹ arche inſinuant tres ꝟtutes theologice. Fides in lōgitudie. Spes in alti
tudine. Charitas in latitudine. Dicit g [Habentē duos ſemicubitos in lōgitudi
ne.] Lōgitudo ē linearis ꝓtractio. In linea accipim⁹ duos termios./a q ⁊ ad quē.
Sic et in fide termin⁹ a q eſt cognitio enigmatica. Unde dicit aplus. Videmus
nunc ꝑ ſpeculū et enigmate. Sed termin⁹ ad quē ē cognitio ꝑ ſpeciē. Unde Jſa.
ſm aliā lrām. [Niſi credideritis nō intelligetis]. i. nō ꝑuenietis. Hec dicit habere
duos ſemicubitos qſi impfectos. qa videmus nūc ꝑ ſpeculū et ex ꝑtecognoſcim⁹.
Cum aūt venerit qd pfectū ē./euacuabit quod ex pte ē. et erit qſi plenus cubitus.
Latitudo ē ſupficial' extenſio. et ſupficies habet duo latera. Scdm h accipit cha
ritas. ſm quā ꝯcupiſcibile extendit ad amicos et inimicos ꝑ affectū./ tāq; ad duo
latera. Pſal. Latū mandatū tuū nimis. Hec dicit diſtendi ꝑ cubitū et ſemis. Cu
bitus pfectus refert ad dilectiōem dei. q abſolute ⁊ pfecte diligend⁹ eſt et ſup oia.
Semicubitus ad dilectōem ꝓximi. q minus deo. Vel qa freqnēter videm⁹ in ꝓxi
mo quod diligendū nō eſt vt peccatū. cū tamē natura ſemp ſit diligēda. et iō extē
ſio charitatis in ꝓximū ſemicubit⁹ ē. Altitudo vero extenſio a deorſū in ſurſum.
ꝑ quam accipit ſpes. que ipam iraſcibilē erigendo ꝓtendit in deū. Unde dictū ē
petro q piſcabat. Duc in altū ⁊c. Sic dicit p̄dicatorib⁹ q ꝑ ſpem erigāt corda pec
catorū. Et hec dicit habere cubitū et dimidiū. Cubit⁹ ē ſpes de ſalute ꝓueniēs ex
meritis et miſicordia dei. ſicut habent ſpem illi q gloriant in teſtimonio ꝯſciētie.
Dimidi⁹./ſpes ꝓueniēs ex miſicordia dei. nō ex merit;. ſic hñt illi q ſūt i peccat;.
Sic ergo in iſta archa ſpūali eſt longitudo fidei ſm rationalē. Latitudo charita
tis ſm ꝯcupiſcibilē. Altitudo ſpei ſm iraſcibilē. Sic et in qlibet anima ſancta. ſ;
excellenter in virgine glorioſa.

Sequit [Et veſtiuit eā auro puriſſimo intus et foris]. ſ. vt clara appareret tam deo B B
q; hoib; [et fecit illi coronā aureā ꝑ girū] Duo hic ponunt q glorioſe virginis iſi
nuant ꝓrogatiuā. Veſtitio auri int⁹ et foris. et corona poſita ꝑ girū. ꝑ q dant itel
ligi i ꝟgine glioſa virgitas ⁊ fecūditas. Virginal' caſtitas ꝑ aurꝫ rōe icorruptōis

et pcioſitatis. Et differēter accipit̄. Integritas ſeu incorruptio dignā facit ꝟginē
quo ad ſe. pcioſitas /q̄ ad deū. lux ſiue claritas/ quo ad pximū et bonā famā. Fe
cūditas eni pdurit eā ad coronā aureā. Eo enim ꝙ mater facta ē ſūmi reg̃/ dignū
erat vt in honore regio ſublimaret̄. Nota tñ ꝙ corona iſta ducebat̄ p girū. qđ ſi/
gnificat immenſitatē et eternitatē ſue poteſtatis. Unde ipa dicit[In hieruſalē ſu
pna ptās mea] ¶ Poſt ornatū ſequunt̄ adiacētes anuli. Per q̄ttuor anulos acci LL
piunt̄ q̄ttuor cardinales. ſ. iuſticia. prudentia. fortitudo. tpantia. Et q̄ttuor anguli
ſignificāt q̄ttuor affectōes. dolorē. timorē. gaudiū. et ſpem. Duo affectus. ſ. dolor
et timor / ſunt q̄ſi duo anguli arche ex latere ſiniſtro. Et ē latus ſiniſtrū iraſcibil̄
quaſi e regiōe ɔtra malū. dolor. ſ. de pterito. timor de futuro q̄ facit hoīem cauere
ſibi. Alij duo. ſ. gaudiū et ſpes ex latere dextro. ſ. cōcupiſcētia ex pte boni. Et hoc
eſt qđ dicit aug᷒. De iraſcibili dolor et met᷒. ex ɔcupiſcibili gaudiū et ſpes orīūt̄.
Iuxta ergo q̄ttuor angulos. q̄ttuor anuli. i. q̄ttuor ꝟtutes cardinales ſupponūt̄.
⁊ ſic dicunt̄ ppter circularē pgreſſum vt a deo in deū ſit motus ꝟtut̄. Aurei dicūt̄
ad differētiā virtutū ɔſuetudinaliū. q̄s ponūt phi ex freq̄nti bene agere acq̄ri. ⁊ ñ
ex grā. Iuxta g̃ angulū cordis q̄ ē affectus doloris ſuppoſitus ē anul᷒ prudētie.
ne dolor trahat in accidiā. Iuxta angulū met᷒ ſuppoſit᷒ ē anul᷒ fortitudis. ne ti/
mor deijciat in deſpationē. Et hec duo ex pte ſiniſtra cordis. Itē iuxta angulum
gaudij poſit᷒ ē anulus tpantie. ne cadat hō in diſſolutōez. Iuxta angulū ſpei anu
l᷒ iuſticie. ne eleuet̄ in pſumptōem. q̄a nullus pt̄ ſperare niſi iuſt᷒. Et hec duo ex
parte dextra cordis. In his anulis imittunt̄ duo vectes. q̄ ſunt ɔſideratio pene ⁊
glīe. Conſideratio pene ē vectis imiſſus ex pte ſiniſtra duob᷒ anulis prudentie ⁊
fortitudis. vt prudentia penā ɔſideratā diligēter pcaueat. et fortitudo pſentē libē
ter ſuſtineat. vt eternā euadat. Cōſideratio pmiſſe glorie ē vect̄ immiſſus ex parte
dextera tpantie. ſ. et iuſticie. vt ɔſiderato pmio de ſtola aīe tpanter ſe habeat. ⁊ di/
ſtribuēdo vnicuiq̧ qđ ſuū ē ad illđ feſtinet. Iđ dicitur. Pones eos i latere arche.

Maria thronus veri ſalomonis — Titulus ij.

Thronus] Uñ. iij. Regū. x. Fecit ſibi rex ſalomon thronū de ebore g̃ndē. A
et veſtiuit eū auro fuluo nimis. q̄ habebat ſex grad᷒. et ſūmitas throni ro/
tūda erat in pte poſteriori. et due man᷒ tenētes ſedile hinc et inde. ⁊ duo le/
ones ſtabāt iuxta ſingulas manus. et duodecim leunculi ſtātes ſup ſex g̃d᷒ hinc
atq̧ inde. Non eſt factū tale opus in vniuerſis regnis ⁊c̄.

Maria thronus. q̄a thronus

Firmiter et apte ɔpact᷒. Et beata ꝟgo inſolubili internax ꝟtutū ɔcathenatōe cō/
pacta erat. q̄ ɔnexe mutuo ſe roborabāt. De ſūt virginitas. ſimplicitas. ſolitudo.
ſ3 ⁊ oēs cardīales vl̄ theologice ꝟtutes. Iuxta illđ iob. x. Oſſib᷒ ⁊ neruiſ ɔpe. me.
Regē a ſtatōe ad ſeſſiōem q̄ſi hūiliatū recipit. Et beata virgo regē eternū (qui cum
in forma dei eſſet exinaniuit ſemetipm) in carne hūiliatū i incarnatōe ſuſcepit. In
ea eni chriſt᷒ formā ſerui aſſumpſit. in q̄ iudiciariā poteſtatē exercebit.
Maria thron᷒ q̄a thronus — Solum principē in ſe ſuſcipit q̄ſlibet et q̄ntoſlibet habeat aſſeſſores. Sic btā vir
go ſolum chriſtū in vtero. Iuxta illud Eze. xliiij. Porta hec clauſa erit ⁊c̄. pnceps
ipe ſedebit in ea ⁊c̄. Quaſi diceret[ipe] nō alius.
Deorſum clauſus. Et beata virgo delicijs. diuitijs. terrenis voluptatib᷒. et ſupflui
tatib᷒. et maxime immūdicijs. ſup̄ oēs puros homines clauſa fuit. vt ſup̄. Porta
hec clauſa erit ⁊c̄.
Surſum patul᷒. Sic beata virgo iugiter ſuſpirās ad celeſtia. corde patulo hauri
ebat dona pfecta a patre luminū deſcendentia. Iaco. i.
A parte anteriori hūilior. a poſteriori ſublimior. Sic btā virgo ante hūillima pau
ptate et cōtemptu ſeculi. ſup̄ homines et angelos poſteri᷒ exaltata.
Fecit ſibi rex ſalomō ⁊c̄.] Primo aſſignandū eſt q̄re chriſtus p ſalomonē deſignet̄. B
Iſtđ iuenies īfra eodē titulo de throno morali. Cū aūt ſalomō fuerit trinomi᷒.
videndū eſt q̄re poti᷒ hoc nomīe qđ īterptat̄ pacificus deſignet̄/ cū ei factura thro
ni aſcribit̄. Chriſtus enim vere eſt pacificus. q̄ dicit Hiere. xxix. Ego cogito co/

gitatões pacis ꝛc̃. Tunc enim dñs efficaciter cogitauit de pace. qñ ſibi thronũ p̃/
parauit vteꝝ virginalẽ. Vñ dicit Zacha. viij. Sicut cogitaui vt affligerẽ ꝛc̃. ſic co
gitaui in dieb̄ iſtis vt bñfacerẽ hieruſalẽ et domui iuda. Fecit ꝗ pacificꝰ thro/
nũ vt pacẽ faceret. ꝗa mediãte filio hoĩs pacificati ſumꝰ deo patri. Mediãte etiã
matre veri pacifici / pacẽ apud filiũ ꝗ̃tiens volumꝰ poſſumꝰ inuenire. Aſcribit̃ eti
am hoc opus ſalomõi. ꝗa eterne ſapiẽtie. que ẽ chriſtus. Unde puer. ix. Sapiẽtia
edificauit ſibi domũ. Et bñ dicit̃ fecit ꝗa beata virgo ſpeciale opꝰ ẽ illius artifi/
cis. ꝗ̃ fabricatus ẽ aurorã et ſolẽ. ꝗ̃ in iſto ope huiꝰ throni principaliter ſuã oñdit
ſapientiã. Ipa eſt eni vas admirabile opus excelſi. Eccĩ. xliij. Unde ĩ ps. A dño
factũ ẽ opus iſtud. et eſt mirabile in ocul' noſtris. Bñ etiã dicit̃ fecit ſibi. Quia
ſicut ſolꝰ rex ſalomõ ſedebat in h̃ throno. ſic ſolus chriſtꝰ ſedit in ꝟgine gl'ioſa. Vñ
Eze. xliiij. Pricceps ipe ſedebit in ea. Princeps ipe. q̃ſi nõ aliꝰ. Fecit ergo ſibi
nõ alij. nõ carni. nõ mũdo. nõ diabolo. nõ bacho. nõ veneri. nõ mercurio. nõ marti.
ſed ſibi. et ſibi ſoli. Nihilominꝰ tñ et nob̄ hoĩb̄ et etiã ipis angel'. ſ; aliter ⁊ aliter.
Thronũ de ebore. Siq̃dem vſq; ad btã; virginẽ nõ habuerat chriſtꝰ thronũ d' ebo L
re. ſed q̃ſi ſedẽ plebeiã et ↄmunẽ. ſed in ipa thronũ de ebore habuit ꝗ̃ prima virgi
nitatẽ vouit. Et ipa ꝗ̃ fuit thronꝰ grandis celſior factus ẽ ſm̃ throni celſitudinẽ.
qđ innuit ꝟbũ illud marie. Magnificat aĩa mea dñm. ꝗ̃ quaſi oblitꝰ virginitatis
lic; eã ſup oĩa diligeret. bñdicebat fecunditati. Vñ Gene. ix. Bñdixit illis deꝰ di
cẽs. Creſcite et m'tiplicamini ꝛc̃. Maria ꝟo ꝗ̃ p̃ma votũ virginitatis emiſit. re/
gẽ filiũ regis magni ſublimiter exaltauit. et in corde et vtero virginali velut ĩ thro
no eburneo grãdi collocauit. et ſup oẽs reges mirabiliter magnificauit. ſic ſalomõ
ſup om̃es reges terre magnificatus eſt. ex quo fecit ſibi thronũ g̃ndẽ. et in eo cõſe/
dit. ſicut dicit̃. iij. Regum. x.

Cancellariꝰ philippus

Thronũ de ebore. Notandũ ꝙ ad h̃ ꝙ materia huiꝰ throni inueniret̃ ebur. ſ. opor/ D
tebat ꝙ elephas moreret̃. vt de oſſib̄ eiꝰ ebur haberet̃. Properas autẽ elephanſ
eſt ꝙ innitit̃ roborībꝰ arboꝝ volens req̃eſcere. ꝗa nõ habens flexibiles iuncturas
ad terrã nõ p̃t ꝓcũbere. Vñ ſignat ſup̃biam iudeoꝝ. ꝗ̃ fuerũt populꝰ dure ceruic̃.
Sed iſte elephas mortuꝰ eſt ſpũaliter. qñ veniente tp̃e gratie cerimonialia rece/
ſerũt. Et bñ ꝑ oſſa elephãtis ſignificat̃ maria. ꝗa fortitudo elephãtis ⁊ nobilitas
ↄſiſtit in oſſib̄. Similiter nobilitas et p̃ciũ iudee in maria. Alij q̃ſi caro elephã/
tis. ipa os elephãtis. Alij q̃ſi ſpina. ipa roſa. Vñ. Sic̃ ſpina roſam ꝛc̃.

Maria elephantina quia elephas E

Dicitur a quodã greco qđ eſt elephio. et interp̃tat̃ mons. eo ꝙ elephas ꝓpter ma/
gnitudinẽ corpis p̃ferat formam montis. Apud indos vero dicit̃ barro a voce ꝗ̃
barritus dicit̃. Maria ꝟo ꝓpter magnitudinẽ ſue excellẽtie cõpat̃ monti libano.
In ipa eſt ille mons in ꝗ̃ bñplacitũ fuit deo habitare ĩ eo. Quere lib. viij. titulo. v.
de monte.

Beſtia eſt ſpectabilis. et maria inter oẽs creaturas ſumme mirabilis.

Mire magnitudinis. Tales fuerũt patres beate virginis. ſ. abrahã. yſaac. iacob. da
uid et ceteri. q̃ꝝ de ſtirpe deſcẽdit. q̃s oẽs ſupgreſſa ẽ in q̃libet gratia et ꝟtute.

Immẽſe fortitudinis. Sic et ipa ꝑ charitatẽ ꝗ̃ omnia ſuſtinet. ꝗ̃ fuit in ea fortis vt
mors. Canti. viij. Iſtud inuenies paulo infra de ebore.

Natnre frigidiſſime. ita vt ſanguis eiꝰ incendiũ ſerpentini virus dicat̃ extinguere.
Sic et glorioſa virgo ſerpentinũ virꝰ qđ ſerpens antiquꝰ eua mediãte hũane na/
ture infuderat ↄſumpſit et extinxit. quãdo iuxta iohãnẽ damaſcenũ de puriſſimis
eius ſanguinib̄ humanitatẽ chriſtꝰ aſſumpſit. Qui etiã felle et aceto potatꝰ ĩ cru/
ce dictũ venenũ plene euacuauit. et ad hoc amariſſimo poculo dignatꝰ eſt potari.
Unde dicit. In ſiti mea potauerũt me aceto.

Draconi inimicꝰ. et beata virgo ſerpẽti antiquo. ꝗ̃ ſeduxit euã. Unde in figura ma
rie dictũ eſt eidẽ ſerpenti Gene. iij. Inimicicias ponã inter te et mulierẽ ꝛc̃. Que/
re libro. vi. titulo. ix. ꝙ maria mulier / expoſitionẽ.

Ualde odit ventũ vt dicitur. Sic et maria humillima ꝟtũ ſup̃bie et faſtꝰ mũdani. F

Deſignata p̱ heſter reginã. Heſter.xiiij. dicentẽ domino in orõe ſua. Tu dñe q̃ habes omniũ ſcientiã. noſti ꝙ oderim gl'iam iniq̃ꝝ. et abominer ſignũ ſupbie ꝛ glorie mee. qḋ ẽ ſup̱ caput meũ. et deteſter illḋ q̃ſi pannũ meſtruate. ꝛ cetera m'lta.

Odit etiam draconẽ. i. luxuriã venenantẽ. Quod bñ tũc apparuit. q̃ñ prima votũ virginitatis emiſit.

Maria elephãtina quia elephas — Valde paruã habet linguã. et ſic in ore abſconditã vt vix aliq̃tiens videat̃. Sic ꝛ beata virgo pauciſſima verba credit̃ habuiſſe. Unde nõ niſi ſeptẽ verba ei⁹ in q̃tuor euangelijs deſcribunt̃.

Animal vt dicit̃ magne ſapiẽtie. ſic ꝛ maria. Quere li. iiij. ti. xxxi. de ſapiẽtia eius.

Paſcit ſe narib⁹. ꝛ eis vtit̃ in omnib⁹ veluti inſtrumẽto. ꝛ cũ eis etiã arbores eradicat. Nares q̃bus gl'ioſa virgo ſpiritũſanctũ attrahebat. ↄtẽptus terrenoꝝ ſiniſtra. vñ deſcribit̃ lunã habens ſub pedib⁹. Apo. xij. et dextera feruẽs deſideriũ eternoꝝ. que duo paſcebãt ipi⁹ animã omni edulio ſpiritali.

Inueniens hominẽ errãtẽ reducit eũ ad viam. ſicut dicit̃. Et btã virgo errantes p̱ deuia errorũ. ſepiſſime reducit ad viã fidei. et ad viã que ducit ad vitã. Joh. xiiij. Ego ſum via ꝛc̃. Errantes etiã p̱ deuia vicioꝝ ſuis orõibus. meritis. ꝛ exemplis. reducit q̃ntũ in ſe eſt ad ꝟtutes oppoſitas. p̱ quas venit̃ i celũ. Unde dicit. In me gratia omnis vie et veritatis. B

Caſtiſſimũ eſt animal. Et ſignificat triplicem caſtitatẽ. Coniugalẽ. q̃a tempate vtit̃ ſua cõiuge. Vidualẽ. q̃a ad modũ turturis poſt mortẽ ſui cõparis dicit̃ ſe nunq̃̃ alij copulare. Virginalẽ. q̃ntũ ad oſſa candida et frigida. que ſi ↄburãt̃ et pulverizent̃ pallorẽ oculoꝝ extermināt. quoniã epar iuuant. Cãdor ſignat virginitatem. Incẽſio charitatẽ. Pulverizatio humilitatẽ. Et talis virginitas purgat ocl'os interiores. vt regem gl'ie in decore ſuo valeant intueri. Iſa. xxxiij. Mat. v. Beati mũdo corde ꝛc̃. Et maria tã ↄiugata q̃̃ vidua. ſp̱ virgo pmãſit.

Cãcellarius philippus

Turrem ligneã cũ militib⁹ portat et armaturis. ſicut legit̃. i. Macha. vi. Et totum catholice eccl'ie edificiũ p̱ p̃ces marie. patrocinia. et exẽpla. ſuſtentat̃ in g̃tia ꝛ virtute. Quod maxime apparuit in tp̱e dñice ſepulture. q̃ñ fidei ipius tota innixa eſt eccleſia. cum a fide et ſpe deficeret oĩs ſanct⁹. vel admin⁹ aliq̃ntulũ titubaret. Uñ thomas dicit Joh. xx. Niſi videro in manib⁹ eius fixurã clauoꝝ ꝛc̃. nõ credam. Et alij q̃ſi deſperãtes dixerũt Luc. xxiiij. Nos ſperabamus ꝛc̃. D

Viſo ſanguine vue et mori nõ timet mori. ſ3 magis acuit̃ in pliũ. ſicut legit̃. i. Machabeoꝝ. vi. Et btã virgo viſo ſanguine filij effuſo in cruce. mori cũ ipo nõ timuit ſed magis optauit. et ſi animã p̱ ipo nõ poſuit. expoſuit tamẽ. et qḋ potuit fecit.

Naturaliter diligit liberatorẽ ſuũ. ꝛ ei ſemp̱ obedit. Dicit̃ enĩ ꝙ captus a venatore. grauiſſime ꝟberat̃. Et accedens ali⁹ q̃ vult ipm hr̃e obedientẽ ſibi liberat eũ de manib⁹ ꝟberãtis. qḋ aduertit elephas. et in manibus ei⁹ mãſueſcit. et eũ diligit. et ei ſemp̱ obedit. et ſuũ liberatorẽ recognoſcit. Nõ ꝟo innaturabilior elephãte. qui chriſtũ nec liberatorẽ ſuũ recolit. nec eũ diligit. nec ipi obedit. De cuiuſmodi dicit̃. Ingratus ſenſu dereliquit liberantẽ ſe. Ecc̃i. xxix.

Elephas

Elephas

- Animal aptum bellis et rebus bellicis.
- Multa vigens memoria et intellectu.
- Motu quo valet ſalutat.
- Gregatim incedunt.
- Auerſi coeunt.
- In aquis pariunt.
- In inſulis fet⁹ pp̱ter dracões dimittũt. q̃ inimici eis ſũt et ab eis implicati necãt̃.
- Biennio portat femina fetum ſuum.
- Semel tm̃ gignũt. nec plures ſed vnũ tm̃.
- Annis trecentis viuũt.
- Sola eos gignit india.

Maria eburnea. quia ebur eſt os I
Elephantis. qui apđ indos appellaꝛ barro a voce q̄ đꝛ barrit⁹. ⁊ inde ebur a barro.
Sicut quidam dicūt ſi verū eſt. ꝑus obſcurū. ſed q̄buſdā inſtrumētis elimatū arti-
ficioſe reddiꝛ candidū et lucidū. Sic maria qn̄ concepta eſt obſcura fuit ꝑ origina-
le. ſed ſubtili ſcti ſpūſ artificio cādida et lucida facta eſt in ſctificatiōe. Et tūc data
eſt ei gl'ia libani. q̄ interpꝛtatur cādoꝛ vl' candidatio. Eſa. xxxv.
Sine carne eſt. id ē. ſine vicioſitate carnis hūane. Nam in carne vixit ꝑter carnem.
Vn̄ nō caro ſed aīa appellaꝛ. Prouer. xxv. [Aq̄ frigida aīe ſitienti] .i. marie [nū-
cius bonus] ſcʒ gabriel miſſus ad eā [de terra longinq̄] ħ eſt de celo. Itē ſine car-
ne. i. ſine carnali affectione.
Sine pelle. q̄a nunq̄ʒ gl'iata eſt in pellibꝫ. i. in hui⁹ mundi exterioribꝫ. Nā gloriam K
mundi ſpꝛeuit ꝑfecte hūilis. hoc quo ad pellē. ⁊ caſtiſſima omnē carnalē abdicauit
affectū. hoc q̄ ad carnē. Et ſic a carne ⁊ a cute ꝑſus extitit aliena. Et ꝑ ħ ebori cō-
grue cōparatur.
Sine pilis. i. ſine ſupfluitatibꝫ. ꝑ q̄s ſignanꝛ fatui reſpect⁹. Riſus idiſcreti. Verba
ocioſa. Cōtact⁹ illiciti. Diſcurſus erronei. et hmōi. Vel ſupfluitates temporaliuʒ
cum fuerit pauꝑrima.
Siccū. q̄a in ſctificatiōe et ſpūſſcti ſupuentōne q̄ ignis eſt. nihil in ea relictū ē hu-
moꝛʒ noxij. nihil caloꝛis aduerſi. nec ꝯcepit ex ſemīe viri. Propꝛ ħ ꝯgrue ꝑfigurata
ꝑ virgam aaron. Numeri. xvij. que nec radicata plātario. nec defoſſa ſarculo. nec
animata ſucco. nec fecūdata ſemīe ſicut dicit aug⁹. floꝛuit. frōduit. et pepit nuces.
Durū. q̄a fuit īpenetrabil' omnibꝫ iaculis inimici. et faciē ſuā poſuit vt petrā duriſ-
ſimā in filij paſſione. Durā ad damna. Durioꝛē ad verba. Duriſſimā ad verbera.
que patiebatur in filio flagellato.
Frigidū. quia ſine incētiuo ꝯcupiſcētie. Cū enī alie mł'ieres vniuerſe ī caloꝛe ꝯci- L
piant. ipa in ſpūſſancti obumbratōe ⁊ refrigerio ꝯcepit. virgitatꝭ gl'ia ꝑmanēte.
Solidum. Et ipa ſolida ꝑ virgitatis ꝑpoſitū. a quo nunq̄ʒ nutauit. Hec etiā ſoli-
ditas optīe ꝯuenit parietī. Nā licet ei⁹ vter⁹ euacuareꝛ filiū pariēdo. ſigillū pudi-
cicie nō amiſit. Et ideo ter diciꝛ poꝛta clauſa Ezech. xliiij. q̄a ante partū. et ī ꝑtu.
et poſt partū. Propter ħ diciꝛ etiā ſine doloꝛe pepiſſe. i. ſine naturaliū leſiōe. Quia
doloꝛ eſt ꝯtinuoꝝ diuiſio. Nō ſic pepit thamar. nec ſic nat⁹ ē phareſ. Geñ. xxxviij.
Maria eburnea q̄a ebur eſt os — De q̄ dixit mł'er Quare diuiſa ē ꝑpꝛ te maceria. Vl' hec ſoliditaſ ē aī ꝯſtātia ī bono
Candidū vt cādoꝛ referaꝛ ad ſanctificatōem. vt ſup dictū ē. Vel candidū interi⁹ per M
innocentiā et animi puritatē. exteri⁹ ꝑ ꝑfectiſſimā caſtitatē. Libro. v. de pulcritu-
dine ei⁹ inuenies meli⁹ de cādoꝛe. titulo. vij. ante mediū tituli.
Lucidū. bonoꝝ exēploꝝ diffuſiōe ꝯfoꝛtantiū intuētes. iuxta ꝑceptū filij Matt. v.
dicētis. Luceat lux vr̄a corā hoībꝫ ⁊c̄. Vel hec luciditas ad l'ram ꝑt referri ad luci-
ditatē vultus ꝟginei. cū filiū dei poꝛtaret ī vētre. Quere libro. v. de pulcritudine
eius coꝛpali ante titulū primū.
Rubicundū ex vetuſtate. Vnde Treno. iiij. Rubicūdioꝛes eboꝛe antiquo. Per hūc
ruboꝛē figurari ꝑt marie charitas. vel martyriū coꝛdis ei⁹. qđ paſſa eſt ꝑpter cha-
ritatem. cū alij martyres paſſi fuerint ꝑpter fidem. Et ħ martyriū q̄ ſic facta ē ru-
bicūda. paſſa eſt cū iā eſſet q̄ſi. xlvij. ānoꝝ vt crediꝛ. et hmōi etas ꝟgit ī antiq̄tatē. N
Forte et robuſtū. Et ipa eſt mł'ier foꝛtis q̄ſita a ſalomōe. Sed inuenta a chꝛiſto et
ab ipo gabriele. Quere de foꝛtitudīe ei⁹ lib. vi. ti. ix. aū mediū tituli. vbi appellatur
mulier foꝛtis.
Durabile. ꝑ ꝑſeuerātiā in omni gr̄a et ꝟtute. q̄a nō defecit fides ei⁹ ī paſſiōe filij. li-
cet tūc deficeret oīs ſanct⁹. Propter ħ de ipa dictū fuerat ꝑus illud qđ diciꝛ ꝑabo.
in fine [Non extingueꝛ in nocte] dñice ſepulture [lucerna ei⁹] .i. fides. Vere tunc
facta eſt nox. quando ſol iuſticie ꝑ moꝛtē occubuit.
Idoneū vaſis fabricādis ad ſanctuaria reponēda. Et ex ħ eboꝛe fabricauit ſpūſſan-
ctus artifex vas illđ admirabile op⁹ excelſi. Eccī. xliij. in q̄ repoſitū ē illđ ſanctua-
riū dñici coꝛpis. de q̄ dñs dicit Leuiti. xxvi. Pauete ad ſanctuariū meū. Et Iſa.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

xxxvij.[De hieruſalem].i. btā virgine[exibunt reliq̄e.et ſaluatio ī monte ſyon. Jd q̄d fuit q̄n pepit ſaluatorem. Et ad h̄ ſignandū adhuc reponit̄ corpus chriſti ī pixide eburnea.et hoſtie de q̄bus conficiendū eſt.

Suaue et leue.q̄n bene circūpolitū ē ꝯpetentibꝫ inſtrumētis. Et mariā nō inueniūt ſcrupuloſam deuote ad eā accedētes.quā ſpūſſctūs ſtudioſiſſime expoliuit.

Pannū ſibi ſuppoſitū et aſtrictū ſeruare dicit̄ incōbuſtuꝫ. Sic maria ſibi aſtrictos amore et ſeruicio ab incendio viciorꝫ.

Regi ſalomoni afferebat̄ de tharſis.q̄d interp̄tat̄ exploratio gaudij. ſicut legit̄.iij. Regū.x. Quia q̄ ſollicit⁹ ē circa inuentionē eterni gaudij.et ad hoc explorat illud. ſollicitudinē gerit circa obſeruātiā caſtitatꝭ.q̄ n̄ obtinet̄ d̄ facili/niſi p̄ gr̄e inētricē.

Cōbuſtū ꝛ pulueriza tū d̄r tollere pallorē oculorꝫ.vt.s̄. dictū ē d̄ p̄p̄etatibꝫ elephātꝭ. O

Beata ḡ virgo thron⁹ eſt ſalomōis. Nam in ea ver⁹ pacific⁹ corp̄aliter nouē menſibꝫ ſedit et q̄euit. Vn̄ Jſa.xi.vbi nos habem⁹.erit ſepulchrū ei⁹ glorioſum.dicit alia trāſlatio.erit req̄es ei⁹ glorioſa.i.glorioſa dn̄a erit req̄es ei⁹. Cum aūt aīa iuſti ſit ſedes ſapiē.beata virgo ſingulari p̄uilegio thronus dicit̄.i. ſedes regia.q̄ regē cōcepit et pepit. Q̄d nulli alij regine ꝯceſſum ē. Jdeo ſpecialiter de chriſto dictū ē Mat.ij. Vbi eſt q̄ natus ē rex? Alij eni poſtq̄ꝫ nati ſunt de matre poſſunt coronari in reges. ſed nō naſcunt̄ reges. Sed chriſt⁹ in die q̄ ꝯcept⁹ ē a mr̄e coronat⁹ ē in regē. Unde Canti.iij.dicit̄. Egredimini filie ſyon.ꝛ videte regem ſalomonē in dyademate quo coronauit eū mater ſua ꝛc̄. Hoc inuenies ſufficienter expoſitū.lib.iij.xij.p̄rogatiua marie.

Igit̄[thronū]hūc[fecit ſibi rex ſalomon de ebore]cū in virgīꝭ caſtitate ſibi ꝯplacuit. P Veſtit⁹ aūt fuit thron⁹ hic[auro fuluo nimis].i.decorat⁹ ſapiētia. v̄ecūdia.obedictia.patiētia.puritate.charitate.p̄cioſitate.medicinalitate.ꝛ exemplorꝫ fulgore. ꝛ ſingulis alijs virtutibꝫ.q̄ꝝ magna multitudo notat̄ in p̄p̄etatibꝫ auri. Et in hoc throno p̄ncipaliter notant̄ tria. Primū q̄es./quia fact⁹ eſt a ſalomōe q̄ interp̄tatur pacific⁹. Secundū mūdicia.q̄a factus de ebore. Terciū magnitudo. q̄a thronus hic fuit grādis. Priuſ enim in nullo q̄etū inuenerat.q̄a in nullo ſedati erāt tumultus.ſ.ꝯcupiſcētie carnal' ꝫ ſpiritū p̄terq̄ꝫ in maria.que ſola dicere potuit. Qui creauit me req̄euit in tabernaculo meo.nō ſolū in tabernaculo aīe.ſed ꝛ corporis mei. Jn nullo inuenit mundū.q̄a de ipa ſola dici p̄t.tota pulcra es amica mea.et macula nō eſt in te ꝛc̄. Jn nullo alio inuenit ḡndē.ſꝫ anguſtū et artū.et q̄ſi nō plenā ſedē. Sed in ea inuenit ḡndē p̄ hūilitatē.q̄ ſola capax dei eſt.q̄ dicit Jſa.lxvi. Super quē req̄eſcet ſpūs meus niſi ſup̄ hūilē et quietū ꝛc̄. Quanto enim minor erat ī oculis ſuis./tāto maior erat in oculis domini. Quanto etiā minus app̄ciabat̄ ab amatoribus mūdi./tanto carior erat in oculis dei. Sicut enim quod hominibꝫ altū eſt/ abominabile eſt apud deū. Luce.xvi.ita quod hominibꝫ abiectū eſt p̄pter deum/ altum eſt apud deū.

Item notandū ꝙ q̄dā licet ſint caſti./ſup̄bi tamē ſunt vel auſteri. v̄tutē vnā habētes Q ſine alia.ſi hoc ſit poſſibile. Et tales nō ſunt throni grādes. Sed beata v̄go virtutes ſingulas habens in ſup̄latiuo./ſola inuēta ē et facta a deo thronus grādis. Jō dicit̄.[Fecit ſibi rex ſalomon thronū de ebore grandem.]

Maria thronus grandis

Materie p̄cioſitate q̄a fabricatus ex auro ꝛ ebore.quod vtrūq̄ꝫ p̄cioſum valde.

Artificioſitate.quia[nō eſt factū tale opus in vniuerſis regnis]ſcꝫ celeſtiū.terreſtrium. et infernorꝫ.ad Phil'.ij.

Durabilitatis eternitate. Unde. Thronus tuus deus in ſeculū ſeculi. Ad hebre.i. Item[Thronus ei⁹ ſicut dies celi]qui eterni ſunt.

Inſidentis maieſtate. Quia qui incircūſcriptibilis erat ſc̄m deitatē.ibi voluit circūſcribi p̄ aſſumptā humanitatē. Unde maria dicit Ecc̄i.xxiiij. Girū celi circuiui ſola. Quia comp̄hendit incomp̄henſibilē. circūdedit immenſū gremio vteri ſui.et intra caſta viſcera continuit omnia continentē. Propter hoc canit̄ ipi marie. Quē totus nō capit orbis in tua ſe clauſit viſcera factus homo. Propter h̄ etiā figura

tus eſt chriſtꝰ p gedeonē q̄ interpꝛtaꝛ circuiēs in vtero. Nam in vtero virgīs q̄ ad humanā circūſcriptꝰ naturā /nihilominꝰ p incircūſcriptā diuīe potentie naturaꝫ omnia circuibat.

Gigantee q̄ntitatis receptibilitate. Chriſtꝰ enī dicitꝛ gigas gemīe ſubſtātie. Et ipe nō eſt regulꝰ ſed rex magnus ſup omnes deos.i.hoīes ⁊ angelos. Propter h̄ thronus hic ſoli compaꝛ q̄ terre ecētricꝰ ē.⁊ occies dicitꝛ totꝰ terre excedere q̄ntitatē. R

Speciali pſidentis dignitate. Quia [thronū] hūc [fecit ſibi rex ſalomō] ſicut ſupra expoſitum eſt.

Maria thronus grandis — Claritatis immēſitate. Quia factus [de auro fuluo nimis] qđ eſt coloris optimi et fulgoris eximij. Item pp̄ter claritatē hanc dicit pater loq̄ns de filio. Thronꝰ eiꝰ ſicut ſol in ↄſpectu meo. Quāuis enim virgo forte apud homines q̄ſi ſubobſcura appareret.tn̄ in ↄſpectu dei clara apparebat vt ſol.q̄ ē pulcerrima creatura.

Juſtiſſimi iudicis auctoꝛitate. Unde dicitꝛ illi. Sedes ſup thronū q̄ iudicas iuſticiam. Itē. Parauit in iudicio thronū ſuū.et ipe iudicabit orbem terre in equitate ⁊c̄. Et h̄ ideo ptinet ad mariā. q̄a ī hūanitate quā aſſumpſit ex ea in iudicio apparebit. Itē Q, iudicabit accepit a matre. Un̄ ipe dicit Joh.v. Pater nō iudicat queq̄.ſed prātem dedit filio iudiciū facere.quia filius hominis eſt.

Triū pncipaliū virtutū q̄ſi infinita q̄ntitate. Nulla enim virginitas ſue puritati. nulla modicitas ſue hūilitati.nulla dilectio ſue charitati potuit compari.

Summe dignitatꝫ ineffabilitate. q̄a in hoc throno inſigni /ſummꝰ impatoꝛ leges clementie ſue ppetuo roboꝛauit.

Medicinalitate. Unde factus ē ex eboꝛe et auro.qđ vtrūq̄ medicinale eſt. Quere ſupra eodem titulo de pꝓpꝛietatibꝫ eboꝛis.infra eodē ti.de pꝓpꝛietatibꝫ auri.

Beneficioꝝ innumeroſitate. Jdeo dicitꝛ ad Heb.iiij. Adeamus cū fiducia ad thronum gratie ⁊c̄. Hoc inuenies infra expoſitū.

Sequitꝛ. [Et veſtiuit eū auro fuluo nimis ⁊c̄.] Ebur caſtitas. vt ſupra dictū eſt. Aurū hūilitas. Ebur auro veſtiebaꝛ.quia caſtitas hūilitate decoꝛaꝛ. Et nota q̄ ebur auro tegebaꝛ.qđ plꝰ apparebat. ſicut plꝰ apparet veſtis q̄ȝ coꝛpus. i quo notaꝛ q̄ plꝰ reſperit deꝰ in beata virgine hūilitatē q̄ȝ virginitatē. Unde ipſa dicit. Reſperit hūilitatē ancille ſue. Ex ea enim pte plꝰ eā diligebat.⁊ vbi amoꝛ ibi oculus. Sic debent virgines plꝰ ſpeculari qđ in eis infirmū ē.q̄ȝ qđ forte vl̄ cādidū. Bene aūt hūilitas auro compaꝛ.et auro fuluo nimis.qđ ē metallū pciosiſſimū ⁊ mūdiſſimū. Uirginali ſiq̄dem hūilitate nulla virtꝰ mūdioꝛ.nulla pcioſioꝛ. ſicut in maria. Mūdicia ptinet ad virginitatē.pcioſitas ad hūilitatem. S

Et veſtiuit eū auro fuluo nimis] Unde alibi de ea dicitꝛ. Jn veſtitu deaurato ⁊c̄. Ueſtitus marie de auro hic.de ſole apocal.xij. Et bene d̄r [veſtiuit] Aīa enī marie et coꝛpus q̄ſi de eboꝛe p virtutē integerrime virgītatis. Uirtuteſ eiꝰ coꝛpus eiꝰ adoꝛnantes./q̄ſi aurū. Sicut enim auro inter metalla nullū pcioſiꝰ. ſic virtutibꝫ marie nihil creatum glorioſiꝰ. Et ſicut auruꝫ coloꝛat cetera metalla.ſic virtutes marie ceteroꝝ ſanctoꝝ coloꝛant et inſigniūt virtutes. Un̄ hieronymꝰ. Nihil ſpecioſitatis.nihil gl̄ie et candoꝛis./qđ ex ipa nō reſplēdeat. Nullū pcioſiꝰ ſic ꝟtutibꝫ marie. nihil creatū glorioſius. T

Hiero.

Item aurū pulcerrimū metalloꝛū. Cetera metalla.cetere virgines vl̄ ceteri ſancti. de q̄bus foꝛmat dominꝰ vaſa gl̄ie. q̄s oēs coloꝛat et īſignit pulcritudo ꝟtutū marie. V

Aliter.ij.pabol.ix.dicitꝛ ſoliū qđ idē ē qđ thronus veſtitū fuiſſe auro mūdiſſimo. Et ponitꝛ ſuplatiuus g̃dus q̄ optime ↄuenit beate ꝟgini. Eſt enī auꝝ mūdum./carere pctō moꝛtali. Eſt mundiꝰ./carere veniali.ſi tamē h̄ aliq̄ȝ diu fieri poſſit. Licꝫ enī in baptiſmo remittanꝛ oīa peccata.nemo tn̄ viuit ſine veniali. q̄a nemo mūdus a ſoꝛde. Mūdiſſimū aurū eſt carere fomite peccati .quod nullꝰ habuit pter beataꝫ virginem. Unde ↄgrue attribuitꝛ ei ſuplatiuus gradus. ¶ Uel per aurū fuluum nimis.ſignificaꝛ chriſtus q̄ eſt ſumma ſapiētia. Maria enim terra ē euilath vbi naſcitꝛ auꝝ optimū.i.chriſtus.q̄ veſtita eſt ⁊ decoꝛata maria. Unde dicitꝛ Amicta ſole.i.chriſto. Apocal.xij.

Maria aurea. quia aurū x

Dicit̄ ab aura. hoc ē a ſplendore. eo q̄ repercuſſo aere plus fulgeat. Naturale eſt enī vt metallorū ſplendor plus fulgeat luce alia repercuſſus.

Clarum p̄ celeſtē ſapientiā. que clara eſt et nunq̄ marceſcet. et facile videt̄ ab his q̄ diligunt illam ꝛc̄. Sap. vi. Eodem. vij. dicit̄ de ſapientia. et cōgrue intelligitur d̄ maria. Emanatio q̄dam eſt claritatꝭ omnipotentꝭ dei ſincera. ꝛ ideo nihil inq̄natū incurrit in illā. Quere de hac claritate libro. iiij. ti. x. de puritate eius.

Fulgidū p̄ exemplū. quo nō ſolū homīes ſꝫ et angelos irradiat. i. Macha. vi. [Refulſit ſol] ſcꝫ diuinitatis [in clipeos aureos] clipei iſti chriſt⁹ ꝛ maria. q̄ ꝓtegūt fideles eccie [et reſplēduerūt mōtes ab eis. mōtes]. i. angeli et iuſti. Vel fulgidū et choruſcans p̄ virtutē miraculorū. Tale enī aurū appellat̄ obrizum. ſic dictū. eo q̄ ſplēdore obradiet. Eſt enī coloris optimi. qd̄ hebrei opuz greci cyrron vocāt. Et ex his ſm̄ Iſidorū componit̄ obrizum. Alij dicūt q̄ obrizū grece dicit̄ eurizon. ab eu qd̄ ē bonū. et riza qd̄ eſt radix. Aurū enim charitas ē. Bonā enī radicē habet quicq̄d ex radice charitatis ꝓcedit.

Purū p̄ īmunitatē peccati. Nec ſordes colligit ex immūdo loco ſi ibi ponat̄. Sic nec maria q̄ nata ē ex iudeis. q̄a ſicut ſpina roſam genuit iudea mariā. Vn̄ et ſm̄ hoc ſoli compat̄. quē nulla immūdicia poteſt aliq̄tenus inq̄nare. Aurū ergo purū eſt aurum ſine fecibus et mixtura.

Rubicundū. Et maria rubicūda p̄ verecundiā virginalē. pulcritudinē naturalē. y patientiā ſingularē. inteſiſſimā charitatē. Quere lib. xij. particl'a. iiij. titulo d̄ roſa. Item aurū q̄nto rubicundi⁹ tanto melius. Et q̄a maria in his et alijs vniuerſis virtutibꝫ p̄cellebat omni ſancto. ideo p̄cioſior corā deo.

Ponderoſiſſimū p̄ timoroſam hūilitatē et aureā grauitatē. Quod apparuit ī angelica ſalutatōe. qn̄ ad ꝓmiſſū angeli nō ſe mouit a ꝓpoſito ſuo ꝛ ſtatu dicēs. Quō fiet iſtud: Et nominās ſe ancillā. Vel q̄a p̄ponderat omīi ſcrō abūdātia cariſmatū. q̄a nō ad menſurā dat⁹ ē ei ſpūſſctūs. ſed totū datū ē ei q̄cq̄d dari potuit pure creature. Unde bt̄us bern̄. Quantūcūq̄ donū alicui ſancto ſit datū. tāte virgini non credim⁹ eſſe negatū.

Bern̄.

Solidū p̄ mentis cōſtantiā in bono. Qd̄ apparuit in filij paſſiōe. vbi nec irritauit aliquē. nec potuit irritari aut ꝓuocari ad irā. Silr̄ in filij ſepultura qn̄ nūq̄ deſperauit neq̄ dubitauit de ei⁹ reſurrectōe. ſicut fecerūt diſcipuli.

Tractabile et ductile p̄ obedientiā. q̄ notat̄ ibi. [Ecce ancilla dn̄i] Quaſi diceret. Quicq̄d ei placuerit faciat de ancilla ſua. Ecce tractabilitas.

Precioſum. cui⁹ p̄ciū chriſt⁹. Unde puer. in fine. Procul et de vltimis finibꝫ p̄ciuz ei⁹. Ultimi fines. celi celorū. Quere libro. vi. titulo. ix. vbi appellat̄ mulier.

Aug⁹.

Imputribile p̄ luxuriā q̄ ad carnē. p̄ inuidiā quo ad mentē. et q̄a corpus ei⁹ nō fuit reſolutū in q̄ttuor elementa. Aug⁹. Credimuſ q̄ nunq̄ caro ꝯputruerit in terrꝭ. cuius pars glorificata eſt in celis. z

Non eruginat p̄ maliciā. Unde dicit̄ ei. Uirgo ſingularꝭ inter omnes mitis ꝛc̄.

Percuſſum nō murmurat ſicut es. In hoc ſignat̄ virginis patiētia in filij paſſiōe q̄ corā tondentibꝫ et ꝑcutiētibꝫ ſe ī filio obmutuit. et nō aꝑuit os ſuū. Qualē enim ſe exhibuit agnus. i. filius. talē ſe exhibuit mater agni.

Maria aurea. q̄a aurum

Percuſſionib⁹ dilatatur. quod apparuit in filio patiēte. quādo dixit. Pater ignoſce illis ꝛc̄. Quod et matrē feciſſe piū eſt credere. Tunc etiā filius latroni petenti memoriā ſui. ꝓmiſit paradiſū. Jdō vere potuit dicere patri fili⁹. et mater filio. In tribulatōe dilataſti mihi.

Regibus cōuenit. i. patri et filio. De quibꝫ dicit̄. [Deus iudiciū tuū regi da]. i. filio [et iuſticiā tuā filio regis]. i. chriſto filio dei patris.

Uiſum ꝯfortat. Jpa eſt enim ille ſol de quo dicit̄ Eccl'es. xi. Dulce lumē ꝛ delectabile eſt oculis videre ſolem.

Uitam ꝓlongat. vitam. ſ. gratie et glorie. et miraculoſe aliq̄bus vitā nature. Unde dicit. In me omnis ſpes vite ꝛc̄. et eſt iſtud omnis dyaſirticū.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

In fornace pbat.i.in filij paſſiõe. In hanc fornacẽ pura intrauit.exiuit purior.ſi-
cut pueri in fornace babilonica. Dañ.iij.

In auro et ex auro theca formať vbi gẽma collocať. Per gẽmã chriſt⁹. p thecã ma AA
rie hũilitas.in q̃ collocat⁹ ẽ chriſt⁹ gẽma p̃cioſiſſima.et ſedit ibi ſicut lapis ĩ auro.
Ecci.xxxij. Gẽmula carbũculi ĩ ornamẽto auri ⁊c. Uel p gẽmas intellige marie
v̾tutes.q̃x repoſitoriũ fuit eius hũilitas que ſignatur p thecam.

In ſole poſitũ flãmeſcit et rutilat.et ſcintillas videť emittere. Et maria ĩ ſole poſi-
ta p vnionẽ carnis quã de ipa ſol accepit iuſticie.flãmeſcebat p ardorẽ deſiderij ce
leſtis.ſcintillabat p rutilantiam grẽ multiplicis.refulgebat vt dictũ eſt p bona ope
ra et exempla.

Rarũ eſt et ideo p̃cioſũ. Nam ipa ẽ vnica virgo et mater. Uñ d̾r virgo ſingularis et
ſola mater innupta.et ideo p̃cul et de vltimis finib⁹ p̃ciũ eius. Quere libro.vi. ti.
ix.q̃ ipa mulier bona.

Medicinale.quia valet ↄtra leprã et melancoliã. et maria cõtra triplicẽ ↄcupiſcẽtiã
que notatur in lepra.et mundanã fatuitatẽ que in melãcolia. Puluerizatũ etiã di
citur valere ↄtra ſcabiẽ.

Calide nature ẽ ſ̃m platearium.in q̃ charitas tã virginis q̃ȝ iuſtoꝝ figurať.

Ponderoſi⁹ in duplo q̃ȝ argentũ vel es.

Precioſius.tẽperatius.tractabilius.ductilius.durabilius.colorati⁹ omni metal-
lo.ſic et maria omni iuſto.

Uulnus ex auro factũ tumore dicť nõ corrumpi.

Aliter de auro. Auꝝ tres virtutes p̃ncipaliter ſignat. Sapiẽtiã. Charitatẽ. Obediẽ BB
tiam. Fuit enĩ maria tota aurea p ſapiẽtiã. Habuit enĩ ſapientiã a ſapore.et ſapiẽ
tiã a ſape. A ſape.q̃a cõſeruabat oĩa v̾ba q̃ de filio dicebanť in corde ſuo. Luc.ij.
Hãc aũt ſapiẽtiã ↄtulit ei ſpũſſanctus.q̃ ſuperueniẽs in eã abſtulit ab ea cordis ig-
rantiã. Unde ⁊ ipa docuit ap̃los. A ſapore. Eſt aũt ſapiẽtia ſapore virtutũ ↄdita
ſcientia. Hanc habuit ipa p̃ omnib⁹. Unde de ipa d̾r puer.xxxi. Guſtauit et vidit.
q̃r bona ẽ negociatio ei⁹. Quere lib.iiij.titulo.i.de hũilitate marie expoſitõem p⁹
Cancellari⁹ philippus p̃ncipiũ tituli. Hũilitas g̃ marie aurũ [⁊ aurũ fuluũ nimis] ſcȝ.or fin.gallice. Si
q̃dem hũilitas ei⁹ omnẽ g̃dum hũilitatis exceſſit. Que q̃nto fuit v̾tutib⁹ p̃minen
tior.tãto mirabilior et p̃cioſior. Hũilitas enĩ alioꝝ ſanctoꝝ aurũ pallidũ fuit et
nõ purũ aurũ in compatõe eius. Uñ. Poſteriora dorſi ei⁹ in pallore auri. Ualde
enĩ minoris p̃cij eſt auꝝ pallidũ q̃ȝ rubicundũ. ¶ [Aurũ fuluũ nimis] gallice or
tres eſmere. Fuit etiã maria aurea p charitatẽ. que fulgorẽ p̃ſtat ceteris virtutib⁹.
ſicut aurũ ceteris metallis. Quere lib.iiij.ti.xvij.de charitate marie. Fuit etiã au-
rea p obedientiã. Quere lib.iiij.ti.xxix.de obediẽtia marie.

SEquitur.[Qui habebat ſex g̃dus.] Qui ſunt ſex opatões ſpũſſancti. q̃ttuor CC
ex parte corpis. due ex pte aĩe. Ex parte corpis. p̃ma eſt carnis aſſumẽde
purgatio. Scd̃a.deciſio. Tercia.formatio. Quarta.vnio. Et licet vnũ iſtorũ ſit
p̃us altero naturaliter.ſimul fuerũt tpe. Due opatões ex parte aĩe. cũ aĩa cõſtet ex
intellectu et affectu.pleniſſima illuminatio intellect⁹ q̃ntũ ad veritatẽ. et affluẽtiſ
ſima fecũditas affectus q̃ntũ ad bonitatẽ. Unde. Plenũ gratie et veritatis. Ueri
tas ad intellectũ.gratia ptinet ad affectũ. ¶ Aliter etiã poteſt iſtd̾ intelligi. Sex DD
gradus quos habebat thron⁹ p q̃s ſalomon aſcẽdebat in thronũ ſex virtutes btẽ
virginis p̃nt intelligi.p q̃s chriſt⁹ aſcẽdit ĩ v̾ginẽ. Et ſi ei in eã deſcẽdiſſe dicatur.
Nicola⁹ d tornai in eam tamẽ aſcẽdit.quia p eã apparuit homib⁹. De ſex virtutes notať Lu.i.tri
bus binarijs ↄbinate. Due p̃me in affectu et cogitatõe ſignanť.cũ p̃mittiť.[Tur
bata ẽ.et cogitabat q̃lis eſſȝ iſta ſalutatio] Quattuor alie in ſ̾mõe. Due p̃me ibi q̃
[turbata ẽ.et cogitabat q̃lis eſſȝ iſta ſalutatio] M. turbata ad affectũ.q̃ cogitabat
ad intellectum.

P̃ria ẽ g̃ v̾ecũdia.q̃ notať ĩ turbatõe. Quere li.iiij.ti.xi.de v̾ecũdia marie ⁊c.

Scd̃a prudẽtia. Uñ. Et cogi.q̃lis eſſȝ iſta ſa.] Et bñ p⁹ verecũdiã ſubdiť pruden
tia.q̃a quandoq̃ȝ pre turbatõe verecũdie q̃dam audita minus diſcrete diſcutiunt.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Alij ex prudẽtia pſumentes fiũt preproperi ad loquendũ.
Tercia modeſtia ſermõiſ.q̃ notatur cũ ait. Quõ fiet iſtud quoniã virũ nõ ↄgſco?
vbi et tarde prupit in ꝟbũ.et breuiter locuta ẽ.cũ iam angelus eã bis fuiſſꝫ allocu
tus. Qδ bene poſt prudẽtiã eius notaꝛ.cõtra id ꝙ prudẽtia mltos ſolet facere ad
loq̃ndũ pproperos.et in ſermone plixos.
Quarta immobile ppoſitũ caſtitatꝭ.ꝙ nec ad pmiſſionẽ angelicã titubauit. Quod
notaꝛ cũ ait. Quoniã virũ nõ cognoſco. De q̃ttuoꝛ iſtis virtutibꝫ dicĩꝛ eccĩ. xxvi.
Mulier ſenſata ⁊ tacita ⁊c. Itẽ ibidẽ. Gratia ſup grãm mulier ſctã et pudoꝛata.
Fuit enĩ maria pudoꝛata in turbatõe.tacita in reſponſiõis dilatõe ⁊ bꝛeui reſpon
ſiõe.ſenſata in ſalutatõiſ diſcuſſiõe.ſancta.i.firma in ppoſito virginitatꝭ ↄſuãde.
Quinta hũilitas que notaꝛ ibi. Ecce ancilla dñi ⁊c.
Sexta fidei magnanimitas. Quod notaꝛ ibi. Fiat mihi ſm verbũ tuũ. Poteſt no
tari cõſenſus ipius. Ad hoc enĩ ꝙ ſaluatoꝛẽ ↄcipet nõ tm̃ tenebaꝛ credere futurũ
eſſe qδ pmittebaꝛ.ſed etiã ↄſentire vt fieret. Que duo.ſ.fides et cõſenſus req̃runꝛ
a paruulo baptiſando .cũ dicĩꝛ. Credis in deũ patrẽ oĩpotentẽ? ⁊c. Et poſt. Uis
baptiſari? ⁊c. Iõ etiã Gene.xxiiij. exigĩꝛ cõſenſus rebecce .priuſq̃ adducaꝛ ad yſa/
ac. ¶ Uel ſex gdus iſti pfectã indicant hũilitatẽ marie.cuius merito aſcẽdit in eã E E
chriſtus.vt ſup dictũ ẽ. Habet enĩ hũilitas ſex differẽtias .q̃rũ tres ptinẽt ad pri
mũ.ſ.ſponte ſubijcere ſe maioꝛi.pari.minoꝛi.tres ad ſeipm.loq̃ de ſe humiliter.ſen
tire de ſe hũiliter.velle ſentiri de ſe humiliter.
Sequiꝛ. Et ſũmitas throni rotũda erat in pte poſterioꝛi. Cũ magna fuerit F F
maria genere.q̃a de ſemine abꝛahe.de tribu iuda .de ſtirpe dauid. Maioꝛ.
q̃a naturalibus donis inſignita. Maxima.q̃a grã plena.ſũmitas throni ꝙ mater
dei. Rotũda aũt erat in pte poſterioꝛi. Qδ enĩ rotũdũ ẽ ab eodẽ i eodem terminaꝛ
q̃ſi in circulo.et figura circularis ſignat eternitatẽ. Pars ꝟo throni anterioꝛ.ſta/
tus virgis ante partũ. Poſterioꝛ.ſtatꝰ poſt partũ. Aliq̃n autẽ fuit ꝙ mater nõ fu
it.ſed q̃ñcũq̃ fuit ſp virgo fuit. Et ita a virginitate p fecunditatẽ redit ad virgita
tẽ. Unde et dicĩꝛ poꝛta clauſa. Igĩꝛ in ſũmitate throni marie maternitaſ. In rotũ
ditate eterna virginitas. In poſterioꝛitate gloꝛie eternitas figuraꝛ .que videlicet
glia ſeq̃ꝛ poſterioꝛ. Uñ.i. Pe.i. Prenũciãs eas q̃ i chꝛiſto ſunt poſterioꝛes gl'ias. G G
Uel ſũmitas throni rotũda ↄgruũ ad chꝛiſtũ .cuiꝰ caro dicĩꝛ thronus. Cuiꝰ throni
ſũmitas. paſſio.vbi dixit.cõſũmatũ ẽ. Uere rotũda.quia quo mẽſe cõceptus eo/
dẽ et paſſus.ↄ illud pceptũ Exo.xxiij. Non coques hedũ in lacte matrꝭ ſue. Uel q̃
ad ſacramentũ euchariſtie.qδ primũ fecit melchiſedech in pane et vino. et q̃ſi cir/
culariter factus ẽ reditus ad illδ. Unde dꝛ chꝛiſto. Tu es ſacerdos ineternũ ſm
oꝛdinẽ melchiſedech. ¶ Uel aliter. Sũmitas throni rotũda erat in parte poſte/ H H
rioꝛi. foꝛma rotũda ſignat eternitatẽ. Per hãc ſũmitatẽ throni ſignificaꝛ intellectꝰ
marie.qui ẽ in anima ſuperioꝛ.eternoꝛũ capax et eoꝛũ que ſurſum ſunt .nihil que
rens niſi eterna. Et bene pars poſterioꝛ.q̃a nõdum apparet q̃d erimus. Rotũduꝫ
enĩ ex omni parte equale ẽ.ſine angulis.ſine principio.ſine fine. Erat enim maria
rotunda.diuinitate cuiꝰ erat domiciliũ illuſtrata.⁊ in dõ vt ita dicã deificata. par
ticeps facta diuine eternitatis.ſine duplicitate et angulis. A parte poſterioꝛi. q̃
ẽ finis coꝛpis.q̃a nõ in hac vita pfecte fuit felicitatis.ſed poſt moꝛtẽ q̃ ſeq̃tur poſte
rioꝛ. Sic in mente vl' intellectu in nobis diuĩe imaginis ſimilitudo reluceret q̃ ad
voluntatẽ.memoꝛiã.ratiõem.
Sequitur. Et due manus tenentes ſedile hinc et inde. Sedile.trãq̃llitas I I
et pax mentis virginee .vbi requieuit illa ſapiẽtia que in omnibꝰ req̃em que
rens in tabernaculo eius nouem menſibus requieuit. quia ibi factus eſt in pace
locus eius. In hoc ſedili ſuſceptus ẽ filius dei a ſtatione ad ſeſſionẽ humiliatus.
quando habitatio eius facta ẽ in ſyon .i.in ſpeculo.hoc ẽ.maria. Due manꝰ hinc
atq̃ inde tenẽtes hoc ſedile.quia p manus ſignatur opatio .celeſtis ſapie et ſpũſ/
ſancti grẽ ſunt operatões. His duobꝰ attribuitur tota huiꝰ edificij fabrica. Sa/
piẽtie. Unde Prouer.ix. Sapiẽtia edificauit ſibi domũ. Gratie. Quia quicquid

Cancellarius philippus

in ea et de ea factū eſt gratie attribuit nō meritis. Vn̄ dicit cum ap̄lo.i. Chor.xv.
Domīnꝰ canc. Gratia dei ſum id qđ ſum. De due manꝰ tenebant mariā in omi ꝟtute. Aliter. KK
In throno iſto.i.in maria ſūt q̄ſi due manus. Una.' qua iuſtos cōtinet ne corruāt
in pfundum. Alia.' qua pctōres erigit ad grām. Vel ſm iohānē damaſcenū. due
manus due in ea opatōes ſpūſſancti. Una.' q purgauit illā a fomite. Alia.' q poten
tiā deitatis ꝟbi receptiuā repauit ſimul ꝛ generatiuam.
Cācellarꝰ philippus Aliter. [Due manus tenētes ſedile hinc atq̧ inde.] ↄceptō ſine culpa. et partꝰ ſine pe LL
na. q̄bus ſublata ē maria a maledictōe eue. Que duo bene dicūt tenere ſedile. q̄a
virginitas nō excluſit fecunditatē. nec ecōuerſo. Et ſic ex nulla parte thronus la
pſus ē. Et hoc eſt ꝙ nouus [adā poſitꝰ eſt in padiſo] beate virginis q̄n mulier
circūdedit virū [vt oparet] in ea fecunditatē [et cuſtodiret] virginitatē. Non fuerūt
ibi manus diſſipantes thronū.ſ. virił opatio. Unde dan̄.ij. dicit chriſtꝰ [lapis ex
ciſus de monte].i. maria. [ſine manibus].i. ſine ope nuptiali. ſicut exponit augꝰ.
Sed ille manus de q̄b; dicit Canti.v. [Manus eiꝰ tornatiles].ſ. duplex opatio
ſpūſſancti in cōceptu ꝛ in ptu. [Tornatiles] ppter ſubtilē opatōez [plene iacint'] ppt' ſa
pientiā [plene iacint'] Iacintꝰ fugat p̄uā ſuſpitōem .ideo deſpōſata fuit vt diabo
lo celaret myſteriū. Et hab; iacintus grām impetrādi. Ipa eni maria ē heſter cui
dixit aſſuerus.i. chriſtꝰ. Pete a me qđ vis ꝛc̄.
Sequitur. [Et duo leōes ſtabāt iuxta ſingulas manꝰ.] Duo iſti leones iohā MM
nes baptiſta ꝛ iohēs euāgeliſta. Leo habitat in deſerto ꝛ rugit. Baptiſta in NN
deſerto iudee ad lrām. Euāgeliſta in deſerto ſpūali qđ deſeruit angelꝰ. Vn̄ dicit
Apoca.i. Fui in ſpū in dn̄ica die. Baptiſta emiſit duplicē rugitū.' q̄ ad duplicez
aduentū. Prio exterrēs fatuos inq̄ſitores. Vn̄. Cuiꝰ n̄ ſum dignꝰ ſoluere corrigiā
calciamentoꝝ.i. explicare vnionē ꝟbi. Altero exterrēs p̄ſumptuoſos i ope. Vnđ.
Genimia viperaꝝ ꝛc̄. Lu.iij. Aliꝰ iohānes ſimiliter rugijt dupliciter. Prio đ ge
neratōe eterna. In p̄ncipio erat ꝟbum. Scđo de tpali. Verbū caro factū ē. Non
dicunt hi tāgere manꝰ. ſed ſimpliciter ſtare. De baptiſta dr. Amicꝰ ſponſi ſtat et
audit eū. Joh.iij. De alio. Stabāt iuxta crucē ꝛc̄. Joh.xix. Non tāgūt manus.
q̄a modū opatōis nō exponūt. Non lōge ſtant. q̄a ab opatōe manuū nō recedūt.
¶ Aliter. Duo leones iſti gabriel ꝛ iohēs euāgeliſta. a dextris et a ſiniſtrꝭ. Johā NN
nes p̄ncipaliter ad ſiniſtrā. cui ↄmiſſa eſt cura corpis dn̄ice matrꝭ. q̄n dictū eſt di
ſcipulo. Ecce mater tua. Joh.xix. Ei in tpalib; puidens. et virginitatꝭ eiꝰ fideliſ
ſimus teſtis. Gabriel cuſtos dextre.i. aīe. Cuſtos.ſ. interioꝝ' feruētiſſima ꝛ ſanctiſ
ſima eius deſideria nūciās altiſſimo. Qđ eſt officiū angeloꝝ. Qui interp̄tat forti
tudo dei. Sathanā fugans ꝛ ſternēs ne virginitatē eiꝰ valeret explorare. Marie
in omnib; ſpūalibus obſequijs aſſiſtens.
Sequit. [Et duodecim leunculi ſtātes ſuper ſex g̃dꝰ hinc atq̧ inde.] Hi ſūt OO
patres antiq̄ vnde orta eſt maria. Duodecim .' ppter .xij. tribus iſrael. et q̄b;
omnes ſancti teſtamēti veterꝭ pceſſerūt. Et bn̄ deſcribunt i gradibꝰ throni. q̄a p
eos venit ad thronū.i. virginē q̄ fuit de ſtirpe coꝝ ſm carnē. et etiā ſm ſpiritū. dū
exp̄ſſit et exceſſit merita ſingulorū. Vn̄ dicit. Multe filie ↄgregauerūt diuitiaſ. tu
ſupgreſſa es vniuerſas. Dicunt autē leunculi ↄparatōne chriſti. q̄ fuit magnꝰ leo
de tribu iuda. et hi leunculi genuerūt leonē. cū fieri ſoleat ecōtrario. Stabāt in g̃
dibus throni tanq̄ꝫ paruuli innixi meritꝭ eius. admirātes ſup aſcēſiōib; illiꝰ ꝛ cla
mantes. Que eſt iſta que aſcendit.'
Aliter. Duodecim leunculi.i. duodecim ap̄li. Diminutiuū notat hūilitatē. Q; ſta PP
bant ante thronū. cū ſtare obſeq̄ntis ſit et miſtrātis .' ſignat ꝙ ipi obſeq̄ntes erant
beate ꝟgini in omnib;. Q; in gradibꝰ ſtabāt et ſcabellis. ſignat ꝙ licet eſſent ſctiſ
ſimi. tamē nō attingebant tantā ſctitatē. Qui bene dicunt leuncli. ppter fortitudi
nem patiētie. et rugitū p̄dicatōis in deſerto mūdi. Filij illiꝰ magni leōis de tribu
iuda. q̄ ipos genuit in paſſiōe. Q; ſtabāt i aſcēſionib; throni. ſignat ꝙ mūdi erāt
et humiles. et ipam licet alōge in ꝟtutib; imitātes.
Sequitur. [Nō eſt factū tale opus in vniuerſis regnis.] Tale. id eſt. ſimilis QQ

Cancellari⁹ philippus

pcioſitatis.ſimilis ſubtilitatis.ſimil' admiratōis.ſimil' ſanctitatis.ſimilis famoſi-
tatis.ſimil' formoſitatis.ſimilis glie ⁊ honoris.ſicut ē beata maria ⁊c. Tria regna.
celeſtiū.terreſtriū.et infernorū. Per h̄ notat᷑ ꝙ nō inuenit ſil'em ſedē i vniuerſa cre
atura.q̄a nec p̄mā ſimilē viſa ē nec habere ſeq̄ntē. Uel duo regna.eccl'ia militans
⁊ triūphans.in q̄bꝫ regnat fili⁹ dei.q̄ eſt rex regū et dn̄s dn̄antiū. Quia maria nō
habuit ſil'em in actōe.nec ſil'em in cōtēplatōe. Uel tria regna ptinent ad triplicem
ſtatū ſaluandoꝝ in q̄bꝫ regnat de⁹.ſ. Noe.Daniel et Job. Ezech.xiiij. Job.cōiu
gati. Noe.cōtinentes regētes archam corpis in diluuio pctōꝝ. Daniel.virgines.
Quia nec in ſtatu ꝯiugatoꝝ talis ſpōſa.nec tal' vidua.nec talis virgo. Et ideo nō
fuit factū tale opus in vniuerſis regnis.

Deus iudex

Et notandū ꝙ thron⁹ ē ſedes iudiciaria. Un̄. Parauit i iudicio thronū ſuū. RR
Et illud. Sedes ſup thronū q̄ iudicas iuſticiā. Cuiuſmodi ſit hic iudex.de
ſcribit᷑ in ps.[De⁹ iudex iuſt⁹ fortis et patiēs nūq̄d iraſcet᷑ p ſingulos dies. De⁹]
q̄ omnia ſcit.nō hō.q̄ p̄t decipi. Un̄. Scrutās corda ⁊ renes de⁹[Juſt⁹] q̄ non
p̄t corrūpi nec iniuſte parcere. Prouer.vi. Zel⁹ et furor ⁊c. Nec duo ſepe corrum-
pūt alios iudices.[Fortis] q̄ qd̄ iuſte iudicauerit fortiter pſequet᷑.nec poterit im-
pediri ab executōe. Job.ix. De⁹ cui⁹ ire reſiſtere nemo p̄t[Patiēs] q̄a nō ſtati pu-
nit.ſed expectat ad penitentiā vſq₃ ad diē vltōis. Sap.xi. Diſſimulās peccata ho
minū ad penitētiā. Eccl'i.v. Altiſſim⁹ patiēs eſt redditor. Et q̄s diuti⁹ expectat.
diſtricti⁹ iudicabit.q̄a noluerūt ſe iudicare. Treno.i. Uocauit aduerſū me tps ⁊c.
Et duri⁹ excruciabit. Ro.ij. An ignoras q̄m benignitas dei ad penitentiā te ad-
ducit ⁊c.[Nunq̄d iraſcet᷑ p ſingulos dies]q̄ſi diceret.nō. Alia l'ra expſſius dicit.
[Nunq̄d adducet irā p ſingulos dies]q̄a nō in ipo eſt ira q̄ punit.ſed i angel' ma
lis q̄bꝫ punit. Sed nō q̄tidie. ¶ Et nota ꝙ in h̄ verſu in chriſto oſtendūt᷑ eſſe q̄t- SS
tuor cardinales. Prudentia. Un̄ dicit᷑.[Judex] q̄a ad prudentiā ptinet diſcerne-
re et iudicare.[Juſt⁹]ecce iuſticia[Fortis]ecce fortitudo.[Patiēs]ecce tpantia.
que q̄ttuor in q̄libet iudice req̄runt᷑. Prudētia ne ꝺcipiat᷑. Juſticia ne flectat᷑. For
titudo ne terreat᷑. Patiētia vl' tpantia.ne impetu ducat᷑.vl' ad irā moueat᷑. Quia er

Cācellarius philippus

go fili⁹ dei ꝺ ipa carnē aſſumeſ in illa carne apparebit i iudicio.⁊ tūc videbūt repro
bi in quē ꝯfixerūt.recte thron⁹ dicit᷑. Magnū enī ſolaciū erit iuſtis.q̄a videbūt eū
in carne in q̄ redemit eos.magna deſolatio impijs q̄ ex hoc agnoſcēt q̄ꝫtū amiſert.
Jn hoc throno ſedet chriſt⁹ iudicās orbem terre in eq̄tate. Q, enī iudicabit acce-
pit a matre. Quia ſicut dicit᷑ Joh.v. Pater nō iudicat queq̄ꝫ ⁊c. ſed ptātē dedit fi
lio iudiciū facere.q̄a filius hois eſt. Patri attribuit᷑ potētia.filio ſapiētia. Cedere
aūt debet potētia ſapiētie in iudicio faciēdo. Judicat chriſt⁹ in eq̄tate q̄n pctā nr̄a
licet infinita ex vna parte.et carnē ſuā quam aſſumpſit ex matre ex altera videns.
remiſſio ei⁹ de iure excedit noſtra ꝯmiſſa.

Dicit᷑ ḡ maria thronus.i.ſedes regia. Dicit᷑ etiā thronus gr̄e.q̄a ibi ſedet.ibi regnat TT
gratia.q̄ plenū habet in maria dominiū. Jbi etiā inuenit᷑ gr̄a quā iugiter parit et
emittit in lucē. Unde et dicit᷑ Mater gr̄e. Jbi inuenit᷑ miſicordia.i.remiſſio pctō
rum. Jbi gratia que parit ⁊ educat omne bonū. Unde Sap.xvi. dicit᷑ dn̄o. Om
nutrici gr̄e tue deſeruiebāt. Jbi inuenit᷑ auxiliū oportunū ꝯ temptatōes. Ex his
tribus ſeq̄tur gl'ia in futuro. Et his q̄ttuor vtili⁹ nihil ē in vita hoibꝫ. Sap.viij.
Et hoc totū dicit apl's in vna auctoritate. Heb.iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronū
gratie ei⁹.vt miſicordiam ꝯſequamur.et gr̄am inueniam⁹ in auxilio oportuno]
Sic conſtrue[Adeam⁹ cū fiducia].i.fiducialiter licet pctōres ſimus.q̄a ꝯpatiēs
et miſicors eſt et pſtabil' ſup maliciā. Jobel'.ij. Non dico ad tribunal iudicis.ſed
[ad thronū gratie].i.mariā plenā gr̄e.que eſt ille thronus in q̄ q̄euit fons gratie.
vt p eam ꝯſeq̄mur gr̄am.i.remiſſionē peccatorū p̄cedentiū.et de reliquo inuenia-
mus gratiam in auxilio oportuno.i.inueniam⁹ gr̄am nos vacillātes et infirmi.p
quā auxilietur ne tēptati recidam⁹ in peccatū.et miſicordiā ꝯſeq̄mur nos lapſi.i.
remiſſionē peccatorū. Accedamus ergo ad hūc thronū VV

¶ Dilectione.quoniā ipa dicit puer.viij.[Ego diligētes me diligo]Qui aūt a matre

diligitur. diligiꝛ et a filio. et ꝑ conſeqn̄s a tota curia celeſti.

Vigilia. Unde ſequiꝛ in auctoritate⌊ Et q̄ mane vigilauerint ad me inuenient me.⌋ Quere libro. ij. ꝑticula. i. cauſa. vij. expoſitionē.⌋

Affectōe. vt mereamur audire ab ea. Trāſite ad me oēs q̄ ɔcupiſcitis me ꝛc.

Accedamus ergo ad hūc thronum

Cultu. mancipati ſeruitio ei⁹.⌊ Nam q̄ operanꝛ in ea nō peccabūt⌋. i. qui opa faciunt ad cultum et gloriam eius.

Deuotione. quia ſpiritus eius ſup mel dulcis.

Laude. q̄a⌊ q̄ eā elucidāt⌋ dignitatem eius et ꝓrogatiuas manifeſtādo⌊ vitam eternam habebunt⌋

Oratione. quia potens eſt inuocantib⁹ ſe in omnib⁹ neceſſitatib⁹ ſubuenire. Uñ dicit⌊ In hieruſalem⌋ ſupna⌊ poteſtas mea.⌋

De hoc throno dicit pater loq̄ns de filio.⌊ Thron⁹ ei⁹ ſicut ſol⌋ q̄a mater miſericordie ſolaciū eſt iuſtorū q̄ ſunt dies. q̄a ſolem fecit de⁹ in poteſtatē diei⌊ in ɔſpectu meo⌋ q̄ de ꝓpe eā cerno. ſed homines q̄ vidēt eā a remotis iudicāt eā ſtellā⌊ Et ſic luna⌋ vt illuſtret noctē. i. pctōres refugiētes ad eam⌊ ꝑfecta⌋ ipa vere eſt luna ꝑfecta. q̄a lucet in ꝑncipio noctis. i. incipiētib⁹ tēptari. et in medio. i. exn̄tib⁹ ī pctō. ꝛ ī fine. i. exeūtib⁹ a pctō ꝛ euadētib⁹ a pctōꝝ tēptatōe. Tūc ei dr̄ luna ꝑfecta qn̄ lucet tota nocte. Prios ei iuuat maria ne ſuccūbāt. Scdos vt reſurgāt. Tercios ne recidiuēt. XX ⌊ In eternū⌋ q̄a miſericordia et pietas ei⁹ durabūt imꝑpetuū. ¶ Aliter⌊ Thronus YY eius⌋ dicit pater de filio⌊ ſicut ſol⌋ qui ſplendet et ardet. in q̄ notaꝛ ſtola gemīa quā vtrāq̄ pie crediꝛ iā habere⌊ in ɔſpectu dei⌋ vt ſplēdeat et fulgeat ſicut ſol. ſm̄ ſtolā corpis. et amore ꝑfecto ferueat ſm̄ ſtolā aīe.⌊ Et ſicut luna ꝑfecta ineternū⌋ nō ſic modo in defectu diſcurrēs. Innocenti⁹ papa. Sicut rōnabiliter aſſerūt q̄ de rez naturis ediſſerūt. luna frigida eſt ꝛ humida. Quia frigida: deſignat ꝟginitatē. q2 humida. hūilitatē. Ignis eni de q̄ venit ſiccitas naturaliter petit ſublimia. aq̄ de q̄ ꝓcedit humiditas. qſi ḡuis naturaliter petit humilia. Frigiditas ḡ et hūiditas lune: virginitas et humilitas eſt marie. quia frigida fuit ɔ̄ eſtū luxurie. humida ɔtra faſtum ſupbie. Quia ꝟo ſemꝑ ꝑſeuerauit in ꝟginitate et hūilitate. et in glīa etiam apparet eius hūilitas et virginitas. iō bene diciꝛ. ꝙ eſt in ɔſpectu dei luna ꝑfecta in eternū. que. ſ. nunq̄ patiꝛ detrimētū. Sequitur⌊ Et teſtꝫ in celo fidelis⌋ Ipa ei orat ibi ꝓ pctōrib⁹. ꝛ teſtatur ꝙ fili⁹ dei ꝓ eis fact⁹ ē hō. Oſtēdit enim filio pectus et vbera. ſicut dicit btūs bern̄. Iō diciꝛ chriſto Hierem̄. xiiij. Solij glīe tue recordare ꝛc. Beata ḡ virgo ē thronus. ſol. luna. et teſtis. Quia thron⁹ ē: ɔtinet iudicem. Quia ſol: ꝑducit terrenaſcētia. Quia luna: noctis tenebras diſcutit. Quia teſtis: cauſas abſoluit. Si pctōr es: et times iudicē. ipa tenet eū. Si penitens cupis de terrenis curis exire hec calorē ſolis ꝑducit. Si nox aduerſitatꝭ vl̄ ignorātie te ꝑmit. luna ē. Si cauſis vexaris a ſpiritib⁹ immūdis. vl̄ deſiderijs importunis. vl̄ in morte impeterꝭ. teſtis tibi erit ſi eā inuocaſti ad videndū opa tua ꝛ vitam. Uñ ī generali ɔfeſſiōe dr̄. Confiteor deo et beate marie ꝛc. Uñ Oſee. xi. Iudas aūt teſtis deſcēdit cū deo: et cū ſanctis fidelib⁹. Nec tm̄ teſtis ē. ſed teſtis fidelis. Videas ergo ꝙ habeas bonā cauſam. q̄a ꝓ te nō mentieꝛ. Prouer. xiiij. Teſtꝫ fidelis non mentieꝛ.

Innocentius papa

Bern.

ZZ

Breuis recapitulatio quorūdā ſupdictorum

Ligna. Sedile. Manus. Ebur. Aurū. Brachia. Scamnū. Argentū. Leo. Rex. Purpura. Pigna. Gradus. Nota ꝙ hic ſimul agitur de throno ꝛ ferculo. Thronus enim ſoliū et ferculū idem ad lr̄am.

Ligna⌋ libani. infra de ferculo. Hec ligna cedri ad lr̄am. q̄ creſcūt in libano. q̄ fortia ſūt et īputribilia. et ſignt fortitudinē ꝛ ꝑſeuerātiā. Et forte alia ligna q̄ȝ cedria.

Sedile⌋ Pax et trāquillitas. q̄a in pace factus eſt locus eius. i. chriſti.

Manus⌋ tenentes ſedile: charitas. Uñ canti. iij. Media charitate ɔſtrauit. Charitas enim opaꝛ ea que ꝑtinent ad dilectōem dei ꝛ ꝓximi. ecce due man⁹. Ul̄ due manus: opa ꝑuilegiata humilitatis et pietatis.

Ebur. Aurū⌋ Hec duo materia throni grandis. quia fuit hic thron⁹ grādis ī ebore. i. ɔtinentia. q̄a in ea fuit extīct⁹ fomes. Grādis ī auro. i. ī ſapīa et charitate.

Brachia longa] ad defenſionē noſtrā. et ad dandū longe poſitis. ſ. peccatoribꝫ. a q̄bus longe eſt ſalus. ij. Paral. ix. [Brachiola duo altrinſecꝰ] quibus chriſtꝰ puer amplexabat eam.
Scamnū] .i. ſcabellū aureū. ij. paral. ix. ꝑ diuitias virtutū ⁊ aurū ſapiētie. qbꝫ duobus pedes eius. i. affectus vtebant. qa diuitias terrenas et ſapiētiā de terrenis cōculcauit pedibꝫ ſuis. Apo. xij. Mulier amicta ſole habens lunā ſub pedibꝫ.
Argentū] quo ad ferculū eloq̄ntia. qa noſtra eſt aduocata. Canti. iij [Colūnas eiꝰ fecit argenteas] qa terrā tangebat. i. peccatores.
Leo] Quattuordecim leones erāt in throno. Leo aīal terribile. et ipa eſt terribilis demonibꝰ vt caſtrorꝫ acies ordinata. ⁊ etiā hoībꝫ male viuentibꝫ. vt iuliano apoſtate. Quattuordecim leones. vij. virtutes eiꝰ. i. fides. ſpes. charitas. iuſticia. prudentia. fortitudo. tēpantia. et ſeptē dona ſpūſſancti. quorꝫ odore terret ſerpentē veterē. ⁊ cōterit caput eiꝰ. Ad lrām facti erāt leunculi ad appodiandū.
Rex] q̄ ſolus ſedet in throno. et ſolus chriſtus in ꝟgine glioſa. Ezech. xliiij. [Princeps ipſe ſedebit in ea] ipe. q̄ſi nō alius.
Purpura] quo ad ferculū. qa fuit martyr in aīa. Quere libro. iij. x. ꝓuilegio.
Pigna] .i. reclinatoriū aureū ⁊ rotūdū. Hec ē ſūma ꝑfectio ſine angulis et ſcrupul'. Uel qa puriſſima fuit q̄ ad aurū. et rotūda. ſ. aſpirās ad gl'iam eternitatꝭ. Itē ipa facta ē reclinatoriū diuitatis tpe dn̄ice incarnatōis. aureū. i. purū ſine coitus feditate. et rotundū. qa compoſitū ſpūſſcti opatione.
Gradus] ſex. q̄bus ad eā aſcendit. ſex partes veneratōis q̄ ei debent. ſ. reuerētia et deuotio ex corde. Salutatio et gratificatio. i. grarꝫ actio ex ore. Obſequiū et ꝑſtatio vt largiter tribuat ꝓ honore eius ex ope. Et in q̄libet ḡdu debet ſedere timor q̄ ſignificat ꝑ leonem. qa timor dei ſup omnia ſe ſuppoſuit. Ecci. xxv. [Non ē factum tale opus] qa vt dr̄ Hiere. xxxi. [Nouū fecit dn̄s ſup terrā. quia nec ꝓmā ſimilē viſa eſt habere nec ſequentē.

De throno morali

Moraliter [Fecit ſibi rex ſalomō thronū de ebore grandē.] Salomon q̄ interptat pacificꝰ. ſicut dicit. i. paral. xxij. chriſtus q̄ pacificauit nos in cruce. Unde ad eph. ij. Ipe eſt pax noſtra q̄ fecit vtraqꝫ vnum. a

Salomon interptatur.

Salomō īterptat

Pacificus ſicut dictum eſt.
Uel retributor. Unde ecci. v. Altiſſimus patiens eſt redditor
Siue pacificans merētes. Unde Iſa. lvij. [Lugentibꝫ eius creaui fructū labiorū pacem.] dicit chriſtus.
Aut retribuens iniquis. Unde. Retribuet abūdāter faciētibꝫ ſupbiam. Que videlicet eiꝰ retributio ſignificata fuit in tribus q̄s occidit ſalomō. ſ. Adonia. q̄ voluit habere abiſac. iij. Regū. ij. Hi ſunt q̄ volūt ſatiſfacere ſue ſenſualitati. Ioab. q̄ interfecit abner. et amaſam applaudēdo eis. et fingebat ſe diligere eos. Abner. ij. Regū iij. Amaſam. ij. Regū. xx. Qui. ſ. ioab interfectꝰ ē a ſalomōe. iij. Regū. ij. Hi ſūt falſi amici adulādo fraudulenter nocētes alijs. ſicut detractores. Semei. q̄ dauid fugientē abſalon pſeq̄bat maledictis improperās ei petrā ſua in domū ſaulis. ij. Regū. xvi. Quē ſalomō interfecit. iij. Regū. ij. Hi ſunt blaſphemi iurātes deū mēbratim. egrediētes d̄ hieruſalē ꝯ pceptū. Et ſic his nemo potuit ſubuenire. ſic nec talibus ī iudicio poterit ſubueniri. Et nota ꝙ q̄ vult cum dn̄o facere pacē. debꝫ ī ſe occidere peccatū volūtatis. qd̄ ſignificat ī adonia. Et locutōis. qd̄ ꝑ ſemei. Et opis. qd̄ ꝑ ioab homicidā. Peccatū aūt occidit. qn̄ finit. ¶ Itē ſalomon trinomiꝰ. chriſtus. ſ. pacificꝰ. hoc in cruce. Eccleſiaſtes ſiue ꝯcionator. ħ in iudicio exigēs rōcꝫ. Idida vel ididoth. ij. Regū. xij. hoc eſt dilectꝰ dn̄i. ħ in regno. Sic etim vocauit eum nathan ꝓpheta. In exilio māſuetus et amabil'. In iudicio iuſtus et terribil'. In regno glorioſus et mirabilis.

Fecit] ergo [rex ſalomō] .i. chriſtꝰ dei virtus et dei ſapiētia. Mat. xij. ⁊ Lu. xi. Ecce pluſq̄ꝫ ſalomon hic [ſibi thronū de ebore.] Thronus de ebore. aīa vere continēs [fecit] inq̄m. qa nemo ex ſe poteſt continētiā habere. ſed donū dei ē. b

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Unde Sap. viij. Ut ſciui qm̄ aliter nõ poſſum eſſe ↄtinẽs niſi deꝰ det ꝛc̄. [Si/
bi.] nõ diabolo aut idolo. vt ſupra. Sed multi ↄmittũt ſacrilegiũ. [Fecit ſibi.] et
bene ſibi. q̈a totus vult totã animã poſſidere. et totus ab aĩa poſſideri. q̄ tãte ē am/
Grego. plitudĩs q̄ pt cõphẽdere incõphẽſibilē. Et q̈a ita ampla ē. ab alia re q̄ẽ a deo
Bern. nõ pt impleri. Uñ dicũt gregoriꝰ et btũs bern̄. Aiam dei capacẽ q̄cq̄d eo minus
eſt nõ implet. Alio autē reſpectu tã anguſta ē. q̄ in ĩpa deũ cum diabolo. vl' diabo/
lum cũ deo impoſſibile ē hoſpitari. q̈a nõ eſt ↄuentio chriſti ad belial. ij. Chor̄. vi.
Iſa. xxviij. [Coanguſtatũ ē ſtratũ.] i. anima ĩ qua cubo et habito. Lita vt alter de/
cidat. [christus. ſ. ſponſus. vel diabolus adulter. Ideo de ſpõſo ſuo dicit fidel' ſpõ/
ſa Canti. ij. Dilectus meꝰ mihi. et ego illi. Quaſi diceret. gallice. Il me vent auoir
Augꝰ. tos ſeus et ie ne vuel autre de lui. Augꝰ de chriſto et aĩa fideli. Ideo tanti emit vt
ſolus poſſideret. [Fecit ſibi.] q̈a ſolus vult in aĩa hoſpitari ille cuiꝰ delicie ſunt eſſe
cum filijs hominũ. Parab. viij. [Fecit ſi(bi).] et h̄ ĩ plaſmatõe corp̄is. et infuſiõe aĩe.
[Rex ſalomõ.] ſine cuiꝰ gr̄a nemo pt regnũ ſuũ regere. i. ſeipm̄. de q̄ regno dicitur.
Regnũ dei intra vos ē. Lu. xvij. [Thronũ de ebore.] Ebur os elephãtis pelle ca/
rens et carnibꝰ. durũ et ſolidũ ꝛc̄. Hec ē p̄fecta et vera ↄtinẽtia veri clauſtralis.

Juſtus ebur

- Sine pelle. i. t̄paliũ poſſeſſione. Unde. Turbabunt pelles terre madian. Sit etiã
ſine carne. i. ſine carnali affectu.
- Firmũ. p̄ p̄poſitũ caſtitatis et voti obſeruandi.
- Solidum. contra temptamẽta diaboli.
- Sine cute. i. exteriori apparẽtia. et nitore corporeo. vl' cultu ſup̄fluo.
- Sine carne p̄pria. domeſtica. aliena. vt ſit bene excarnatus. vt in eo poſſint inſcri/
bi vt in p̄gameno mandata dei.
- Sine pelle. ſ. ne glorief in pellibꝫ. i. in exteriorib9 mũdi. ne fiat imitator herodis q̄
interp̄tatur gl'ia pellis. vl' in pellibus gloriãs. Sit etiã ſine pilis. i. ſup̄fluitatibꝫ. q̄
ſunt fatui reſpectus. ↄtactus illiciti. verba ocioſa. et huiuſmodi.
- Candidũ interiꝰ p̄ innocẽtiã. que nemini turbat pacẽ ſuã. Exteriꝰ p̄ ſanctimoniã.
Unde ad hebre. xij. Pacẽ ſequimini cũ omnibꝫ et ſanctimoniã ꝛc̄.
- Solidũ. per ſtabilitatẽ animi in bono. quia qui inſtabilis. nõ poteſt eſſe caſtꝰ. Exẽ/
plũ de dyna. Geneſis. xxxiiij.

Juſtus ebur
- Siccũ. p̄ penitentiã q̄ deſiccat ab humoribus gule et luxurie. Gregoriꝰ. Lignũ in Gre.
fabrica cõpetenter nõ ponit. niſi prius vicioſa eiꝰ viriditas deſiccetur.
- Durũ. per patientiã et cõſtantiã. ne valeat trãſforari ſagittis diaboli. Et q̄nto du/
rius. tãto magis idoneũ ſubtilibus operibꝰ faciendis.
- Frigidũ p̄ abſtinentiã. vt in eo refriguerint carnales ↄcupiſcẽtie et incentiua vicio/
Hiero. rũ. Hieronymꝰ. Ardẽtes diaboli ſagitte. ieiunioꝝ ꝛ vigiliaꝝ frigore reſtrigẽde ſũt
- Leue. q̄ñ bene politũ ē. ꝛ h̄ p̄ benignitatẽ. ne dicat. Noli me tãgere. Ul' leue. ne mur/ D
muret ↄ deũ ſi ĩpm velit polire mittẽdo tribulatões. Quidã eni q̄ magis intẽdit
eos polire dñs. murmurãdo p̄ impatiẽtiã magis fiũt ſcrupuloſi.
- Forte p̄ patientiã aduerſorũ. Unde apl's ad Phil'. in fine. Oĩa poſſum in eo q̄ me
ↄfortat. Et p̄petrationẽ viriliũ operũ. Unde. Viriliter agite ꝛc̄. Et illud. Eſtote
fortes in bello ꝛc̄. Matth. v.
- Limis et ſerris ſculpit. Lime iſte. obſeruãtie regulares. q̄ poliũt ſcrupulos vicio/
rum. Uigilie. ſomnolentiã. Labor. ociũ. et hmõi. Uel lime iſte. lingue detractoꝝ.
Uel lime. tribulatões diuerſe.
- Idoneũ ad facienda vaſa in quibus reponant ſanctuaria vl' corpus chriſti. Uaſa
ſcꝫ gratiarũ. vaſa ſanctificatõnis.
- Antiquũ rubeſcit. Unde Treno. iiij. Rubicũdiores ebore antiq̄. Diuturnitas enĩ
caſtitatis et penitẽtie eq̄pollet martyrio. Candor etiã caſtitatis in iuuẽtute. rubor
charitatis in ſenectute. q̄ñ ſenectus ē in miſericordia vberi. ↄgrui colores ſũt vi/
ro iuſto vel religioſo. Hanc p̄prietatẽ habent illi q̄ et ſi in principio conuerſiõis
minus calidi ſint. ſemp̄ tñ creſcũt et p̄ficiũt in feruorẽ. Quibꝫ contrarij ſunt. q̄ cũ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in ꝑncipio ſint feruētes.⁄tepidiores fiunt in fine. Et q̄a tales nō ſunt eburnei.⁄ non
ſedet in eis chriſtus dominus.

⸌Prius obſcurū.limis et ſerris fit lucidū. Sic iuſt⁹ ꝑus obſcurus ꝑ peccati rubi⁄
ginē.ſi patiēter ſuſtineat tribulatōes et agat penitētiā.lucidus fit ꝑ vite puritatē.
et boni exempli diffuſionē. Vñ Mat.v. Luceat lux vr̄a. Et illō. Fulgebunt iuſti
ꝛc̄. Sap.iij.

Sequit̄ [Grādem] Capacitas iuſti.⁄hūil' charitas vel charitatiua hūilitas. c
Unde. Latū mandatū tuū nimis. Charitas enī ſe extēdit ad inimicū. et fa⁄
cit thronū grādem. Grandē.q̄a chriſt⁹ nō eſt regul⁹.ſed rex magn⁹ ſuꝑ oēs deos.
id ē.homines et angelos. Nō facit thronū.⁄q̄ ſe nō iudicat in ꝑſenti.vt infra habe⁄
bis titulo de ſolio. Nō facit grādem.⁄q̄ nō moderat̄ in ſe interiora.i.memoriā.rōez.
intellectū.et tres potētias aīe.ꝛ exteriora.i.q̄nqȝ ſenſus. Quidā enī dn̄ant̄ renib⁹.⁄
ſed nō gule. Quidā ocul'.⁄ſȝ nō aurib⁹.et ſic de alijs. Grādem ḡ facit vniuerſale re⁄
gnū. Geñ.xli.dictū ē ioſeph. In tota terra egipti nō mouebit q̄s pedē aut manuȝ
abſqȝ tuo impio. Itē. Grandē facit gaudiū ſpūs qđ eſt dilatatio cordis. ſicut tri
ſticia coanguſtatū.

Sequit̄.[Et veſtiuit eū auro fuluo nimis] Singuli throni chriſti.⁄ſinguli vi f
ri iuſti.in q̄bus ſedet dn̄s.q̄a aīa iuſti ſedes ſapiētie. Veſtiti auro.i. charita⁄
te.q̄ ē veſtis nuptial'.q̄ q̄ſq̄s in morte nō fuerit veſtitus inuēt⁹. ligatis manib⁹ et
pedib⁹ ꝓijciet̄ i tenebras exteriores. Et ſi nō fuerint operta peccata hac veſte q̄ ope
rit multitudinē peccatorū.⁄ſingula ei⁹ pctā patebunt ad vindictā.

Aurū.vir iuſtus.ꝑpter ſupdictas auri ꝓꝑetates. Nō ſiq̄dem q̄ntū ad creatiōem fuit
q̄ſi aurū puriſſimū.ſ.fuluū nimis. Vñ Geñ.i. Vidit de⁹ cuncta q̄ fecerat ꝛ erant
valde bona. Quia ſicut aurū metalloꝝ p̄cioſiſſimū.ſic hō digniſſima creaturarū.
q̄a creatus ad imaginē et ſil'itudinē dei.q̄ ē ſumma dignitas. Sed peccādo factū
eſt totū feculentū.et ei admixte ſunt ml'tiplices immūdicie. Unde poſtea niſi pur⁄
gatū fuiſſet.impoſſibile erat vt inde fabricarent̄ vaſa glie. Nec potuit fieri vt ide
ꝑ ſe purgaret̄. Aurū enī ſic purgat̄ vno mō. Videlicet cū latere deſiccato ꝑ v̄tuteȝ
ignis.et pulueriȝato.et cū ſale ꝯbuſto et valde ſicco. Oportuit ḡ vt ille celeſtis fa⁄
ber q̄ fabricatus ē aurorā et ſolē.aſſumeret laterē et admiſceret ſali. Ezech.iiij. dic̄
pater filio [Fili hoīs ſume tibi laterē ꝛc̄.] Later ꝑpter q̄nqȝ ſignificat carnē chri
ſti.quā ſumpſit de virgine et vniuit ſibi.q̄ eſt ſapiētia patris.q̄ ꝑ ſal ſignificat̄. Vñ
dicitur puero. Accipe ſal ſapiētie ꝛc̄.

Caro chriſti later quia later g

⸍Fit de terra tenaci. Et chriſtus ſm̄ hūanitatem fact⁹ eſt de virgine īmaculata.q̄ fu
it tenax in ꝓpoſito virginitatis cōſeruande.

⸍Quodāmodo forat̄. Et chriſtus foſſus eſt in paſſione clauis et lācea. Unde dicit.
Foderūt manus meas et pedes meos ꝛc̄.

Caro chriſti la ter quia later —Decoquitur in fornace.vbi recipit quendā ruborē. Sic chriſt⁹ in fornace paſſiōis
ſanguine ꝓprio rubricat⁹ q̄ſi decoctus eſt.

⸌Roborat̄ in fornace. Et humanitas chriſti i paſſiōe. Unde dicit poſt reſurrectōeȝ.
Aruit tanq̄ȝ teſta virtus mea ꝛc̄.

⸌Domū tegit et eos qui ſunt in domo.i.eccl'iam et filios eccleſie et h̄ ſuſpenſus. ala
late gallice.i.virtute ſuſpendij ſui in cruce. Vas in q̄ facta fuit hec admixtio. ſ.de
latere deſiccato et pulueriȝato.cōmolito.et cōtrito.i.humana chriſti natura in fer
uore paſſiōis deſiccata et cōtrita.et ſale ſapiētie.in quo diuina chriſti natura. ſiḡt
vnam ꝑſonam ex duabus naturis.

Juſtus aurū quia aurum h

⸍Precioſiſſimū metallū.quia p̄cioſo ſanguine chriſti redemptū.ſicut dicit̄.i. Petri.i.
Nō corruptibilib⁹ ꝛc̄.ſed p̄cioſo ſanguie q̄ſi agni īmaculati chriſti ꝛc̄.

⸍Obrizum in igne tribulatōis nō minuit̄.purū intrat ꝛ exigit puri⁹. ſicut dicit hie
ronym⁹ in ꝓlogo abacuc de tribus pueris in fornacē miſſis. Dañ.iij.

⸍In ꝓpria natura calidū et humidū.ꝑ dilectōem.ſ.et humorē gratie.

Juſt⁹ au- ru͂ q2 aurꝝ — Scd͂m ſypheu͂ rex metalloꝝ.ſicut ſol ſideru͂.et nobili⁹ om̄ib⁹ metallis.nec ab aere nec ab aq̄ nec ab humore corru͂pi pt.nec ab igne.nec a ſulphure.qd͂ ↄburit alia corpa.et ſignat luxuriã.et in eo q̄ttuor elemẽtares nature ↄplete ſunt.ſ.calidu͂ ſiccum frigidu͂ et humidu͂.et hoc equaliter.et ideo corru͂pi nõ poteſt.

Tractabile p patientẽ obedientiã q̄ patit̃ malleationẽ.obediẽtia facit tractabilẽ.

Põderoſu͂ p timorẽ.q̄ depmit cor ne ſe erigat ↄ deu͂.vl' euaneſcat p illicitu͂ gaudiu͂. Et ẽ timor.ↄgnat⁹ hu͂ilitat; q̄ demittit ip̄m cor.q2 oẽ põderoſu͂ tẽdit ad centru͂.

Tunſionib⁹ pducit̃ et dilatat̃.Vñ.In tribulatõe dilataſtimihi.Tu͂ſio.tribulatõ. pductio.pfectus.Ceteras auri pꝓetates q̄re retro de beata virgine in iſto codẽ ti. ⁊ adapta viro iuſto.

SEquit̃.[Qui habebat ſex g̃dus] Nota nõ ſit hõ thron⁹ ſalomõis.i.veri pacifici p quãlibet virtutẽ.ſed p pacẽ.q̄a in pace fact⁹ ẽ loc⁹ ei⁹.ad quã q̄ſi ſex g̃dib⁹ aſcẽdit̃.q̄ numerãt̃ Mat.v.ante illõ v̄bu͂.beati pacifici.quoꝝ p̄m⁹ paupꝑtas. Scd͂us mãſuetudo ⁊c̃.Vel ſex g̃d⁹.ſex ptes q̄ ſpectãt ad vitã iuſti.ſ.cogitare bonu͂.Velle et d̄ſiderare bonu͂.Loqui bonu͂.Facere bonu͂.Exercere ſe i bono.Vñ. Exerce te ad pietatẽ.Perſeuerare in bono.Vel ſex opa miſicordie q̄b⁹ aſcẽdit̃ ad thronu͂ celeſtẽ.¶ Materia hui⁹ throni ebur.i.ↄtinẽtia.⁊ auru͂ in q̄ virtutes cetere deſignant̃.Cõſummatio.pax.Vñ ad heb.xij.d2 de his duob⁹.Pacẽ ſeq̄mĩ cum omnib⁹ et ſanctimoniã ⁊c̃. i

SEquit̃.[Et ſu͂mitas throni rotu͂da erat in parte poſteriori] Pars anterior.i pſenti cognitio enigmatica.i futuro pfecta.q̄ñ videbim⁹ eu͂ ſicuti ẽ.Vl' pars inferior actiua.ſupior ↄtẽplatiua.q̄ continet lectõnez.meditatõez.oratõez.Su͂mitas ergo rotu͂da.oratio p eternis. k

SEquit̃.[Et due man⁹ tenentes ſedile hinc ⁊ inde] He ſunt cognitio et dilectio.quib⁹ dñs appheditur ⁊ tenet̃.Cognitiõe v̄itas.amore bonitas.Firmi or dextera q̄ȝ ſiniſtra.q̄a firmi⁹ herem⁹ deo amore q̄ȝ cognitõe.Vñ charitas dicitur vinculu͂ pfectõis.Ad Col.iij.Vel due man⁹ duplex opatio bona.corpalis.et ſpu͂alis.que tenẽt animã in q̄ chriſtus ſedet in gratia ⁊ v̄tute. l

SEquit̃.[Et duo leones ⁊c̃.] Leo chriſt⁹.leo diabol⁹.vterq̄ȝ timẽd⁹.Ille ne deſerat.iſte ne rapiat.Vel duplex timor iſtoꝝ duoꝝ leonu͂.Leo a dextrꝭ diabol⁹.Zach.iij.q̄ maxime tẽptat p pſpitatem virtutu͂ interi⁹ de inani gl'ia.p pſpitatem rex exteri⁹ de gula et luxuria.Leo eni a ſiniſtris chriſt⁹ q̄ cõſolat̃ nos i om̄i tribulatõe nr̃a.p ſiniſtrã enim aduerſitas figuratur. m

SEquit̃.[Et duodecim leunculi ⁊c̃.] Vt in omnib⁹ ſectemur doctrinã duodecim apoſtoloru͂ et duodecim p̄riarchaꝝ filioꝝ magni leonis de tribu iuda. Vel duodecim leunculi.cõtritio.ↄfeſſio.lacrime.labores.ieiunia.vigilie.diſcipline.meditatio.memoria mortis.ciboꝝ vilitas.veſtiu͂ aſpitas.pedu͂ nuditas.Hec omnia more leonu͂ pſequunt̃ feras vicioꝝ.et ſuſcitãt mortuos p peccatu͂. n

Maria ſoliu͂ veri ſalomonis — Titulus iij.

SOlium.] Soliu͂ eſt ſedes regia.et dicit̃ ſoliu͂ q̄ſi ſolidu͂.q2 de ſolida fieri ſolet materia.ad tutelã corpis regij.Vel ſoliu͂ dicitur q̄ſi ſediu͂ a ſedẽdo.Vñ et ſella q̄ſi ſeda.et ſubſellia q̄ſi ſubſedia.De h̄ ſolio legitur ſic.ij.palip.ix.Fecit q̄ȝ rex ſalomon ſoliu͂ eburneu͂ grãde.et veſtiuit illud auro mu͂diſſimo.ſex q̄ȝ g̃dus q̄bus aſcẽdebatur ad ſoliu͂.et ſcabellu͂ aureu͂.et brachiola duo altrīſec⁹.⁊ duos leones ſtãtes iuxta brachiola.ſȝ ⁊ alios duodecim leunculos ſtãtes ſup ſex g̃d⁹ ex vtraq̄ȝ pte.Nõ fuit tale ſoliu͂ i vniuerſis regnis.Idẽ ſoliu͂ et thron⁹.Notãduȝ q̄ ſicut p thronu͂ ſic et p ſoliu͂ maria deſignatur.et eiſdẽ rõibus.Veſtitu͂ ẽ ſolium iſtud auro mu͂diſſimo.vt fiat compatio moralis.Auru͂ mundum.dilectio amici. Mundi⁹ dilectio inimici.Mu͂diſſimu͂ dilectio dei.q̄a nihil inq̄natu͂ incurrit in illã dilectõem.Et bñ d2.[veſtiuit] q̄a dilectio vel charitas veſtis ẽ nuptial'.q̄ q̄cu͂q̄ȝ caruerit in iudicio.eijcietur in tenebras exteriores.Hoc auro excellẽtiſſime fuit veſtita maria.Vñ in veſtitu deaurato a dextris dñi dicitur aſtitiſſe. A

Dicitur au͂t ſoliu͂ h̄ habuiſſe ſcabellu͂.quod nõ legit̃ in throno.In quo videlicȝ ſca- B

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Domin⁹ ſabineñ. bello notatur hūanitas filiȷ̄ que ſcabellū eſt deitatis. q̄a ſicut ſcabellū ſubſeruit
dño ſuo. ita chriſtus ſm q̄ homo ſeruiuit dño ſuo. i. deo patri. et dñe ſue matri. et
reddidit et reddit et reddet in ppetuū honorē reuerētiā et obedientiā. ſicut p̄ceptuȝ
eſt Exo. xx. Honora patrē et matrē. Et hoc ſcabellū fuit aureū. q̄a ſicut aurū ce/
teris p̄ualet metallis. ita chriſti hūanitas cūctis humanitatibꝫ. Et nota q̄ h̄ ſca/
bellū faciebat q̄ſi gradū vnū. ad celſitudinē ſoliȷ̄ hui⁹ attingendā. Quanto enī ma
ior eſt dignitas filiȷ̄. tāto maior eſt dignitas matriſ. Et licet etiā ſm hūanitatē p̄/
cellat filius matrē. tamē ſcabellū ante ſoliū eſſe dicitur tanq̄ꝫ inferi⁹ ſolio. vt p hoc
ſignificet̄ honor ⁊ reuerētia quā exhibet matri ſue vt ſup̄. De h̄ aūt ſcabello dr̄. ij.
palip. ix. [Fecit et ſcabellū aureū. et brachiola duo altrinſec⁹] q̄ brachiola ſignifi/
cāt brachiola chriſti pueri q̄bus matrē amplexabat̄.

Eſt autē ſoliū ſedes iudiciaria ſicut dictū ē de thronoſ. Vñ puerb. xx. [Rex q̄ ſedet C
in ſolio iudiciȷ̄. diſſipat oīe malū intuitu ſuo] Chriſt⁹ enī ſedēs in ſolio padiſi. et
oculo miſericordie reſpiciens peccatorē. diſſipat intuitu ſuo omne malū. i. triplex
malum. culpe. ſ. quā remittit. peccati a q̄ liberat. et malū diaboli ne tātū noceat q̄n
tum deſiderat. Similiter regina. i. beata virgo. vt ſup̄ libro. ij. particl'a. i. titulo de
ꝑfectōe marie. cauſa. xxv.

De hoc ſolio dicit Hiere. xiiij. docens nos q̄liter adiurare orādo per matrē filiū debe D
amus. Soliȷ̄ glorie tue recordare. ne irritū facias fedus tuū nobiſcū. Quaſi dice
ret. Quotiēs dñe bonitatē tuā exaſperat noſtra malicia. memēto ſaluſ auctor ⁊c.
Et ideo de h̄ ſolio dicitur Iſa. xvi. Et p̄parabit̄ in miſicordia ſoliū eius ⁊c. Itē
Iob. xxvi. Qui tenet vultū ſoliȷ̄ ſui. et expandit ſup illud nebulā ſuā. Domin⁹ enī
ſoliȷ̄ ſui vultū tenuit. q̄n matris ſue mentē p̄rogatiua gratie illuſtrauit. Tenuit eī
mentē. q̄ tentus fuit a ventre. Nebulā autē ſup ſoliū ſuū expandit. cū eā circumde
dit caligine paupertatis ⁊ ſollicitudīs multiformis.

Itē de h̄ ſolio dr̄ Iſa. vi. [Vidi dñm ſedētē ſup ſoliū excelſū et eleuatū. ⁊ plena erat E
dom⁹ maieſtate ei⁹. et ea q̄ ſub ip̄o erāt. replebāt tēplū] Nota q̄ yſaias nō vidit do
minū niſi ꝑ̄us mortuo Ozia rege ſupbo et leproſo. nec nos videre poterim⁹ deuȝ
niſi ꝑ̄us mortu⁹ fuerit ī nobis diabol⁹ q̄ ē rex ſup oēs filios ſupbie. Iob. xli. q̄ tā
q̄ꝫ leproſus eiect⁹ eſt a ꝯſortio angeloꝝ. Itē Nota q̄ ſicut triplex eſt dñi ſeſſio. ſic
tria ſolia ꝑ nūero ſeſſionū. Prima dñi ſeſſio. creature pfectio. Vñ geñ. ij. Requieuit
ab omni ope q̄d patrarat. Scd'a. dei habitatio ī mēte fideli. q̄a aīa iuſti ſedes dei.
Tercia ſeſſio. vbi incarnatio. Vñ chriſt⁹ p̄ri. Tu ꝯgnuiſti ſeſſionē meā ⁊c. Hui⁹
ſedes vter⁹ virginal'. Vñ [Dñs in celo] i. btā v̄gine [parauit ſedem ſuā] Primū
ſoliū ē excelſum ꝑpter dignitatē ꝯditōis. Scdm̄ eleuatū ꝑpter p̄rogatiuā virtutſ.
Terciū debȝ dici ſuperaltatū ꝑpter vnionē v̄bi ⁊ hūanitatis. De h̄ tercio ſolio di
cit ꝑpheta. [Vidi dñm ſedētē ſup ſoliū excelſū ⁊ eleuatū] Nō enī defuit marie di/
gnitas ꝯditōis. ꝑ q̄ fuit ſoliū excelſū. Nō p̄rogatiua v̄tutſ. ꝑ q̄ fuit ſoliū p graȝ ele
uatū. Nō filiȷ̄ dei ī ſe ſuſceptō. ꝑ q̄ ſoliū ſuperaltatū. Seq̄t̄ [Et plena erat dom⁹]
i. eccl'ia [maieſtate ei⁹] q̄r de plenitudīe ei⁹ acceperūt vniuerſi. Hiere. xxiij. Celuȝ
⁊ terrā ego īpleo. Seq̄t̄ [Et ea q̄ ſub ip̄o] ſedēte vl' ſolio [erāt] h̄ ē angeloꝝ agmīa
et ſanctoꝝ aīe [replebāt tēplū] h̄ ē ꝯſūmabāt. Intellige d̄ illo tēplo ruinā paſſo. q̄d
primo factū eſt ex nouē ordinibꝫ angeloꝝ. Vel [replebant templū] i. eccl'iaȝ. quia
ex his conſtat eccleſia.

Moraliter. Solium eſt anima que ſolo pede neceſſitatis tangit terrā. Et dicit̄ ſo/ F
lium iudiciȷ̄. vt ſupra. In illis enī ſedet chriſtus et quieſcit. qui ſunt quaſi ſolium
et thronus. eleuati ſcilicȝ et ſuſpenſi ab amore mundi. qualis erat iob dicens. vij.
eiuſdem. Suſpendiū elegit anima mea ⁊c. Et quorū conuerſatio eſt in celis. Ad
Phil'. iij. Et in quibus ſepi⁹ celebrat̄ illud iudiciū de q̄ ap'ls. i. Chor̄. xi. Si noſ
metip̄os dȷ̄iudicarem⁹ ⁊c. Titulo de ꝯfeſſiōe. Et q̄ ſunt eburnei et grandes vt ſu
pra. et aurei p ſapientiā. que maxime neceſſaria eſt in tali iudicio. ⁊ tractabiles per
obediētiā vt obediāt mādatſ ꝯfeſſoꝝ. et h̄ ex charitate q̄ p auꝝ ſignatur. vt omnia

er charitate fiāt. ⁊ vt veſtiti ſint ħ auro. In ꝯfeſſiōe enim veſtit̄ anima roba nous.
Charitas eni q̄ ſignificat̄ in ħ auro/ operit multitudinē pctōꝝ. i. Petri. iiij.

Maria ferculū ſalomonis Titulus iiij.

Ferculum q̄ꝗ .i. ferculū qđ nō poteſt poni in ꝟſu. Bene ꝑ ferculū ſignat̄ vte A
rus ꝟginal̄. q̄a ferculū q̄n̄ꝗ dicit̄ idem qđ vehiculū. a fero fers. q̄n̄ꝗ idem
qđ cathedra. q̄n̄ꝗ idem qđ cibus. Dicit̄ ḡ Salomon q̄ interp̄tat̄ pacifi/
cus. ſ. chriſt⁹ terrena et celeſtia pacificās fecit .i. p̄parauit ſibi .i. ad honorē ſuū
ferculū .i. btē virginis vterꝫ in q̄ q̄ſceret vt ſpōſus i thalamo. Sederet vt iudex
in ſolio. Delectaret̄ vt ꝯmedens i ferculo. Vñ ezech. xliiij. Princeps ipe ſedebit i
ea vt ꝯmedat panem coram dño ⁊c̄.

Maria ferculū. quia ferculū B

Regem portat. Et beata virgo regē omniū regū . chriſtū. ſ. qui dicit̄ rex regū ⁊ dñs
dominantiū.
Regijs miniſtrꝫ fulcit̄. Et btā ꝟgo angel̄. q̄ oēs miſtri ſunt ſaluatoris. Ad hebre. i.
Rege inferi⁹ et miniſtris ſupi⁹. Et ipa ſupior angelis/ ſꝫ inferior chriſto. Anſelm⁹.
Maria ferculū q̄a ferculum Nihil eq̄le marie. nihil niſi deus maius maria.
Qui portat̄ in eo nō mouet̄ motu ꝓprio/ ſed mediāte ferculo. Et dei filius ſm̄ diui
nitatē omnino eſt imobilis. ſed mediāte motu ferculi ſui. i. mutabili carne quā ſū/
pſit de virgine factus/ eſt mutabilis.
Qñ diligēter ſternit̄ leniter in eo pauſat̄. Sic in btā ꝟgine virtutū ſuplectile diligē
tiſſime ornata/ fili⁹ dei ſine exturbatōe peccati q̄euit. Quia i pace fact⁹ ē loc⁹ ei⁹.
Qui portat̄ in eo ei⁹ eleuatōe eleuat̄/ dep̄ſſione dep̄mit̄. Sic q̄dq̄d laudis vl̄ blaſ/
phemie in btām virginē dicit̄ vel agit̄/ in ſaluatorē redūdat. Unde Math. xxv.
Quod vni ex minimis meis ⁊c̄. Ipa eni minima fuit inter omnes/ vt oim maior
Hiero. eſſet. ſicut dicit hieronymus de paula.
Egris et debilib⁹ neceſſariū. Omne eni gen⁹ mortaliū tā peccatoꝝ q̄ꝫ penaꝝ mor/
bis egrotat. et a plāta pedis vſq̄ ad verticē nō eſt in eo ſanitas. et omnes indigēt
fulciri patrocinijs virginis glorioſe.

De hoc ferculo dicit̄ Cañ. iij. Ferculū fecit ſibi rex ſalomon de lignis libani. colū/ C
nas ei⁹ fecit argēteas. reclinatoriū aureū. aſcēſum purpureū. media charitate ꝯſtra
uit ꝓpter filias hieruſalē Ferculū dicit̄ a fero fers. q̄a fert ſedentē in eo. ⁊ eſt idē
qđ vehiculū. qđ vulgo dicit̄ lectica vl̄ currus ſiue thronus aut cathedra. in q̄ do/
ctor aut iudex ſedet. et q̄ſcit et iudicat. Et ſignat eccl̄iam q̄ dr̄ ferculū. q̄a chriſtū
q̄ eſt verus ſalomō fert vbiq̄ terraꝝ p̄dicādo et docēdo fidem ei⁹.

Uel ad lr̄am. Ferculū ē thron⁹ portatil̄. et bene deſignat mariā. cui⁹ exēplū vbiq̄ D
diffundit̄. Hoc ferculū fecit ver⁹ ſalomō de lignis libani. i. de mēbris aridis ⁊ de
ſiccatis igne ſp̄ūſſcti ab om̄i humore nociuo. qđ fuit in ei⁹ ſanctificatōe. q̄a ſic̄ di/
Grego. cit gregori⁹. lignū in fabrica competēter nō ponit̄. niſi p̄us vicioſa eius viriditas
deſiccet̄. Que etiā erāt vt ligna libani. id ē. infructuoſa q̄ ad ꝓpoſitū ꝟginitatis. et
excelſa ꝑ ꝟtutū eminentiā. ⁊ ħ in ſe. In dei aūt p̄deſtinatōe erāt fortia. Celſa. Spe
cioſa. Odorifera. Imputribilia. Cādidata. Fortia/ patiētia. Celſa/ ſapiētia. Spe
cioſa/ tp̄antia. Odorifera/ fama. Imputribilia/ pſeuerātia. Cādidata/ innocentia ⁊
puritate omnimoda. Uel etiā cādidata q̄n fuit in vtero ſanctificata.

Aliter. In hoc ꝟſiculo Fecit ſibi rex ſalomon ferculū de lignis libani per ꝯpoſitō E
nem ferculi beate virginis priuilegia cōmendant̄. Fecit ergo rex ſalomon .i.
chriſtus ſibi ferculū ſiue thronū. per quod deferret̄ ad noticiā hominū. cum in/
carnationi ſue beatā virginem p̄parauit. et eandē ſibi matrē fecit. Hoc autē fercu
lum fecit de lignis libani et interp̄tatur libanus candor vel thus. quia ſanctitatē
virginis compegit dñs ex odore bonorū operū. et candore virtutū. Columnas
huius ferculi fecit argenteas In colūnis conſiſtit fortitudo ferculi. Columne
autem iſte quattuor erant et argentee. deſignate per ꝓprietates argenti. Argen/
tum ſiquidē dulce ſonat. fulget. candet. et precio valet. Igitur per quattuor colū/
nas argenteas deſignāt̄ in matre dñi dulcē ſon⁹ orōis i p̄cib⁹ ad dñm. Splēdor

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſanctitatis ad illuminationē hominū. Candor virginitatꝭ in matre. Precioſitas maternitatis ī virgine. ⌊Reclinatoriū ꝗꝙ aureū⌋ ſibi fecit in ferculo. Nam mētē virginis pfudit plenitudīe ſapiētie. que ſignificaꝫ in auro. et ſic illuſtrauit cognitōne diuina. vt merito dici poſſit ꝙ caput ſue diuitatꝭ reclinauit in ea. ⌊Aſcēſū quoꝗꝙ purpureū⌋ fecit dn̄s. Nam purpura indiciū eſt regie dignitatis. et chriſtꝰ p aſſumptōem carnis aſcēdit et intrauit in hāc ſedē. et indicauit mūdo ſe regē. Nam ī paſſiōe ſua de ſanguīe carnis aſſumpte ſcripſit in femore ſuo et in veſtimēto ſuo. Rex regum et dn̄s dn̄antiū. Dicitꝫ aūt ingreſſus eiꝰ in vterū virginis aſcēſus. ad ſilitudinē vbi yſaie dicētis. Aſcendet dn̄s ſup nubē leuē. Et appellat nubē leuem carnem ſanctā chriſti. nullo peccati pōdere pḡuatā. Et bn̄ aſcēdiſſe dicitꝫ dn̄s deſcendēs in vgīnē. Nam qꝛ deſcēdit inclinādo deitatē / inde aſcēdit ī cordibꝫ hoim p cognitōez. Vel aſcēſus marie purpureꝰ. qꝛ p martyriū mētis aſcēdit in regiā dignitatē. vt ſicut dicitꝫ regina vginū. ſic dici debeat regina martyrū. Qd̄ aūt ſeqtur. ⌊media charitate ꝯſtrauit ꝑpter filias hieruſalē⌋ vbi alia trāſlatio dicit. infra ipm lithoſtratū charitatē a filiabꝫ hieruſalē reſumere fecit. ſic intelligēdū ē. Interptaꝫ ſiꝗdem lithoſtratos ſiue gabatha qd̄ legiꝫ in paſſiōe dn̄i / ſublime ꝑcliuū. Deſignaꝫ etiā p media ſiue lithoſtratū ipa ſedes ī ferculo. que ē qſi qddā ꝑcliuū reſpectu ſublimitatis colūnaꝝ. Chriſtꝰ ḡ faciēdo ſibi ſedē in ferculo. ꝗ erant media inter ſedē ⁊ ligna ipiꝰ ferculi / charitate ꝯſtrauit. i. ꝯplanauit. vł ꝯſtrauit. i. ad inſidendū pauit. ſicut equus ſterniꝫ cū ſedes in eo paraꝫ. Sedē ḡ ferculi ex charitate ꝯſtrauit. ꝗa nō niſi ī charitate manet. reſidet. aut ꝗeſcit. Hoc aūt ferculū ſic fecit ⁊ ſic diſpoſuit dominus ⌊ꝑpter filias hierłm⌋. i. ꝑpter ſalutē fideliū animaꝝ.

Aliter. Mariā ⌊fecit ſibi ferculū rex ſalomon⌋. i. chriſtꝰ. que cū in vtero ſuo nouē mēſibus portauit ⌊de lignis libani⌋. i. de mēbris oīm puritate cādidiſſimis ꝗ ad corpus. ⁊ altis vtutibꝫ ꝗ ad aīam. ⌊Colūnas eiꝰ fecit argēteas⌋ que ſeptē ſūt. ſ. ſeptē dona ſpūſſcti. ſicut dꝛ puer. ix. Sapia edificauit ſibi domū et excidit colūnas ſeptē. Sed pter iſtas habeo qͣtuoꝛ formatas ab illis. Quaꝝ pma ē / peccati imunitas. Scd̄a / pfecta hūilitas. Tercia / ꝑuilegiata vgitas. Quarta ē / vginalꝫ fecūditas. Prima ē argentū igne examinatū. qꝛ p ignem ſpūſſancti factū eſt in ea peccati purgamentū. Scd̄a ē argentū malleis ꝯtuſū. qd̄ ad cuiuſlibet vaſis formā ſuſcipiēdā ſe applicat. Tercia ē argentū candidū. qd̄ ē integre virginitatis argentum. Quarta ē argentū redemptōis. hūani generꝭ pciū. ⌊Reclinatoriū⌋. i. vginis vterū ī quo ſe reclinauit dei filiꝰ ⌊fecit aureū⌋. i. pcioſum. Vel aureū / ꝗa in eo aurū ſapientie ſe reclinauit et in eo habitauit ⌊Aſcēſum purpureū⌋ ꝗa ipa expers martyrū n̄ fuit. ſicut dixit ſymeon. Lu. ij. Et tuā ipius aīam ptrāſibit gladius. Vel ⌊aſcēſū⌋ eiꝰ ⌊fecit purpureū⌋ qꝛ eam in aſſumptōe ſua regali glīa coronauit. ꝗ ſignificata ē in purpura. ⌊Media⌋ eiꝰ. i. coꝛ qd̄ ē in medio pectoris. vł ꝯcupiſcibilē ꝗ eſt media triū viriū ⌊ꝯſtrauit charitate⌋. i. decorauit. et exornauit. ⁊ impleuit ⌊propter filias hieruſalē⌋. i. ꝑpter debilioꝛes ꝗ ſunt in eccleſia. vt poſſint imitādo charitatē beate virginis cum ea aſcendere et videre regē ſalomonē in decore ſuo. ¶ Vel ſic ⌊Ferculum fecit ſibi ꝑpter filias hieruſalē⌋. i. ad ſupportāda onera mentiū infirmaruꝫ.

¶ Aliter et ſubtilius. ⌊Ferculū fecit ſibi rex ſalomon ⁊c.⌋ Fabrica ferculi ſignat natiuitatē marie. Quod dicitꝫ ⌊Fecit ſibi ferculū rex ſalomon de lignis libani. columnas eius fecit argenteas⌋ ptinet ad eius ſanctificatōnem. Quod dicitꝫ ⌊reclinatoriū aureū⌋ ad eius conceptionē. Quod dicitꝫ ⌊aſcenſum purpureū⌋ ad magnificentiā exaltatōis quādo aſſumpta eſt in celū. Et nota ꝙ duplex eſt ſanctificatō. A culpa. Hec ſignatur per ligna libani. A pena. Hec per columnas argenteas. De duobus ſanctificatis in vteris matꝝ legimus. ſcꝫ hieremia et iohāne. qui ſignant oēs chriſtianos a feditate culpe originalis liberatos. ſed non a corruptione penalitatis. id ē. fomitis qua eſt pronitas ad malum. ſcꝫ quaſi quedā manens infirmitas et debilitas. Sed hec nō remanſit in virgine ſanctificata. ꝗa ſicut grā ꝯceptōis fuit plena. ſic grā ſctificatōis plena et pfecta. Jō nō vult augꝰ vt cū d̄ peccatꝭ agitꝫ fiat mētio d̄ btā vgīe. Dicitꝫ ḡ ferculū iſtd̄ factū d̄ lignis libani ꝗ īterptaꝫ

candoꝛ vel candidatio.ꝗa ſanctificata fuit a culpa originali.et a pena fomitis ex ꝗ
ſurgit motus venialꝭ ſicut ꝗdā infirmitas et lāgoꝛ. Et ideo dicunꝭ fieri colūne ar/
gētee.vt oſ̄dat gr̄a ſuppoſitiua ꝯ penalitates et debilitates originalꝭ penalitatis.
Et ꝑ colūnas iſtas ſignaꝭ ſtabilitas ī bono.vt nullo mō poſſit peccare. ¶ Itē li/
gna libani ſunt cedrina .et habēt ꝓꝑetatē imputribilitatꝭ et reſpiratōem odoris ꝗ
interficiunꝭ ſerpētes. ⁊ talꝭ fuit glīa ſcīficatiōis marie.vt ꝓꝑetatē imputribilitatꝭ
haberet cōtra putredinē originalꝭ quo ad ſe.et ſuauitatē odoris ꝗ ad alios.Et ita
fuit eius ſanctificatio ſingularꝭ. Et ideo dicit ſe ꝗſi cedrū in libano exaltatā.Li/
bro.xij.particl̄a.vi.ti.iiij.de cedro inuenies ꝺ hmōi. Et ꝓpter h̄ de ipa dicitꝭ Iſa.
xxxv. Glīa libani data eſt ei.
Beda Item notandū ꝙ ꝗttuoꝛ ſunt originales penalitates.ſicut dicit Beda. Ignorantia. D
Malicia. Infirmitas. Cōcupiſcētia. Et he ꝗttuoꝛ humanū genꝰ diſponūt ad rui
nam. Paulꝰ enī peccauit ꝑ ignorātiā. Petrꝰ ꝑ infirmitatē. Judas ꝓditoꝛ ꝑ mali/
ciā. Filij iſrlꝭ ꝑ concupiſcētiā. Unde. Et ꝯcupierūt ꝯcupiſcētiā ī deſ̄to. Quia ta/
les deſerto deo delectāꝭ ī alio ꝗ̄ȝ in ipo. Aliꝗ iſtoꝝ modoꝝ peccāt.ꝗꝺꝗt male agūt.
Dicendū ꝭ ꝙ ꝑma colūna hꝰ ferculi prudētia fuit ad ſupportādā ignorātiā. Se/
cūda iuſticia.ad ſupportādā maliciā ſiue ꝑuitatē ad malum .Tercia fortitudo.ad
ſupportandā infirmitatē et ꝗ eſt difficultas ad bonū. Quarta tꝑantia.ad ſuppoꝛ/
tandā ꝯcupiſcētiā. Et he ꝗttuoꝛ columne figurate fuerūt Exo.xxvi. vbi dictū eſt
moyſi. Facies velū ex iacinto.purpura.cocco bis tincto.et byſſo retoꝛta. qꝺ appē
des ſup ꝗttuoꝛ colūnas de lignis ſethim.habētes aurea capita et baſes argenteas.
Velū iſtud intelligiꝭ excellētia virgīs marie. Nā ſicut velū iſtud includebat ſancta
ſctōꝝ.ſic maria gremio vteri ſui circūdedit illū ꝗ eſt ſctūs ſctōꝝum .Dañ.ix. Hu/
ius veli ꝗttuoꝛ coloꝛes.in ꝟgine ꝗttuoꝛ virtutū ꝑfectōes. Iacintꝰ ꝗ coloꝛ celeſtꝭ.
in ea ꝑfectio ꝯtēplatōis. Purpura coloris ſanguinei. ꝑfectio charitatꝭ. Coccꝰ bis
tinctus.geminꝰ dilectōis affectꝰ ad deū et ꝓximū. Byſſus retoꝛta ꝗ ē linū egiptia
cū et candidiſſimū.qꝺ ꝑ mlꝭtas tūſiōes ꝑuenit ad cādoꝛē.ꝑfectio virginalꝭ caſtitatꝭ.
Hoc velū appēdebaꝭ ꝗttuoꝛ colūnis.ꝗ ſunt ꝗttuoꝛ ſuppoſitiue ꝟtutes.vt dictū ē
Prudētia r̄ndet colori iacintino diuie ꝯtēplatōnis. Foꝛtitudo. coloꝛi purpureo.
Juſticia.coccino charitatꝭ. Tēperantia byſſino virginitatis .Et nota ꝙ hic dicū I
tur colūne eſſe de lignis ſethim.cū colūne ferculi dicanꝭ argentee.cū argentū poſ
ſit liꝗfieri ad ignē.ligna vero ſethym ſint incremabilia nec cedant actōi ignis .Et
hoc.ne putarenꝭ liꝗbiles.cū virtutes marie nullꝰ igne tēptatōis vlꝭ culpe alicuꝰ
potuerint liꝗfieri .Et ideo mutata ē metaphoꝛa de materia colūnaꝝ.vt dicanꝭ de
lignis ſethym ꝗ dicte fuerāt de argēto. Hoc ſignificāte ſpūſctō ad laudē marie. ꝙ
ꝟtutes eiꝰ impoſſibile erat aliꝗ mō coꝛrūpi.putreſcere vlꝭ cremari. Dicūꝭ etiam ar
gētee.ꝗa argentū dulciſonū ē.vt ſignificeꝭ materia laudis eiꝰ. Sic ꝭ [rex ſalomō]
chriſtꝰ noſter pacificus [fecit ſibi ferculū] vterū virginalē [ſibi] dico.vt illi poſtea
inſideret.cū de ea carnē aſſumeret [de lignis libani] vt dictū eſt.i.cedris.que reſpi/
rāt ſuauitatē odoris ad extinguēdos maxime in ſuis amatoꝛibꝫ ſerpētinos motꝰ
carnis. Nam eiꝰ adiutoꝛio vincunꝭ titillatōes carnee vilitatis. Iſtꝺ inuenies ple
ne libro.xij.particl̄a.vi.titulo.iiij.ꝙ ipa cedrus.

Maria ſella Titulus v.

SElla [veri helyſei vt dictū ē in qua reſidet humiliatꝰ obediēs patri velut di
ſcipulꝰ mgr̄o.aſſumēdo carnē in virgine.in ꝗ patri obediuit vſꝗ ad mortē
crucis. De hac ſella legiꝭ.iiij. Regū.iiij.ꝙ eā ꝑpauit vero helyſeo magna illa
mulier ꝗ ſiḡt celeſtē ſapiāz. Que habuit ꝗſi ꝗttuoꝛ pedes.i.ꝗttuoꝛ cardinales. Se
dile ꝟo fuit mentꝭ tranꝗllitas vlꝭ pax.ꝗa ibi in pace factꝰ eſt locus eiꝰ.

Maria tribunal Titulus vi.

Iſidorꝰ TRibunal [quod ſm iſidorum dicitꝭ ex eo ꝙ inde a ſacerdote tribuanꝭ prece/
pta viuendi. Et eſt locus in ſublimi conſtitutus vnde vniuerſi exaudire poſ
ſunt . Et exempla glorioſe virginis nobis proponuntur quaſi quedam
precepta .quibus inſtrui debemus et infoꝛmari ad viuendum ſm beneplacitū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

diuine voluntatis. Uel tribunal nominatꝛ a tribus. eo ꝙ ad illud tribus ꝯuocetꝛ.
Tribunal enī eſt ſedes tribuni. vel ſedes iudicꝭ. ſicut dicit gloſa ſup iohēm. quia
chriſtus in ea carne quā aſſumpſit de ỽgine iudicabit. Dedit enī ei pater iudiciū
Expone de ỽgie facere. q̄a filius hoīs ē. Joh. v. De h̄ tribunali dicitꝛ. iij. Regū. vij. Fecit ſalomon
porticū ſolij in q̄ tribunal erat. et texit lignis cedrinis a pauimēto vſq; ad ſummi-
tatem. ⁊ domuncula in qua ſedebatꝛ ad iudicandū. erat in media porticu ſili ope.

Maria ſedes Titulus vij.

Verſus ſecūdus Sedes] Scd̄m iſidoꝝ ſedes ſingulari numero ꝓpe vel regis vl' regni ē que A
grece thronꝰ dr. Maria ỽo ſedes ē regꝭ magni. iō de ipa dr in ps. [Dn̄s i
celo] .i. in btā virgine. Quere li. vij. ti. i. de celo. [Parauit] miſterio ſpūſſcti.
[ſedem ſuā. q̄a in ea q̄ſi hūiliatus reſedit tpe incarnatōis. Unde dicit patri [Tu co
gnouiſti] .i. approbaſti [ſeſſionē meā ⁊c.] Un̄ ꝑdixerat Eze. xliiij. Priceps ipe ſe-
debit i ea. Quere li. x. ti. xxxviij. de porta. Jn ea etiā q̄euit ſicut hō q̄eſcit ſedēdo.
Quere īfra ti. xi. vbi ipa dicitꝛ req̄es. Un̄ ⁊ dicit. Qui creauit me req̄euit ī tabnacu
lo meo ⁊c. Jō dicit ipe de matre Jſa. lxvi. et Actuū. vij. Celū ſedes mea ⁊c. Jtē in
pſal. Sedes tua deꝰ in ſeculū ſecli. De hac ſede poteſt exponi illō qd̄ dicit Joh. B
Apo. iiij. [Fui in ſpū. ⁊ ecce ſedes poſita erat in celo et ſup ſedē ſedēs. Et q̄ ſede-
bat ſil'is erat aſpectui lapidis iaſpidis et ſardini. ⁊ iris erat ī circuitu ſedis ſil'is vi-
ſiōi ſmaragdine] Bn̄ dicit [fui in ſpū] .i. in mētis exceſſu. Uel q̄a qui videre vult.
h̄ eſt īelligere magnalia marie. de carnali neceſſe habet priꝰ fieri ſpūalꝛ. Jdeo p̄mit
tit [fui in ſpiritu] ⁊ h̄ in dn̄ica die. ſicut ſup̄ dixerat q̄n fit memoria de dn̄ica reſur
rectōe. p quā vere ſperamꝰ nos poſſe reſurgere. Uel vt reſurgat ꝓus a culpa. qui C
vult inſtrui de dignitate marie. Et nota ꝙ ꝓus dixerat [fui in ſpū] et hic dicit [fui
in ſpiritu] plꝰ. ſ. q̄ʒ ante. Et in h̄ notatꝛ vtilitas viſiōis. q̄a ſtudēdo et vacādo ꝯgni
tōi ỽginis. grā augmētatꝛ. [Et ecce ſedes] allegorice angeli et p̄lati in q̄bꝫ ſedet et
ꝑncipaliter regnat dn̄s. et alios regit et iudicat [poſita erat ī celo] h̄ ē in eccl'ia. dei
ꝓuidētia ordinati. Un̄ Joh. xv. dicit eis dn̄s. Poſui vos vt eatis ⁊c. Uel maria
in q̄ reſedit maieſtas deitatꝭ [poſita erat in celo] in aſſumptōe miſterio angeloꝝ in
corpe et aīa. vt pie creditꝛ. Sedes ḡ maria. Sedens. filiꝰ dei et ea carnē aſſumens.
Eius enī ſeſſio. eſt incarnatio. Un̄ et dicit patri. [Tu cog̅uiſti] .i. approbaſti [ſeſ-
ſionē meā] .i. incarnatōem meā in virgine. Ubi autē eſſet hec ſedes poſita. dr eze.
.i. [Uidi et ecce ſup firmamētū qd̄ erat īminens capiti aīaliū q̄ſi ſilitudo throni]
.i. beata virgo q̄ ē thronus .i. ſedes regia. Seq̄tꝛ. [Et ſupra ſedem ſedēs] chriſtꝰ. ſ.
ſua virtute eā continēs ⁊ maieſtate p̄cellens. Qd̄ notatꝛ p h̄ ꝙ dicitꝛ ſup. Chriſtus
enim om̄es ſanctos excedit dignitate et grā. Et dicitꝛ ſedere ſup eos. q̄a p̄ſidet eis
ſm̄ diuinitatē auctoritate. ſm̄ humanitatē dignitate. Nam q̄ d̄ celo venit ſup oēs
eſt. Joh. iij. Sequitꝛ [Et qui ſedebat] ecce deſcriptio ſedentꝭ [ſimilis erat aſpectui
lapidis iaſpidis et ſardini.]

Chriſtus dicitꝛ lapis D

Propter firmitatē. p naturā immutabilitatꝭ. Jaco. i. Apd̄ quē n̄ ē traſmutatio ⁊c.
Propter ſoliditatē īmortalitatis. Un̄ de eo dicitꝛ. i. Thi. vi. Qui ſolꝰ habꝫ īmorta
litatem ⁊c. Jtē. i. Thi. i. Regi ſeculoꝝ īmortali.
Chriſtꝰ dr lapis Propter potētiā et ỽtutē q̄ firmiter regit oīa.
Quia fundamētū ē iuſtificatōis. Jſa. xxviij. Ecce ego mittā in fundamētꝭ ſyon la-
pidē angularē.
Quia ꝯfringit cordis hūani duriciā. Mat. xxi. Qui ceciderit ſup lapidē iſtum con
fringetꝛ ⁊c. Jpemet malleus ꝯterēs petras. Iere. xxiij.
Quia veritatē ſeruat ſue cōminatiōis ad malos. et ꝓmiſſiōis ad bonos. ſicut lapis
ſeruat imaginē ſibi īſculptā vel ſcripturā. Un̄ dicit. [Que ꝓcedūt de labijs meis]
q̄ ſunt duo teſtamēta. Uel [de labijs meis] q̄ ſunt veri expoſitores et p̄dicatores
[nō faciā irrita] Ro. iij. Deus verax. omnis aūt hō mendax.

Chriſtus dicitꝛ lapis p̄cioſus. E

Quia oīa regit p potentiā ꝓpe ỽtutꝭ. ſicut lapis p̄cioſus ſua ỽtute opatꝛ. Un̄ de iu
ſtis dr et maxime de chriſto Eccī. vi. Quaſi lapidis ỽtus ꝓbatio erit in illis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Chriſtꝰ dr lapis p̄cioſus

Quia virtutē ſuam ignorātibꝫ nihil apparet. nec ab eis reputat̄. Sic chriſtꝰ in hu
manitate virtutē ſuā occultauit. et maxime in paſſiōe vbi nec reputatꝰ ē. Iſa. liij.
Itē. Ego ſum vermis et nō hō. Abacuc. iij. Ibi abſcōdita ē fortitudo eius ꝛc̄.
Quia carus et p̄cioſus. Iob. xxviij. Neſcit hō p̄cium eiꝰ. Dicit̄ de ſapientia. Item
.i. Chor. vi. Empti enī eſtis p̄cio magno ꝛc̄.
Quia rarꝰ immo ſolꝰ. Unde de ſe ſepe dicit in euāgelijs. Nō q̄dā .i. ſingular̄ ꝛ ſolꝰ.
Quia modicꝰ p̄ ſummā hūilitatē. Unde dr̄ in p̄s. Mons modicꝰ.
Quia virtuoſus. Unde dicit Lu. viij. Noui virtutē de me exiſſe.

Et nota q̄ nō cuicūq̄ lapidi ꝯpatur hic chriſtus. ſed ſpecialiter iaſpidi et ſardini. ma F
xime p̄pter duos colores eorū. Iaſpis enī viret. in q̄ ſignat̄ imarceſcibilitas eter
ne beatitudīs. quam p̄mittit ipis iuſtis. Sardinꝰ rubet. in q̄ ſignat̄ ignis ꝛ ardor
eterne damnatōis. quā ꝯminat̄ impijs. Uel iaſpis p̄tinet ad ſpeciē diuinitat̄. q̄a
nulliꝰ coloris aſpectus ſic ꝯfortat intellectū vt diuinitas. Sardiꝰ ꝟo p̄pter rubo
rem. p̄tinet ad paſſam filij humanitatē.

Sequitur. [Et iris erat in circuitu ſedis] Hic notat̄ retributio tā bonoꝝ q̄z malo
rū. Ideo dicit [in circuitu ſedis] q̄a ex omni parte mūdi apparebūt corā eo homi
nes iudicādi. [Similis viſiōi ſmaragdine] Smaragdus rubet. ecce ignis dānati
onis malorū. et viret. ecce vita delectabil̄ bonorū in paſcuis virētibꝫ. Sophonie
iij. Ipi paſcent̄ et accubabūt. Hi ſunt colores q̄ apparēt in arcu nubiū. q̄ fit ex re
pcuſſiōe ſolis in nube aquoſa. .ſ. ex compatōe ꝯuerſatōis chriſti ꝛ ſanctoꝝ q̄ eſt ſol
illuminās. ad vitā malorū q̄ eſt vt nubes aq̄ſa. tenebroſa. ſ. et fluida. ex q̄ damabūt̄
fortius et iuſtiꝰ mali. Sap. v. Ibunt directe emiſſiōes fulguꝝ. et tāq̄z habene cur
uato arcu nubium exterminabunt̄.

Item De hac ſede dicit̄ chriſto. [Parata ſedeſ tua ex tūc] .i. ab eterno p̄ p̄deſtinatōez. G
Uel [ex tunc] .i. ex quo ſanctificata ē in vtero matris. Uel [ex tūc] .i. ab initio t̄pis
gratie. Parata inquā ope ſpūſſancti. vel ſapiētia filij. Uñ [Dñs in celo] .i. i btā ꝟ
gine. [parauit ſedē ſuā] et ei inſedit t̄pe ſue incarnatōis

Itē Hec eſt ſedes de q̄ pater p̄mittit filio p̄ p̄phetā [Edificabo in generatōe] p̄ſenti H
p̄ gratiā [et generatōem] futurā p̄ gl̄iam [ſedem tuā] o chriſte. i. btām virginē. Ad
huc etiā nō ceſſat hec ſedes quodāmodo edificari. q̄a ad honorē eiꝰ quaſi q̄tidie
noue abbatie conſtruunt̄. noue eccleſie edificant̄. noua altaria dedicant̄. et q̄ inuete
rauerāt renouant̄ et pulcrificant̄. et ad oſtendendā ipius gl̄iam a modernis d̄ ea
ſacre ſcripture multipliciter exponunt̄. Et ideo dicit ipa. Qui elucidāt me vitam
eternā habebunt.

Item Hec ſedes poteſt appellari cherubin. Unde dicit̄ chriſto. Qui ſedes ſup̄ cheru I
bin ꝛc̄. p̄pter plenitudinē ſcientie que data eſt ei.

Cherubin interp̄tatur

Cheru bin iter p̄tatur

Vermiculata pictura. Quia ipa varijs donis ꝛ ꝟtutibꝰ picturata fuit ꝛ diſtincta.
Unde dicit̄ circūamicta varietatibꝫ. Eze. xl. [In portis templi] .i. in maria ꝛ ſctis
ꝑlatis. p̄ q̄s intrat̄ i teplū vite eterne. maria ei porta ē p̄adiſi [erāt picture vndiq̄z]
Scientia ml̄tiplicata. De qua augꝰ. Nouerim me. nouerim te. Hanc ſciētiā dedit
ei ſpūſſctūs. et ml̄tiplicauit ei filiꝰ. nouē mēſibus euāgelizans cordi eiꝰ cum ipm
portaret in vtero. et poſtea annis multis.
Scientie plenitudo. Hec ē charitas q̄ docet de omibꝰ. i. Ioh. ij. Plenitudo enī le
gis dilectio. Ro. xiij. Scientia enī ſine charitate inflat. i. Chor. viij. ſed cū chari
tate edificat.
Diuerſe ſcientie et intellectus. Ipa eſt enī [ſapiēs mulier] q̄ verbis et exemplis [edi
ficat domū ſuam] .i. eccleſiā dei et familiares ſuos. puer. xiiij.

Aliter. Dominꝰ dicit̄ ſedere ſup̄ cherubin quod interp̄tatur plenitudo ſciētie. q̄ſi nō K
in cherubin ſed ſuper. id ē. vltra. hoc eſt in ſeraphin quod interp̄tatur ardor vel
incendium. id eſt. in ardore charitatis. vbi ſedet ꝛ quieſcit. Uñ magis eſſꝫ laborā
dum ad habendā charitatē q̄z ſcientiā. cū fere omnes faciāt ecōuerſo.

Maria cathedra chriſti Titulus viij.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Maria figuratur edificiis

E T cathedra.] Et de hac cathedra dicit̃.ij. Regū.xxiij. [Dauid ſedet ĩ cathe A
dra ſapiētiſſim⁹ princeps inter tres. Ipe ē q̄ſi tenerrim⁹ ligni ṽmicul⁹ qui
octingētos interfecit ĩpetu vno.] Dauid chriſt⁹. Dauid ĩterp̄tat̃ manu for
tis.q̄a chriſt⁹ eſt dei virt⁹ et dei ſapiā.i. Chor.i. Interp̄tat̃ etiā aſpectu deſidera/
bilis quia in chriſtū deſiderāt angeli pſpicere.i. Pe.i. Maria cathedra in q̄ ſum
mus magiſter in incarnatōe reſedit.q̄ñ p̄cepta ⁊ ꝯſilia vite eterne veniebat docere ĩ
mūdo. Unde et dicebat ap̄l'is Ioh.xiij. Uos vocat̃ me magiſter et dñe.et bñ di
citis. Sum eteñ. Cathedra ſiq̄dem doctoꝝ ē. Sedens ĩ hac cathedra chriſt⁹ eſt
ſapiētiſſim⁹.q̄a ipe eſt ſapiētia patris. Ipe inter tres dr̄ ſedere. quia ipe vna eſt ex
trib⁹ increatis pſonis eq̄lis patri et ſpūiſancto. ſed ipe ſolus ſedet ĩ cathedra .quia
ſolus incarnat̃ in virgine gl'ioſa. Uel cathedra iſta crux dñica. ĩ q̄ ſediſſe dr̄ ſūm⁹
magiſter.quia ſedere doctoris ē.⁊ ipe in cruce pfectā docuit charitatē. q̄ nō ſolum
mortē ſuā indulſit.ſed etiā p inimicꝭ orauit. Lu.xxiij. [Pater parce illis.] et p eis
allegauit ⁊ ipos excuſauit dicēs.[quia neſciūt q̄d faciūt.] ¶ Seq̄tur [Ipe ē qua B
ſi tenerrim⁹ ligni ṽmicul⁹.] quo nihil duri⁹ dū tāgit.q̄a terebrat lignū duriſſimū.
nihil molli⁹ dū tangit̃. Dauid eñi ille Iſ'ralis q̄ñ ledebat̃ nihil illo māſueti⁹.q̄ñ le/
dere volebat nihil illo feroci⁹. Similit̃ nihil chriſto molli⁹ q̄ ad miſicordiā. Iō
dicit̃ [tenerrim⁹.] nihil forti⁹ q̄ ad iuſticiā. Uñ Iob.ix. Si fortitudo q̄rit̃/ robu/
ſtiſſim⁹ ē ⁊c̄. Et nota qꝛ nō dr̄ tener ſʒ tenerrim⁹.ppter oīmodā māſuetudinē.cui⁹
.ſ.māſuetudīs tres ſunt ḡdus. Prim⁹/ eq̄nimis ꝯtumeliaꝝ ppeſſio. Hic grad⁹ fa
cit teneꝝ. Scd̄us/ eq̄nimis iniuriaꝝ ppeſſio. Hic facit teneriorē. Terci⁹/ eq̄nimiſ
ṽberꝝ ppeſſio. Hic facit tenerrimū. Oēs iſtos ḡdus māſuetudīs habuit ĩ ſe chri/
ſtus. Itē ṽmicul⁹ dicit̃ chriſt⁹/ nō ſolū ṽmis/ ppter oīmodā hūilitatē quā habuit
in ſe. Quia ſubdidit ſe maiori et pari.i.deo patri.cui eq̄lis eſt ſm diuinitatē. ſʒ mi/
nor eſt ſm hūanitatē. Subdidit etiā ſe matri ſue et ioſeph ob ḡram m̄ris .ſic̄ dr̄
Lu.ij. Et erat ſubdit⁹ illis.q̄ longe inferiores eo erāt. Subdere ſe maiori/ fac̄ hu
milē. Subdere ſe pari/ facit humiliorē. Subdere ſe miori/ facit humillimū. ¶ Et
nota qꝛ dicit̃ ligni ṽmicul⁹. Lignū ſignificat peccatū.ibi.i. Cho.iij. Lignū fenū
ſtipulam ⁊c̄. Uermicul⁹ mollis terebrat lignū durū.et chriſt⁹ in hūili paſſiōe ſua
q̄ntū in ſe fuit.toti⁹ mūdi peccata terebrauit ⁊ ꝯſumpſit.
Sequit̃. [Qui octingētos interfecit impetu vno.] Quere expoſitionē. C

Hec cathedra fuit

- Cōpoſita q̄ſi ope tornatili.i.ſubtili artificio ſpūſſcti.q̄ dicit̃ oīm artifex. Sap.vij.
- Rotundata p membra ſingula/ per deſideriū celeſtis p̄mij.
- Plana. leuis .et circūpolita.et ſine ſcrupulo alicui⁹ peccati.
- Quaſi pforata ſeu terebrata ex ꝯpaſſione dolorū filij.iuxta illud Lu.ij. Tuā ipius animā ptrāſibit gladius.
- Colorata et q̄ſi depicta virtutū oīm colore multiplici. ſ.minio charitatis.viridi fi dei imarceſcibilis.ſinopide patiētie ſingularis.iacinto ſiue lazurio ꝯtēplatōis .vel etiā pauptatis.cui⁹ ē regnū celoꝝ. Uel etiā dici p̄t qꝛ q̄ſi depicta et rubricata ē ĩ ſā guine dñice paſſiōis.cuius ꝯpaſſio eidem p martyrio reputat̃.
- Quaſi q̄ttuor habens pedes.i.q̄ttuor cardinales/ ipam ĩ oī ḡtia ⁊ ṽtute ſuſtētātes.
- Habens etiā ſedile et q̄ſi puluinar.i.trāquillitatē carnis et ſpūs.q̄a caro ei⁹ nō cō/ cupiſcebat aduerſus ſpm̄.nec ecōuerſo. Et ideo tā in carne q̄ʒ in ſpū ipi⁹ pauſauit q̄ete ſapiētia dei.

(Margin: Hec cathedra fuit)

¶ De materia hui⁹ cathedre aſſignari p̄t ſicut ſup̄ dictū eſt d̄ ar
cha et throno.ferculo.et ſolio.

(Margin: Hic ſcribendū de curru et lectica)

Maria ſcabellum Titulus ix.

S Cabellum.] De quo dr̄ in p̄s. [Adorate ſcabellū pedū ei⁹.q̄m̄ ſanctum eſt.]
Dicit̃ ſcabellū a ſcādendo pprie q̄d apponit̃ ad aſcēſum lecti. Ab alijs aūt
dicit̃ ſuppedaneū.eo qꝛ ſub pedib⁹ ſit. Scabellū chriſt⁹/ q̄d fecit q̄ſi quēdaʒ
gradū ad marie dignitatē manifeſtandā.vt ſupra dictū eſt de ſolio. Uel ſcabelluʒ
crux.cui pedeſ dñi ꝯfixi ſteterēt Iſ'raliter. Hoc q̄ſi adorat et venerat̃.et q̄ crucē dñicā
glorificat.et q̄ ad exempluʒ chriſti penitētiā ſuam reuerēter exequit̃. vt penitentie

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

chriſti particeps efficiatˀ. Uel ſcabellū iſtud in quo pedes dn̄i ſteterūt. glˀioſa ꝟgo digniſſima omni laude reuerētia et honore. q̄ tria ſignantˀ in ꝟbo adorādi. Sicut enim chriſti diuitas deſignatˀ ꝑ caput. vn̄ .i. Chor̄. xi. caput chriſti deus. ſic et eiꝰ hūanitas in qua venit ad nos ſicut pedibꝫ ambulatˀ deſignatˀ ꝑ pedes. Un̄ pater ꝓmittit filio. Ponā inimicos tuos ſcabellū pedū tuoꝝ. Hoc ſcabellū ad lr̄aꝫ adorauerūt tres magi. Mat. ij. Adorātes filiū ſedētē ī gremio matrꝭ ſue. Itē. In ſcabello q̇eſcūt pedes. et chriſtꝰ deus et hō req̇euit in vtero virginali ſine motu ⁊ ſtrepitu ꝯrio. De h̄ ſcabello ꝑt exponi illō Exo. xxiiij. Sub pedibꝫ eius q̄ſi opus lapidis ſaphirini. et q̄ſi celū cū ſerenū eſt. De ſcabello aureo habuiſti ſup̄ titulo. iij. ꝺ ſolio. quod poteſt cōgrue hic adaptari.

Maria lectulus ſalomonis — Titulus x.

Uerſus tercius

Lectulus. Un̄ Canti. iij. En lectulū ſalomōis ſexagita fortes ambiunt ex A
fortiſſimis iſrael. oēs tenentes gladios. et ad bella doctiſſimi. Uniuſcuiuſq̧ enſis ſup̄ femur ſuū. ꝓpter timores nocturnos. Hec poſſunt eſſe ꝟba angeloꝝ deſcribētiū q̄nto ſtudio angeli famulabantˀ in terris virgini glorioſe. Lectulus ſalomōis. i. veri pacifici. bt̄a virgo dicitˀ. in q̄ deitatis inclinato capite. dei filius req̇euit. velut ī lectulo. Un̄ ip̄a dicit. Et q̇ creauit me req̇euit in tabernaculo meo. Cū aūt ſicut dicit apl̄s. oēs ſp̄ūs celeſtes admiſtratorij ſint et mittāt̄ ī miniſteriū ꝓpter eos q̇ hereditatē capiūt ſalutis. et nō ſolū ad miniſteriū hoīm minores mittantˀ ſp̄ūs. ſed etiā ſup̄iores et de ordine ſeraphin. q̇ ꝓpter charitatꝭ ardorē dicuntˀ flāma ignis. vl̄ ignis vrēs. vnde p̄s. q̇ facit angelos ſuos flāmā ignis. vl̄ ignem vrentē. oſtenditˀ in h̄ loco ꝙ ad cuſtodiā et obſequiū bt̄e virginis nō inferioris ſed ſup̄ioris dignitatꝭ angeli deputati ſunt. cū dicitˀ ꝙ hūc lectulū ambiūt ſexaginta fortes de fortiſſimis iſr̄l. Nam bt̄ām ꝟginē ambiebāt diligenti cuſtodia et obſeq̇oſa reuerentia angelici ſp̄ūs fortes inter fortiſſimos ſp̄ūuꝫ. q̇ ꝓ eo ꝙ aſſidua ꝯtēplatione deum ꝯſpiciūt. iſraelis noīe deſignantˀ. Et iſti fortes ſexagita dicūtˀ B
nō ꝓpter numerū ſed ꝓpter numeri myſteriū. Nā ille numerꝰ ex ſenario ꝯſtat ⁊ denario. Senariꝰ aūt ꝑfectōem ſignificat. denariꝰ q̄ꝫ q̇ regis habet imaginē ⁊ decē nūmorū in ſe ꝯtinet p̄ciū. angelicā deſignat naturā. q̇ ad imaginē dei creata ē ex ꝑſſius. et velut quedā denariū tres habꝫ potētias naturales. intellectū. volūtatē. ⁊ mēoriā. ſeptē donis ſp̄ūſſcti īſignitas. Huic ſentētie ꝯcordat ꝙ ꝑ decē drachmas in euāgelio nouē ordines angeloꝝ et hūana natura ſignatˀ. Igitˀ ꝑ ſexagita fortes illi ſignt̄ ſp̄ūs. qui in ſubtilitate naturaliū. et abūdantia ſpiritualiū graꝝ. ⁊ expſſiori creatoris ſil̄itudine q̄dam ꝑfectōe ceteris ꝓminere noſcuntˀ. Hoꝝ aūt fortitudo prudētia et obſequij ꝓmptitudo demōſtratˀ cū dicitˀ. oēs tenētes gladios. ⁊ cetera q̇ ſequuntˀ. In gladijs ſiḡtur poteſtas debellādi malignos ſp̄ūs. Cū dicūtˀ. ad bella doctiſſimi. oſtenditˀ coꝝ prudentia ad obuiādū ꝯtra oēs inſultꝰ ꝺmonū. Cū dicitur. vniuſcuiuſq̧ enſis ſup̄ femur ſuū. oſtēditˀ q̄ꝫ ſint expediti q̄ꝫ pati ad p̄liū. Nam hoīes pugnaturi dū expectāt aduerſariū. ſup̄ femur ſuū extractū ſolēt tenere gladiū. Quare aūt iſti fortes hūc lectū ambiāt. demōſtratˀ cū ſubditˀ. ꝓpter timores nocturnos. ad repellendū videlicꝫ nō ſolū tēptatōes g̃uiores. ſed etiā illā breuem et modicā q̇ ꝑ timorē nocturnū deſignatˀ in p̄s. vbi legitˀ. Nō timebis a timore nocturno. Nam ꝑ miniſteriū angeloꝝ ſic a bt̄ā ꝟgine repulſa eſt oīs tēptatio. ꝙ poſt ꝯceptōem filij nec etiā venialiter peccaſſe credatur.

Dominꝰ pariſieñ.

Item De hoc lectulo. i. virginali vtero exponitˀ illud Canti. i. Lectulꝰ noſter floridus. C
Lectulꝰ hic vterus virginalˀ. in q̇ ſponſus beatiſſimā copulā celebrauit. qua hūane nature dignatꝰ ē copulari. Lectulꝰ autē dicitur et nō lectus ꝓpter hūilitatem. et q̄nto lectulus fuit hūilior. tāto amplexus iocundior et ſocietas inſeꝑabilior. et ip̄a vnio vnior vt ita dicā fuit. Floridꝰ fuit lectulus iſte. omniū ꝟtutū velut florū varietate. Ibi roſa excellētiſſime charitatis. Ibi lilium ſingulariſſime caſtitatis. Ibi viola omnimode hūilitatis. Et q̇d dicam: Ibi ortus eſt. ⁊ inde ortꝰ eſt ille q̇ dicit. Ego flos campi ⁊c. Cañ. ij.

Item Lectulus diminutiuū ſignat hūilitatē marie. ī q̄ chriſtus req̇euit ſine ſtrepitu D

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

prauoꝝ motuū et ſtrumis ſupbie. Scdm beatū berñ. p ferculū ſalomōis ſignifi/
caẛ ꝓprie corpus marie ſicut infra notabiẛ. p lectulū aīa eiuſdē in q̄ beata trinitas
reqeuit. Non dicit autē vnde fact⁹ ſit lectulus. q: ineffabil' ē dignitas aīe ipi⁹ vir
ginis. De materia vō ferculi. i. corpis ei⁹. qđ p bonam opatōem ſe circūferebat et
exercebaẛ / aliq̄d ampli⁹ patet. Solet aūt lectul⁹ in thalamo ſterni. ⁊ iuſtiſſimum
erat / vt q̄a beata virgo hic facta ē thalam⁹ lect⁹ et tricliniū toti⁹ trinitatis. ibi bo
ſpitareẛ in hoſpitio trinitat̃. Ideo audacter dicim⁹ q̄ i thalamo trinitat̃ colloca
tus ē lectus ille. vt poſt labores q̄s ſuſtinuit i pſenti cū filio / ibi q̄eſcat ineternū
Et notandū q̄ in illa celeſti hieruſalē q̄ſi triplex edificiū poteſt aſſignari. ſ. atriū. pala E
tiū. thalamus. Atriū ↄuenit illis angelis / q̄ diſcurrūt ad nos in miniſteriū. Pala/
tiū illis / q̄ ſemp aſſiſtūt creatori. Thalam⁹ ſūme trinitati. In q̄ thalamo mariam
credimus collocatā ad dexterā filij ſui. Ipa etiā lectul⁹ ē quo ad nos. quia ſicut ī
lectulo q̄eſcimus. ita p eam ad ꝟtutes attingim⁹. in quibꝫ aīa reqeſcit q̄ prius ī vi
cijs laborabat.

Maria requies dñi Titulus xi.

Et reqes. Uñ Iſa. xi. vbi nos habem⁹. erit ſepulcrū ei⁹ glorioſū. dicalia A
lra. erit reqes ei⁹ glorioſa. i. gl'ioſa dña erit reqes eius. Uñ ipemet dicit ī
ps. Hec reqes mea in ſeculū ſecl'i ⁊c. Ipa etiā reqes quā in oībꝫ q̄rebat fili⁹
dei qui eſt ſapiā. Ecci. xxiiij. quā inuenit in ea. ſicut ipa dicit ibidē. Qui creauit
me ſm q̄ de⁹ fili⁹ me⁹. ſ. p quē oīa facta ſunt reqeuit ſm q̄ hō in tabernaculo
meo. i. in corpe nouē mēſib⁹ et ſex diebꝫ. Et bene dicit reqeuit q: nihil ibi inue
nit qđ eū moleſtaret. Nō ei vagiebāt ibi paruuli babilōis. i. praui mor⁹. Nō erāt
ibi fumus aut ſtillicidiū aut mala vxor. q̄ tria expellunt hoīem a domo ſua. Fu/
mus ē ſupbie vanitas. Stillicidiū / diabolicaꝝ teptationuꝫ aſſidua iportunitas.
Mala vxor / ↄſciētie acule⁹. Reqeuit q̄a nō inuenit carnē meā ↄcupiſcentē aduer
ſus ſpiritū / vel ecōuerſo. Ad gal'. v. eo q̄ igrediēs dixerit. pax huic domui. Mat.
x. In tabernaclo meo ſcā carnis mee q̄ꝫ ſpūs mei. Licet eni cor virginis ↄgrue
dici poſſit tabernaculū et tricliniū toti⁹ trinitatis. tñ ↄgruēti⁹ venter ei⁹ diciẛ tab
naculū / qđ ꝓprie eſt pegrinātiū et militantiū. Qui ḡ nūc reqeſcit in tabernaculo
meo. i. ī me tēplo ſuo. Ipe q̄ñ venit pegrinari in mūdo fact⁹ pegrin⁹ etiā filijs ma
tris ſue ſynagoge. Futur⁹ q̄ſi colonus et q̄ſi viator declinās ad manendū. Hiere.
xiiij. vt militia eſſet vita hoīs ſup terrā. Job. vij. vt alligaret fortē armatū. et vaſa
ei⁹ diripet. et arma auferret in q̄bꝫ ↄfidebat. Lu. xi. palā triūphans principat⁹ et
poteſtates in ſeipo. Ad col'. ij. Qñ inquā ſic venit pegrin⁹ viator militaturus / fo/
ris nō māſit pegrin⁹. ſed hoſtiū meū ipi viatori patuit. Job. xxxi. et ingreſſus req
euit in tabernaclo meo vbi ī pace fact⁹ ē loc⁹ ei⁹. Chriſt⁹ eni aggreſſur⁹ pugnaꝫ
ↄtra mundū et diabolū in vtero virginis armauit ſe paupꝫtate ꝯ diuitias. Hūili/
tate ↄtra ſupbiā. Carnem virgineā ↄtra luxuriā induēs p lorica
Itē maria ē illa reqes opulēta / q̄ ꝓmittiẛ populo fideli. Iſa. xxxij. Sedebit popul⁹ B
meus in pulcritudīe pac̃. et in tabernacul' fiducie. et in reqe opulenta.

Maria habitatio Titulus xij.

Habitatio chriſti. ſ. q̄ dicit de ea. Hec reqes mea in ſeculū ſeculi. hic habita A
bo quoniā elegi eā. Uñ canit eccl'ia. Elegit eam de⁹ ⁊c. Diciẛ aūt habita/
tio ab habēdo. q̄a ſol⁹ chriſt⁹ habuit vteꝝ virginalē ad inhabitādū. Un/
de dicit marie Zacha. ij. Lauda et letare filia ſyon. q: ecce ego venio et habitabo ī
medio tui. ait dñs. Itē. In pace factus eſt loc⁹ ei⁹. i. in maria pacifica. et habita
tio eius in ſyon. i. in ſpeclo. qđ eſt maria. Itē maria habitatio diuitat̃. q̄a chri/
ſtus habitauit in ea in q̄ ſicut dr̄ ad Col'. ij. habitat oīs plenitudo diuitat̃ corpa
liter. Item maria habitatio filij quē in venter ſuſcepit hoſpitio. cui diciẛ Iſa. lxij.
Uocaberis volūtas mea in ea. et terra tua inhabitabiẛ. i. caro tua fecūdabiẛ chri
ſto eā inhabitāte. Itē Iſa. lxij. Habitabit iuuenis cū virgine. i. fili⁹ cū matre.
Chriſtus enim p nobis factus eſt iuuenis ſm humanitatē. antiquus dierꝫ ſm di
uinitatē. vt videlicꝫ p eū noſtraꝝ renouareẛ vt aquile iuuentus aīaꝝ. Habitabit.

inq̃z filius cũ matre/ que circũdedit eũ gremio vteri ſui. Hiere. xxxi. ſ. thalamo virginalis vteri. Vñ canit eccl'ia. Mũdum pugillo continẽs ventris ſub archa clauſus eſt. Et hoc eſt qđ ipa dicit Ecci. xxiiij. Girũ celi circuiui ſola ꝛc̃. Cũ eni filius dei ꝑus eſſet circul⁹. cuius centrũ vbiq̃z. circũferentia nuſq̃z. beata virgo dedit ei circũferentiã carnis. in qua habitaret plenitudo diuinitatis corꝑaliter. Chriſtus enim girus ẽ ingirabilis ꝯtinens omnia. Et merito panis q̃ de celo deſcendit ĩ archa matris ſue clauſus fuit. vt ipa daret nobis panẽ de archa ſua. quia filius datus eſt nobis. Iſa. ix. Sed trãſlata ẽ archa iſta ad celũ. vt deinceps dicam⁹. Mater nr̃a que es in celis. panẽ noſtꝝ q̃tidianũ da nobis hodie de archa tua. i. de archa que tu es. Itẽ. Ad lr̃am chriſt⁹ iuuenis. i. duodecim annoꝝ. et deinceps habitauit cum btã virgine ꝑ filialem reuerentiã et ſubiectõnem obediẽtie. Luce. ij. Et dicit̃ chriſt⁹ iuuenis q̃ſi iuuãs nos. quoniã ad h̃ venit clamãte ad eũ hũana natura. Exurge in adiutoriũ mihi. Iuuit etiã m̃rem ſuã. Unde ꝑs. Adiuuabit eã mane diluculo. Quere li. iiij. ti. xxviij. de ſanctificatõe eius. Itẽ. [Hec req̃es mea] vt ſupra. [hic habitabo] ſcꝫ nouem menſibꝫ in ea. multis annis cũ ea et ſub ea. Habitans in ea chriſt⁹ replebat eam ſingulari gr̃a cariſmatũ. habitans cũ ea paſcebat eã incompabili ſuauitate moꝝ et diuinoꝝ deſiderabili ſapia ſermonũ. Nũc autẽ in ea et cũ ea ſicut intermiabili euo. ſic incõprehẽſibili modo ſatiat eã beatificãtiũ gl'ia viſionũ. foris q̃dem gl'ificate carnis formã exhibens. intus aũt formã verbi glorificãtis impmens. ¶ Itẽ. Maria habitatio oĩm iuſtoꝝ et beatoꝝ. Vñ dicit B
ei ꝑpheta. [Sicut letantiũ oĩm habitatio eſt in te] o maria. Iſidor⁹. Ipa ẽ enim [habitatio letantiũ]. ſ. ꝑſeuerantiũ in ea. qđ notat nomẽ habitatõis. et bene dicit. [letantiũ] quia q̃cunq̃z dolẽs ad illã piiſſimã ꝑcordialiter ſe ingerit. nõ eſt exſors gaudioſe ſpei. Itẽ de hac habitatõne dꝛ Abac. iij. [Sol]. i. diuinitas [et luna]. i. hũanitas [ſteterũt ĩ habitaculo ſuo]. i. in virginis vtero. et bene dicit [ſteterũt] q̃a ſtare obedientis eſt.

Maria cellula Titulus xiij.

Cellula [ꝯtinens in ſe occultatũ mel celeſte. chriſtũ. ſ. q̃ dulcis ẽ refectio angelorũ. Quod videlicꝫ mel ꝑpinauit hec cellula mũdo famelico/ q̃n peperit ſaluatorẽ. Ideo dicit̃ ei Cañ. iiij. Mel et lac ſub lingua tua. Quere li. iiij. ti. xxvi. de dulcedine marie. Qđ ẽ dicere. Fili⁹ dei ĩ duabꝫ naturis ſub carne tua. Vel [ſub lingua] q̃a ẽ verbũ patris. Vel [ſub lingua] qꝛ abſconditũ in vtero matris. Vel [ſub lingua] qꝛ q̃ꝫcito reſpondit. fiat mihi. deſcendit in eã filius dei. Mel qđ venit de celi rore/ diuinitas que eſt ſuꝑ oĩa. Lac qđ de carne exprimit̃/ humanitas que deorſũ aſſumpta ẽ. Vñ fili⁹ patri Iob. x. Nõne ſicut lac mulſiſti me ꝛc̃.

Maria nidus Titulus xiiij.

Nidus [quem. ſ. nidũ chriſtus ſignatus ꝑ aquilã eleuatus in celũ ad ꝑceptũ A
patris. Iob. xxxix. poſuit in arduis. cũ matrẽ ſuã in aſſumptõe etiã ſuꝑ angelos collocauit. In ꝑs. [Paſſer]. i. chriſtus q̃ dicit. vigilaui et fact⁹ ſũ ſicẽ paſſer [inuenit ſibi domum]. i. virginalem vterũ [et turtur]. i. idem chriſt⁹ de quo dicit̃ Canti. ij. vox turturis. i. ꝑdicatio chriſti. audita eſt in terra nr̃a [nidũ] ſibi. i. eundem vterum.

Maria nidus. quia nidus B

- Conſtruitur ex pluribꝫ ramuſculis. Et corpus marie ex pluribꝫ virginalibꝫ mẽbris. Vñ dicit patri Iob. x. Oſſibꝫ et neruis compegiſti me ꝛc̃.
- Aſper exterius. ſ. in carne ꝑ abſtinentiã et eius macerationẽ. mollis et ſuauis interius ꝑ mentis benignitatem.
- Concauus per humilitatẽ interiorem.
- Sphericus ꝑ eternoꝝ inquiſitõem. Col'. iij. Que ſurſum ſunt querite ꝛc̃.
- Abſconditus. quia maria mortua erat mundo. ꝛ tota vita eius abſcondita fuit cũ chriſto in deo. Ad colo. iij.
- Suſpenſus ꝑ contemplatõem. Iob. vij. Suſpendiũ elegit anima mea. Leuabat enim ſe iugiter ſupra ſe. Treno. iij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Clauſus inferius ꝑ amorẽ paupꝑtatis.hoc ad terrena.que oĩa ꝑpter chriſtuꝫ arbi/
trabaẜ detrimẽta.ꝛ vt eũ lucrifaceret reputabat ſtercora. Phil'.iij.
Apertus ſupius ꝑ deſideriũ ſupne beatitudinis .q̃ſi diceret cũ dauid. Dñe ante te
omne deſideriũ meũ ꝛc.
In eo q̇eſcit auis.i.chriſtus. Unde ip̃a dicit. Qui creauit me req̇euit ĩ tabernacl'o
meo. Sil'r iuſtus in mũdo p̃ſſuras.in maria pacẽ inuenit ꝛ q̇etem.
In nido ponit et fouet auis oua ſua et pullos.i.op̃a et bonos motus .ſic et vir iu/
ſtus in maria.
Itẽ. Maria nidus colũbe.i.receptaculũ ſp̃ũſſancti.q̇ ſicut colũba deſcẽdit ĩ chriſtũ. C
Lu.iij.et Joh.i. Unde ei dictũ ẽ. Sp̃ũſſctũs ſupueniet ĩ te. Uel [colũbe].i.chri
ſti.qui dr̃ colũba. Iere.xxv.[Facta ẽ terra eoꝝ in deſolatõem.' a facie].i.ab iſtã
tia[ire colũbe].i.chriſti.qui etiã qñ punit trãquill⁹ ẽ in ſe.et q̇ nõ ↄtinet in ira ſua
miſericordias ſuas. Et nota ꝙ nulla auis pauperiorẽ facit nidũ q̃ꝫ colũba.qꝛ pauꝫ
ꝑaulã et humilẽ iſtam elegit chriſt⁹ et p̄elegit.ĩ cui⁹ vtero nouẽ mẽſibꝫ corꝑaliter.
ꝛ in cuius aĩa in eternũ ſpiritualiter habitaret.

Maria cella Titulus xv.

Uerſus quart⁹

Cella.[que dicit a celãdo.qꝛ celauit et occultauit nouẽ menſibꝫ filiũ dei. Uñ A
dic̃ ei Iſa.xlv. Uere tu es de⁹ abſcõditus. Nota ꝙ h̃ nomẽ cella equocum
eſt. In cellis enĩ ſolebãt antiq̇ religioſi ſingl'ariter habitare. ſicadhuc patꝫ
in carthuſienſibꝫ.q̇ habitãt ſingulares in ſingul' cellis . Et maria ſingularꝫ cella.
q̇a ſingulariter virgo et mater ſingularis fuit chriſti habitatio nouẽ menſibꝫ .qui
forma ẽ et exẽplar toti⁹ ꝑfecte religiõis. Cella etiã idẽ ẽ qđ cellariũ .et maria cella
eſt vinaria. Et gr̃a eius cõgrue compaẜ vino.q̇a quos replet facit audaces.forteſ.
obliuioſos.et inſenſibiles.et hmõi. Cella etiã vinaria ꝑpter ſp̃ũaliũ bonoꝝ copiã.
que ideo dicunẜ vina.quia reficiũt.iocundãt.et inebriãt.ſicut patet in ioſeph reli
quenti palliũ egiptie. Geñ.xxxix. Et cõtinet hec cella tot genera vinoꝝ q̊t ꝟtutũ.'
q̇bus ſeruos ſuos reficit copioſe dicẽs illis Cañ.v. Comedite amici bibite et ine
briamini cariſſimi. De his inuenies lib.xij.particl'a.i.verſu.xij.de ortu .vbi maria
dicit potãs. Ip̃a eſt etiã cella illa vinaria q̃ celeſtis hierl'm omnes letificat manſi B
ones.et oĩa celi replet cellaria .et de plenitudĩe ei⁹ accipiũt celicole vniuerſi. Et
q̃nto bibunt copioſi⁹.'tãto ſitiũt ampli⁹. Unde et ip̃a videẜ dicere . Qui bibũt me
adhuc ſitiẽt. In h̃ etiã qđ dicit[q̇ bibunt me.]innuit ſe nõ ſolũ cellã. ſed etiã eſſe vi
nũ. Et vide quomodo cũcta replet celi cellaria. In plenitudine inq̇t ſanctoꝝ detẽ
tio mea.h̃ eſt.omniũ ſanctoꝝ plenitudo me detinet q̃ſi ſuã.q̃ſi me ſibi volẽs vt ꝑ
priam vendicare.nõ tamẽ ꝙ aliĳs inuideãt qđ ſibi zelant . Nec ſolũ maria cella ẽ
oĩmimoda vina ↄtinens ſeu pocula.'ſed etiã canal' ꝑ quã hec vina influũt in cella/
riũ mentꝭ noſtre.et in eccl'iam catholicã q̃ eſt cellariũ dñi. Ip̃a eſt cella omniũ aro/
matũ. Que ſunt.caſtitaſ.pietas.et hmõi. Omnes delicie. Loc⁹ oĩs voluptatꝭ. Mul
tũ enim deliciarũ ſibi compauit cella iſta aromatica.ex eo ꝙ chriſtus toto tp̃e cor/
ꝑaliter et ſ̃m deitatẽ inhabitauit eã. Si enĩ aromaticũ q̇d ad modicũ detineatur
in vaſe.'ſtatim ip̃m vas reddiẜ aromaticũ. Quid ni beata virgo omnẽ patientiam
redoleat q̃ omnibꝫ impleta eſt vnguẽtis .'omnibꝫ aromaticꝭ ſpeciebꝫ q̇bꝫ ſanata ẽ
infirmitas generis hũani. Unde dicit ei [Mirra et gutta ꝛ caſia.]ꝛc.[a domibus
eburneis.] Dom⁹ eburnee ꝟgines ꝑ mundiciã.ſed ip̃a virgo ꝟginũ. Plena etiam
fuit vnguentis ꝑ chriſti q̇ interp̃taẜ vnct⁹ p̃ſentiã. Ip̃a etiã cella pigmẽtaria deſi
gnata ꝑ domũ ſaltus.iij. Regũ.vij. Libro.i.ca.iiij.ꝙ maria domus ſalt⁹ libani.

Maria apotheca Titulus xvi.

Et apotheca.[chriſti medici.q̇ ꝑ mariã et lignũ crucis venit ſanare mũdum A
languidũ.qui ꝑ euã et lignum vetitũ egrotabat. Uel poti⁹ ip̃a eſt apothe/
ca ſp̃ũſſancti.in quam deſcẽdit apothecari⁹ ſp̃ũſſanctus ſupueniens in eã
in filĳ conceptõe.q̇ de puriſſima ei⁹ ſubſtantia cõfecit vnguentũ.qñ fili⁹ dei totuꝫ
ſuſcepit quod eſt hominis et aſſumpte nature plenitudo diuitatis corꝑaliter ĩ ſe
infudit.ſine q̃ impoſſibile curari vulnera generis hũani.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Aliter. Unguentarius ſpūſſctūs. Eccl.xxxviij. cuiꝰ apotheca maria. Materia vn/ B
guēti flos aſſumpte nature ⁊ adeps diuinitatis. In h̄ vnguēto tria Odor. dulcor.
et liquor. Odore huiꝰ vnguēti hoīes naturalis legis ſola fidei deuotōe recreati
ſunt. et adhuc longe poſitū q̄ſi quendā odorē de longe venientē expectabāt. Unde
ꝓphetice dicebat yſaac de chriſto Gene.xxvij. Ecce odor filij mei ⁊c̄. Dulcore eiꝰ
delectati ſunt hoīes ſcripte legis. q̄ q̄ſi in limine chriſti naſcētis poſiti. ſuauitatem
ꝓmiſſionis in lege et ꝓphetis accepant. Unde dicebat Aggei .ij. Ecce venit deſi/
deratꝰ cūctis gentibꝫ. et implebit domū iſtā glīa. Et loq̄tur de ecclīa vl̄ potiꝰ de
maria. Liquore eius ſanati ſunt homines gratie. qui ſacramentis que de latere
chriſti profluxerunt ſalubriter perfuſi ſunt. Unguentū in alabaſtro repoſitū. ver/
bum carni vnitū. Quo fracto in paſſiōe. domus. i. ecclīa repleta eſt ex odore vn/
Iſidorꝰ guēti. Joh.xij. Scdm iſidorū apotheca vl̄ horrea ꝓprie ſunt recōditoria vl̄ repo
ſitoria frugum e boratarꝝ.

Maria gazophilatiū Titulus xvij.

GAzophil. i. gazophilatiū. quod ē archa. vbi colligunt̄ in tēplo ea q̄ ad indi
gentiā pauperꝝ vl̄ edificatōem tēpli mittunt̄. Compoſitū eſt aūt h̄ nomen
de lingua perſa et greca. Lingua enī pſarū dicit̄ gaza theſaurꝰ. grece ꝟo phi
lation cuſtodia interꝑtatur. Bene maria gazophilatiū vtriuſq3 ecclīe. quia q̄cq̄d
boni nobis paupibꝫ dare diſpoſuit munificētia diuina. in ipa velut ī q̄dam gazo/
philatio cōgregauit. Unde dicta eſt grā plena. ad raſum ꝓpter ſe. ad cumulū ꝓpt
nos. Uñ poſtea ſubdidit angelꝰ. Spūſſctūs ſupueniet in te.

Maria bibliotheca Titulus xviij.

BIbliotheca. i. locꝰ vbi reponunt̄ libri. Biblio enī grece liber. theca repoſi/
toriū. In ipa ſiq̄dem q̄ſi repoſiti fuerūt omnes libri veterꝫ teſtamēti ⁊ euan
geliorꝝ. quorꝝ omniū plenā habuit noticiā. ſicut oſtēdit in illo ꝟſu cātici ſui.
Sicut locutꝰ eſt ad patres noſtros ⁊c̄. De euāgelijs. i. de ſciētia euāgelica ibi Lu
ce.ij. Maria conſuabat omnia verba hec ⁊c̄.

Maria erarium Titulus xix.

Verſus quintus ERari. i. erariū. quod dicit̄ ab ere. q̄a in ea congeſtū eſt et cōmaſſatū p̄ciū re/
demptiōis nr̄e. Nam in vtero eiꝰ fuerūt omnes theſauri ſapiētie et ſcientie
abſcōditi. Colo.ij. Propter hoc etiā appellat̄ venter eiꝰ ſacculꝰ pecunie. Parabo.
vij. Quere li.i.ca.iiij. titulo grā plena poſt mediū capituli.

Maria genezeum Titulus xx.

GEneze. i. genezeum qd̄ dicit̄ a gene greco qd̄ eſt mulier. locus ſc3 vbi femi
narꝝ fit cōuentus. ad opus lanificij exercendū. Mlīeres iſte grē ſunt q̄ cō/
uenerūt in ea ad texendā tunicā chriſti incōſutilē de q̄dam portōe gedeonici velle
ris. i. ſubſtantie virginalis. Et he ſunt mlīeres de quibus dicit̄ Iſa.iiij. Apphē
dent ſeptē mlīeres. i. ſeptē gratie ſpūſſancti vel grā ſeptiformis virū vnū. i. chri/
ſtum. in die illa. ſ. in die conceptōis ſue. qñ. ſ. femīa circūdedit virū. Hiere.xxxi.

Maria locus Titulus xxi.

LOcus. Ipa eſt enim locꝰ voluptatis. Gene.ij. Quere li.xij. ꝑticula.i.vij. ꝟ/ A
ſu orti cōcluſi. vbi ortus dicit̄ irriguꝰ. Itē de his q̄ locū faciūt delicioſu3 q̄
re ibidē.ix. verſu. vbi ortus dicit̄ denſus et vmbroſus. Itē talis locꝰ aptus
ad repiendū latibulū. quere ꝯſequenter ibidē. Itē. Ipa locꝰ electus a dño. de quo
ipe dicit.ij. Paralip.vij. Elegi et ſanctificaui locū iſtum ⁊c̄. Elegi ꝑdeſtinādo.
ſāctificaui ab originali purgādo. fomitem extinguēdo. vl̄ vſq3 quaq3 reprimēdo
locum iſtū. i. mariā. vt ſit nomen meū ibi ⁊c̄. Conſimilē expoſitōem īuenies in
fra. E E. titulo.xxxi. ꝙ maria domus ſapiētie. Et qd̄ hic dicit̄ de loco. habet̄ ibi
de domo.iij. Regū.ix. Item de hoc loco Hiere.xvij. Solium glorie altitudīs a
ꝓncipio. locus ſanctificatōis nr̄e expectatio iſrael. Quere primā particulā ſup̄ ti.
iij. de ſolio. Ipa enim eſt locꝰ ſanctificatōis noſtre. quia ipa eſt templū dei ī q̄ di
uina myſteria celebrāt̄. ꝑ q̄ ſctificant̄ q̄ de pctōribꝫ fiunt iuſti. Et in ipa celebratū
fuit illud ſacramentū ex q̄ noſtra ſanctificatio ꝓceſſit. De q̄ ſacramēto. i. Thi.iij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Manifeſte magnū ē pietatis ſacramentū. Et appellat̄ hic [ſacramentū pietat̄] incarnatio ſaluatoris. qđ. ſ. [ſacramentū pietatis] celebratū eſt in tēplo vteri virginalis. Ideo recte vter⁹ marie [locus] dicit̄ [ſctificatōis] totius hūani generis. et ipa eſt [expectatio iſrael] .i. gloria beatorū. Uel ideo dicit̄ ipa loc⁹ ſanctificatōiſ. quia ipam ad h̄ mūdauit et ſanctificauit chriſt⁹ vt poſſet mūdare et ſanctificare nos. Recurre ergo ad eā/ quotiēs amiſeris peccādo ſanctificatōem tuam. Itē Numeri. ix. dicit̄ de hoc loco. Cū ablata fuiſſet nubes q̄ tabernaculū ꝓtegebat. tūc ꝓficiſcebant̄ filij iſrael. et in loco vbi ſtetiſſet nubes caſtramentabant̄. Loc⁹ hui⁹ nubis .i. marie/ cuiuſlibꝫ virtutis exercitiū quo in dei ſeruitio occupabat̄. ſ. modeſtia. humilitas. patientia. et hmōi. Item Ezech. iij. Benedicta gloria dn̄i de loco ſuo. Parab. x. Gloria patris filius ſapiēs. Item [In pace] .i. in maria pacifica. q̄ quia pacis amica ſignatur ꝑ oliuā et colūbam [factus eſt locus ei⁹] .i. chriſti vel totius trinitatis cui⁹ ipa eſt nobile triclinīū. Itē in aggeo. ij. dicit̄ de maria. In loco iſto dabo pacem. Nam in vtero eius facta ē pax inter deum et hominē ꝑ matrimoniū aſſumpte hūanitatis. Item Job. xxviij. Auro loc⁹ eſt in quo conflat̄. Quere īfra titulo. xxiiij. ꝙ maria fornax. Itē Iſa. lx. dicit chriſtus. Locū pedum meoꝝ glorificabo. Quere libro. ij. particl'a. i. cauſa prima. Item de hoc loco dicūt oēs realiter qui honorificant mariam. Adorabimus in loco vbi ſteterunt pedes eius. i. chriſti. Item Iſa. lx. dicit chriſt⁹ eccleſie. Gloria libani ad te veniet. abies et buxus ⁊ pinus ſimul ad ornandū locum ſanctificatōis mee ⁊c̄. Locus ſanctificatōis dei fuit beata virgo. non ſolū quia locū illū ſanctificauit dn̄s. vnde ſctificauit tabernaculum ſuū altiſſimus. iterū q̄a ipe dn̄s ibi voluit ſanctificari. Unde dixit Joh. xvij. Ego ꝓ eis ſanctifico meipm ⁊c̄. Ipe enim vt dicit aug⁹ ſctificauit ſe hominē in ſe verbo. qn̄ factus eſt ſanctus ſctitate creata. q̄ ab eterno ſanctus fuerat ſctitate increata. Unde dixit iudeis Joh. x. Quē pater ſctificauit et miſit in mūdū ⁊c̄. Tūc enim pater filiū ſanctificauit/ cū eum ꝓ ſalute mūdi cū ſanctitate ꝯſtituit incarnari. Et hoc eſt quod dicit. [ꝓ eis ſanctifico me] Buxus humilis arbor eſt et parua. abies et pinus arbores excelſe. Et tūc veniunt ſimul he arbores ad ornādū locuꝫ iſtum. qn̄ ad marie ꝑconia extollenda ita ſe extēdunt humiles et parui/ ſicut ſublimes et magni. ¶ Itē ipa locus terribilis demonibꝰ. ſ. ⁊ aereis ꝑtātibꝰ. Un̄ dixit iacob Gene. xxviij. Quā terribilis eſt locus iſte. nō eſt hic aliud niſi dom⁹ dei et porta celi. Item. Ipa locus oratōis. Libro. ij. particula. v. ca. iij. ꝺ exorāda maria. Ipa locus ſolij domini. Ezech. xliij. B C

Aug⁹.

Maria horreum Titulus xxij.

De h̄ verſu deſunt duo pedes

Horrea [.i. horreum quod nō poteſt poni in verſu. Horreū repoſitoriū eſt frumenti. Et maria continuit in ſe frumentū quo in ſacramento altaris reficiunt̄ homines et angeli. Unde et ipa deſignat̄ ꝑ horrea ioſeph que fecit ī egipto. in quibus ſeruatū eſt frumentū ꝓparatū ſeptē annorū fami. quod niſi ſubueniſſet. totus mundus fame ꝑijſſet. Sicut autē ille ioſeph frumēta ſeruauit non ſibi ſoli ſed omni ppl'o. ſic et ioſeph vir marie panē viuum e celo ſeruandū accepit tam ſibi q̄ꝫ toti mūdo. Ideo marie dr̄ Cañ. vij. Uēter tuus ſicut aceru⁹ tritici ⁊c̄. Quere ſup̄ li. iiij. ti. xij. de virginali fecūditate marie. Sicut autē frumētū illđ clauſum fuit in horreo/ ſic chriſtus granū frumenti. Joh. xij. in ventre virgineo. Item Ipa deſignata ē ꝑ horrea dom⁹ dn̄i/ in q̄bus reponebant̄ decime et primitie. ij. Paral'. xxxi. Continuit etiā in ſe frumentū illđ. i. verbū dei q̄ paſcunt̄ colūbe .i. fideles aīe. Unde dr̄ Lu. ij. Maria aūt cōſeruabat omnia v̄ba hec.

Maria piſtrinū Titulus xxiij.

Uerſus ſextus

Piſtrinū] quod ſm̄ iſidoꝝ dr̄ q̄ſi piliſtrinū a pilo. q̄ꝛ antiq̄t⁹ pilo tundebat̄ ꝑgnū anteq̄ꝫ molaꝝ vſus eſſet. Unde antiq̄tus nō molitores ſꝫ piſtores dicti ſunt. q̄ſi fiſſores a findendis granis frumētī. Uter⁹ autē v̄ginis ꝯgrue pt̄ dici piſtrinū ſm̄ vſum modernoꝝ. q̄a ibi piſt⁹ fuit panis vite. Unde ſignata ē ꝑ ſaram cui dixit abrahā Geñ. xviij. Accelera. tria ſata ſimile ꝯmiſce et fac ſubcinericios panes ⁊c̄. Quere li. i. ca. vij. gr̄a plena. ꝓpe finem capituli.

Maria furnus Titulus xxiiij.

FUrnus] generis maſculini qui deriuatur a farre. quoniā panis ex eo factꝰ ibi coquitꝛ. Aſſigna vt infra de clibano.

Maria clibanus Titulus xxv.

CLibanus] ꝗ dicitꝛ a cliuo. ab co. ſ. ꝙ in erectōe ſit collectus. Cliuū enī idem eſt qꝺ flexuoſum. In flexuoſitate hūilitas ſignatꝛ. Per clibanū intelligi pōt vterus virginalꝭ. Unde ſupꝫ illꝺ Leui. ij. Cū obtuleris ſacrificiū coctū in clibano. dicit gloſa. Uterus btē virginis clibanꝰ. Itē ſupꝫ illud Leui. vij. Omē ſacrificiū ſimile qꝺ coquitꝛ in clibano ꝛc. dicit gloſa. In quo ſignat partū virginis. Sicut enim clibanus ꝑmo ignē/ deinde panes ſuſcipit. ſic vterus virginis ꝑmo ignē. i. ſpiritūſanctū. ſcꝺo panem vite. i. filiū dei ſuſcepit. Et hic ordo deſignatus eſt ibi. [Spūſſctūs ſupueniet in te] hoc ꝑmo [et virtꝰ altiſſimi obumbrabit tibi] ħ ſecūdo. Uel etiā dici pt ꝙ ſimul et ſemel et ignē ſuſcepit et panē. i. chriſtū ꝗ ignis ꝯſumens eſt. Deutero. iiij. Et ꝗ panis eſt viuus ꝗ de celo deſcēdit. Joh. vi. Decoctꝰ autē fuit hic panis igne charitatis ipiꝰ. et ħ nouem menſibꝫ. et in natiuitate eductus ē de clibano. Unde filiꝰ dicit patri. Tu es ꝗ extraxiſti me de ventre ꝛc. Iterū aūt fuit q̄ſi recoctus in clibano. i. in ardore paſſiōis. vt eſſet panis bis coctꝰ. ꝗ cōpetit tendētibꝫ ad ſupnam hieruſalem in naui penitētie. Comeditꝛ aūt quotidie ī ſacramento. ſed nō competit niſi veris peregrinis.

Maria fornax Titulus xxvi.

FOrnax ꝗ] Fornax dicitꝛ ab igne. ꝗa fos grece ignis latine. In vtero ſiquidem virginali veluti ī fornace ineffabiliter ope ſpūſſancti artificis/ fuſū et liquefactū eſt aurū deitatis. vt poſſet q̄ſi decurrere in figuras et modulos noſtre infirmitatis. qui ſunt fames. ſitis. frigus. cauma. laſſicies. egritudo. ꝛ mors. et ſic chriſtus in ſe recipe dignatꝰ ē caracteres nr̄e hūanitatis. Et ideo dꝛ Phil. ij. ꝙ habitu inuentus eſt vt hō. De hac fuſione dicitꝛ Job. xxviij. Habet argentū venarum ſuaꝝ ꝑncipia. et auro locus eſt in quo conflatꝛ. Argentū igne ſpūſſancti multipliciter examinatū/ materia corporis chriſti deciſa a ſpūſancto de puriſſima ſubſtantia virginis glorioſe. et adhuc amplius purgata et mūdata. Principia huius argenti fuerūt patres antiqui. a ꝗbus velut quibuſdā venis ſꝫm carnem ſucceſſiue deſcendit. et ꝗbus exorta eſt virgo. Unde in natiuitate eiꝰ canitꝛ. Natiuitas glorioſe virginis marie ex ſemine abrahe ꝛc. Et ex qua chriſtus ſꝫm carnem. **A**

Sequitur. [Auro locus eſt in quo conflatꝛ] Aurū deitas verbi. Unde dicꝭ ſpōſa Canti. v. Caput dilecti mei aurū optimū. Locus huius conflatōis vterꝰ virginalis. in quo ſpiritusſanctus ineffabiliter diuinā naturā et humanā in vnam cōflauit ꝑſonam. Item de hac conflatōe dicit quidam eleganter in illo ꝯductu veri floris ſub figura ꝛc. Aurū faber ſuo more/ ignis domans in ardore. flexu ducit leuiore. ſic ꝯflauit media ignem piū ḡtia. quo flecti iuſticia. poſſet a rigore. Ex ħ igne pietatis. flos emerſit claritatis. in incude caſtitatis. quā faber paclitus. formauit diuinitus. infundens humanitꝰ. aurū deitatis. Sic flos multis argumentis. ſenſum monet pie mētis. ſceptrū regis ꝑpotentis. ſignat auri ꝓcium. rubor latꝰ ſaucium. ſplendor vero gaudiū. chriſti reſurgentꝭ. Item vterus virginis ē illa fornax de qua dꝛ Ecci. xliij. [Fornacē cuſtodiēs in operibꝫ ardoris ꝛc.] Uirtꝰ enim altiſſimi ꝗ chriſtꝰ eſt. obumbrās virgini in ſua ꝯceptōe. cuſtodiuit illā illeſam [i opein operibus ardoris] i. dei trinitatis. ꝗ ē ignis ꝯſumens. Deute. iiij. dū de ſubſtātia carnis eius ſapientia ſua et potētia velut duplici manu oparetꝛ hūanitatē filij. Iſtꝺ meliꝰ inuenies libro. xij. titulo de ꝑmo delectabili orti ꝯcluſi. **B**

Maria caminus Titulus xxvij.

CAminus] ꝗ dicitꝛ a caumate ſꝫm iſidoꝝ. Charitas ſiꝗdē ceteroꝝ ſanctoꝝ fuit q̄ſi igniculꝰ vꝭ ignis. ſed marie charitas vt caminus. Uñ Iſa. xxxi. [Dixit dñs cuius ignis eſt in ſyon] i. ī aīa ſcrā [et caminꝰ ī hieruſalē] ſ. ī maria. Nota ꝙ btā caro quā chriſtꝰ ſibi vniuit ī vtero virginali/ quodāmō aſſata ē ꝛ mūdata ꝑ ſpm̄ſctm̄ anteꝗ̄ aſſumeretꝛ a verbo. Uñ cū dixiſſet angelꝰ marie de filio ex

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ea naſcituro. hic erit magnus &c. q̄ nō videbant homī ꝯuenire. et ipa reſpōdiſſet. quomodo fiet iſtud. ac ſi diceret. quō ſic mūda erit caro. cū nemo mūdus a ſorde. rñdit angelus. Spūſſctūs. q̄ ignis eſt abſtergens rubiginē. ſuꝑueniet in te. vt ſcꝫ caro aſſumēda de ſuba tue carniſ. ab om̄i ꝯcupiſcētia et humore noxio dſiccet.

Incipit tractatus de edificiis ad manendū

Maria palatium ſummi impatoris et aula — Ti. xxviij.

Verſus ſeptimꝰ

Apponē/da ſūt ali/q̄ de pul/critudine ⁊ dignita/te huius palatij

Aula. Eſt autē aula ſm̄ iſidorꝫ domus regia. ſiue ſpacioſum habitaculū porticibꝫ q̄ttuor clauſum. Palatiū ꝟo dicit a palāte pricipe archadie. ī cuiꝰ honore archades regiā condirā palatiū vocauerūt. Maria ꝟo aula vel palatiū ē ſummi regis. Unde ī vigilia aſſumptōis eius dicit in collecta. Deꝰ q̄ virginalem aulā beate marie in q̄ habitares eligere dignatus es &c. Et Ambroſius in hymno. Procedens de thalamo ſuo pudoris aula regia &c. De hac aula ſiue palatio videt ſenſiſſe poeta vbi dixit. Regia ſolis erat ſublimibꝫ alta colūniſ. Clara micante auro &c. Chriſtus ſol iuſticie. Malach. iiij. Cuius regia vterus virginalis. Colūne huius regie / virtutes marie. q̄ bene dicūt ſublimes. q̄a angelorꝫ et hominū vniuerſas trāſcēdunt grās et ꝟtutes. Infra ti. xxxi. de domo ſapiētie inuenies de colūnis. Fuit etiā clara. q̄a luce vera q̄ chriſtꝰ ē interius illuſtrata. Fuit deaurata auro fuluo nimis / inſtar arche throni et ſolij. Et hoc eſt qd̄ dicit. Clara micāte auro. Quere. de pyropo.

Maria tabernaculū — Titulus xxix.

Tabernaculū. De quo dicit chriſto a ps. Dn̄e q̄s habitabit in tabernaculo tuo. i. ī beata ꝟgine. Quaſi diceret. Nullus niſi tu ſoluſ. Propter qd̄ dr̄ Ezech. xliiij. Princeps ipē ſedebit in ea. Princeps ipē q̄ſi nō alius. Itē Tabernaculū corpꝰ chriſti. ſꝫ quis ſibi habitabit ꝑ dignā paſſiōis imitatōem. Quaſi diceret. Rarus aut nullꝰ. Tamē ad hāc habitatōem inuitat ipē Cañ. ij. ſpōſam ſuā. i. fidelē aīam dicens. Ueni colūba mea in foraminibꝫ petre in cauerna macerie. Item Iſa. ij. Ingredere in petrā. abſcondere in foſſa humo. A

Habet chriſtus multiplex tabernaculū. Uñ dicit ei. Quā dilecta tabernacl'a tua domine virtutū &c. Primū et dignꝰ / corpus qd̄ ſumpſit de virgine. Scd̄m / ipſum corpus ꝟginis. Terciū / eccl'ia militās. Quartū / eccl'ia triūphās. Quintū / corpus iuſti. Sextū / religio quelibet ordinata. Et de ſingulis ꝓſequemur. B

De ꝑmo dicit ps. In ſole poſuit tabernaculū ſuū &c. Et h̄ multipliciter exponit / ſm̄ qd̄ multe ſunt ꝓprietates ſolis. Sol enī tēpora diſtinguit. Figurat bonā operatōem. Job. xxxi. Si vidi ſolē cū fulgeret. Habet ī ſe manifeſtatōem. q̄a ipē oculus mūdi. Habet etiā claritatē. Habet mutabilitatē. quia orit ſol et occidit. Eccleſiaſtes. i. Feruorē ⁊ euſtionē. Uñ. Per diē ſol nō vret. Habet agilitatē. luciditatē ⁊ īcorruptibilitatē. Scd̄ꝫ oēs iſtoſ modoſ / poſuit chriſtꝰ ī ſole tabnaculū ſuū. C

In ſole D

Id eſt in virgine clara vt ſol. qñ de ea naturā aſſumpſit humanā. ⁊ ꝟtutē verbi dei ſuſceptiuā ſimul et generatiuā eidē indulſit. ſicut dicit damaſcenus.

Id ē in manifeſtatiōe. quando habitu inuentus eſt vt homo. Phil. ij. Baruch. iij. Poſt hec in terris viſus eſt &c.

Id eſt in tpe / qñ eternus factus eſt tpalis. non relinquēs quod erat. ſꝫ aſſumēs qd̄ prius nō habebat. ſ. carnem.

Id ē ī mutabilitate. q̄a eſurijt Mat. iiij. Fatigatꝰ ē Jo. iiij. Sitijt Jo. ix. Dormiuit

Id ē in exercitatōe. quia exercitauit ſe multipliciter ī bona opatōe ꝑdicans et ſanās infirmos de die et orans de nocte.

In ſole

Id eſt in agilitate. qñ ſuꝑ mare ambulauit.

Id ē in luciditate. qñ trāſfiguratꝰ eſt. et reſplēduit facies eius vt ſol. Mat. xvij.

Id ē in paſſionis euſtiōe et feruore. qñ ſol in meridiano exiſtēs exurebat terrā. Eccī. xliij. i. corpus ꝓpriū ⁊ ipos ap'los. Quere li. iij. x. ꝓrogatiua marie expoſitōeꝫ.

Id ē in incorruptibilitate. qñ reſurgens ex mortuis iā nō moritur,

Id ē in eterna claritate. qñ in aſcenſiōe eleuatus eſt ſol in celum,

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Et nota ꝙ hic in trib; verſicul' notanť multa circa chriſtū. Primū.' eius incarnatio. E
Vñ. [In ſole poſuit tabernaculū ſuū] Scōm.' natiuitas ex vtero. Vñ [Et ipē tā
ꝙ̄ ſponſus ꝓcedēs de thalamo ſuo.] Terciū.' hūilitas paſſiōis. Vñ. [Exultauit
vt gigas ad currēdā viā.] Quartū.' eterna ei⁹ genitura. Vñ. [A ſummo celo egreſ
ſio eius] Quintū.' aſcēſio. Vñ [Et occurſus ei⁹.] Sextū.' eq̄litas patrꝫ ⁊ filij. Vñ.
[vſqꝫ ad ſummū ei⁹] Septimū.' miſſio ſpūſſcti. Vñ. [Nec eſt q̄ ſe abſcōdat a ca/
lore eius.]

Secundū tabernaculū vterus ꝟginalis .qui ꝓpriiſſime tabernaculū dicit. ſicut ipa F
met dicit. Qui creauit me reqeuit i tabernacl'o meo. Quere expoſitōem paulo ſu
pra.ti.xi. vbi ipa dicit reqes. Et de h̄ tabernacl'o dictū eſt Iſa.xxxiij. [Hoc ē ta/
bernaculū qd nunqꝫ poterit trāſferri] .i. ſ. ad alios vſus ꝙ̄ ipi⁹ filij dei. Et nota ꝙ
tabernaculū ꝓprie eſt militantiū ⁊ ꝑegrinantiū. Sicut eī miles pugnatur⁹ armať
in tabernacl'o. ſ. vt armat⁹ exeat ad ↄflictū. ſic chriſt⁹ cū diabolo pugnatur⁹ ꝓ ſpō/
ſa ſua exheredata. ſ. eccl'ia .in vtero beate ꝟginis velut in tabernacl'o armaturam
humane carnis ſibi adaptauit. ſicut ipm ex parte generꝫ hūani rogauerat pſalmi/
ſta dicēs. Apphēde arma ⁊ ſcutū. ⁊ exurge i adiutoriū mihi. Et armat⁹ igrediens.'
cū diabolo in paſſiōe dimicauit. et ꝑcuſſit eū manu cruci affixa. q̄a ibi abſcōdita
eſt fortitudo ei⁹. Abac.iij. Vñ Iob.xxvi. Prudentia ei⁹ ꝑcuſſit ſupbū. Et excuſ/
ſit ꝑdam quā diabol⁹ deuorauerat. ſicut caniť in tpe paſcali. Et h̄ ē qd dicit iob in
ꝑſona chriſti.xxix. Cōterebā molas iniq̄. ⁊ de dentib; illi⁹ auferebā ꝑdam.

Itē Tabnacl'a ꝑegrinātium ſunt. Oñ eni fili⁹ dei. q̄ dicit i ps. aduena ego ſū et ꝑe/ G
grinus ſicut oēs patres mei. ꝑegrinat⁹ ē de celo i terrā i incarnatōe. ipa cum ſuſce
pit i tabnacl'o ſuo. Vñ dicere pt cū iob.xxxi. Foris nō māſit ꝑegrin⁹. hoſtiū meū
viatori patuit. De h̄ tabnacl'o dr̄ Iſa.iiij. Erit tabernaculū in vmbraculū diei ab
eſtu. et in ſecuritatē. et i abſcōſionē a turbine et a pluuia. [Erit] eni glīoſa ꝟgo ſer
uientib; ⁊ amatorib; ſuis in die iudicij [in vmbraculū ab eſtu] .i. ↄ̄ eſtū illū de quo
dr̄.ij.pe.vlti. Elemēta calore ſoluenť. Et de q̄ Sopho.i. In igne zeli ei⁹ deuorabiť
oīs terra. [Erit i ſecuritatē a turbine] .i. ↄtra illū turbinem de q̄ Iere.xxx. Ecce
turbo dñi furor egrediēs. ꝓcella ruēs i capite ipiorꝫ ↄqeſcet. Nō auertet irā ⁊c. Si
cut eni turbo rapit puluerē et paleā reſiſtere ipotētē. ſic impi⁹ rapiuntur ad tormē/
ta. Vñ Iob.xxvij. Tollet eū vēt⁹ vrēs. et velut turbo rapiet eū d̄ loco ſuo [Erit]
eni [in abſcōſionē a pluuia] .i. ↄ̄ pluuiā illā de q̄ Iob.xx. dicit de chriſto et de im/
pio. Pluet ſup eum bellū ſuum.

Itē De h̄ tabnacl'o dr̄ Leui.xxvi. [Ponā tabnaculū meū] .i. mariā [i medio vr̄i. ⁊ H
nō abijciet vos vltra aīa mea] q2 ꝑ eā ↄfuamur a pctō ꝓpť qd ſolū de⁹ abijcit pec
catores. ¶ Hoc ē tabnaculū veri moyſi. qd ornabať. ↄſtruebať ⁊ tegebať d̄ pellib;
rubricat'. et iacīctinis. ⁊ ſagis cilicinis. et cortinis pulcrificabatur textis ope plu/
mario. i. acuali. quia glorioſa virgo fuit ornata et diſtincta omnimoda pulcritudi
ne virtutū. Unde et dicitur circūamicta varietatib;.

Sermo i. aſſūptō ne beate marie

Hoc ē tabnaculū federꝫ de q̄ legitur Nūeri.x. Anno ſcdo mēſe ſcdo viceſima die mē I
ſis eleuata ē nubes de tabernacl'o federis. ꝓfectiqꝫ ſunt filij iſrl' ꝑ turmas ſuas d̄
deſerto ſynai. et reqeuit nubes i ſolitudīe pharan. Maria nubes. Quere lib.xij.ti.
xiij. Que [eleuata ē] i aſſumptōe [de tabnacl'o] corpis .qd hic appellať tabnaculū
federꝫ. q̄a i eo dictatū ē fed⁹ iter deū et hoīem ꝑ mr̄imoniū aſſumpte carnis vl' na
ture hūane. Ibi eni in ſua incarnatōe federauit chriſt⁹ hūanā naturā diuie. Iude
os et gētiles federauit i ſua paſſiōe. fact⁹ eī lapis angularꝫ faciēs vtraqꝫ vnū. Ad
h̄ aūt dſigndū fudit i cruce ſāguinē ⁊ aquā d̄ latere ſuo. Io.xix. vt federaret pr̄i iu
deos ⁊ gētiles. Antiq̄t⁹ eī i reformatōe mutue pacꝫ iter gētiles fūdebať ſāguiſ por
ce. q̄ſi h̄ ipo dicereť. Sic effūdať ſāguis illi⁹ q̄ violauerit pacē iſtā. Ad idē. Iudei
volētes cū dño pacificari calicē laticꝫ effūdebāt i terrā. Et i hac effuſiōe ſigbať. ꝙ
ſic aq̄ effuſa ad ſuū vaſ n̄ poterat r̄uerti. ſic nec ipi de cetero reuerterenť ad pctm̄ ſuū.
Et d̄ iſta aq̄ effuſiōe legiť.i. Regū.vij. Cōuenerūt filij iſrael in maſphat. hauſerūt
qꝫ aquā. et effuderūt iↄſpectu dñi ⁊c. Federauit etiā naturā hūanā diuie.' cui ꝓpť

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

peccatũ ade offenſus erat de⁹. Et nota ꝙ poſt diſcordias duaꝝ partiũ de ꝯſilio K
ſapientũ firmari ſolẽt federa inter partes. Jſti ſapiẽtes pater et filius et ſpũſſan-
ctus. Sed h̄ negociũ iniũctũ ẽ filio q̄ eſt ſapiẽtia patris. Amplexus ꝛ oſcula fede-
ris iſtius dedit mater filio q̄ſi ex parte nature hũane. et filius ſuſcepit q̄ſi ex parte
diuine. Aug⁹. O felicia oſcula labris lactẽtis impꝛſſa ꝛc̄. Quere libro .ij. ꝑticl'a. ij.
ca. vi. et li. iiij. ti. xxvi. de dulcedine labioꝝ marie. Ligauit etiã mater filio man⁹ in
cunabulis. ne poſſet extẽdere de cetero eas ad feriẽdũ. nec man⁹ habere niſi ad be-
neplacitũ nutric̄. Sicut pꝫ in puer̄ q̄ colligant̄ in cunabulis. Et tãta ꝑtãs ſuꝑ
filiũ dei et ſuũ tũc data ẽ tante matri. De iſto federe multa ſuꝑ habuiſti titulo. i.
de archa. vbi dicitur archa federis.

Jtem. De hoc tabernaculo dicit̄ ĩ pſal. Sãctificauit tabernaculũ ſuũ altiſſim⁹. Que- L
re li. iiij. ti. xxviij. de ſctificatõe marie. Jſtud [tabernaculũ] .ſ. corpus ꝛ aĩam mr̄is
ſue [poſuit] chriſt⁹ primo [ĩ ſole] .i. ĩ pulcritudĩe grẽ. Scd̄o ĩ aſſumptõe [poſuit]
illud [in ſole] .i. ad dexterã ſuã vt vere credit̄ in eterna claritate. Sol enĩ pulcerri-
mus et clariſſimus eſt.

Terciũ tabernaculũ eccl'ia militans. que multipliciter figurat̄ ꝑ illud tabernaculum M
et vaſa illius qd̄ ꝯpoſuit moyſes in deſerto.

Quartũ eccl'ia triũphãs. Vñ Apoca. xxi. [Ecce tabernaculũ dei cũ homibꝫ et habi- N
tabit cum eis] qd̄ pt̄ intelligi euidẽs et manifeſtũ diuinitatis cõtuberniũ cũ ſaluat̄.
Nõ erit. q̄ñ ſe nobis et nos ſibi diuinitas ĩ celeſti patria ſociabit. Que ſocietas
ſiue cohabitatio nõ erit trãſitoria ſꝫ eterna. vnde ponitur ꝟbũ habitãdi. Et h̄ ẽ ta-
bernaculũ qd̄ nunq̄ poterit trãſferri. Jſa. xxxiij. q̄a ĩ eterna felicitate nulla vnq̄
mutabilitas. Vñ Jaco. i. Apud quẽ nõ ẽ trãſmutatio ꝛc̄.

Quintũ tabernaculũ corpus iuſti. Vñ. ij. Pe. i. Juſtũ abitror q̄diu ſum in h̄ taber- O
naculo .i. q̄diu viuo in corpe [ſuſcitare vos in commonitõe. certus ꝙ velox ẽ de-
Moralit poſitio tabernacl'i mei. Jn h̄ tabernacl'o iuſt̄ pugnãdũ eſt ꝯ triplicẽ hoſtẽ. Et no-
ta ꝙ tabernaculũ .ſ. pauellon gallice. extenſum rotundat̄. q̄a caro extenſa ꝑ morti-
ficationẽ et penitẽtiã. ad vitã eternã ꝑparat̄. Jtẽ tabernaculũ plicatũ oneri ẽ. ſꝫ q̄ñ
extendit̄ tũc in eo manetur et q̄eſcitur. Sic et caro eſt extendẽda. vt ſpũs pauſet ĩ
ea. Qñ autẽ deferendũ ẽ tabernaculũ. tũc complicat̄. q̄a ſi caro modo fuerit ꝯplica-
ta cum vicijs ꝛ ꝯcupiſcẽtijs nec extẽſa ſpũalibus exercitijs. diabolus ſũmarius
ſuus deferet eã in infernum.

Sextũ tabernaculũ q̄libet ordinata religio. Jn tabernacl'o virginis habitauit chri- P
ſtus miles fortiſſim⁹. in clauſtr̄ vt in tabnacul' habitãt ſpũales milites fortes et
expediti. q̄ a diabolo forti⁹ impugnant̄. Numeri. xxiiij. dicit̄ de religiõibꝫ. Quaꝫ
pulcra ſunt tabernacl'a tua iacob. tẽtoria tua iſrael. vt valles nemoroſe. ꝛ vt orti iu-
xta fluuios irrigui. vt tabnacl'a q̄ fixit dñſ q̄ſi cedri ꝑpe aq̄s. Nota ꝙ ꝑmo ĩ hac au- Q
ctoritate põit̄ iacob ꝑ qd̄ notãt̄ ĩcipiẽtes q̄bꝫ lucta op⁹ ẽ. ꝛ poſtponit̄ iſrl'. qd̄ nomẽ
ſigt̄ ꝯtẽplatiuos. Aſſig̃ bñ iſtõ. Et ꝯpat tales q̄ttuor rebꝫ .ſ. Vallibꝫ nemoroſis ꝑ-
mo. ort̄ irriguis ſcd̄o. tercio tabnacul' fixis a dño. q̄rto cedris ꝑpe aq̄s. Et õ duo
b⁹ habitacul' h̄ tãgit̄. Pꝛio õ tabnacul' ĩ q̄bꝫ pugñ. Scd̄o õ tẽtorijſ ĩ q̄bꝫ ĩ pace q̄-
eſcit̄. q̄a nõ niſi ꝑ bellũ venit̄ ad pacẽ. Et h̄ ẽ ꝙ dauid bellicoſus genuit ſalomonẽ
q̄ ĩterp̄tat̄ pacific⁹. Per palaciũ eĩ in thalamũ ĩtrat̄. Et hec duo ĩ clauſtr̄ ſũt ſũme
neceſſaria .ſ. pugna ꝛ req̄es. Sꝫ q̄a ordĩate pugnãdũ ẽ. Pꝛia pugna ꝯ carnalẽ vo-
lũtatẽ. Hec fit ꝑ caſtitatẽ et carnis maceratõẽ. Scd̄a ꝯ ꝑpꝛiũ ſenſũ. ne ĩnitat̄ q̄s
prudẽtie ſue. Prouer. iij. Tercia ꝯ ꝑpꝛiã volũtatẽ ꝑ obediẽtiã. Jacob eĩ donec lu-
ctatus eſt nõ habuit nomẽ iſrael. De hm̄õi pugnis poteſt multipliciter aſſignari.
Dicit̄ ergo [Vt valles nemoroſe] Vallis humilis eſt. nemus altũ. Hec depꝛſſio ĩ
humilitate. et altitudo in ꝯuerſatõe. Jtẽ. Nemus creſcit ſurſũ ſe ꝛ ĩ directũ. Sur-
ſum ſe. i. ſuꝑ ꝑpꝛiũ ſenſuꝫ et ꝑpꝛiam volũtatẽ eundo creſcit iuſtus et celo appropin-
quat. et hoc eſt crementũ ſpũale. Jtẽ. Creſcit nem⁹ ĩ directũ ſurſũ. nõ ſe reciprocã-
do añ vl' retro. a dextr̄ vl' a ſiniſtr̄. ſꝫ ſurſũ ſe. Vñ Treñ. iij. Leuabit ſe ſuꝑ ſe. Jtẽ
cañ. i. Recti diligũt te. Adapta iuſto ꝑperates .ſ. ꝙ nem⁹ ſterile h̄ ĩ ſua reputatõe.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Uiride. Erectū. Et hmōi. Sequit᷑ [Ut orti iuxta fluuios irrigui.] Juſti ↄpant᷑ R
ortis ꝑpter clauſurā multiplicē. ſ. penitētie ſepē. muros opatōis bone. foſſata pau
ꝑtatis et obſeruātie regularis. plātatōem mlᷓtimode virtutis. Quere orto ↄcluſo.
Sed dicunt᷑ hi orti iuxta fluuios irrigui. Nouelle enī plātule ſepiſſime neceſſe ha
bēt irrigari. Fluuij ſunt lacrime. ſermōes. deuotōes. orōes. miſſaꝝ celebratōes. et
huiuſmodi. Et duplex irriguum qđ habuit axa. Quere libro .xij. de orto. ꝑticula
.i. verſu. vij. vbi ortus dr̄ irriguꝰ. Sequit᷑ [Ut tabernacl'a q̄ fixit dn̄s.] In fixio
ne ↄſtantia animi et ꝑſeuerātia in bono. Et hec duo nō habent᷑ niſi a deo. et ideo ḡ
tie eiꝰ attribuēda ſunt. Et hoc eſt qđ dr̄ [que fixit dn̄s.] Sequit᷑ [Quaſi cedri ꝑ
pe aquas] In cedris q̄ ſunt arbores ꝓcere et odorifere. celſitudo irrephēſibilis vi
te. et odor opiniōis bone. Et talia tabernacl'a pulcra ſunt ad intuendū et imitan
dum et inhabitandū. et diligunt᷑ a deo. angelis. et hominibꝫ. Unde. Quā dilecta
tabernacula tua dn̄e virtutū ꝛc̄.

Maria thalamus ſponſi celeſtis — Titulus xxx.

Thalamus.] De quo in pſ. [Ipe] .i. chriſtꝰ [tāq̄ ſponſus ꝓcedēs de thala A
mo ſuo] .ſ. vtero virginali. qđ fuit in natiuitate. Nō enī ſicut teſtat᷑ beatꝰ
cyrillus alexandrine vrbis epūs. caro chriſti vl' corpus thalamꝰ debꝫ intel
Cyrillus alexādrie vrbis eps ligi. ſed vterꝰ ꝟginis. q2 nō ſic creatura in ſocietatē ſui creatoris aſſumpta ē. vt ille
habitatoris ꝛ illa habitacl'i teneat locū. ſed vt ita nature due alteri altera vnirent᷑.
ꝛ in tantā ↄueniāt vnitatē vt vtriuſq̄ diuerſitas vnus idēq̄ ſit filiꝰ. Et huic ſen
tētie plene ↄſonat gregoriꝰ. Nota ꝙ thalamꝰ dictꝰ ē ex eo ꝙ cū romani ſabinas
rapuiſſent. vna illaꝝ admirabil' pulcritudīe iubēte oracl'o data eſt thalamoni du
ci. Et quoniā he nuptie feliciter ceſſerāt. ideo inſtitutū ē vt loca nuptiantiū thala
mi dicerēt. Thalamos etiā noīant egiptij. vbi collocant᷑ cubilia nuptiantiū. Bene
ḡ maria dr̄ thalamus. quia in vtero eiꝰ dei filiꝰ hūane nature tāq̄ ſponſus ſponſe
abſq̄ feditate et immūdicia copulatus eſt. Joh. iij. dicit Johēs baptiſta. Qui ha
bet ſpōſam ſpōſus ē. Et dr̄ chriſtus a ſpōdendo. q̄a ſepiſſime ꝓmiſſus fuit in lege
ꝛ ꝓphetis. Et eſt hic magna ꝛ ↄueniēs ſilitudo ſacramēti. i. ſigni et ſignati. q2 ad
hoc de virgine natus ē. vt ſignificaret ꝙ eccl'iam virginē ſibi copularet. Uñ apl's
ij. Chorꝝ. xi. Deſpōdi vos vni viro virginē caſtā exhibere chriſto ꝛc̄. Itē de chri
ſto et de vtero virginali dr̄ Deutero. xxxiij. [Beniamin amātiſſimꝰ dn̄i. q̄ſi in tha
lamo tota die morabit᷑.] Beniamin interꝑtat᷑ filiꝰ dieꝝ. vl' filius virtutꝫ. ſeu filiꝰ
amaritudīs. Quia chriſtꝰ filius ē dei patris in die eternitatis. Itē. Filiꝰ ꝟtutis.
q̄a eſt virtus dei et ſapiā. Et in die tpis filius eſt amaritudīs. i. marie. q̄ interꝑtat᷑
mare amarū. [Tota die] .i. toto tpe debito ad pariēdū. Lu. ij. dicit᷑ de maria. Im
pleti ſunt dies eius vt pareret. [Morabit᷑] Chriſtus enī libenter ī ſacrario huiꝰ
thalami hoſpitabat᷑. quia ibi in pace factus ē locus eiꝰ. Ad qđ deſignandū in ꝑſo
na eius dicit philo. Sap. vij. [In vētre mr̄is decē mēſiū tpe coagulatus ſū. ↄpu
tato martio cū decēbri. vt pars in toto vl' totū ītelligat᷑ in parte. Dicitur ḡ maria B
thalamus. Ideo notādū ꝙ qn̄ reges et magnates edificāt ſibi domos ꝛ māſio
nes. maiori ſtudio et cultiori ſcemate edificāt ꝓprios thalamos. et ex ꝑte meliorꝫ
et purioris aeris. et a ꝑte viridarioꝝ vbi ↄcinūt aues. ſpirāt aromata. fragrāt ſua
uiter flores. virēt herbe. fructificāt arbores. ꝑflat auſter. apparet prius ſol. q̄ȝ cete
ras partes domus. Sic ꝛ chriſtus fecit. Uñ et de throno q̄ idem ē qđ ille thala
mus. dicit᷑. iij. Regū. x. Nō eſt factū tale opus ī vniuerſis regnis. Nec aliuꝫ adhi
buit architectū ſicut ceteri magnates q̄ȝ ſeipm̄. Uñ ꝓuer. ix. [Sapiētia edificauit
ſibi domū] in q̄ ↄſtructus eſt hic thalamus ope ſpūſſancti q̄ ē omniū artifex. Sa
piētie. vij. Nec ſunt diuerſi artifices chriſtus et ſpūſſctūs. q̄a opa trinitatꝫ ad ex
tra inſepabilia ſunt. Et ī h̄ thalamo diſpoſitus fuit lectulus floridus Cañ. i. In
q̄ chriſtus caput diuitatis. de q̄ dicit ſpōſa Cāti. v. caput dilecti mei auꝝ optimū.
reclinauit. qn̄ exinaniuit ſe formā ſerui accipiēs. Phil'. ij. Quia ibi in pace factꝰ ē
locꝰ eius. ¶ Itē notandū ꝙ triplex ē thalamꝰ. Interior. Exterior. Supior. Tha C
lamus interior mens virgīs. quā tota trinitas inhabitauit. q̄a ibi lectulꝰ floridꝰ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

vt dictũ eſt. Unde q̄dam gloſa dicit ſup p̄s. Celi ſupra ſe habēt illũ: quē hũiles in pectore ſecũ habēt. Thalam⁹ exterior de quo erit in domũ: vter⁹ virginal' p quē venit deus in mundũ. Thalamus ſupior vita beata: i q̄ maria iā amplexata a ſpōſo dicit illud Cañ. ij. Leua ei⁹ ſub capite meo. et dextera illi⁹ amplexabit me. Et ita in aſſumptōe aſcēdit thalam⁹ in thalamũ. ſ. interior ⁊ exterior in ſupiorē. Nam aſſumptā ſimul cũ corpe credũt eam fideles vniuerſi. licȝ h̄ nō aſſerat. D

Fuit iſte thalamus

Pulcre diſpoſitus] Quia habuit q̄ſi duos parietes ſeſe e regiōe reſpiciētes. ſ. v̄ginitatem ⁊ maternitatē. De q̄bȝ dr̄ Eccl̄i. xiiij. de ſeruo marie. In parietibȝ ei⁹ figēs palũ] h̄ eſt affectũ. Habuit pſundũ hũilitatis. longũ fidei. altũ ſpei. et latũ charitatis. Habuit hoſtiũ ab oriente. p qd̄ igreſſus ē ver⁹ oriens q̄ nos viſitauit ex alto. De quo hoſtio dicit Cañ. v. Peſſulũ hoſtij mei aperui dilecto meo. Quere expoſitōem. xij. li. q̄nta particl'a. orti ↄcluſi. ti. xiiij. vbi chriſt⁹ dr̄ ros. Itē. De h̄ hoſtio dicit Gene. vi. Hoſtiũ arche pones in latere deorſũ. Per h̄ hoſtiũ intrauit fili⁹ dei veniēs viſitare nos. et ſignat virginitatē ei⁹ tam mētis q̄ȝ carnis. q̄re dr̄ fuiſſe in latere deorſum. Itē. Habuit feneſtrā criſtallinā quā noe fecit in archa ſm q̄ tradũt hebrei. Et ſimiliter ſignat ei⁹ virginitatē q̄ excludebat aquā carnaliũ voluptatũ in q̄ntum feneſtra. et ſuſcipiebat lucē verā inq̄ntũ criſtallina. Hāc aũt feneſtrā habuit q̄ſi ab auſtro q̄ ſignat charitatē. quoniā mera charitas ipm̄ fecit aſſumere carnē noſtrā. Abac. iij. De⁹ ab auſtro veniet ⁊c̄. Quere infra ti. xxxix. q̄ maria feneſtra. Fuit etiā clauſus ab occidēte. quia nunq̄ȝ p pctm̄ occidit ei ſol iuſticie. Clauſus etiā ab aq̄lone a q̄ pandit omne malũ. Hiere. i. q̄a nihil coinquinatũ aut nociuũ in ipſum potuit ſubintrare.

Subtiliter excogitatus] Quia a ſpũſancto qui deſcribit ſubtilis. et capiēs omnes ſpiritus intelligibiles. Sap. vij. E

Fabre cōpoſitus] i. artificioſe. q̄a eius artifex et conditor deus. Hebre. xi. Ipm̄ etiam opata eſt ſapiētia dei. que eſt omniũ artifex. Sap. vij.

Iſidor⁹ Venerabiliter cameratus] gallice. chamberillie. Sunt eñi camere ſm iſidoꝝ volumina introrſum reſpiciētia. appellata a curuo. camur eñi grece curuũ latine. Talis autē camera teſtudo dicit ppter obliq̄tatē. Sic eñi veteres tēploꝝ tecta faciebant vt imaginē celi redderēt qd̄ conſtat eſſe ↄuetum. Et ſm hũc modũ fieri ſolēt ciboria eccl'iaꝝ. Solet autē tal' teſtudo habere quoſdā arc⁹ ligneos. tenues. graciles. longos et depictos. et arta ↄcluſione curuatos.

Pulcre depictus] Picture eñi hui⁹ thalami figurate fuerũt. iij. Regũ. vi. vbi legit. q̄ rex ſalomon oēs parietes tēpli p circuitũ ſculpſit varijs celaturis et torno. ⁊ fecit in eis cherubin et palmas et picturas varias q̄ſi pminentes. et q̄ſi de pariete egrediētes. Pictor aũt hui⁹ thalami ſpũſſctũs. de quo dr̄ Eccl̄i. xxxviij. q̄ aſſiduitas ei⁹ variat picturā. Cor ſuũ dabit in ſilitudinē picture. ⁊ vigilia ſua pficit op⁹.

Varijſq̄ȝ colorib⁹ apte diſtinct⁹] videlicȝ Cādidulo virginitatis. Viridi ppetue ſācitatis. Auro pcioſiſſime charitatꝭ. Lazurino volũtarie paupꝑtatis. Saphirino celeſtis ↄuerſatōis. Iacintino ↄtemplatōis. Liliaceo innocētiſſime puritatꝭ. Roſeo fecundie v̄ginalis. Liuido ↄpaſſiōis. Minio martyrij ſpiritalis. Sinoplide patiētie ſingularis. Croceo angelice aſſimilatōis. Nigredulo hũilitatꝭ. Pallidulo mortificatōis. Rutilo ſapientie celeſtꝭ. Purpureo regie dignitatꝭ. Marmoreo varietatis omniũ virtutũ gratiaꝝ et donoꝝ. F

Formis et imaginib⁹ decorat⁹] Habuit eñi q̄ſi imagines angeloꝝ p ↄcordiā ⁊ oīmodā puritatē. Patriarchaꝝ: p fidem et ſpem. Prophetaꝝ: p ſcientiā de futuris. Apoſtolorũ p zelũ. Martyrũ p patientiā. Confeſſoꝝ p tpantiā. Virginũ p hũilitatē et innocentiā. Omniũ ſctōꝝ p iuſticiā et virtutē omnimodā.

Grandis] Ad ſuſcipiēdũ illũ q̄ replet celũ et terrā. Hiere. xxiij. Et q̄ eſt rex magn⁹ ſup omnes deos. Ideo ſignat⁹ eſt p thronũ grandē quē ſibi fecit rex ſalomon ex ebore et auro. Quere ſupra titulo. ij. de throno.

Et excelſus.] Quia ab omi terrenitate remotiſſim⁹ et celo ppinq̄ſſim⁹. Quere lib. H

 E

xij.pticula.i.verſu.v.orti concluſi.vbi dr altus. Propter h figurata fuit maria per illá reginá q venit a finib terre audire ſapientiá ſalomonis.iij.Regũ.x.

Multoq decore venuſtus. Nõ eſt enĩ factũ tale opus in vniuerſis regnis.iij.Regũ.x.ſ.celeſtiũ.terreſtriũ.et infernoꝝ.

Clauſus. Concluſit enĩ dñs hũc thalamũ tã diligenter vt draconẽ puigilẽ oĩno lateret.et leonẽ rugientẽ longe a ſe excluderet.ꝛ nec vna qdem pateret rimula q poſſet introſpicere ſubtil' aſtutia inimici. Fuit etiã ꝯcluſus hũano intellectui. quia ſicut dr Ecci.xxiiij. Infirmioꝛ illo rege.ſ.nato d dauid nõ inueſtigabit eũ. Quere lib.xij.partic'a.i.ꝟſu primo orti cõcluſi. Hunc enĩ thalamũ clauſit ille q habz clauẽ dauid.q claudit et nemo aperit.Apoca.iij.

Signatus. ſigillo vl' ſignaculo ꝟginitatis.qꝛ ipe erat ſecretũ dñi.de quo ipe pdixerat Iſa.xxiiij. Secretũ meũ mihi.ſecretũ meũ mihi. Bis autẽ dicit Secretũ meũ mihi. qꝛ a cogitatõib et opib virginis.et interna pulcritudĩe virtutũ ſuaꝝ gratiarũ et donoꝝ.mediãte ſigillo ꝟginitatis.excluſus eſt oĩno diabol'. ſicut p ſigillũ a ſecretis excludũt q nõ ſũt amici. Quere li.xij.partic'a.i.ꝟſu ſcdo orti ꝯcluſi D

Firmatus fortiter. claue.clauo.et peſſulo. De claue et clauo qre li.xij.ptic'a.i. verſu pmo orti ꝯcluſi. De peſſulo qre libro.xij.partic'a.v.ti.xiiij.orti ꝯcluſi.vbi agit' de roꝛe. Firmauit enĩ thalamũ tota beata trinitas.quia patris potẽtia muniuit eũ ꝯtra diaboli violentiã. Sapia filij ꝯ diaboli fraudulentiã. Bonitas ſpũſſcti ꝯtra eiuſdem diaboli maliciã. Quere libro.xij.ptic'a.i.ꝟſu pmo orti ꝯcluſi.vbi ort' dicitur concluſus.

Fuit iſte thalam'

Armis ſeptus et armat'. In eo ſiqdem ꝯtinebat' lectul' floridus veri ſalomõis.d quo legit' Canti.iij. Quere ſup ti.x.de lectulo. Ibidẽ etiã inuenies de armaturis angeloꝝ. Infra titulo.xxxi.de domo ſaltus libani.cui' pars ſupioꝛ dicebat' armaria.de eodem reperies.

Clariſſimus. Non enĩ poterat nõ eſſe clariſſim'.cũ totũ fontẽ luminis.totũ ſolẽ iuſticie intra ſe cõtineret. Joſue.x. Stetit ſol.i.chriſtus in medio celi.i.ꝟginalis vteri. De' eĩ q ipm ſeipo vſqꝫqq repleuerat lux ẽ.ꝛ tenebꝛe ĩ eo ñ ſũt vlle.i.Joh.i. I

Immaculat'. Vñ dr marie Cañ.iiij. Tota pulcra es amica mea. ꝛ mac'a nõ ẽ in te. Sap.vij. Nihil inqnatũ incurrit ĩ illã. Apo.xxi. Nõ intrabit in eã aliqd coinqnatũ in cogitatõe et faciens abominatõez in opatõe et mẽdaciũ in locutiõe.

Pacificus. Quia in ſuo ingreſſu dixerat dñs. Pax huic domui. Et Aggei.ij. In loco iſto dabo pacẽ. Et ideo ibi in pace fact' eſt loc' eius.ſ.chriſti. Nihil enim ibi fuit ꝯtradictõis aut rebelliõis inter carnẽ et ſpiritũ.ratõem et ſenſualitatẽ. Hoc p ſignatũ fuerat in archa noe.vbi oĩa aĩalia pacifica. Et huic thalamo videt' pdixiſſe ps.de chriſto. Qui poſuit fines tuos pacẽ ꝛc. Propter h dictũ ẽ Deute.xxxiij.d beniamin ĩ figura chriſti. Beniamin amãtiſſim' dñi. qſi ĩ thalamo tota die morabitur. vt ſupra.

Redolens. Quia ꝯtinebat oẽs aromaticas ſpecies.et vniuerſa pma vnguẽta.ꝛ vniuerſum puluerẽ pigmẽtarij.veluti ſpũſſancti ſpecialiſſima apotheca. Aliter. Redolẽtia huius thalami ꝟginal' hũilitas q ad mentẽ. Humillima ꝟginitas q ad carnẽ. Et p iſta duo ad ſe attraxit vnigenitũ dei. Qui et in vtero ei' odorẽ virginitatis.et in mente eius odorẽ hũilitatis repiens.et his odorib odorẽ ſue diuinitatis admiſcens.hũc thalamũ ineffabiliter pigmentauit.

Fragrans. Singule enĩ ꝟtutes ſingulas reddebãt fragrãtias. Propter h de ipa q̃runt angeli Cañ.iij. Que ẽ iſta q aſcẽdit p deſertũ ſicut virgula fumi ex aromatib mirre et thuris et vniuerſi pulueris pigmẽtarij. Quere.xij.lib.iij.ptic'a orti ꝯcluſi.pmo capitulo.et bñ expoſitũ inuenies. Itẽ. Ratõe tãte fragrãtie ꝯpat ipa ſe Eccleſiaſtici.xxiiij.aromatic' arborib.cedro.cypſſo.cinnamomo.balſamo.mirre electe.ſtoraci.galbano.balſamo.et hmõi. Et cañ.iiij.cipro.nardo.croco.ꝛ hmõi. Itẽ Hac eadem rõe cõparat' domui ſalt' libani.iij.Regũ.vij.cui' pars inferioꝛ dicebat' pigmẽtaria.qꝛ pigmenta regia ꝯtinebat. K

Et delicioſus. Vñ ꝛ dr delicijs affluẽs Cañ.viij. Quere hãc ppetatẽ.xij.li.i.ptic'a

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

xi. verſu orti ꝯcluſi. Propter hͦ etiā decantat eccl'ia beate marie. Specioſa facta es et ſuauis in delicijs tuis ꝛc̄.

Nobilis] Ex eo enī ſumme nobilitatus eſt hic thalamus. ꝙ ad hͦ ꝑparatus eſt. vt fili⁹ ſummi regis reqͥeſceret ibi. q̄ dicit de eo. Hec reqͥes mea ꝛc̄.

Et diues.] Quia ī eo fuerūt oēs theſauri ſapiētie ꝛ ſciētie abſcōditi. Col'. ij. Quere li. iiij. ti. xxi. de diuitijs marie. Propter hͦ venter eius appellat̄ ſaccul⁹ pecunie Parab. vij. Quē videlicȝ ſacculū dn̄s ſecū tulit in celū in aſſumptōe matris ſue.

Mirabilis rōe eoꝝ q̄ facta ſunt ī eo. Ibi eī in beatiſſima illa copula diuīe nature ꝛ humane fact⁹ ē leo agn⁹. De⁹ hō. Etern⁹ tp̄alis. Antiqu⁹ dieꝝ puer. Uerbum infans. Immortal' mortal'. Immenſus puul⁹. Creatoꝛ creatura. Qui fecit hͦ qđ factū ē. Joh. i. Uerbū caro factū ē. Ul' ex eo dici pt̄ ſūme mirabil'. q̄a q̄ ꝑuſ fecerat hūc thalamū. poſtea fact⁹ ē ī eodē thalamo. Uñ. Hō nat⁹ ē ī ea. et ipe fūdauit eā altiſſim⁹. Jō exclamat Iſa. lxvi. Quis audiuit vnq̄ȝ tale? Quere expoſitōeȝ li. xi. ti. i. de ciuitate. vbi ciuitas illa ꝯmendat̄ a miraculi nouitate. L

Appropriatus ſpōſo celeſti.] Uñ ps. de chriſto naſcēte. [Ipe tanq̄ȝ ſpōſus ꝓcedens de thalamo ſuo] i. ſibi ꝓprio. quia null⁹ alius eū inhabitauit.

Cūctiſq̄ȝ bonis cumulat⁹.] In thalamo enī ſolēt cuſtodiēda reponi. Quicq̄d enim dictū ē ſup̄ de archa teſtamēti et his q̄ ī ea repoſita fuerūt. pt̄ huic thalamo ꝯueni enter attribui.

A quo fundatus ab eodē ſanctificatus.] De primo. Ipe fundauit eā altiſſim⁹. De ſecūdo. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimus.

Itē Ueſtiariū hui⁹ thalami. gallice. la garderobe. vter⁹ ꝓpe ꝟginal'. ī q̄ ſumm⁹ pōtifex īduit veſtes mūdiſſime carnis. Jō maria figurata fuit ꝑ rebeccā Ben. xxvij. q̄ veſtes eſau valde bonas apđ ſe notabiliter đr habuiſſe. q̄b3 induit iacob. i. chriſtū luctatoꝛē noſtꝝ. Hoc habuiſti ſup̄ expoſitū. titulo. i. de archa poſt mediū capituli. vbi dicit̄. ꝙ in archa veſtimenta ꝯplicant̄. M

Benedictus ſit a tota beata trinitate. q̄ ſubtilia aliqua adhuc ſupaddet de huius thalami dignitate.

Maria domus ſapiētie — Titulus xxxi.

DOm⁹ ſapiētie. De q̄ ꝓuer. ix. Sapiētia edificauit ſibi domū. excidit colūnas ſeptē ꝛc̄.] Hodie erectū ē hͦ edificiū. qđ ꝯmēdat̄ Primo ab artifice. vbi đr [Sapiētia] q̄ ē oīm artifex. ſic đr Sap. vij. Scđo a cauſa vl' fine. vbi đr. [edificauit ſibi] ſ. vt ibi habitaret. Tercio a forma vl' ſpecie vl' architectura. vbi đr [domū] Quarto a ſtudioſitate vl' diligētia. vbi đr [excidit] Quīto a roboꝛe edificij vl' diſtictōe. vñ [colūnas ſeptē] Igit̄ artifex ſapīa q̄ ꝯmēdat̄ a trib3. ſ. ꝙ oīa fecit. Uñ Sap. vij. [Oīm ē enī artifex] Oīa poꝛtat. Uñ ſeq̄t̄ [omnē habēs ꝟtutē.] Oīa videt. Uñ ſeq̄t̄ [oīa ꝓſpiciēs] Inter oīa hui⁹ artific̄ opa. maria ſpēale ē op⁹. de q̄ đr Eccī. xlij. Glīa dn̄i plenū ē op⁹ ei⁹. Quā ad hͦ fecit. vt qđ de ꝑoꝛi artificio fuerat defoꝛmatū. ꝑ eā refoꝛmaret̄. Hic enī artifex ꝑmo ꝯdiderat angelicā naturā q̄ in ꝑte ceciderat. et hūanā q̄ coꝛrupta erat. et coꝛpoꝛeā īferioꝛē. q̄ pctō hoīs fuerat peioꝛata. Sed ad hec oīa fecit de⁹ mariā. cui⁹ fructu angelica natura reparet̄. iuxta illđ ps. Implebit ruinas. Hūana renouaret̄. Uñ Apo. xxi. Ecce noua facio oīa. Inferioꝛ a ſuitute libaret̄. Uñ Ro. viij. Ipa creatura liberat̄ a ſuitute coꝛruptōis in libtatē glīe filioꝝ dei. [Edificauit] igit̄ ſȝ [ſibi] Nā eā ſol⁹ habuit q̄ conſtruxit eā ꝛ edificauit. Uñ dic̄ Cañ. ij. Dilectus me⁹ mihi. et ego illi. Et cañ. vij. Ego dilecto meo. et ad me ꝯuerſio ei⁹. Sȝ nūq̄d tm̄ ſibi? Ad hͦ notādū ꝙ ꝑ⁹ edificauerat angel' celū. ꝛ hͦ ē dom⁹ glīe. Lu. ij. Glīa ī altiſſimis deo. Demōib3 ꝛ dānatꝫ hoīb3 īfernū. ꝛ hic dom⁹ iuſticie. Hoīb3 lapſis mūdū. q̄ ē carcer miſerie. Gene. iij. Emiſit dn̄s adā đ ꝑadiſo voluptatꝫ vt oparet̄ terrā de q̄ ſūpt⁹ ē. Idē tm̄ carcer. patria ē beſtiaꝝ. Piſces etiā poſuerat ī aq̄b3. aues ī aere. ſtellas ī firmamento. Qui aūt pri⁹ hoſpitat⁹ fuerat cetera. nūc ꝓpo ſibi ītēdit hoſpitio. Jō đr. Sapīa edificauit ſibi domū. Et nunq̄d tm̄ ſibi? Uere domū ſibi ſoli in q̄ ſol⁹ habitaret. ſȝ tm̄ angel' data ē ī reſtauratōeȝ. Homib3 ꝛ nature nr̄e ī reparatōeȝ. Inferioꝛi creature A B C D

E 2

in liberatōez. Sibi ī matrē. Demōib9 in hoſtē. Detētis ī limbo ī ereptōez. Siq̄dē
a ꝑncipio ceciderāt angeli. natura erat corrupta. de9 offenſus. ⁊ diabolus victor.
Sed p eā innocētia repaꝛ. vita angelica adducitꝛ. de9 hoī pacificaꝛ ⁊ vnitꝛ. diabolus
vincitꝛ et ꝯteritꝛ. Gen̄. iij. Ipa ꝯteret caput tuū ⁊c. [Sapiētia] igitꝛ [edificauit ſibi E
domū] Siq̄dem amiſſe erāt aīe. q̄ ob nihil aliō facte erāt niſi vt eſſent habitatio
ſapie. et h̄ ſi manerēt ſctē. Vn̄ ō ſapia dꝛ Sap. vij. Per natōes ī aīas ſctās ſe trāſ
fert. Sꝫ qꝛ dirute erāt. et oēs peccādo vacillauerāt. vn̄ Ro. iij. oēſ ei peccauerūt ⁊c.
ideo domū iſtā tā ſolidā edificauit ⁊ fortē. q̄ nullo mō potuit vacillare. Iō ſeqꝛ.
[Excidit colūnas ſeptē] .ſ. ad eā ſuſtentādā. Vn̄ dicit alibi. Ego ꝯfirmaui colum F
nas eius. [Excidit] .i. de lapidina vl' maſſa toti9 hūane nature abſtraxit ⁊ ſeꝑauit
Vel [excidit] .i. apte ꝑauit ⁊ q̄ſi dolauit. Vel [excidit] .p. ꝟginitatē pauꝑtatē ⁊ hūi
litatē. A ꝯcupiſcētia carnis ꝑ ꝑmū. q̄ō ē ꝟginitas. A ꝯcupiſcētia oculoꝝ ꝑ ſcōm.
qō ē pauꝑtas. A ſuꝑbia vite ꝑ terciū. qō ē hūilitas. Omē eni qō ē in mūdo ꝯcu
piſcētia carnis ē. ⁊ ꝯcupiſcētia oculoꝝ. et ſuꝑbia vite ⁊c. i. Ioh. ij. Vel [excidit] .i.
ab amore mūdi ſeꝑauit. qꝛ ꝟtuteſ ei9 puriſſime oīmoda puritate [Colūnas ſeptē]
h̄ pt exponi de ſeptē generib9 colūnaꝝ ī bono poſitaꝝ. de q̄b9 legitꝛ ī ſcriptura. In
uenitꝛ colūna ferrea. Hiere. i. Itē colūne marmoree. Can̄. v. Itē colūne eree quas
finxit hiram. iij. Regū. vij. Itē colūne auree ſuꝑ baſes argēteas. Ecci. xxvi. Item
colūne argētee. Can̄. iij. de ferculo ſalomōis. Itē colūna nubis. Exo. xiij. et Ecci
xxiiij. Itē colūna ignis. Exo. xiij. Quere autoritates integras ī dictis capitulis.
In his ſeptē generib9 colūnaꝝ oſtendūtꝛ ſeptē genera ꝟtutū. quib9 fulciuit domū
iſtā chriſt9 ſapiētiſſimus architectus.

Columne G

Ferrea. fortitudo. Vn̄ de maria dꝛ. Accinxit fortitudīe lūbos ſuos. Ferrū domat
oīa metalla. ſic dꝛ Dan̄. ij. Videbat ſalomon ꝑmā mlierē nimis fuiſſe debilē. q̄ ad
ꝑmū flatū ſerpētis corruerat. et ꝯq̄rebaꝛ dicēs. Mulierē fortē q̄s inueniet. Et at
tēdēs ad mariā dicebat. Accinxit fortitudine lūbos ſuos. Itē. Fortitudo ⁊ decor
indumentū eius.

Marmoree. caſtitas. q̄ eſt alabaſtꝝ frigidū ⁊ cādidū. Frigidū a ꝯcupiſcētia. Cādi
dū a ꝟginitate. Et he colūne dicūtꝛ due ꝑpter duplicē caſtitatē. Sꝫ ferrea ponitur
ſingulariter vt ītelligaꝛ ſpūalis fortitudo dn̄i. et excludaꝛ carnal' fortitudo diſſi
milis ꝑori. Hiere. xxiij. Fact9 ē curſus eoꝝ malus. et fortitudo diſſimil'. Sꝫ ma
ria fuit caſta mente et corꝑe. et fortis in ſpiritu.

Colūne

Eree. hūilitas. q̄a es vile metallū ſatis. et verus humilis amat vilipendi nō hūilis H
ꝑdicari. Et ē es durabile metallū. ⁊ vix vnq̄ꝫ corrūpitꝛ. Si ꝑm9 angel9 hūilitatē
habuiſſet. nūq̄ꝫ corrupt9 fuiſſꝫ. He fuerūt due ꝑpter duplicē hūilitatē. ⁊ erāt ante
templū. ita vt ante ipas ingrederetꝛ in templū. ſic hūilitas introducitꝛ ī celū. et ſuꝑ
bia deijcitꝛ a celo. Vn̄ dꝛ lucifero Iſa. xiiij. Corruiſti in terrā ⁊c. Vn̄ cū Lu. x. glo
riarentꝛ diſcipuli de ſubiectōe demonioꝝ. reſpōdit chriſt9. videbā ſathanam ſic ful
gur de celo cadentem.

Argētee. fides. He plures erāt nō tm̄ due. ꝑpꝛ mltos fidei articlos. Argentee. q̄a I
fides ſumitꝛ ex ſacra ſcriptura q̄ eſt argentū igne examiatū. Et marie dicitꝛ. Beata
que credidiſti ⁊c. Lu. i.

Auree. ſapiētia ꝟgīs. q̄ in deo delectabaꝛ. Et he due. Vn̄ dicūtꝛ pedes firmi. Ecci.
xxvi. qꝛ ſapia ſpeclaꝛ ⁊ ꝺlectaꝛ. Iō dꝛ ꝺlicijs affluēſ can̄. viij. inixa ſuꝑ dilectū ſuū.

Nubis et ignis. Prima. pauꝑtas a terra eleuata. ⁊ obſcura tn̄ rore gr̄e plena. Iſa. K
vlti. Ad quē reſpiciā niſi ad pauꝑculū. Ideo eleuata fuit vt dī filio vniretꝛ. Et hec
ꝓtegebat a ſole. q̄a hūilis maria a ſuꝑbia defendit orōe et exēplo. De q̄ ſuꝑbia dꝛ.
Si vidi ſolē. Iob. xxxi. Sꝫ diuitie ponūt ſuꝑbiā. Vn̄ dicitur ſuꝑbe ab effectu.

Ignis. charitas. Ignē vēi mittere ī terrā ⁊c Lu. xij. Hec ꝓtegebat ī nocte. q̄a cha
ritas ī aduerſitate defendit. q̄m patiēs ē et benigna. Can̄. viij. Aq̄ multe nō pote
rūt extiguere charitatē ⁊c. Et iungūtꝛ colūna ignis et nubis. q̄a recte ꝯiūgitꝛ pauꝑ
tas charitati. et ecōuerſo. qꝛ q̄nto amantꝛ eterna. tāto min9 terrena. et econuerſo.

Maria figuratur edificiis

Similiter fides et ſapiētia q̄ ſunt colūne argentee et auree eandē ſequūt̃ regulā.ſ.
ſcripturā. Vn̄ dicunt̃ argētee et fundate ſup̱ baſes aureas. Similiter marmoree
⁊ eree.ſ.caſtitas et hūilitas. Pulcerrima ꝯiūctio horū duoꝝ ſicut dicit btūs Ber.
Bern. Fortitudo ſtat ſolitaria.⁄ tanq̄ꝫ omniū fulcimentū. Iſa.lij. Cōſurge ꝯſurge.⁄ indue
re fortitudīe tua ſyon.

Aliter totū. Sapiētia edificauit ſibi domū ⁊c. Fili⁹ dei dr̄ ſapiētia q̄ſi ſapi A
da ſciētia.q̄a ipē ſol⁹ ſcitur cū ſapore.nec vnq̄ꝫ vere ſcit̃ abſq̄ꝫ ſapore. Nā de
um nō nouit.⁄ cui de⁹ nō ſapit. Ideo dr̄. Guſtate et videte ⁊c. Quaſi dicat̃. Accedi
te ad guſtū ⁊ illumīabimini ad viſū. In guſtu ei⁹ ſapor dulcedinis eterne. In vi⁄
ſu ſplēdor ſciētie. Et in his duob⁹ ꝯſiſtit ſapiētia.i.ſapida ſciētia.q̄ nō pōt eē ſa⁄
pida niſi circa ipm̄.nec inſipida circa ipm̄. De hac ſapiētia dr̄ patri. Oīa in ſapiē⁄
tia feciſti.quia omnia p̱ ipm̄ facta ſunt. Joh.i.

Seq̄tur. Edificauit ſibi domū. ſicut expoſitū ē. Domū ſibi. vbi ſol⁹ habitaret.ſꝫ D
nobis ꝓmptuariū ſiue cellariū plenū bonis opib⁹.q̄ ſpectāt ad grām in p̄ſenti.⁊
eructās et h̄ vaſe in illō vas. Vn̄ dicim⁹ chriſto. Replebimur ī bonis dom⁹ tue.
Phus ⁊c. Sicut dicit ph̄s. dom⁹ ē defenſio a caumatib⁹ et pluuijs. Per caumata tēpta
tōes diaboli inuiſibiles ⁊ ſpūales.p̱ pluuias tēptatōes carnis fere ꝯtinue ſpiritū
impugnātes. Ab his defendimur q̄ſi ſub tegmine hui⁹ domus. Vn̄ de amatore
marie dr̄ Eccī.xiiij. Proteget̃ ſub tegmine illi⁹ a feruore. q̄ſi a caumate. et ī glo
ria illi⁹ requieſcet. q̄ſi a pluuia. Gloria marie.⁄ v̄ginitas illi⁹. Iſa.iiij. Erit taberna
culū in vmbraculū ⁊c.vt ſup̱.ti.xxix.de tabernaculo.

Circa hoc edificiū tria p̄ncipaliter attēdēda ſunt.ſ.materia.forma.et ornat⁹. Mate⁄ H
ria aurū ⁊ ebur.ligna libani cedrina. et lapides de libano. Auꝝ et ligna cedrina et
lapides allati de libano.⁄ fuerūt materia templi. Et.iij. Regū in fine legit̃ de domo
achab eburnea.

In hac domo O

Fundamēta p̱ quadrū.ſ.q̄ttuor cardinales. Vel adapta de fundamentis hui⁹ do
m⁹.vt infra libro.xi.ti.i.de fundamentis ciuitatis.

Muri ſilr̄ p̱ quadrū. Unde eze.xl. Vidi.⁊ ecce mur⁹ foriſec⁹ ī circuitu dom⁹ vndi⁄
q̄ꝫ. Quere d̄ murꝭ.li.xi.ti.i.⁊.xiij.cꝫ ipa ciuitas ⁊ turrꝭ. Vel muri angelica cuſtodia

Parietes virginitas et maternitas. Eccī.xiiij.de ſeruo marie. Requieſcet iuxta do P
mū illi⁹.et in parietib⁹ ei⁹ figens palū. h̄ eſt affectū.

Quadratura. Timor ⁊ deſideriū. Dolor et gaudiū. De p̄mo Lu.i. Ne timeas ma
ria. De ſc̄do. Fiat mihi ſm̄ verbū tuū. Dolor in filij paſſiōe. Vn̄ Lu.ij. Tuā ipi⁹
aīam ptrāſibit gladi⁹ ⁊c. Gaudiū de filij reſurrectōe.

Dimēſiones. Profundū humilitas. Longū fides vel pſeuerans ſanctitas. Latum
charitas. Altum ſpei pceritas.vl̓ exceſſus cōtemplatōis.

In hac domo — Tigna et laquearia. Cañ.i. Tigna domorū nr̄aꝝ cedrina. Hec tigna ſunt mēbra Q
corpalia btē virgīs.et q̄b⁹ ꝯneta ē dom⁹ ſapiētie.q̄ velut cedrus fuerūt pctīs incō
buſtibilia. Seq̄tur. Laq̄aria nr̄a cypſſina. Laq̄aria ſunt thalami ornamēta.⁊ de
ſignant interiora bona ſpūalia.q̄ ad modū cypſſi nulla vetuſtate pctī comā v̄tutū
depoſuerūt. Tigna eni ſunt ad fortitudinē dom⁹.laq̄aria ad decorē. Tigna. ler
go. domorū. pluraliter.ſ.corpis chriſti et corpis btē v̄ginis. cedrina. q: corpa eo
rū vel corpoꝝ mēbra nō ꝯmeſcebāt vl̓ aliquo peccato vl̓ aliquo motu p̄uo. La⁄
quearia cypſſina. quia et ſi dilatabant̃ et groſſeſcebāt inferi⁹ ad exēplū alioꝝ.tē
debāt tn̄ in acutū vt cypſſus. h̄ ē ad illud vnū qd̄ ē neceſſariū. Lu.x.

Tectū.patientia contra aeris intemperiem.

Multe manſiuncule ⁊ diuerſoria.multiplicia receptacula ad ſe ꝯfugientiū. Dicit ei R
cū filio Joh.vi. Et eū q̄ venit ad me nō eijciā foras. Idcirco d̄ ipa dicit fili⁹ Jo
hā.xiiij. In domo patrꝭ mei māſiōes mlt̄e ſunt. De ſunt manſiuncule q̄s de p̄ce
pto patris fecit ver⁹ noe in archa. que figurabat mariā.

Pauimētū.d̄ q̄ dr̄.ij.pal.iij. Strauit ſalomon pauimentū tēpli p̄cioſiſſimo mar
more.⁄ decore mlt̄o. Per h̄ pauimentū ſignat̃ hūilitas v̄gīs ſe ſe inclinās deorſū

inſtar pauimẽti.q̃ receptiua fuit toti⁹ ꝟtutis ⁊ oĩs ſpũalis decoris. In h̃ aũt ꝙ
pauimentũ factũ ẽ de marmore/ſignat̃ ſtabilitas hũilitatis mẽtis ꝟginee. et ↄiun
ctio haꝝ duaꝝ virtutũ ꝑcioſiſſima et pulcerrima ẽ corã deo.et ideo dicit̃ [ꝑcioſiſ/
ſimo marmore decore multo.]

Sculpture hui⁹ pauimẽti vl' picture/exẽpla patriarchaꝝ et ꝓphetaꝝ. q̃ oĩa ĩ ſe trãſ S
formauit.que fuerũt. Juſticia noe. Fides abrahe. Obediẽtia yſaac. Lucta iacob.
Caſtitas ioſeph. Mãſuetudo moyſi. Patiẽtia iob. Hũilitas dauid. Sapiẽtia
ſalomõis. Zel⁹ helye. et hmõi.q̃ oẽs q̃ſi pauimẽtũ fuerunt reſpectu huius excellen
tiſſimi edificij.

Porta.fides q̃ chriſt⁹ intrauit.que ſemꝑ clauſa fuit pricipi.i.diabolo.q̃ dicit̃ prin
ceps mũdi. Joh.xiiij. De hac porta dr̃ Ezech.xlvi. [Erit porta clauſa ſex dieb⁹
in quib⁹ opus fit.die aũt ſabbati apiet̃.] quia clauſa fuit ad hũanam peccati con/
ſuetudinẽ.ſed aperta eſt ad inducendũ nos in reḡem.

Sequitur [Excidit colũnas ſeptẽ. Excidit] vt ſupra expoſitũ ẽ [colũnas ſeptẽ] q̃b⁹ T
ſemꝑ firma ſtetit hec dom⁹. De ſeptẽ colũne ſeptẽ dona ſpũſſancti.q̃ reqeuerunt
in chriſto q̃eſcente in maria.et quã nunq̃ deſeruerũt.ꝑ q̃ ſtetit firmiter et ꝑſeuerã
ter in omĩ gr̃a et virtute. Vel ſeptẽ virtutes.tres theologice et q̃ttuor cardiales.
Vel ſeptẽ virtutes q̃ pñt elici ex ſeptẽ ꝟbis eius.de q̃bus legit̃ in euãgelio. Pria
prudentia.ibi. Quõ fiet iſtud. Scd̃a voti firmitas.ibi. Quoniã virũ nõ ↄ̃gſco.
Tercia humilitas.ibi. Ecce ancilla dñi. Quarta oratio vl' obediẽtia.ibi. Fiat mi
hi ſcḿ verbum tuũ. Vel ſeptẽ colũne ſeptẽ ille ꝟtutes q̃s iacob⁹ attribuit ſapiẽtie V
q̃ deſurſũ ẽ. Jaco.iij.que ↄgruẽtiſſime poſſũt adaptari marie et cuilibet ꝑfecte aie.
et fulciũt domũ ſapiẽtie contra ſeptẽ criminalia

Pudica ꝯ luxuriã vl' ꝯ prudentiã carnis q̃ immũda eſt ⁊ ſordidãs animã.

Pacifica ↄtra irã Jaco.iij. Fruct⁹ iuſticie in pace ſeminat̃. Vel ↄtra prudentiã mũ
di que tumultuoſa.

Modeſta ↄtra gulã q̃ querit ſuꝑflua nec ſcit ſtare in modo. Vl' modeſta ꝯ ſuꝑbiã.
Modeſtia marie in h̃ apparuit ꝙ fabro voluit deſpõſari cum eſſet de ſtirpe regia.
Itẽ apparet in reſpõſiõe ſua ad angelũ. Ipa enĩ erat ꝟgo prudẽtiſſima ⁊ nouerat
dixiſſe ſapiẽtẽ prouer.xvij. Qui moderat̃ ſermões ſuos doct⁹ ⁊ prudẽs ẽ ⁊c̃. Itez
in h̃ apparet ꝙ volẽs loq̃ cũ filio die q̃dam domũ in qua filius ꝑdicabat intrare
vl' ſermonẽ ei⁹ interrũpe nõ ꝑſumpſit.ſed foris ſtãs reuerẽter expectauit.ſicut le/
git̃ Mar.iij.in fine. Itẽ in h̃ apparuit ꝙ cũ filiũ videret crucifigi.audiret blaſphe
mari.cerneret ↄſpui.colaphizari.ↄfigi et lãceari.nõ remurmurauit.nõ cõtradixit.
nõ maledixit.licz ipius animã gladius filij ꝑtrãſiret. Et ita reliq̃t nobis exẽplum
toti⁹ modeſtie. Juxta qd̃ ꝑcepturus erat ap̃l'us ad Phil'.iiij. Modeſtia vr̃a no/
ta ſit omnib⁹ hominib⁹ ⁊c̃.

Suadibilis cõtra pigriciã et acidiã q̃ nõ acq̃eſcit conſilio ap̃l'i dicẽtis ad Gal'.vi. X
Dũ tꝑus habemus opemur bonũ ad omẽs. Suadibilitas eſt.facile recipe corre/
ptões ⁊ cõſilia.ſicut et ipa fecit.nõ ſtatim reſpõdẽs angelo.ſed ꝑcogitans qualis
eſſet iſta ſalutatio.

Bonis cõſentiẽs contra inuidiã.que bona ĩ mala ↄuertẽs inſidiat̃. Eccĩ.xi. Et ip/
ſa audiẽs bonã ꝓmiſſionẽ angeli.ſtatim reſpõdit. Fiat mihi ſcḿ verbũ tuum.

Plena miſericordia ⁊ fructib⁹ bonis. Miſicordia in affectu ↄtra cordis duriciam.
fructib⁹ bonis in effectu ↄtra auariciã. Et ipa ↄcepto ſaluatore ſtatim miſericor/
diter viſitauit eliſabeth grauidã et ꝑgnantem.

Judicans ſine ſimulatõe contra ſuꝑbiã.que ſe excuſat.ſicut patet in parẽtib⁹ ꝑmis.
Et ipa humiliter reſpondit. Ecce ancilla dñi.

DE hac domo q̃ eſt ꝓmptuariũ dñi dicit p̃s.chriſto. [Replebimur in bonis do Y
mus tue.] Nota ꝙ dñs triplicẽ hab3 domũ. Celũ. Beatã virginẽ. Eternã be
atitudinẽ. De ꝑma recipimus bona nature. De ſecũda bona gratie. De tercia bo/
na gl'ie. Celũ enim ẽ q̃ſi q̃dam domus vel officina ſeu cellariũ.a q̃ nobis effundũ
tur bonitates naturales.ſ.calor vitalis.q̃ diuerſe reꝝ ſpecies ꝓpagant̃.et ꝑt dicã

Cãcellarius philippus

domus nature. Sed q̄ntū ad hāc effuſionē nō eſt diſtinctio. Mat. v. Qui ſolē ſu
um facit oriri ſup bonos et malos. et pluit ſup iuſtos et iniuſtos. Eſt enī celū lar/ Z
ga illa man⁹ de q̄ dicit̄. Aperis tu manū tuam. et imples om̄e aīal bñdictōe. Cum
autē hec nō ſufficeret iopie noſtre excogitauit dñs facere aliā. Vñ. Sapiētia edi
ficauit nō ſolū ſibi ſʒ ⁊ nobis domū de q̄ nob ſpūales effunderet bonitates. ſ.
dona graꝝ. vnguēta virtutū. medicamēta morboꝝ. et hmōi. que nobis co ꝓpinq̄/
or eſſet ⁊ magis ad manū q̄ȝ ipm celū de quo nobis effluūt bona nature. q̄ magis
indigem⁹ bonis gr̄e q̄ȝ bonis nature. Dom⁹ iſta vter⁹ virginal'. q̄ nobis eſt hor/
reū frumenti. cellariū vini et olei. apotheca vniuerſi medicinal' vnguēti. et oīs aro
matice ſpeciei. et hmōi. Ideo dr̄ chriſto in pſona oīm fideliū. Replebimur in bo
nis dom⁹ tue. Iſtud replebimur vident̄ dicere ianes et famelici. Siq̄dē an̄ ad
uentū ſaluatoris ī carnē erat inopia et fames et cariſtia ī egipto .i. ī mūdo. donec
verus ioſeph in btā virgine q̄ſi in granario ſuo frumēta ꝯgeſſit ad ſatiandā famē
egipti. Geñ. xli. Et bñ dr̄ replebimur q̄a tanta eſt hui⁹ domus abūdātia. q̄ nr̄aꝫ
ſufficienter replere pt̄ inopiā. Ideo dr̄ pluraliter in bonis dom⁹ tue. Nr̄a aūt in/ AA
opia vl' miſeria cōſiſtit in trib⁹ ꝑncipaliter. Que ſunt. Nature corruptio. Virtutū
defectus. Et abūdātia vicioꝝ. De h̄ triplici defectu Hiere. iiij. Aſpexi terrā. ⁊ ec
ce vacua erat ⁊ q̄ſi nihili. Nō dixit. Aſpexi hominem dei ſignaculū. de quo Job
xxxviij. Reſtituet̄ ī lutū ſignaculū. Nec dixit. Aſpexi terrā plenā. ſʒ dixit Aſpexi
terrā ⁊ ecce vacua erat. Et ſubdit. Et q̄ſi nihili q̄a terra plena vepꝛib⁹ ⁊ ſpinis
obſita. q̄ſi nihil ē in valore. Sic pctōr vacuus ꝟtutib⁹. et plen⁹ vicijs et pctīs. Et
bene dicit q̄ſi nihili et nō oīno nihili. q̄a q̄ȝdiu viuit pctōr reſtat ſcintilla rōis .q̄
mediāte pt̄ ꝑ gratiā aliq̄d fieri. Beata autē virgo ſupplet nr̄os defectus. quia ipe/
trat veniā de peccatis ne ſimus q̄ſi nihili. acquirit nobis gr̄am ne ſim⁹ vacui. repa
rat naturā ne remaneamus q̄ſi lutū. Et nō ſolū ſemel hoc facit. ſed etiā q̄tiēs vere
penitētes ad ipam ꝯfugim⁹. Et ideo forte nō dixit pſ. implebimur. ſʒ ſignificātius
dixit. replebimur. Quia nō tm̄ ſemel replet nos. ſʒ ml'totiēs nos reparat peccādo
exinanitos. Ideo dixit Replebimur .i. iterū et iteꝝ implebimur. Vel pmo ꝑ eaꝫ
implebimur aīe gl'ificatōe. Scd̄o replebimur corꝑis imortalitate.

Itē pm⁹ defect⁹ nr̄ et prima paupꝑtas nr̄a que eſt carere dō. repleta ē et ditata. BB
q̄n ipa mediāte puul⁹ nat⁹ ē nobis. et fili⁹ dei dat⁹ ē nob. Iſa. ix. vt habeamus
ꝑcium nr̄e redemptōis ad quā nulli⁹ opes ſufficiebāt. Scd̄a paupꝑtas vl' ſecūdus
defect⁹ replet⁹ ē. q̄n repleti ſunt oēs ſpūſctō. Actuū. ij. Et ſi enī apta eſſet ianua pa
diſi in paſſiōe. tū deerat nobis dux q̄ nos regeret ⁊ duceret ad celū. et dat⁹ ē ſpūſ/
ſctūs in ducē. Sed q̄a ſepe facim⁹ ꝯtūeliā ſpūiſctō peccādo. et ita ſepe deſerit noſ.
et deſerti ab eo labimur a via. ne lapſis deeſſet adiutoriū quo mediāte reſurgerēt.
aſſumpta eſt maria in celū. vt lapſos erigat. cecos illumiet et ſoluat ꝯpeditos. Di/
cim⁹ ergo filio marie. Replebimur ī bonis dom⁹ tue. In bonis pluraliter. Nā
tāta ē ibi toti⁹ veri boni abūdātia. q̄ excedit inopiā toti⁹ creature. Iō de chriſto
dr̄. Gl'ia ⁊ diuitie .i. gl'ioſe diuitie in domo ei⁹ q̄ ē maria. Hāc repletōnem deſi
derabat q̄ dicebat filio vl' etiā matri. Sitiuit in te aīa mea o maria q̄ es cella vina
ria. Hanc etiā repletōem deſiderat ipa caro nr̄a q̄ multipliciter ſitit. q̄a eſuriēdo. ſi
tiēdo. laſſando nō inuenit remediū in h̄ mūdo. Sitit g̃ aīa gl'ificatōem. et caro i/
mortalitatē. qd̄ vtrūq̄ ſperam⁹ noſ habituros ꝑ eā. Iō dicim⁹ Replebimur ⁊c.
Si autē querat̄ quādo vl' quomodo vel a quo. vel ꝑ quem diffuſa eſt huic domui tā CC
ta plenitudo totius veri boni. Reſpondendū q̄ in filij conceptōne de ꝓcepto dei
patris. Et hoc deſignatū eſt Geñ. vi. vbi dixiſſe legitur deus pater vero noe. id ē.
filio carnē ſumpturo de maria que figurat̄ per archam. Tolles tecū ex omnibus
eſcis que mandi poſſunt. et cōportabis apud te. et erūt tam tibi q̄ȝ illis in cibum.
Iſtud inuenies plene expoſitū libro. xij. particl'a. i. xij. ꝟſu de orto. vbi aſſignatur
quō maria paſcit et potat ſuos ꝯuiuas.
De tercia domo q̄ eſt btītudo eterna dicit dñs Joh. xiiij. In domo pr̄is mei māſio DD
nes ml'te ſūt. Itē ī pſ. Letat⁹ ſum in his q̄ dicta ſūt mihi ī domum dñi ibimus.

In q̄b⁹ ꝯſiſtit hu mana miſeria

Itē Baruch.iij. O iſrael ꝙ̄ magna ē domꝰ dei et ingēs.⁊ cetera mľta. Itē de do/
mo ſupceleſti exponiť iſtō.[Replebimur ī boniſ domꝰ tue.] Itē.[Domū tuā dn̄e de
cet ſctitudo ⁊c̄.]qꝛ nōītrabit ī illā aliq̄d coinq̄natū. Apoc.xxi. Itē de domo ſup/
celeſti dic̄ p̄s. Bti q̄ habitāt in domo tua dn̄e in ſecľa ſeculoꝝ laudabunt te.

Thema in natiuitate marie

IBitur.[Sapia edificauit ſibi domū.] Et h̄ ē qd̄ legiť.iij. Regū. vi. Edifica/ EE
uit ſalomō domū et ꝯſūmauit eā.] Et nota ꝙ ſalomō nō ſollēnizauit de fūda/
tōe domꝰ.ſ; de dedicatōe. Fundatio domꝰ./ ꝟginis ꝯceptio.de q̄ nō ē ſollēnizā/
dū.qꝛ ꝯcepta fuit cū originali. Dedicatio domꝰ./ſanctificatio ꝟgis in vtero mr̄is
cito vt crediť pꝰ ꝯceptōez.et de hac ſollēnizādū. Que ſctificatio fuit q̄ſi q̄dā ſpirita
lis dedicatio.q̄a tūc ⁊ ex tūc tota fuit deo dicata.id ē data et appropȓata. Dedica/
re enī domū./ē ipam deo dicare.id ē.dare ⁊ appropriare. Itē.iij. Regū.ix. ꝟba pa
tris ad filiū.[Sctificaui.]dicit pater vero ſalomoni.i.filio.[domū iſtā quā edifica
ui.]qꝛ.[Sapiētia edificauit ſibi domū.]vt ſup.[vt ponerē nomē meū ibi in ſempi
ternū.et erūt ocľi mei et coꝛ meum ibi cūctis diebꝫ.] Nomen pr̄is et ꝟbū patris
filiꝰ dei eſt. Hāc aūt domū q̄ſi ter ſctificauit deꝰ pater. Magna ſctificatōe./ quādo FF
in vtero ſctificauit eā. Maiori./in gr̄e repletōe qn̄ dicta ē gr̄a plena. Maxima./ī ſpi
ritusſcti ſupuentōe et filij dei ꝯceptōe.q̄a maxime tūc ſpūſſctūs in ea fomitem ita
penitꝰ extinxit:ꝙ nec etiā venialꝫ poſtea peccare potuit.ſicut dicit augꝰ. Seq̄ť.

Augꝰ.

[Et erūt ocľi mei.]qꝛ vbi amoꝛ ibi oculꝰ.[⁊ coꝛ meū ibi.]q̄a vbi ē theſaurꝰ homis
ibi ē et coꝛ eiꝰ. Matth.vi. Maria ꝟo theſaurꝰ dn̄i ē. Diciť enī theſaurꝰ et illō qd̄
reponitur.ſ. ꝟtutes.et dona gr̄aꝝ.et ip̄m repoſitoriū. Propter hāc ſctificatōez vľ
dedicatōem p̄dixerat dauid ꝺ maria.[Domū tuā decet ſctitudo dn̄e.]ducēs.[ī lon
gitudinē dieꝝ.] Et nota ꝙ p̄mo edificata ē domus ꝺ lapidibꝫ q̄dratis. Scd̄o te/ GG
xit eā ſalomō totā ab interiori lignis cedrinis.et ſic edificauit q̄ſi parietes ligneos
intra parietes lapideos.et q̄ſi domū ligneā intra lapideā. Tercio aūt ab itimo oīa
cooperuit auro mūdiſſimo.vbiq̄ꝫ lignis cedrinis laminas aureas affigēs clauis au/
reis. Et ita fecit parietes aureos intra cedrinos.et velut domū aureā intra cedri/
nā. Et ſic tāq̄ꝫ domū vnā ī tribꝫ.et tanq̄ꝫ ī vna tres. Et tale eſſe decebat tricliniū
trinitatꝭ. Exterioꝛ domꝰ fuit lapidea. Interioꝛ cedrina. Intima ꝟo fuit aurea.
Hec eſt domꝰ ſaltus libani.iij. Regū.vij. Que diuiſa erat in duas partes.ſicut dicit DD
magiſter in hiſtorijs. Pars inferioꝛ appellabať nechota.i.pigmētaria.que contine
bat pigmēta et aromata ſalomōis.ad vſum tēpli et domꝰ regie. Quibꝫ.ſ. pigmen
tꝭ et aromatibꝫ deſignať virginalis odoꝛ marie. Pars ſupioꝛ dicebať armaria.que
continebat arma ad tuitionē regis et decorē domꝰ.q̄bus armis deſignanť virtu/
tes quibꝫ maria ꝓtegit eccľiam et bene regētes ſeipos. Ab exteriori dicebať domꝰ
ſaltus.q̄a vallata erat viridarijs ꝯſitis arboribꝫ.in q̄bus modulabanť aues qua/
ſi in ſaltu. Ecce oratōes beate virginis ſecrete et mūde. ſine obſtaculo directe ad
dn̄m. Libanꝰ cādoꝛ vľ candidatio. Hic eſt virgo tota cādida intꝰ et exteriꝰ. Hāc
domū fecit ſibi rex ſalomon.i.chriſtꝰ. Et hec domus ꝯtinuit medicinā.ſ. chriſtū
contra morbos pctōꝝ.et arma virtutū contra carnē mūdū et diabolū. Hec arma
virginitas.pauptas.hūilitas. Singula ſingulis. De hac domo plura habuiſti li
bro.i.ca.iiij. Gratia plena.circa finē capituli.
Itē lapidū materia ſumpta ꝺ libano ē.i.de cādore.ſ.virginis puriſſima carne. Hoc II
quo ad templū corꝑis chriſti. Uel ideo materia corꝑis chriſti ꝯparať lapidibꝫ liba
ni.quia virgo fuit q̄ſi lapidea.i.dura et inſenſibilis et impenetrabiľ omnibꝫ iaculꝭ.
id ē.inſidijs inimici tanq̄ꝫ lapis. Itē de hac domo dicit p̄s.[Dn̄e dilexi decoreꝫ
domus tue ⁊c̄.] Decoꝛ huiꝰ domus maxime ī duobꝫ ꝯſiſtit. In carētia oīs mali.
et ornatu oīs boni. Uľ ī ornatu oīs ꝟtutꝭ iterioris.⁊ oīs bone oꝑatōis exterioꝛꝭ.
Seq̄ť.[Et locū habitatōis gľie tue.]i.filij.qꝛ gľia pr̄is filiꝰ ſapiēs. Prouer.x.ſm
aliā trāſlatōem. Moraliter. Decoꝛ domꝰ dn̄i ē pulcritudo fideľ aīe.quā deꝰ dele
ctať inhabitare. Un̄ dic̄ puer.viij. Delicie mee eſſe cū filijs hoīm. Et ꝯſiſtit iſte de
coꝛ in duobꝫ ſuꝑdictis.vt dictū ē. Seq̄tur.[Et locū habitatōis gľie tue.] q̄ſi dice/
ret. Ad h̄ diligo aīam meā.vt inhabitet ibi gľia tua.

Hec ē dom⁹ cui dñs volēs in ea ml'to tꝑe pacifice habitare dixit ĩ ſuo ĩgreſſu. Mat‑ KK
thei. x. Pax huic domui. et oĩb⁹ habitãtibꝫ in ea põt ſuppleri. vt h̃ intelligatꝰ de
motibꝫ ſenſualitatꝫ.
Hec dom⁹ orõis actiue et paſſiue. de q̃ dñs dicit Iſa. lvi. Dom⁹ mea. i. maria quã
ego nouẽ mẽſibꝫ corꝑaliter ĩhabitaui. dom⁹ orõis vocabitꝰ cũctꝫ pplis. qbꝫ dicit
eccl'ia. Dis hõ om̃i hora ipam ora ꝛc. Actiue. qꝛ aſſidue orat ꝓ ppl'o chriſtiano. ꝛ
maxime ꝓ amicis ſuis. exẽplo hieremie. de q̃. ij. machab. xv. dr. Hic ē q̃ ml'tũ orat
ꝓ ppl'o ꝛ ꝓ ciuitate iſta. Ideo Eccĩ. l. In magna domo. h̃ ē in maria. auct⁹ ē ſo‑
nus ſuauitatꝫ plenus. qꝛ oratõẽs ei⁹ aromatice ſunt filio ꝛ toti trinitati. Paſſiue.
qꝛ iugiter a nobis eſt exorãda.
Hec ē de q̃ Iſa. vi. Dom⁹ ĩpleta ē fumo. i. maria gr̃a ꝯtẽplatõis. Hec ē de q̃ dicit
dñs Iſa. lx. Domũ maieſtatis mee gl'ificabo. Qui ḡ cũ dño mariã ꝓ poſſe ſuo ñ
gl'ificat. erit ĩnobil'. Uñ ipa dic̃ cũ filio. i. Regũ. ij. Qui ꝯtẽnũt me erũt ĩnobiles.
De hac domo dr Aggei. ij. Ueniet deſiderat⁹ cũctis gẽtibꝫ. ꝛ implebit domũ iſtam LL
gl'ia. Iſte deſiderat⁹ chriſt⁹ ē. q̃ ſeipõ ĩpleuit domũ iſtã. q̃a gl'ia pr̃is fili⁹ ſapiens.
Itẽ ibidẽ. Magna erit gl'ia domus iſtius nouiſſime plus q̃ꝫ ꝓme. ꝛ ĩ loco iſto dabo
pacẽ. Prima domus eua. Scd'a maria. Gl'ia eue. ꝙ manu dñi formata ē ĩ ꝑadiſo
de ſubſtãtia ade. Gl'ia marie ĩ infinitũ maioꝛ. qꝛ de puriſſima ei⁹ ſubſtãtia forma
ta ē caro chriſti. cuius ꝑcio redẽpt⁹ ē mũd⁹. et ꝙ ꝑ partũ ipius ꝑ euã ꝑditus nobis
reſtitutus eſt paradiſus.
Itẽ ĩ ps. In ml'titudĩe miſicordie tue introibo in domũ tuã. o chriſte. ꝑ fidem. ſ. ꝛ MM
dilectõem. Maxima ſiq̃dẽ miſicordia dei ē. infundere alicui gr̃am diligẽdi mr̃ez MM
ſuã. Itẽ de hac domo dr Lu. x. Mlier. i. maria mollis miſicordia ꝛ benigni‑
tate. q̃dam. i. ſingularꝫ. martha noĩe. q̃ ſyriace interꝑtatꝰ dominãs. et ſig̃t mariã.
q̃ interꝑtatꝰ dña. excepit illũ. ſ. ieſũ q̃ ē vera ſal⁹. i domũ ſuã. i. ĩ vterꝫ ꝟginalẽ ꝛc.
Moraliter. Martha corpus cui⁹ ē miniſtrare. Maria ſpũs cui⁹ ē ſabbatizare. Ie‑
ſus loquitꝰ et libẽter auditꝰ. cuius ē euãgelizare. In tali domo ieſus. i. vera ſalus li
benter hoſpitatur. et totã ſpũaliter ſpiritualẽ ꝓcurat familiã.
Aliter. Mulier. i. aĩa mollis ꝛ tractabil' ꝑ pietatẽ ꝛ obediẽtiã. ſi ſit q̃dã. i. ſingularꝫ NN
diligẽs ꝯtẽplatõis ſecretũ. ꝛ a ſe remouẽs vicioꝝ ſtrepitũ. ſi ſit etiã martha. i. do‑
minãs. vt dominetꝰ ſue ſenſualitati. excipiet ꝑ hoſpitalitatẽ. ieſum. i. verã ſalutẽ. in
domũ ſuã materialẽ. vel in domũ cordis et corꝑis ſui.
Itẽ d̃ hac domo iohel' ĩ fine. Fõs. i. chriſt⁹. egredietꝰ. ꝑ carnalẽ natiuitatẽ. d̃ domo
dñi. i. maria. ꝛ irrigabit. ſua ꝑdicatõe vl' ĩ ſua paſſiõe vbi fudit d̃ ſuo corꝑe ſãgui
nẽ ꝛ aquã ad ablutõez nr̃az. Uñ apo. i. Dilexit nos ꝛ lauit nos a pctĩs nr̃is ĩ ſan‑
guĩe ſuo. cũ q̃ exiuit aq̃. torrẽtẽ ſpinaꝝ. i. ꝯſcias pctõꝝ. q̃ velut torrẽs fluũt ĩ ma‑ OO

Ecclesia domus ſapientie

Eccl'ia domus ſapiẽtie. de q̃ iſtud exponitꝰ. Sapiẽtia edifica‑ re mortuũ.
uit ſibi domũ. Hui⁹ dom⁹ ſeptẽ colũne ſeptẽ eccl'iaſtica ſacramẽta. qbꝫ eccl'ia
fulcitꝰ et ſuſtẽtatur ĩ gr̃a et ꝟtute. Porta huius domus baptiſmus. his q̃ nunq̃ꝫ in
greſſi ſunt. Penitẽtia. his q̃ ſemel ĩgreſſi poſtea fatue exierũt. Uel ſeptẽ colũne ſe‑
ptẽ virtutes. tres theologice. et q̃ttuoꝛ cardiales. Fũdamẽtũ. fides catholica. que
totũ ſupportat edificiũ virtutũ. ꝛ ſine q̃ nõ ꝯſurgunt. q̃a ſine fide impoſſibile ē ali‑ —
q̃d placere deo. Heb. xi. Porta baptiſmus. ſine quo in eccl'iam nõ intratur. ſ. ſine
baptiſmo fluminis. vl' flãminis. vel ſanguinis.

Religio domus ſapientie

Religio domus ſapiẽtie. De q̃ domo dr. Deus q̃ inhabitare facit vni⁹ moris PP
in domo. Itẽ. Domũ tuã decet ſanctitudo ꝛc. Itẽ. Elegi abiectus eſſe ĩ do‑
mo dei ꝛc. Fundamentũ huius domus pauꝑtas. Quãdiu enĩ ĩmobiliter ſtetit h̃
fundamẽtũ tã diu ſtetit firmitꝰ religio. Sꝫ ſic̃ neceſſe hꝫ dom⁹ corruere vacillãte fũ
damẽto. ſic corruit religio in ocul' dei q̃cq̃d appareat exterius pauꝑtate fugata.
Id̃ dixit q̃dã ſctũs ꝙ religio ſuffocauit matrẽ ſuã. i. pauꝑtatẽ. Uel aliter. ſ. ꝙ diui‑
tie ſuffocauerũt mr̃ez ſuã. i. religiõez. Sꝫ ad nihil aliđ ſtudẽt mõ multi q̃ religioſi
apparẽt. niſi vt deſtruãt h̃ fundamẽtũ. volẽtes edificare ſine fundamẽto. qđ ē ipoſ‑
ſibile. Quadratura hui⁹ domus ſic̃ dom⁹ religioſa debꝫ eſſe q̃ſi q̃drata. q̃ttuoꝛ illa QQ

q̄ reſignāda ſūt his q̄ ſubintrāt religiōem. vt ſic fiāt q̄drati vł q̄dri vł q̄drangulí.
Primū. carnalia deſideria. Scōm. mūdi ↄcupiſcibilia. Terciū. voluntas ꝓpria.
Quartū. carnaliū parētū carnał amicicia. q2 ſpūaliter debēt eos diligere ſ3 nō car
naliter. Uel q̄dratura illa quā docet ipa ſapia Sap. viij. Sobrietatē enī et prudē
tiā doc3 ꝛ iuſticiā et v̄tutē. q̄bꝫ vtili⁹ nihil ē ī vita hoībꝫ. Sobetatē a ppellat tēpe
tiā. virtutē vero fortitudinē. prudētiā et iuſticiā noībꝫ ſuis. Bona ꝑfecto q̄dratura
q̄ vtili⁹ nihil ē ī vita hoībꝫ. q2 ipa vita ē ī hoībꝫ vita. ſ. nō carnis ſ3 ſpūs. Uita vtił. ꝛ
mł'to vtilior q̄3 vita carnis. Hoſtiū q̄ ꝑe intraꝛ pt dici obediētia. ꝑ quā q̄ſq̄s n̄ in RR
troierit q̄cq̄d ei videaꝛ ſp̄ tamē foris ē merito et ſi ſit int⁹ numero. Aſſeres hui⁹ ho
ſtij. ꝓprietates obediētie. Duo hoſtiola. obedire ī aduerſis et ꝓſꝑis. Suplimīare
et limen quod ē inferius. obedire ꝑ honore dei et vtilitate ꝓpa. Ferratura. firmū
ꝓpoſitū tenēdi votū obediētie. Incaſtratura aſſeꝝ. charitas fraterna. Janitor ſol
licit⁹ timid⁹ et p̄cauēs ſibi. timor dei. Timor mortis. Timor iudicij et gehenne.
Claua ei⁹ aſſidua recogitatio gehennaliū. vbi ſūt mallei ꝑcutiētes pati ſtultoꝝ cor
pibꝫ. Paries oriētalis. ſpes eterne btitudis. Paries occidētał. timor eterne dāna
tōis. Paries meridionał. tpantia in ꝓſꝑis. Paries aq̄lonarꝫ. patiētia ī aduerſis.
Hec q̄ttuor inſtar parietū nociua excludūt. nec ſua ↄtraria ꝑmittūt igredi. q̄ ſūt.
Deſpatio. Preſumptio. Supfluitas. Impatiētia. Fulciꝛ hec domus ſeptē colū
nis. Prime due. obediētia et reuerētia ſupioribꝫ. Tercia et q̄rta. ↄſiliū et auxiliū
coeq̄libꝫ. Quinta et ſexta. correptio ꝛ diſciplina ſubiectis. Septima. iudiciū vere
ↄfeſſionis ad ſeipm̄. Hui⁹ dom⁹ hoſtiū diſcretio. q̄ admittēda q̄ repellēda. Fene
ſtre. pietas et miſicordia q̄ ferūt nos extra ad primos. Tectū patiētia vł ↄtēpla
tio q̄ aſcēdit ſupi⁹. Treno. iij. Leuabit ſe ſup ſe. Profundū. timor. Supius. ſpes.
Latū. dilectio. i. charitas. Longū. ꝑſeuerātia in bono. ſine q̄ nemo ſaluaꝛ.

Fidelis aīa dom⁹ ſapiētie

Sapiētie q̄rta domus q̄libet fidelł aīa. quā chriſt⁹ edificat ſibi ī plaſmatōe cor SS
pis et infuſiōe aīe. ſed nōdū inhabitat ꝓpter ſordes originał donec dedicēꝛ in
baptiſmo. Hec ē dignitas hoīs ſup alias creaturas. q2 ipē ad h̄ edificaꝛ et fit. vt
ſit tricliniū toti⁹ trinitatꝫ. Un̄ dn̄s dicit puer. viij. Delicie mee eſſe cū filijs hoim.
Ue aūt homini illi q̄ tantū habitatorē a ſe eiecerit. Ue q̄ eiectū peccādo iteꝝ ī do
mū ſuā nō reuocauerit penitēdo. Certe meli⁹ illi erat. ſi nat⁹ nō fuiſſet hō ille.
Hui⁹ ḡ dom⁹ materia. corp⁹ et aīa. Uel q̄ſi q̄dā ſpūał materia ligna libani ꝛ ſethim.
aurū et ebur et lapides. et cetera de q̄bꝫ ſup̄. Septē colūne ſeptē gr̄e ſpūſſctī q̄s re
cipit baptiſat⁹. Uł ſeptē v̄tutes theologice ꝛ cardiales. Uel ſeptē ille q̄s iacobus
enumerat. de q̄bus dictū ē ſup̄. Uel alie ſeptē que ↄueniūt penitēti. et fundanꝛ ſu TT
per bonā triſticiā. de q̄bus legiꝛ. ij. Choꝝ. vij.

Prima. ſollicitudo emendandi delictū.
Secunda. timor recidiuandi.
Tercia. indignari ſibi. quia deum offendit.
Quarta defendere ſe ab aduerſario. Jaco. iiij. Reſiſtite diabolo.
Quinta. deſideriū ꝓficiendi.
Sexta. emulatio melioris vite.
Septima. vindicta. vt. ſ. hō vindictā de carne accipiat ꝑ quā deliquit. et dicat cū ie
pte Judic. xi. filie ſue. i. carni. Heu me filia mea. decepiſti me et decepta es.

Item ſciens dominus domū nr̄am ex ſe debilē et pronā ad lapſum. mittit nob iterū
ſeptem dona ſpūſſancti que dedit in baptiſmo. et que peccando amiſimus. ad ip
ſam iterū fulciendam. Uel alie ſeptē columne que fulciunt eā ꝛ q̄ſi releuant ſunt

Contritio. que releuat a parte cordis.
Confeſſio oratio et ieiuniū. que a parte oris.
Satiſfactio et elemoſina. a parte manuum.
Lacrimaꝝ effuſio. a parte oculoꝝ.
Auditus verbi dei et clamoris paupeꝝ. a parte auriū.
Diſciplina. a parte renum.
Ire ad eccleſiam et viſitare miſeros. a parte pedum.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Atria.] VV
Tectū]q̄ḋ dicit̄ a tegendo.quia fili⁹ dei ibi tect⁹ veſte carnis cū pri⁹ eſſet q̄ſi nudus
.i.purus de⁹. De h̄ tecto dicit p̄s in figura chriſti. [Fact⁹ ſum ſicut paſſer ſolita
rius ī tecto].i.in vtero virginali quā ſol⁹ inhabitaui. Quere ti. de auib⁹ q̄re chri
ſtus compatur paſſeri. Leui.xiiij.
Edes]que dicit̄ ab edēdo. Vñ plaut⁹. Si vocaſſem vos etiā edere ad prandiū. Ibi
enī comedit chriſt⁹ fauū ſuū cū melle ſuo. Cañ.v. Vñ Ezech.xliiij. Priceps ipſe
ſedebit in ea vt comedat panem coram dño.
Triclini].i.tricliniū qḋ nō poteſt poni ī verſu. Iſidor⁹ dicit q̄ tricliniū eſt cenaculū
a trib⁹ lectul' diſcūbētiū. Apud veteres enī vbi ꝯuiuij apparat⁹ exponebat̄ tres
lectuli ſtrati erāt in q̄b⁹ diſcūbentes epulabant̄. Clinū enī grece lectus vl' accubi
tus latine.et a tribus et clinū componit̄ tricliniū.

Maria templū Titulus xxxij.

TEmplū] Maria templū. Unde in p̄s. [Replebimur in bonis dom⁹ tue.et A
ſanctū ē templū tuū mirabile in eq̄tate] Domus ꝑp̄e hoīſ eſt/tēplū dei. Iō
beata v̄go dr̄ dom⁹ et templū.quia fuit habitatio dei ⁊ hoīs. Hoc tēplum
dedicatū fuit ⁊ ſctificatū ī ſctificatōe btē v̄gīs. Vñ dr̄. Sctificauit tabnaculū ſuū
altiſſimus. Dicit̄ aūt tēplū q̄ſi tectū amplū.⁊ ipa ē ampla charitate.ꝑſidio.pietate.
De h̄ tēplo dicit p̄s.ad chriſtū. Sanctū ē tēplū tuū mirabile in eq̄tate. Maria[tē
plū]quia ꝑ eā p̄ces porrigim⁹ ad chriſtū.[Sanctū]ſicut habes li.iiij.ti.xxvij.de
ſctitate eius.[Mirabile in eq̄tate].i.ī incarnatōne. Que dr̄ eq̄tas .q̄a iuſtū fuit vt
q̄ fecerat reficeret. Itē vt q̄ occaſiōez ruine dederat/dānū ſolueret. Iō dic̄ Ionas
ī ꝑſona chriſti q̄ſi loq̄ns p̄ri ⁊ ſp̄ūiſctō. Si ꝑpt̄ me orta ē tēpeſtas.mittite me ī ma
re. Itē vt ſic̄ ꝑ vnū hoīez mors.ita ꝑ vnū hoīez vita. Itē vt ſic̄ fili⁹ erat medius ī
ꝑſonis.ſic eſſet medius in naturis. Quomodo hoc templū mirabile.q̄re libro .ij.
particula.v.ca.v.q̄ marie debemus benedictōem. B

In hoc templo

Dño offert̄]⁊ ī vtero btē v̄gis obtulit fili⁹ p̄ri hūilitatē q̄ hoīs ſupbiā expiauit. Et
iō h̄ tēplū dr̄ mirabile in eq̄tate. Mira eq̄tas.q̄a im⁹ ſupbe aſpirauit ad ſūmū.ido
ſummus ſe humiliauit ad infimū.
Dñs adorat̄]et in matre adorat̄ filius. Vñ. Adorabo ad templū ſanctū tuum. Et
item. Adorate dñm in aula ſancta eius. Hoc oſtenderūt tres magi. Mat.ij. ado/
rātes matrē cū filio quē tenebat ī gremio.ſicut credit̄ ea hora.
Dominus exorat̄]qḋ fit qñ dicim⁹ ei. Memēto ſalutꝭ auctor ⁊c̄. Itē cū dicim⁹ ei
illḋ Hiere.xiiij. Solij gl'ie tue recordare ⁊c̄. Quere ſup̄ titulo.ij.et.iij.de throno ⁊
ſolio morali. Mat.vi. Cū oraueris intra in cubiculū tuū.
Dño ſacrificat̄]qḋ maxime fuit qñ mater ī filio martyrizabat̄. Immo ⁊ q̄tieſ ꝑ mū C
di ſalute dñm exorabat ī ſpū hūilitatꝭ ⁊ ī aīo ꝯtrito. Dañ.iij. Moral'r. Sacrificiū
deo ſpūs ꝯtribulat⁹ ⁊c̄.qḋ repellit diaboli tēptamenta. Iob.ij.[Amici iob].i. de/
mōes q̄ ſe fingūt amicos vt ꝺcipiāt.nō audēt tēptare q̄s vidēt dolere ⁊ ꝯtriſtari ꝑ
pctīs. Vñ ibi dr̄.[Neo loq̄bat̄ ei v̄bū.videbāt ei dolorē ei⁹ eſſe vehementē.]
Intus et exterius crucib⁹ inſignit̄] Interius ꝑ memoriā paſſiōis. Exteri⁹ ꝑ ei⁹ imi
tatōez. Vñ dic̄ ei filius Cañ.viij. Pone me vt ſignaculū ⁊c̄. Exo.xij. Ponēt ḋ ſan
guine agni ī ſupliminari ⁊ ſup̄ vtrūq̄ poſtē. Supliminare ratio q̄ liniēda ē h̄ ſan
guine ꝑ memoriā paſſiōis. Per duos poſtes/iraſcibil' ⁊ ꝯcupiſcibil'. Iraſcibil'/vt
informet̄ ad imitatōem paſſiōis ꝑ penitētiā. Cōcupiſcibil'/ꝑ dilectōem.
Reliq̄e reponūt̄].i.exēpla ſctōꝝ ad imitatōez. Vñ[Ioſeph].i.chriſt⁹ [p̄cepit frib⁹ D
ſuis] Geñ.in fine[vt tollerēt oſſa ei⁹].i.fortia exēpla ad imitādū. Qḋ ꝯſtat ꝑ oīb⁹
feciſſe btām virginē. Vel p̄cioſe reliq̄e q̄ fuerūt repoſite ī h̄ tēplo/fili⁹ dei clauſus
in vtero virginali. Vel etiā chariſmata oīm grāꝝ. Propter h̄ etiā p̄ceptū eſt Exo.
xxviij.vt ſummi ſacerdotes portarēt noīa duodecim filioꝝ iſrl' in rōnali.qḋ erat
ſupra pectus ꝑ memoriā.et in ſuphumerali ꝑ opis imitatōem.
Aqua benedicta apgit̄.] Aq̄/gratia. Unde. Grā plena. Vel aqua ſcriptura ſapientie E

In hoc templo

ſalutaris.quā maria habuit ſuꝑ omnes. Habuit etiā aquā lacrimaꝝ maxime tpe
dñice paſſiōis.et aquā deuotōis omni tpe vite ſue. Moraliter. Aq̄ lacrimaꝝ q̄ be
nedicta ē.quia beati q̄ lugent. Mat.v.fugať diabolus. Qđ ſignificatū fuit. iij. Re
gū.xviij.vbi helyas mandauit achab.[Iunge currū ne occupet te pluuia]. ſ.lacri
marū. Et ſtatim fugit achab.i.diabolꝰ. Et nota ꝙ in aq̄ bñdicta ponēdū ē ſal.vt
diſcrete ploret q̄s et ex debita cauſa. Aſſigna iſtud ſicut habeť ibi. Beati q̄ lugēt.
Et hec ſalis appoſitio ſignata ē.iiij. Regū.ij.i facto helyſei q̄ ſaliuit aq̄s hiericho.
Erat menſa ꝓpoſitōis. Altare thymiamatis.et Candelabrū cū ſeptē lucernis.vt in F
anima ſit ſcripture refectio q̄ ꝑ menſam. Hiere.xxxi. Dabo legem meā in viſceribꝫ
eoꝝ.et in corde eoꝝ ſcribam eam.
Altare thymiamatis fides.qđ erat de lignis ſethim. Exo.xxx.q̄a articuli fidei in-
corruptibiles ſicut ligna ſethim.
Candelabrū luminis ductile. Cor.ſ.qđ ē q̄ſi ſol ī microcoſmo. ductile ꝑ obedien-
tiam et patientiā.
Septem lucerne ſeptē dona illuminātia templū iſtud. Hec omnia ſuꝑexcellenter
fuerūt in templo dñi.i.in virgine glorioſa.
Cantať et pſalliť [Unde[In templo eiꝰ omnes dicēt gl'iam] ad honorē filij glori
ficādo mariā. Ipa etiā cum ſit regina et dux chori ꝟginei.nō ceſſat dño canticū il
lud nouū decantare.de q̄ diciť Apoč.xiiij. Nemo poterat dicere canticū ꝛc.
Sacerdos huiꝰ templi chriſtꝰ dñs. Uñ[Dñs in tēplo ſctō ſuo]ſicut ſacerdos. G
In medio huius tēpli ſuſcepimꝰ miſericordiā dei.i.filiū de pura miſicordia nobꝭ da
tū a patre. Unde dicimꝰ patri[Suſcepimꝰ deꝰ miſicordiā tuā ī medio tēpli tui]
quod fuit vterꝰ virginaľ. Uel[miſicordiā].i.remiſſionē peccatoꝝ noſtroꝝ.q̄a ad
h̄ venit filiꝰ dei in h̄ templū.vt ſaluū faceret pplm ſuū a pctis eoꝝ.ſič đr Mat.i.
Templū dñi dinoſciť multiplici ſigno.
Primū ſignū ex eo ꝙ habet capiciū.i.lechenez ad orientē. Caput cor. Qui ad deuz
habet cor/ad orientē reſpicit duplici oculo.intellectu et affectu. Uel cogitatōne et
dilectōe. Qui ad occidentē.i.ad mundū habet cor/et hunc oriētē addorſauit.ſ.chri
ſtum/templum diaboli eſt.
Scđm ſi habet crucē fidei vľ diſcipline vel ordinate correptōis moꝝ. Alioq̄n do-
mus potius diaboli q̄ꝫ dei.
Terciū imago crucifixi. Aīa tua imago dei eſt.ſed debꝫ affigi cruci ſpūali ꝑ obediē
tiā.et ipa caro ꝑ mortificatōez cruci penitētie. Hec ē crux gemia ſilis cruci chriſti.
Poſt hoc ſcribendū de tēplo ſalomōis quomodo pt ſignare mariā. Et
de tabernacľo et omnibꝫ vaſis ſuis. De mēſa. De altari.et hmōi.

Maria baſilica Titulus xxxiij.

Iſidorꝰ Baſilica] Dicit Iſidorus ꝙ antiq̄tus regie habitatiōes dicebanť baſilice a
baſileos qđ ē rex. Nunc autē ideo tēplū baſilica noiať/ q̄a ibi regi omniū
ſeculoꝝ cultus et ſacrificia offerūť. Maria ꝟo habitatio regis celeſtis.q̄ đ
ipa dicit in ps. Hec req̄es mea in ſeculū ſeculi.hic habitabo ꝛc. Ipa enī ſignificata
eſt ꝑ baſilicā regis aſſueri.de qua legiť Heſter.v.

Maria ſancta ſanctoꝝ Titulus xxxiiij.

Sanctoꝝ ſancta] Sancta iuxta veteres exteriora tēpli ſunt.ſancta ꝟo ſan-
ctoꝝ locus tēpli ſecretior.ad quē nulliꝰ erat acceſſus niſi tm̄ ſacerdotī. Di
cta autē ſancta ſctōꝝ.quia exteriori oraculo ſanctiora.ſič cantica canticoꝝ.quia
cantica vniuerſa ꝓcellunt. Maria ꝟo recte diciť ſancta ſctōꝝ.q̄a ſūmū ſacerdotē
chriſtū q̄ diciť ſanctus ſctōꝝ Dañ.ix.ſolū in ſe ſuſcepit. Uel corpus ꝟginis pt ſi-
gnari ꝑ ſancta.aīa eius ꝑ ſancta ſanctoꝝ. Suꝑ illud Lu.i.qđ naſceť ex te ſanctū.
Augꝰ. vocabiť filꝰ dei.dicit augꝰ. Uere ſanctū et ſctm̄ ſanctorū. Uñ et illa loca ſctā ſan
ctoꝝ dicunť/q̄ illa ꝟuabāt q̄bꝫ ille figurabať q̄ ꝟacitet ſolꝰ ſctūs ſanctoꝝ diciť.

Maria ſacrariū Titulus xxxv.

Sacrari].i.ſacrariū.qđ nō poteſt poni in ꝟſu. Et eſt ꝓprie ſacrariū locꝰ tem
pli in q̄ ſacra reponunť.ſicut donaria dicuntur illa loca tēpli ī q̄ reponunť

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q offerunt in tẽplo. A ſerẽdis igit et deportãdis ſacris nũcupat ſacrariũ. In hoc
enim ſacrario .i. in btã ṽgine repoſiti fuerũt ſacri libri/ꝑ ſcientiã vtriuſqȝ teſtamẽti.
Ibi ſacra veſtimẽta .q̃a veſtita fuit et ornata ṽtutibꝫ vniuerſis. Vñ dr circũami/
cta varietatibꝫ. Uel q̃a ſacratiſſima et mũdiſſima hũanitate veſtiuit vnigenitum
dei. Ibi reliq̃e .ſ. btĩſſima mẽbra chriſti. Iſa. xxxvij. De hieruſalẽ exibũt reliq̃e. et
ſaluatio de monte ſyon. Ibi ſacra vaſa miniſterij diuini.

Maria ꝓpiciatoriũ   Titulus xxxvi.

P Ropiciatoriũ .i. ꝓpiciatoriũ. dictũ q̃ſi ꝓpiciatiõis oratoriũ. Propiciatio eĩ
placatio ẽ. Oraculũ aũt dicit ab ore. eo ꝙ inde reſpõſa reddant et oracula.
Penetralia ſecreta ſunt oraculoꝝ. dicta ab eo qđ ẽ penit⁹. hoc ẽ pene intus.
Exo. xxxvij. Fecit beſeleel ꝓpiciatoriũ .i. oraculũ de auro mũdiſſimo. duoꝝ cu/
bitorũ et dimidij in lõgitudine. ⁊ cubiti ac ſemis ĩ latitudĩe. Duos etiã cherub ex
auro ductili. quos poſuit ex vtraqȝ pte ꝓpiciatorij. cherub vnũ in ſũmitate vni⁹
partis. et cherub alterũ in ſũmitate partis alteri⁹. Duos cherub ĩ ſingulis ſũmi/
tatibꝫ ꝓpiciatorij. extẽdẽtes alas et tegẽtes ꝓpiciatoriũ. ſeſe mutuo et illõ reſpiciẽ
tes. Expone diligẽter de beata virgine. Sup. viij. ad heb. dicit gloſa. ꝙ in taber
naculo erat ſup archã ꝓpiciatoriũ .ſ. tabula eiuſdẽ longitudĩs et latitudinis cui⁹
archa. ⁊ erat d̃ auro puriſſimo. et dicebat ꝓpiciatoriũ vl' oraculũ. q̃a ãgel⁹ dñi ibi
moyſi apparebat loq̄ns ꝙ ꝓpiciatur⁹ erat de⁹ filijs iſrael. Et ſup ꝓpiciatoriũ erãt
illi cherub .i. imagines glioſiſſime decorate. ac ſeſe ꝯuẽtes verſis vultibꝫ ĩ ꝓpicia
toriũ. Per h̃ autẽ ꝓpiciatoriũ ſignat maria. cui datũ ẽ a tota trinitate vt ſit nr̃a ꝓpi
ciatrix ad filiũ offenſum ꝓ peccatꝫ noſtrꝫ. ipm ꝓ nobis orãdo. et ei ventrẽ in q̃ por
tauit. et vbera q̃ ſuxit repñtando.

Maria porticus   Titulus xxxvij.

Isidor⁹ P Orticus .i. veſtibulũ. Scdm iſidoꝝ portic⁹ dicit ꝙ trãſitus ſit magis q̃
ibi ſtandũ. ſicut porta. Sed portic⁹ ſemꝑ apta eſt. porta q̃nqȝ claudit. Ve
ſtibulũ dr et eo ꝙ ibi veſtiunt foreſ. aut ꝙ aditũ tecto veſtiat. aut ſtãdo. Ma
ria figurata ẽ ꝑ porticũ templi ſalomõis. iij. Regũ. vi. vbi ſic legit. Porticus erat
ante tẽplũ viginti cubitoꝝ lõgitudĩe. iuxta mẽſurã latitudinis tẽpli. et habebat de
cem cubitos latitudĩs ante faciẽ tẽpli. Sicut enim ingrediẽtibꝫ tẽplũ patebat iu/
giter hec portic⁹. et ꝑ illã intrabat in tẽplũ ⁊ ꝓmitus occurrebat. ſic marie miſicor
dia ſemꝑ patet exiſtẽtibꝫ in hac vita. ⁊ ꝑ illã intrat in eccl'iam militãtẽ merito. et ĩ
De theophilo triũphantẽ ꝓmio. et ꝓma omniũ ſctõꝝ occurrit ad adiutoriũ noſtꝝ. et ad ſuſcipien
dũ in amplexũ pietatꝫ ad filiũ ſuũ ꝑ penitẽtiã reuertẽtes. ſic apparet in theophilo.

Maria porta   Titulus xxxviij.   A

Isidor⁹ P Orta. Scdm iſidoꝝ porta dr a deportãdo. Antiq̃ ei volẽtes facere ciuita
tẽ ſignabãt aratro muros. ⁊ vbi portã volebãt facere aratrũ ſuſtollebant ⁊
portabãt et portã vocabãt. Idẽ vero dicit. ꝙ porta ẽ q̃ poteſt aliq̃d vl' ipor
tari vl' exportari. Et ẽ ꝓprie porta vrbis vl' caſtri. Maria ſiq̃dem porta ẽ hieruſa
lem ciuitatꝫ ſupne. de q̃ dicit eze. xliiij. Conuerti me ad viã porte ſanctuarij exteri/
orꝫ q̃ reſpiciebat ad oriẽtẽ. ⁊ erat clauſa. Et dixit dñs ad me. Porta hec clauſa erit
⁊ nõ apiet. et vir nõ trãſibit ꝑ eã. quoniã dñs deus iſrl' ingreſſus ẽ ꝑ eã. eritqȝ clau
ſa principi. Princeps ipẽ ſedebit in ea. vt comedat panẽ corã dño. Per viã veſtibu   B
li porte ingrediet. et ꝑ viã eius egredietur. Oſtendit ꝓpheta in ꝓncipio ꝙ qui ad
viam porte ꝯuerſus nõ fuerit. portã ſibi nõ meret oſtẽdi. Nõ enĩ dictũ ẽ ezechieli.
porta hec. anteqȝ ad viã porte ſe ꝯuertiſſet. Porta hec btã virgo. q̃ bene porta ſan
ctuarij exterioris .i. eccl'ie militãtꝫ dicit. Nam ſanctuariũ interi⁹ ſanctũ ẽ. cui⁹ por/
ta pater. a quo chriſt⁹ exiuit. et ꝑ portã ſanctuarij exterioris .ſ. mariã itrauit ĩ mũ
dum. Bene etiã porta. ꝑ quã et de⁹ ad nos. et nos acceſſum habem⁹ ad deũ. Naȝ
anteqȝ ipa fieret porta. erat q̃ſi murus ꝯtinuus diuidẽs inter nos et deũ. ⁊ ideo
pauca aut nulla celebrabãt ꝯmercia angeloꝝ et hoĩm. Facta ẽ aũt porta. ⁊ factuȝ
eſt admirabile ꝯmerciũ. ⁊ deinceps terrena celeſtibꝫ ſociata. Via hui⁹ porte hũili
tas eſt. ꝑ quã chriſt⁹ venit ad eã. q̃n rege exiſtẽte ĩ accubitu ſuo nard⁹ marie dedit

odorem ſuū.li.iiij.ti.i.de hūilitate. Per hanc etiā viam ſolā nobiſipis ad ꝟginem
patet acceſſus. Eiꝰ q̄ꝫ ꝓpe hec via dicit̄.quia ꝑ eam ſingulariter ambulauit illa. q̄
in hūilitate nec ꝑ mā ſil'em habuit nec ſequentē habitura eſt.
Bene autē nō ſolū porta ſed et via reſpicere dicit̄ ad orietē.q̄a illa ſola via.i.hūilitas C
ꝯmendabil' eſt et ad ꝟginē ducit./que ꝓpter deū ē. Oriēs enim chriſtꝰ ē. Zach.vi.
ad quem illa hūilitas reſpicit que ꝓpter deū ē.ipm et exemplar habēs.et expectāſ
in ꝓmiū. Illa enī hūilitas q̄ ꝓpter deū nō ē potiꝰ inobilitas dici debꝫ. Eſt enim
q̄ nequiter ſe hūiliat./et interiora eiꝰ plena ſunt dolo. Ecci.xix. Nō reſpicit ad ori
entē ambicioſa hūilitas.q̄ vt dñetur alijs ꝓus ſeruit. Vñ diabolꝰ tēptans chriſtū
de inani glia Mat.iiij.dicit illi. Mitte te deorſū. Aliq̄ ſiq̄dez ſe faciūt inferiores
et mittūt ſe deorſū.vt de ipa ſua hūilitate interiꝰ glorient̄. ¶ Seq̄t̄ [Et erat clau
ſa.] Et nota q͛ hec porta ter clauſa dicit̄.quia maria virgo ante partū ⁊ in partu ⁊
poſt partū. ¶ Seq̄tur.[Et dixit dñs ad me. Porta hec clauſa erit et nō apietur D
⁊c.] Ecce teſtimoniū totiꝰ trinitatꝭ de eterna virginitate beate marie. Vnꝰ enim
dñs.vna fides. In eo etiā qd̄ dr̄ [vir nō trāſibit ꝑ eā] ꝑfecta ꝯmendat̄ carnis eius
integritas.quā nō attigit vir eiꝰ ioſeph. In h̄ qd̄ ſeq̄tur [eritq̄ꝫ clauſa ꝓncipi] oſtē
ditur q͛ mens eiꝰ nulli patuit tēptatori diaboli.q̄ dr̄ ꝓnceps mūdi. Job.xiiij. ſic
caro eiꝰ virilē neſciuit attactū. In h̄ ḡ qd̄ dr̄ [vir nō trāſibit ꝑ eā] carnis integri-
tas.in h̄ qd̄ ſeq̄tur [eritq̄ꝫ clauſa ꝓncipi] ꝑfecta mētꝭ mundicia ꝯmēdat̄.a q̄ dupli-
ci itegritate ꝓprie et ſingulariter ꝟgo dr̄ illibata. Vel ꝓncipi clauſa dicit̄.i.ad ho
norē ꝓncipis.i.chriſti.cui clauſa dicit̄.q̄a ad hoc vt ſolus ſederet ī ea ſicut ibidem
dicit̄.omnibꝫ alijs clauſa fuit. Vel [ꝓncipi].i.ipi archangelo gabrieli. Vnde non
dicit̄.ingreſſus in eā.ſed ad eā. Lu.i. Licet in q̄ſdam alios boni angeli dicant̄ in-
greſſi. Vnde eze.ij. Ingreſſus ē in me ſpūs. Et zacha.ij. Angelꝰ q̄ loq̄bat̄ in me.
In hanc vero portā ſoli dño debebat̄ ingreſſus. Vel [ꝓncipi].i.peccō qd̄ ꝓncipat̄
in q̄buſdam. Contra qd̄ apl's Ro.vi. Nō peccatū regnet in veſtro mortali corpe./
vt obediatis cōcupiſcētijs eiꝰ ¶ Seq̄tur [Princeps ipe ſedebit in ea. Priceps ip E
ſe] q̄ſi nō aliꝰ [ſedebit in ea.] ꝑ aſſumpte carnis humilitatē. Nota. Qui ſedet ī par-
te ꝓſtratus eſt et in parte erectus.ſic dei filiꝰ in natura humana ꝓſtratus.in diui
na fuit erectus. Vnde in ꝑs. Si nō moyſes electus eiꝰ ſtetiſſet in ꝯfractiōe. Chri
ſtus enī ſignatꝰ ꝑ moyſen.in paſſiōe ſtetit vt deus.confractꝰ eſt vt hō [Vt come-
dat panem corā dño.] Panis eiꝰ facere voluntatē patrꝭ. Joh.iiij. Meus cibꝰ ē fa
cere voluntatē pr̄is mei. Quē panē vel cibū nō comederet./niſi carnē aſſumpſiſſet.
Non enī laborare vl' pati poterat niſi carne aſſumpta. Vel ſic [Vt comedat pa-
nem corā dño.] q̄a ab inſtāti ſue ꝯceptōis illa beata aīa dei viſiōe fruebat̄. Vnde
Expone dicit. Prouidebā dñm in ꝯſpectu meo ſemꝑ. Et hoc eſt qd̄ dicit [coram domino]
Sequit̄. [Per viā veſtibuli porte.]
Bene ergo maria porta orietalis.q̄a ꝑ eam ingreſſus eſt in mundū verꝰ oriēs.i.chri F
ſtus.et ꝑ eam orit̄ in nobis gratia.et patꝫ acceſſus ad verū orietem q̄ ortꝰ ē ex ea.
Ipa etiā principiū ortus noſtri ad vitā. Porta ꝟo occidental' fuit nobis eua.que
fuit principiū ortus nr̄i ad occaſum et mortē. Vñ dr̄ ecci.xxv. A m'liere initiū ſa
ctum eſt peccati.et ꝑ illam omnes morimur.
Item hec porta illa de q̄ dr̄ eze.xlvi. [Porta atrij interioris q̄ reſpicit ad orientē erit G
clauſa ſex dieb; in q̄bus opus fit.die aūt ſabbati apiet̄ ⁊c.] q꞉ maria clauſa fuit ad
humanā peccādi ꝯſuetudinē.apta ꝟo ad introducēdos nos in req̄em ⁊ pacē pecto
ris in p̄ſenti.et in futuro in eternā req̄em.et in illā pacē q̄ ſꝑ eſt duratura. Et pau
lo poſt dr̄ de porta illa. [Porta aūt nō claudet̄ vſq̄ꝫ ad veſperā.] quia vſq̄ꝫ ad finē
vite noſtre ſemꝑ poſſumꝰ inuenire miſicordiā apud matrē miſicordie.et vſq̄ꝫ ad
Expone fine mūdi. Vnde dicit [Vſq̄ꝫ ad futurū ſeculū nō deſinā.] ſ.miſeris miſereri ⁊ pro
meliꝰ peccatoribꝫ aduocare. ¶ Seq̄t̄. [Et adorabit populꝰ terre ad hoſtiū porte illiꝰ ī ſab
batis et in kalēdis corā dño deo.] Nam ſabbatū ſpecialis eſt dies eius.
Thema ī Item maria porta celi. Vnde Gene.xxviij. [Terribil' ē locꝰ iſte.nō ē aliꝰ niſi domꝰ H
ꝺdicatōe. dei ⁊ porta celi.] Jō etiā canit̄ ꝺ ea. Felix celi porta. Ipa porta qua celi rex venit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in mundū. Unde canit̄ ei. Tu regis alti ianua. Ipſa porta lucis. qꝛ p̄ eā verus ſol iuſticie totā illuſtrauit et illuſtrat eccl'iam. ꝛ fidelē animā radijs gratiaꝝ. Uñ dr. Et porta lucis fulgida. Eua ſiq̄dem porta fuit tenebraꝝ. q̄a p̄ eam intrauerūt in mūdū tenebre culpe pene ꝛ toti⁹ miſerie. Nobis etiā porta lucis ē. q̄a p̄ eā egredimur ab illis triplicib⁹ tenebris. et ingredimur ad lucē q̄ chriſt⁹ eſt. et ad lucē grē ꝟtutū et meritoꝝ et beatitudīs eterne. Et h̄ ē q̄d marie dr in p̄ſa. Aue lucis ianua portaꝝ p̄cipua patēs regi gl'ie. Qui ſeruauit veniēs nec ↄfregit exiēs ſeras pudicicie. Uñ. Qm̄ ↄfortauit ſeras portaꝝ tuaꝝ ꝛc. ¶ Itē. Ipſa deſignat̄ p̄ portā tēpli q̄ dicebat̄ ſpecioſa. Actuū. iij. ad quā debem⁹ ſedere et mēdicare. exēplo illi⁹ claudi quē ſanauit ibi petrus dicēs ei. In noīe ieſu chriſti nazareni ſurge et ambula. Hec enī duo ſūme nobis ſunt neceſſaria. ſ. ſurgere a peccato. et ambulare de ꝟtute in ꝟtutē. paſſibus fidei et bonoꝝ opeꝝ. q̄ claudicauim⁹ a ſemitis nr̄is. I

Itē in illa lr̄ali hieruſalē erāt antiq̄tus nouē porte. et q̄libet illarū figurabat virginē que eſt porta celi vt dictū eſt. p̄pter aliquam virtutē ſpecialē.

Figurabat porta K

- Gregis innocentiā virginis. Uel porta gregis dicit̄. q̄a innocētib⁹ p̄cipue patet.
- Uallis humilitatē. Uel porta vallis. quia humiles in p̄adiſum introducit.
- Fontis fidem vel virginitatē. quia ipſa eſt fons ſignatus. Uel quia fidelib⁹ ꝛ puris maxime patet.
- Sterq̄linij paup̄tatem. qꝛ virgo reiecit a ſe quicq̄d in mūdo videbat̄ p̄cioſū. ꝛ oīa reputauit vt ſtercora vt lucrifaceret chriſtū. Uel q̄a etiā fetentes pctōres admittit. ſi ipſos inueniat penitentes.
- Figurabat porta — Piſciū qui tūdūt̄ fluctib⁹ et ibi impinguant̄. patiētiā p̄ſecutōnū. Et qꝛ recipit tales.
- Aquarū pluraliter abūdantiā gratiaꝝ et donorū. Unde grā plena. Uel m̄ltitudinem lacrimarū filio patiente.
- Uetus charitatē. que eſt vetus mandatū. i. Joh. ij.
- Judicij diſcretionem.
- Equoꝝ p̄dicationē et doctrinā quam docuit ap̄l'os q̄ fuerūt equi dn̄i. Uñ abacuc iij. [Uiam feciſti in mari equis tuis] i. in mundo ꝛc.

Maria feneſtra Titulus xxxix.

Feneſtra [que ſm̄ iſidorū dicit̄ ex eo q̄ ferat lucē. que grece dicit̄ fos. Uel ex eo q̄ homo intus poſitus foris videt. Uel ex eo q̄ domui lucē miſtret. Uel ſicut alij dicūt. feneſtra q̄ſi ferens nos extra. Maria ſiq̄dem p̄cib⁹ ſuis meritis et exēplis educit ab anguſtia et tenebris pctōrū. in latitudinē et lucē ꝟtutū. ſeruiētes ſibi et ſuoſ amatores. Et ſicut mediāte aptōe feneſtre illuſtrat̄ ſolari iubare domus interior. ſic aperiēte maria os ſuū ad orandū p̄ nobis. illuſtrāt̄ ↄſciētie noſtre gratioſo lumīe ſaluatoris. Unde ꝛ dicit̄ illuminatrix. Ipſa enī figurata eſt p̄ feneſtrā criſtallinā. ſm̄ q̄ tradunt hebrei. quā fecit noe in archa. que ſignabat eccl'iam. que. ſ. feneſtra excludebat aquā inq̄ntū feneſtra. et p̄ h̄ q̄ criſtallina illuminabat archā. Et bene maria feneſtra criſtallina. q̄a ſicuti criſtall⁹ rore celeſti humectata et ſoli ſubiecta incorrupta parit igniculū. ſic rore celeſti madefacta maria ſaluo flore peperit chriſtū lumen eccl'ie. Uñ elegāter dicit q̄dam p̄ſaice. Si criſtall⁹ ſit humecta. atq̄ ſoli ſit ſubiecta. ſcintillat igniculū. Nec criſtallus rūpit̄. nec ī partu ſoluit̄ pudoris ſignaculū. Per hāc feneſtrā tranſitū habuit colūba. que ceſſationē diluuij indicauit. et ſalutē attulit. ¶ Itē ipſa feneſtra vitrea. illuminās totam eccl'iam exemplo tue puritatis. q̄ notat̄ in vitro. Que etiā inſtar feneſtre vitree. ſine ſue integritatis leſiōe ſuſcepit in ↄceptu. et emiſit in partu ſolē iuſticie. Uñ q̄dam ex ꝟbis auguſtini. Ut ſolis radi⁹ intrat innoci⁹ feneſtrā vitreā. ſic dei filius īmo ſubtili⁹ aulā virgineā. ¶ Itē ipſa figurata ē. iij. Regū. vi. p̄ feneſtras tēpli obliquas. i. arcuatas deſup̄. q̄ꝝ exterioritas anguſtior. p̄pter tempeſtatū repulſionem. interioritas diffuſior. p̄pter lumīs miniſtratōnem. ¶ Itē ipſa ē feneſtra de q̄ canit ei eccl'ia. Intrent vt aſtra flebiles celi feneſtra facta es. Quere lib. ij. particula. i. cauſa. xxv. D

Maria ſcala iacob Titulus xl.

SCala iacob. De q̄ legit̄ Geñ. xxviij. Vidit iacob ī ſomnis ſcalā ſtātē ſupeꝛ N
terrā. et cacumē eiꝰ tāgens celū. angelos q̄ꝫ aſcēdētes et deſcēdētes ꝑ ſcalā.
⁊ dn̄m innixū ſcale. Nota ꝙ dignitas marie q̄ ſignat̄ ꝑ hāc ſcalā nō oñdit̄
niſi ī ſomnis. q2 optꝫ aīaꝫ ſopitā eſſe a curis ſecl'aribꝫ ⁊ occupatōibꝫ exterioribꝫ. q̄
videre appetit. i. intelligere dignitatē ⁊ altitudinē eius. Vñ Nueri. xij. Si fuerit
īter vos ꝓpheta. ī viſiōe apparebo ei. vt. ſ. ſenſus exteriores ab illicitꝭ ꝯſopiāt̄. Nec
oñdit̄ eiꝰ excellētia niſi luctātibꝫ ꝯ vicia et pctā. q̄ deſignant̄ ꝑ iacob. Hec oīa ha/
bes titulo de ſcala religiōis. Maria ſcala. cuiꝰ latera ſibi oppoſita ꝟginitas ⁊ ma O
ternitas. q̄ nō facerēt ſcalā niſi ꝯiūgerent̄. Scallones. gdꝰ tēpli ſalomōis. Vel illi
q̄ notant̄ ibi. miſſus ē gabriel. Quere etiā ſup ti. ij. de ſex gdibꝫ throni ſalomonis.
Pes huiꝰ ſcale pauptas. qua ꝯtēpſit oīa carnalia et mūdana. Vñ deſcribit̄ Apoc.
xij. lunā habēs ſub pedibꝫ. Quere li. xij. pti. vij. in illo ſmone. Signū magnū ap/
paruit ⁊c. Cacumen hūilitas. q̄ attigit vſq3 ad celū. nō ſolū aeriū vl' ſideriū. ſꝫ em
pyreū. ſ. vſq3 ad ſedentē ī throno dn̄m maieſtatꝭ. Vl' pes huiꝰ ſcale ꝟgītas carniſ.
q̄ inferius eſt. Cacumē hūilitas mentꝭ. Pars etiā huiꝰ ſcale ſupioꝛ. ꝯtēplatio ma/
rie in deū. Pars īferioꝛ. ꝯpaſſio et pietas eiꝰ ad hoīeꝫ. Ipa enī velut q̄dā aq̄ductꝰ
ſeu cānalis haurit ſupiꝰ ꝑ orōem aquā viuā de fonte vite. q̄ apud deū ē. quā refū
dit inferiꝰ. ſic oñdit̄ ti. ꝙ ipa d̄r aq̄ductꝰ. Quere li. ix. ti. xv. et lib. xi. ti. i.
Item mediāte ſcala ab alto deſcēdit̄ ad imū. et ab imo ꝯſcendit̄ ad ſūmū. et ipa medi P
Augꝰ. ante deſcēdit filiꝰ dei ad nos illectus hūilitate ipiꝰ. Unde dicit augꝰ. Facta ē cer
te hūilitas marie ſcala celeſtis. ꝑ quā deꝰ deſcēdit ad terras. ꝑ ipam nihilominꝰ cō
ſcendimꝰ in celū. q̄ ꝑ euā cecidimꝰ in miſeriā huius mundi.
Dicit̄ ḡ hec ſcala ſtare ſup terrā. et cacumē eius tangere celū. quia mediāte maria ter
rena celeſtibꝫ vniunt̄. ſicut ſcala illa qdāmō celū terre ꝯiungere videbat̄.
Sequit̄. Angelos q̄q3 aſcēdētes et deſcēdentes ꝑ ſcalā. i. ꝓpter ſcalā. Angeli ſiq̄dē
deſcēdebāt ad ipam viſitandā. Vñ. Miſſuſ eſt ad eā gabriel. Et aſcēdebāt. ſctā eiꝰ
deſideria. ſanctas orōes. et pias lacrimas dn̄o nūciātes. qꝺ ē officiū angeloꝝ. Et
hoc eſt qꝺ ipa efflagitabat ab angelis Cañ. v. dicens. Filie hieruſalē nūciate dile/
cto quia amore langueo.
Aliter. Angelos quoq3 aſcēdentes ⁊ deſcendētes ꝑ ſcalā. Angeli enī viri q̄ angelos Q
imitant̄ in ill' ꝟtutibꝫ q̄ angel' attribuunt̄. Quere li. i. ti. de ſalutatōe marie. viij. ca/
pitulo. Per hāc ſcalā. i. ꝑ ꝓces marie. merita. et exēpla. aſcēdūt ꝯtēplādo. deſcēdūt
ſtrēnue opando. Et q̄ imitant̄ eā in ꝓſenti. in morte incurrūt in amplexus dn̄i. q̄
videbat̄ innixus ſcale. q̄ſi tenēs eis ſcalā ꝑ grām. ne a ſuitio vl' dilectōe marie tem
ptatōe aliq̄ vl' impulſu corruerēt. Et h̄ eſt qꝺ ſeq̄tur. Et dn̄m innixū ſcale. vt. ſ.
q̄ finaliter aſcēderet ꝑ ſcalā. in morte incurreret in amplexū dn̄icū.
Aliter. Angelos q̄q3 aſcen. ⁊c. q̄ſi paratos ad manus eos trahere q̄ optarēt aſcēde/
re ꝑ hanc ſcalam. et ſuccurrere imbecillitati eoꝝ.
Hiero. Aliter. Et dn̄m innixum ſcale. Hieronymꝰ ī vita paule. Aſcendentibꝫ porrigēs ma/ R
num. negligētes vero de ſublimi ꝓcipitans. Iuuat enī ſuiētes matri ſue. et ipſius
amatores filiꝰ dei. ꝯtemptores vero eius et paruipēdētes ſeruitiū eiꝰ ꝑmittit ca/
dere ꝓus in peccatū. deinde in infernū.
Itē in h̄ ꝙ dn̄s ſcale innitebat̄. pn̄t notari plura. Primū ꝙ ſic ipa in annūciatōne in
nixa fuit ſup dilectū ſuū ꝑ fidē. q2 credere nō ē niſi firmiter inniti ꝟitati. Vñ cant.
viij. d̄r innixa ſup dilectū ſuū. ſic ⁊ ipe ī incarnatōe innixꝰ ē ei. Vñ pab. xxxi. Cōfi/
dit ī ea coꝛ viri ſui. Quere li. xij. ptic'a. iij. de aromatibꝫ orti ꝯcluſi. ca. ij. Scd'm ꝙ
dn̄s ꝯtinet ī bono amatores m̄ris ſue. Itē notādū ꝙ q̄ vult aſcēdere ꝑ ſcalā appē
dit ſe ei manibꝫ pedibꝫ et genibꝫ. Pedibꝫ. i. affectibꝫ vt ipaꝫ diligat. ita ꝙ ex redūdā
tia illiꝰ dilectōis reſonet ī ore eiꝰ graꝝ actio ⁊ vox laudis. Manibꝫ vt q̄ꝫ diu viuit
ad honorē ipiꝰ ꝟgīs oī inſtātia opet̄ q̄cq̄d btē ꝟgini crediderit ꝯplacere. Genibꝫ
vt añ ipiꝰ imagines ſiue altaria et cū recitat̄ nomē eiꝰ hūiliter ea flectat. Hec oīa
m'lto meliꝰ habuiſti ī illo capl'o. vbi docuimꝰ quō ō mēbr; ſingul' ſit ei ſuiēdū.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Maria figuratur vaſis

Maria coclea Titulus xli.

Iſidorꝰ

Coclea tēpli.] Figurata ē eni ꝑ cocleā tēpli. ꝑ quā aſcēdebaꝛ ī mediū cenaculum. ⁊ a medio ī terciū. ſic legiꝛ. iij. Regū. vi. Eſt aūt coclea ſm iſidoꝝ alta ⁊ rotūda turriſ. dicta coclea qſi ciclea. eo ꝙ ī eā tāq̄ ꝑ circulū orbēq̄ ɔſcēdaꝛ. q̄lis eſt rome. clxxv. pedū. Apd̓ nos aūt dꝛ coclea rotūda turrellula. adherēs alicui angulo magne turriſ. vl̓ parietſ eccl̓ie. ſeu alicuiꝰ magne domꝰ. Et tal̓ coclea arta ⁊ plena ğdibꝫ. ⁊ innitēs qſi colūne erecte. Cui etiā colūne innitūꝛ ꝑ ipaꝫ cocleā aſcēdentes. Hec coclea btā ꝟgo. qſi rotūda adminꝰ iteriꝰ ꝑ appetitū celeſtiū. habēs ml̓tos ğdus diuerſaꝝ ꝟtutū. q̄a de ꝟtute in ꝟtutē ɔtinue ꝓcedebat. habēs qſi colūnā cui innitebaꝛ. i. chriſtū. ⁊ cui inniti debēt volētes ꝓcedere de bono in meliꝰ ꝑ exempla marie. habens etiā quaſi quoddā ciboriū arcuatū. S

Maria vas ſpeciale dei. Titulus xlij.

Lācellarius philippus

Vas ſpeciale dei.] de q̄ dꝛ Ecci. xliij. [Vas admirabile. opꝰ excelſi.] Et de q̄ dicit verus belyſeꝰ. iiij. Regū. ij. Afferte mihi vas nouū. ⁊ mittite ī illd̓ ſal. Diciꝛ ğ maria vas admirabile ⁊ vas nouū. q̄a nunq̄ tale inuentū ē. In q̄. ſ. reperiuntur multa mirabilia ⁊ multe nouitates. T

Maria vas admirabile propter

Maria vas admirabile ꝑpter

- Continentiā. Continebat eni ſuū ɔtinēs. Nullum enim aliud vas potuit maiꝰ ſe ɔtinere. Sed maria illū ɔtinuit quē totꝰ nō capit orbis. ⁊ a q̄ ipa continebaꝛ.
- Continēdi modū. Quia cū deꝰ ſit in oı̄m creatura ꝑ eſſentiā. ī ſolis iuſtſ ꝑ gratiā. His duobꝫ modis ī ea fuit. ⁊ nouo et mirabili modo ꝑ vnionem.
- Cōtrarioꝝ ɔcordē ɔ̄rietatē. ſ. mortalitatſ ⁊ īmortalitatſ. ꝟgitatſ et fecūditatſ. et qd̓ miꝝ fuit rōis ⁊ fidei. q̄ ml̓tū ſunt ɔ̄rie. Vn̄ maria potuit dicere poſt partū. [Sum qd̓ erā.] i. virgo. [nec erā qd̓ ſū.] i. mater [modo dicoꝛ vtrūq̄.] i. mater ⁊ ꝟgo.
- Cōformitatē. Cōtētū eni in vaſe accipit formā vaſis nō ecōuerſo. ſic videre ē in aq̄ vl̓ lacte ɔgelatſ ī vaſe. vl̓ ī campana q̄ formā accipit moduli. Ecōtrario mō fuit h̓. q̄a ɔtinēs mutatū fuit ſm exigētiā ɔtēti. Aſſimilata ē eni hūana natura deitati.
- Opoſitatē q̄ ſupabat materiā. Fuerꝛ ei ī h̓ vaſe oēs varietates ꝟtutū ⁊ donoꝝ. oēs ſculpture ſctōꝝ ɔ̄ſiderioꝝ. oēs picture ſctāꝝ cogitatōnū. Ideo dꝛ. [Vas admirabi[le] opꝰ excelſi.
- Oı̄modā ſufficiētiā. qꝛ q̄ plꝰ et eo hauriꝛ. eo plꝰ ī eo īueniꝛ. Vn[de] dꝛ marie Cañ. vij. Vmbilicꝰ tuus crater tornatil̓. nunq̄ indigens poculis.
- Recipiēdi ⁊ emittēdi modū ineffabilē ⁊ ſingularē. qꝛ ɔtra morē alioꝝ vaſoꝝ nec fractū nec aptū ē ī recipiēdo vl̓ emittēdo. Recepit enim cū integritate. vt oculꝰ et vitrū ſolem. emiſit cū integritate. vt ſtella radiū. et flos odorem.
- Preciū ⁊ vtilitatē q̄ ienarrabilia ſūt. Prouer. ī fi. Procul ⁊ d̓ vltimis finibꝫ ꝓciū eiꝰ.

Diciꝛ ğ maria [vas admirabile. opꝰ excelſi. Vas. opꝰ excelſi. In q̄ videlicꝫ fabcādo ſtuduit excelſꝰ dn̄s. Vas. opꝰ illiꝰ artificſ q̄ fabcatꝰ ē aurorā et ſolē. Vn̄ Ecci. ix. In manu artificſ opa laudabūꝛ. Itē ecci. xliij. dꝛ de h̓ ope. Glīa dn̄i plenū ē opus eiꝰ. Opus. excogitatū añ ſecl̓a. ɔ̄ſūmatā ī fine ſecl̓oꝝ. [Vas.] ꝓfundiſſimū ꝑ hūilitatē. Solidiſſimū ꝑ patiētiā. Integerrimū ꝑ ꝟgitatē. Ampliſſimū ꝑ charitatem. Mūdiſſimū ꝑ oı̄mimodā puritatē. Capaciſſimū ꝑ deſideriū. ⁊ iō balſamū diuine grē dignū ⁊ ɔgruū ɔtinere. [Vas.] adeo capax grē. et marie ꝑ hūilitatē. q̄ ſola mereꝛ impleri. vt ſibi et toti mūdo ſufficeret copioſe. [Vas.] q̄d̓ ſeipa īpleuit corpata dei ſapīa. ⁊ ob vaſis īeſtimabilē pulcritudinē ī ipo nouē mēſibꝫ corpal̓r habitauit. [Vas admirabile] de q̄ in p̄s. [A dn̄o factū ē] vas. [iſtd̓. ⁊ ē mirabile ī ocul̓ nr̄is] In maria ſiq̄dē ɔuenerūt tres admirabiles ɔiūctōes qſi ɔ̄rioꝝ. q̄ facte ſunt non ſm naturā ſꝫ ſup̄ naturā. Que ſunt. deus et hō. mater ⁊ ꝟgo. fides ⁊ coꝛ hūanum. [Vas admirabile] q̄d̓ celeſtis aurifaber q̄ ſapīa ſua de luto facit auꝝ. formauit d̓ luto humane nature. nō tñ luteū ſꝫ ꝟe aureū. De q̄ etiā vaſe manēte integro ineffabiliter formauit poſtea vas corpis ſui. Et in h̓ ope ſapientia dei vicit maliciā diaboli. q̄ in p̄mis pentibꝫ auꝝ hūane nature redegerat in lutū. Vn̄. xli. iob dꝛ de vehemoth. Sternet ſibi aurū qſi lutū. Itē Treno. iiij. dꝛ de p̄mis pentibꝫ. Filij ſyon inclyti et amicti auro p̄mo. quō reputati ſunt in vaſa teſtea. opꝰ manuum figuli. V

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

[Vas admirabile] in q̄ repire eſt .xij. ꝑncipalia mirabilia .ſ. xij. ꝑuilegia de q̄bꝫ di/
ctū eſt ſuꝑ. libro .iij. ꝑte .ij.
Itē [vas admirabile] chriſtꝰ hō vl' corpus chriſti. [opus excelſi] .i. dei trinitatꝭ [mi/ X
rabile] Nam ꝯtētū maiꝰ ꝯtinēte. Quid enī mirabiliꝰ q̄ꝫ lux diuitatis in teſta hu
manitat'. Nā m'ier circūdedit virum. Uel [vas admirabile] chriſtꝰ hō. [vas] dico
plenū grē et veritatꝭ [opus excelſi] Iſa. xlv. [Ego dn̄s creaui eū] hominē.
Itē [vas admirabile] btūs paulꝰ. q̄a imediate a dn̄o deo ſine miniſterio hoīs ꝯuer
ſus. et ideo [opus excelſi] De q̄ vaſe Actuū .ix. Uas electōis mihi eſt iſte.
Itē Maria vas nouū. de q̄ .iiij. Regū .ij. dixit helyzeꝰ. Afferte mihi vas nouum et Y
mittite in illō ſal. Maria ſiq̄dem vas nouū ꝑ grām ſine alicuiꝰ vetuſtate peccati.
In q̄ vaſe oīa noua fecit dn̄s. Un̄ dicit Apoca. xxi. Ecce noua facio oīa. Cui va
ſi immiſſum ē a tota trinitate in incarnatōe. ſal .i. chriſtꝰ q̄ ē ſapiētia patris. et ſic ſa
nate ſunt aq̄ hiericho .i. populi mūdani. q2 aque multe ppl'i multi. Apocal'. xvij.
vt nō eſſꝫ vltra i eis mors neq̄ꝫ ſterilitas. Sal ḡi nouo vaſe. ſapīa dei i vtero ꝟgi/
nali. Mors enī et ſterilitas antea erāt i his aq̄s. q̄a oēs moriebant i pctō ade. ⁊ ſte
riles erāt a bona opatōe. Uel ꝑ aq̄s iſtas intellige ſeculares ſciētias. q̄ ſine ſale ve
re ſapiētie mortales ſunt ⁊ ſteriles animabꝫ.
Itē ipa eſt etiā vas vnū .i. ſingulare in q̄ repoſitū eſt man Exo. xvi. .i. dulcedo diuini/ Z
tatis q̄ dicit ⁊ eſt panis angeloꝝ. et hoc in dn̄ica incarnatōe. Fuit aūt h̄ vas ſingu
lare q̄ ad aīaꝫ ꝑ fidē. Un̄ Lu. i. Btā q̄ credidiſti. Et q̄ ad carnē cuiꝰ portōeꝫ q̄ndā
aſſumpſit ſapiētia dei. Per māna enī intelligit ꝟbū patris. qd̄ de carne marie ca/
ro factū ē. Joh. i. Un̄. Qd̄ naſcet ex te ſanctū. vocabit filiꝰ dei. Lu. i. Dicit ḡ moy
ſes aaron .i. pater ſpūiſancto. cuiꝰ ope incarnatꝰ eſt filiꝰ. [Sume vas vnū .i. ꝟgina
lem vteꝝ. q̄ fuit vas ſingulariter glorioſū. [et mitte in illud man] .i. filiū. Man iter
ꝑtatur q̄d vl' quomodo. Māna q̄d eſt h̄ vl' quō eſt iſtud .i. q̄ꝫ ꝑfundū. q̄ꝫ inſcruta/
bile. q̄ꝫ mirabile. Et ꝑ h̄ ſignat myſteriū dn̄ice incarnatōis in ꝟginē de q̄ poſſunt
oēs admirari. Un̄ Iſa. lxvi. Quis audiuit vnq̄ꝫ tale. aut q̄s vidit huic ſile. Uel
dulcedo māne. gaudiū cordis virginei qd̄ habuit de ſuo ꝯceptu. Unde dixit Lu.
.i. Exultauit ſpiritꝰ meus in deo ſalutari meo.
Itē ipa ē etiā [vas auri ſolidū. ornatū oīn̄i lapide ꝑcioſo] Ecci. l. Uas aureū regi re AA
gū ꝯueniēs. q̄a aurū regibꝫ ꝯuenit. deſignata ꝑ oīa vaſa domꝰ dn̄i .i. eccl'ie q̄ fecit
verꝰ ſalomō de auro puriſſimo. ſicut legit .ij. paliꝑ. iiij. et .iij. Regū. vij. Deſignata
etiā ꝑ oīa vaſa de q̄bus rex ſalomon potabat. et ꝑ vniuerſaꝫ ſuppellectilē domꝰ ſal
tus libani. q̄ omnia erant de auro puriſſimo.
Ipa eſt enī [vas ſolidū] ꝑ ꝯſtantiā et oīmodā patientiā. q2 omnibꝫ ꝑmiſſis angelia ꝟ
ginitatis ꝑpoſito inclīari nō potuit aut plicari. Qꝫ nulla tribulatōne. nullo metu
mortis potuit ꝯq̄ſſari. ſicut manifeſte apparuit q̄n̄ fugientibꝫ diſcipul' ſtetit imꝑ/
territa iuxta filij crucem.
Ipa vas [ornatū oīn̄i lapide ꝑcioſo] .i. omnimoda ꝟtute. vt illō Eze. xxviij. oīs la/
pis ꝑcioſus opimentū tuū. ei multo meliꝰ attribui debeat. q̄ꝫ lucifero ante occaſū.
Seq̄tur [Ornatū oīn̄i lapide ꝑcioſo.] Lapides ꝑcioſi q̄ vas iſtō ornauerīt virtutes
.ſ. q̄bꝫ decorata ē maria. ibidem deſcribunt ſub appellatōibꝫ reꝝ diuerſaꝝ. BB

Lapis

Primus hūilitas. Unde. [Quaſi ſtella matutina] que parua apparet cū ſit magna
[in medio nebule] .i. in hac vita caliginoſa.
Scd̄us ꝯpaſſio peccatoꝝ. Un̄. [Quaſi luna plena] roꝛe ḡtie ⁊ miſicordie. Luna ei
roriflua eſt et ꝑxima terre .i. pctōribꝫ terrenis pietate ⁊ ꝯpaſſiōe. [In diebꝫ ſuis lu
cet] ad illuminandā noctē in q̄ ſunt pctōres q̄bꝫ dr̄ ad Eph. v. [Eratꝭ aliq̄n̄ tene/
bre] .i. tenebroſi [nūc autē lux] .i. illuminati ꝑ gratiam marie.
Terciꝰ verecūdia virginal'. Unde [Et q̄ſi ſol] q̄ rubens eſt. Uel in feruore ſolis ca
ritas marie. In rubore color faciei ꝟginee ad l'ram [Refulgēs] corā dn̄o q̄ decorē
eiꝰ ꝯcupiuit. Uel [refulgens] hoībꝫ exemplis virtutū ſuaꝝ.
Quartꝰ obediētia. Un̄. [Quaſi arcꝰ refulgēs] Arcꝰ plicabil' ē. [Int' nebulas glie]

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Maria figuratur vaſis

Quintus odoꝛ ſancte opinióis eiꝰ et fame. Vñ. [Quaſi flos roſaꝝ in dieƀ veris.] Flos enī roſe aromaticꝰ ē. et capitis ꝯfortatiuus. Quere li. xij. ꝑti. iiij. ti. de roſa.

Lapis — Sextus duplex virginitas. carnis et ſpiritꝰ. Vñ [Quaſi lilia in trāſitu aq̄] .i. carnaliū ꝛ mūdialiū voluptatū. q̄ cito trāſeunt velut aqua decurrens.

Septimꝰ oꝛatio aromatica. Vñ. [Quaſi thus redolens in dieƀ eſtatꝭ] .i. ī feruoꝛe charitatis.

Octauꝰ charitas q̄ in ſe ardebat et primos illuſtrabat. Vñ [Quaſi ignis effulgēs.] Ipſa enī erat rubꝰ ardens charitate. manēs incōbuſtꝰ ab omni carnea voluptate.

Nonus oꝛatio ꝓ his q̄ cōburūt ī camino purgatoꝛij. Vñ [Et thus ardēs ī igne]

Decimus pietas et miſericoꝛdia īdeficiēs et ſꝑ creſcens. Vñ [Quaſi oliua pullulās] Unde. Quaſi oliua ſpecioſa in campis.

Undecimus Medicinalitas. Recta intentio. Cōtēplatio celeſtiū. Unde [Et cypſſus in altitudinē ſe tollens.]

Poteſt etiā dici q̄ ipſa erat vas criſtallinū. Vas ſaphirinū. Vas ſmaragdinū. Vas eburneū. Vas aureū. Vas argenteū ad reponendū dñici coꝛpis ſacramentū. et omniū reliq̄arū .i. virtutū imꝑciabilē theſauꝝ. Vas electrinū .ſ. de auro ſapientie ꝛ argēto eloq̄ntie. Chriſtꝰ etiā electrū Eze. i. ꝑpter auꝝ diuinitatꝭ ꝛ argētū hūanitatꝭ. LL

Ipſa eſt enī vas illō ineffabile in quo filius dei comedit fauū ſuū cum melle ſuo. bibit vinum ſuū cum lacte ſuo. Cañ. v.

Ipſa ē vas electóis qđ deꝰ elegit ꝛ ꝑelegit. imo ꝛ ꝑelectóis. ſicͥ de paulo legiť Actu. ix.

Ipſa vas [plenū grē] ꝛ ħ ꝑmo [ꝛ ꝟitatꝭ] .i. chriſti. q̄ ē via ꝟitaſ ꝛ vita. Jo. xiiij. ħ ſcđo

Ipſa [omē vas puulū] ꝑ hūilitatē [vas crateraꝝ ꝛ oē vas muſicoꝝ.] Iſa. xxij.

Ipſa vas caſtroꝝ. Eccl. xliij. Vas caſtroꝝ ī excelſis in firmamēto celi reſplēdēſ. Hoc dr̄ de luna q̄ eſt vas vniuerſale ab oībꝫ planetis diſpoſitōem recipiēs. q̄ dicuntur caſtra. et ideo vas caſtroꝝ. Similiter maria q̄ pulcra diciť vt luna. vas eſt vniuerſale. habēs ꝑfecte vniuerſaliter q̄cq̄d boni alij ſancti habent particulariter. Unde ei diciť. Multe filie ꝯgregauerūt diuitias ꝛc.

Ipſa vas electóis et ꝑfecte bonitatis. q̄ ꝑncipaliter cōſiſtit in tribꝫ. vt .ſ. vas ſit de bona materia. de bono odoꝛe et de bono ſono. In ſono ꝑcipiť veritas integritatis. vt patet in cāpanis. In odoꝛe ſapoꝛ bonitatꝭ. vt patet in dolijs. In materia effectus ꝟtutis. Sonꝰ nr̄i vaſis hūilitas. qñ rñdit. Ecce ancilla. Odoꝛ virginitas. Vñ. Quoniā virū nō cognoſco. Cañ. i. [Dū eſſet rex ī accubitu ſuo nardꝰ mea dedit odoꝛē ſuū.] Triplex odoꝛ marie. Carnis ꝑ virginitatē. Mentꝭ ꝑ hūilitatē ꝛ deuotōem. Vic ꝑ deitatis inhabitatōēꝫ. Materia auꝝ .i. charitas. q̄ opať magna ſiē. Vel electrū ꝯpoſitū ex argento cādide virginitatis ꝛ auro ſplēdide et ꝑcioſe maternitatis. que ꝑpit filiū q̄ figura eſt et ſplendoꝛ glie patris. DD

Item vas iſtud mundū ſeruauit virginitas. ꝑfundū hūilitas. ſolidū charitas. et tale vas .ſ. mundū. ꝑfundū et ſolidū. neceſſariū erat tā ſubtili electuario ꝯtinēdo.

Maria crater

Crater [Vas .ſ. potatoꝛiū. Cañ. vij. [Umbilicꝰ tuus crater toꝛnatiľ ꝛc.] Libro. v. ti. xxi. de vmbilico marie. Sed ibi agitur de cratere ligneo. hic de argenteo vľ aureo. Omnia enī vaſa de q̄bꝫ ſalomō potabat aurea erāt .iij. Regum. x. et. ij. Paral. ix. et de auro puriſſimo. EE

Fuit iſte crater

Nota nouē ꝓpꝛietatibꝫ crateris

Integer ꝑ virginitatē. Eſt autē virginitas poꝛte genialis integritas.

Et ſolidus ꝑ foꝛtitudinē et cōſtantiā animi ī bono. Eccl. l. Quaſi vas auri ſolidū.

Tenuis ꝑ paupꝛtatem.

Cauus .i. cōcauus ꝑ humilitatem.

Atq; rotundus ꝑ omnimodā ꝑfectōem. Scyphus enī figurā habet ſpericā. Quicquid autē in rotundū foꝛmať. a grecis ſpera diciť.

Fabꝛe compoſitꝰ .i. ſubtiliter et artificioſe. quia opus ſapiētie dei vel ſpūſſancti. q̄ eſt omniū artifex. Sapie. vij.

Multiſq₃ modis p̄cioſus] Quia de p̄cioſa materia .ſ. auro argēto et lapidib₉ p̄cioſis. Propter h̄ d̄r vas ornatū om̄i lapide p̄cioſo .i. om̄imoda ꝟtute. vt ſup̄. Precioſior enī eſt cūctis opib⁹. Parabo. viij. Quia p̄cul et de vltimis finib₉ p̄ciū eius. Itē p̄cioſus in forma. p̄cioſus in valore. Job. xxviij. Neſcit hō p̄ciū eius ⁊c̄.

Gēmis ornatus] Ecc̄i. xxxij. Gēmula carbūculi in ornamēto auri.

Aſpectu delicioſus] Ecc̄i. xlij. Gl'ia dn̄i plenū eſt opus eius.

In ſummo patulus] ad recipiēdos liquores et refundendos gratiaꝝ et donorum. h̄ eſt. ad recipiendum et refundendū.

Et honorifice coopertus] ne .ſ. in eo decidant aliq̄ immūdicie. Numeri. xix. Vas qd̄ nō habuerit op̄culū aut ligaturā deſup̄/ immundū erit. Iſtud op̄culū fuit ī virgine cuſtodia q̄nq₃ ſenſuū. q̄ ſunt in capite. q₂ nunq̄₃ fatue reſpexit vl' delectabiliter malū audiuit. vel verbū malū ꝓtulit. vel illicitū comedit. et hm̄oi.

In medio ſtrictus] .i. in corde p̄ paup̄tatē et humilitatē.

Fuit iſte crater — Infra clauſus] nihil terrenū appetendo p̄ deſiderium.

Pede lat⁹] .i. caritatiuo affectu. dicēs cū dauid. [Ambulabā ī latitudīe] caritat̄. ſ.

Clarus] Vn̄ et faciē reddit bn̄ deauratus. Myſteriū q̄re li. ix. ti. i. L. de fonte. vbi dicit̄ q̄ reddit imaginem intuenti.

Odoriferus] ratōe ſpecificati poculi.

Splendēs] maxime ſi ſit aure⁹. vel bene deaurat⁹. et a ſole illuſtratus. Maximus enim ſplēdor marie/ ex eo q̄ amicta ſole iuſticie. Apoca. xij.

Grauis] aurea ꝗuitate nō plumbea. Habuit enī vas iſtud iuſtū pond⁹. ſ. caritatē ⁊ animi cōſtantiā. p̄ quā nunq̄₃ leui motu diſſiliebat. ſ₃ mature ſe ſp̄ habebat.

Atq₃ ſonorus] p̄ tinnitū laudis diuine et gr̄aꝝ actōis de ſibi impēſis beneficijs.

Eſt anaglifum vas] .i. ſculptū ſup̄ius. Ana grece ſurſum latine. glife ſculptura.

Recipit quēcunq₃ liquorē] .ſ. vinū deuotōis. lac benignitatis. oleū miſericordie. mel diuinitatis in incarnatōe. aquā lacrimaꝝ ī filij paſſiōe. et hm̄oi. et ꝓpter h̄ d̄r [Nū q̄₃ indigens poculis] Et oēs liq̄res q̄s a deo ſuſcepit. large ꝓpinat hominib₉.

Senſus delectat] .ſ. viſum. olfatū. et guſtū. adiuncta muſica in ↄuiuio vini. que delectat auditum. Ecc̄i. xl.

Dextera portatur.

In igne format̄.] Nam ꝓpter nimiā charitatē ſuam qua dilexit nos deus. fabricatus eſt deus pater aurorā et ſolem] .i. mariā et chriſtū hominē.

Laus ē et honor et gloria fabri] De laude dicit̄ Ecc̄i. ix. In manu artific̄ op̄a laudabuntur. De gloria. Ecc̄i. xlij. Gloria dn̄i plenū opus eius.

Maria

Cratera] Et eſt cratera calix habēs duas anſas [nomen grecū. ſed grece declinat̄ hic crater. latine hec cratera. Compat̄ fauit maria vaſis crateraꝝ ⁊ vaſis muſicoꝝ ſuſpenſis a paxillo .i. chriſto. Iſa. xxij. [Vaſis crateraꝝ] q̄a ſuos inebat amatores celeſtis pot⁹ abūdantia ⁊ deuotōe. q̄b₉ dicit Cañ. v. Bibite ⁊ inebamini chariſſimi. [Et vaſis muſicoꝝ] quia ſc̄tām delectatōe₃ eiſdē infundit. Et erat [ſuſpēſa] q̄a ab om̄i terrenitate eleuata [a paxillo] .i. chriſto. cui⁹ dilectio eā ſurſū tenebat. Vn̄ dicebat cū iob. vij. Suſpendiū elegit anima mea ⁊c̄. ff

Lechitus] vas. ſ. olei. Ipa eſt enī vas indeficiētis et ſp̄ abūdāt̄ miſericordie. ſignata p̄ lechitū olei q̄ nō ē imminut⁹. iij. Regū. xvij. de q̄ paſt⁹ ē helyas .i. chriſtus ſugens ei⁹ vbera. et de q̄ paſcit̄ in ſacramēto filij et in ꝟbis eius et exemplis. vidua ſareptena cū tota domo ſua .i. eccl'ia cū fidelib₉ vniuerſis. ll

Pixis] q̄ ē vas vnguētariū factū ex buxo. quā .ſ. buxū greci pixū vocāt. Sed mō fiūt pixides d̄ ebore auro et argēto et ere. Vn̄ de ſpōſo d̄r Cañ. v. ſm aliā traꝫ. Venter ei⁹ ſicē pixis eburnea ſup̄ lapidē ſaphirū. Et p̄t exponi de vētre ꝟgis. cui⁹ virginal' puritas/ q̄ ſigt̄ ī ebore/ purior fuit angelica puritate q̄ notat̄ ī ſaphiro. Et h̄ ē qd̄ dicit. ſup̄ lapidē ſaphirū. In hac autē pixide trāſmittit nobis pater illud vnguentū medicinale quo ſanatus eſt mūdus. qui prius omnimoda infirmitate laborabat .ſ. filiū ſuum. pp

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Maria figuratur vaſis

Lenticula [q̄ eſt vas oleariū̄ factū ex ere vel argēto ſm̄ iſidorū̄. Et dr̄ a liniēdo .q̄a
inde reges ⁊ ſacerdotes liniebantur. Uterus aūt v̄ginal' ꝯgrue p̄ tale vas deſigr̄. i q̄
filiū̄ factū̄ hoīeȝ vnxit deus pater oleo leticie p̄ participib9 ſuis. h ē. aliȷs ſctis. Ad
hoc deſignandū̄ dicit' ꝺ ſamuele. qui tūc optimus erat vir. i. Regū̄. x. Tulit ſamu
el lenticulam olei. et effudit ſup caput eius ⁊c.

Cyathus [vas portatoriū̄. qꝺ alio noīe dr̄ cymbia ex ſilitudie cymbe. q̄ eſt nauis. ex
cuius ſilitudine fiūt q̄dā vaſcula argētea ad deportādū̄ incēſū̄. Ipa q̄dē potat nos
vino multiplici. ſicut habes libro. xij. particl'a. i. v̄ſu. xij. orti ꝯcluſi. a P vſq3 ad Y
Ipa eſt nauis q̄ ſeruos ſuos deducit in portū̄ volūtatis coꝝ. Ipa vaſculū̄ qꝺ ora
tōes noſtras coram dn̄o repſentat. ſicut infra de phiala inuenies.

Syfon [vas ſic dictū̄. q2 aq̄s ſufflādo fūdit. q̄. ſ. vaſe vtūt' oriētales. Nā vbi ſenſerit
domū̄ ardere/ currūt cū̄ ſyfonib9 plenis aq̄s. ⁊ extinguūt incēdia. Sed ⁊ cameras
expſſis ad ſupiora aq̄s emūdāt. Similit' ⁊ maria aq̄s graꝝ nob ſbmīſtrādo/ extin-
guit ī nobis vicioꝝ incēdia. et p̄ ipam emūdamur ab inq̄namēt' ſpūs ⁊ carniſ nr̄e.

Alabaſtꝝ [vas vnguētariū̄ ꝯgnomiatū̄ a q̄dā genere marmorꝫ. qꝺ dr̄ alabaſtꝝ. ⁊ ē
lapis cādid9 ⁊ itercinct9 variȷs colorib9. Cauat' eni ille lapis ad vaſa vnguētaria
faciēda. qm̄ vnguēta ſuare dr̄ incorrupta. et naſcit' circa thebas egyptias ⁊ dama
ſcū̄ ſyrie. et ē ceteris marmorib9 cādidior. ſed ꝓbatiſſimus naſcit' in india. De tali
marmore fuiſſe dr̄ vas illius vnguenti. de quo legit' Joh. xij.

Enoforꝝ [vas. ſ. ferens vinū̄. Eno eni grece vinū̄. et ipa nobis attulit gratiā II
que ſignatur in vino. Unde et nuptiantib9 vinū̄ ꝓcurauit. Joh. ij.

Situla [que dicit' a ſitiēdo. Quere libro. ix. de receptacul' aquarū̄. titulo. ix.

Diſcus [q̄ſi dans eſcas. Cuiuſmodi aūt eſcas ipa tribuat ꝯuiuis ſuis/ habes nota
tū̄ li. xij. pti. i. v̄ſu. xij. orti ꝯcluſi. ab I vſq3 ad O. A diſco aūt dicūt' diſcūbētes.

Maria — Scutella [q̄a antiq̄tus habebat q̄dāmodo formā̄ ſcuti. Unde et ſcutella a ſcuto p̄
diminutōeȝ. Ipa eni ⁊ paſcit ⁊ defendit nos. Paſcit vt ſcutella. defendit vt ſcutū̄.

Salinū̄ [qꝺ eſt vas aptū̄ ſali. i. ſapiētie dei recipiēde. Quere ſup̄ titulo eodē Y. vbi
ipa dicitur vas nouū̄. KK

Urna

Calix [vas in quo bibit'. quod antiq̄tus fiebat de ligno. ⁊ inde nomē accepit. q2 gre
ci omne lignum cala dicebant. ſicut dicit Iſidorus.

Phiala [ſic dicta. q̄a de vitro ſolet fieri. qꝺ grece hyalin dr̄. mō aūt phiale. ⁊ ꝺ vitro
et de auro fiūt vl' argēto. Un̄ apoc. v. deſcribūt'. xxiiij. ſeniores habētes phialaſ au
reas plenas odoramētoꝝ. q̄ ſūt orōes ſctōꝝ. Maria v̄o recte phiale ꝯpat'/ ꝓpt' am
plitudinē charitatꝫ q̄ diligit nos. q̄a phiala inferi9 ampla ſupi9 ſtricta/ ꝓpt' v̄tutē
taciturnitatꝫ. Uitrea/ ꝓpt' puritatē v̄ginitatꝫ. Uitꝝ eni de cinere feni f. e. ⁊ oīs caro
fenū̄. Iſa. xl. Trāſparēs ē/ ꝓpter ꝯfeſſionē diuie laudis. Uitrū̄ eni colorē nō celat
ꝯtēti ī ſe liq̄ris. Lucida etiā/ ꝓpter honeſtatē ꝯuerſatōis. Mat. v. Luceat lux vr̄a
⁊c. Aurea etiā ē/ ꝓpter plenitudinē ſapie celeſtꝫ. ⁊ ceteras auri ꝓpetates. Odorife-
ra etiā/ q̄a plena odoramētꝫ. i. orōib9 ſctis. q̄b9 ſctā3 delectat trinitatē. et totā curiā
celeſtē. ſic odorama ēta ſuā circūq̄q3 diffundūt ſuauitatē. Que odoramēta. i. p̄ces/ ſē
tire deſiderat fili9 ſu9 dicēs ei Cañ. ij. [Sonet vox tua ī aurib9 meis. Uox enim
tua dulcis [ad audiēdū̄ et odorandū̄.

Hec ē phiala p̄ncipū̄ ipleta butyro. de q̄legit' . v. Judic. i cātico delbore. Principes/ LL
apl'i et euāgeliſte q̄b9 ꝓpinauit butyꝝ/ docēs eos icarnatōis dn̄ice venerabile ſa-
cramētū̄. Et nota q̄ ex tūſiōe lactꝫ ꝓcedit piguedo butyri. qꝺ medicinat ⁊ vngit. ⁊
ex tūſiōe carnis chriſti/ q̄ ex lacte v̄gineo coagulata ē. ꝓceſſerūt tā vnctio cariſma
tū̄. q̄3 noſtroꝝ medicina peccaminum.

Mulcꝝ [. ſ. vas ī q̄ mulget' lac. In ea ſiq̄dē ⁊ p̄ ipaȝ mulgem9 lac ꝯſolatōis ⁊ diuie
dulcedīſ. Fili9 etiā dī ex ea mulſ9 ē hō. Un̄ dic pri iob. x. Nōne ſic lac mulſiſti me ⁊c

Scyphus [vas ſm̄ iſidoꝝ in q̄ manus abluimus. quia ipa mediatrice mala opera
noſtra penitendo purgamus.

Urceus. cuius diminutiuū̄ vrceolus. vaſa. ſ. in q̄bus deportat' aq̄ benedicta. In h

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

enim vaſe tranſmiſit nobis pater aquam illã gratie. quã nob̃ ꝓmiſerat Eze. xxxvi. Effundã ſup̃ vos aquam mundã et mũdabimi ꝛc. Aliter eni nõ poteram⁹ habere benedictionem dei.

Vter.] vas ſic dictũ ab vtero. quia totũ eſt quaſi in ventre. Et in vtero marie ſtatuit dñs aquas gratiaꝝ q̃ſi in vtre. ſicut dicit p̃s. Et d̾ illa plenitudĩe iugiter recipim⁹ grãm ꝓ gratia. niſi ſteterit ꝑ nos.

Peluis.] ſic vocata. eo ꝙ ibi pedes lauent̃. Joh. xiij. dicit̃ de dño. [Miſit aq̃m in peluim.] i. impleuit mariã gratia. [et cepit lauare pedes diſcipuloꝝ.] Hoc enim officiũ exemplo filij implet in nobis hũilis virgo. que ſe ſemꝑ ancillã exhibet cui⁹ ẽ h̃ officiũ. Unde ſignat̃ ꝑ abigail. i. Regũ. xxv. q̃ rñdit nũcijs dauid volẽtĩ eã ducere vxorẽ. Ecce famula tua ſit ĩ ancillã. vt lauet pedes ſuoꝝ dñi mei ꝛc. D D

Et ampulla.] q̃ d̾ q̃ſi ãpla bulla. Siĺis ẽ ei rotũditate bull̃ q̃ ex ſpumis aq̃rũ ſiũt ꝛ vento inflant̃. Dicunt̃ aũt apud nos q̃dam vaſcula argẽtea vł ſtagnea ampulle. in q̃bus reponit̃ criſma. oleum ſanctũ. et oleũ infirmoꝝ. Et in beata ꝟgine repoſuit chriſt⁹ pontifex futuroꝝ bonoꝝ oleũ infirmoꝝ. i. miſericordiã ſanatiuam peccatorũ. et oleũ ſanctũ. i. miſicordiã que ſanctificat pctõres. ꝛ ſacrũ criſma. id ẽ. ſpiritualẽ vnctõem ſpiritualiũ regũ. ſacerdotũ. et pugilũ. ſine qua nõ ſanctificantur nec poſſunt effici vero nomine chriſtiani. AA

Notula

Poſt hoc ſcribendũ de omnib⁊ vaſis tabernaculi et templi ſalomonici q̃ poſſent ſignare mariã. et quomodo ipa pera et funda dauid.

Finit liber decimus de edificijs quib⁊ maria figuratur in biblia.

Incipit liber vndecimus in quo agitur de munitõib⁊ et nauigijs. que poſſunt ſignare mariã.

Maria vrbs ſiue ciuitas dei. Titulus .i.

Vrbs. id eſt. ciuitas Iſidorus. A

Ciuitas ẽ ↄcors hominũ mł titudo ſocietatis vinculo adunata. Dicta a ciuib⁊. i. ab ipis incolis vrbis. ꝓ eo ꝙ plĩmoꝝ ↄſciſcat et ↄtineat vitas. Nam vrbs ipa menia ſunt. ciuitas aũt nõ ſaxa ſed habitatores vocant̃. Urbs aũt vocat̃ ab orbe. qꝛ antiq̃ ciuitates fiebãt in orbe. Hec oĩa beate ꝟgini pñt adaptari. q̃ eſt illa ciuitas de q̃ in p̃s. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Hec gł ioſa ſunt. ꝙ beatã eam dicũt oẽs generatõẽs. Libro. iiij. ti. i. de humilitate marie.

Maria ciuitas q̃ d̾ q̃ſi ciuiũ vnitas. i. ſenſualitatꝭ ꝛ rõis plẽa ↄcordia. Ciues h⁹ ciuitatꝭ. ſctẽ cogitatõẽs. deuote affectõẽs. feruẽtia d̾ſideria. ꝛ hmõi. q̃ oĩa tẽdebãt ad illud vnũ qđ ẽ neceſſariũ Lu. x. Regebãt etiã ciues iſti ↄſilio ſpũſſcti. qꝛ ciues ↄſilio ſũt regẽdi. ꝛ aduerſarij fugãdi ꝛ fugiẽdi. Bñ etiã ciuiũ vnitas. q̃a nec ibi caro ↄcupiſcebat aduerſus ſpm̃. nec ſpũs aduerſus carnẽ. nec aliq̃d rebelliõis. aut ↄ̃dictionis ĩ corꝑe ei⁹ vł aĩa. cũ eſſꝫ etiã archa noe. ĩ q̃ oĩa aĩalia. i. mot⁹ ſenſualitatꝭ fuert pacifica. ꝛ iõ ſũm⁹ habitator ibi pacifice hoſpitat⁹ ẽ. ꝛ ibi ĩ pace fact⁹ eſt loc⁹ eius.

Ciuitas dei.] Hoc d̾ ad differẽtiã ciuitatꝭ babilonice q̃ diaboli ẽ. ĩ quã dñs ñ ĩgreditur. Oſee. xi. Bñ ciuitas dei. q̃a tota fuit dei. ꝛ nulli⁹ niſi dei. q̃a nihil ĩ ea habuit ꝑs aduerſa. Jõ dicit ipa cañ. ij. Dilect⁹ me⁹ mihi. ꝛ ego illi. Jõ etiã dilect⁹ totiens vocat eam ſuã in cãticis dicẽs. Amica mea. colũba mea. ſoror mea. ſpõſa mea. ꝛ huiuſmodi. Jtẽ ciuitas dei. q̃a ſola digna tãto rege. tãto põtifice. tãto fundatore. tanto inhabitatore. et hmõi. Jdeo d̾ in p̃s. Magn⁹ dñs et laudabił nimis in ciuitate dei nr̃i ꝛc. Quere li. ij. ꝑicula. i. cauſa. iiij. Cõmendat̃ autẽ ciuitas hec a multis. ꝛ ante omnia a fundamentis. B

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf